

BETÆNKNING

om

EN STATISTISK BELYSNING AF FORBRUGERKREDITOMRÅDET

Afsluttende delbetænkning afgivet af
det af økonomiministeren den 6. oktober 1970
nedsatte udvalg

BETÆNKNING NR. 707

APRIL 1974

INDHOLDSFORTEGNELSE

	<u>SIDE</u>
<u>Kapitel I</u>	
1. Udvalgets kommissorium og sammensætning	9
2. Tilrettelæggelsen af udvalgets arbejde	11
<u>Kapitel II</u>	
<u>H.a. Husstandenes finansieringsmønster ved køb af varige forbrugsgoder i 1971</u>	
1. Indledning	15
2. Forbrugsundersøgelsens tilrettelæggelse og gennemførelse	17
3. Forbrugsundersøgelsens resultater	21
a) Lønmodtagerhusstandenes udgifter til køb af varige forbrugsgoder	21
b) Betalingsform og finansieringsmønster	24
c) Afbetalingskrediternes laingde	29
d) Indkomstens betydning for betalings- form og finansieringsmønster	30
e) Det samlede finansieringsmønster ved køb af varige forbrugsgoder	32
<u>II.b. Detailhandelens kundetilgodehavender inden for udvalgte brancher i 1. halv- år 1972</u>	
1. Indledning	35
2. Undersøgelsens tilrettelæggelse og gennemførelse	36

	<u>Side</u>
a) Tilrettelæggelse, metode m.v.	36
b) Gennemførelse	42
3. Undersøgelsens resultater	43
a) Indledning	43
b) Afbetalingshandelens udbredelse inden for de undersøgte brancher samt i stormagasiner og forbrugerkooperationen	44
c) Kontosalgets udbredelse inden for de undersøgte brancher samt stormagasiner og forbrugerkooperationen	53
d) Den samlede omsætnings fordeling på kontantsalg, afbetalingssalg og kontosalg inden for de undersøgte brancher samt i stormagasiner og forbrugerkooperationen	57
e) Udviklingen i 1. halvår 1972 i kundetilgodehavender sikret ved afbetalingskontrakter	61
f) Udviklingen i 1. halvår 1972 i kundetilgodehavender, bortset fra afbetalingskontrakter, og i kundernes forudbetalinger	71
g) Kasserabatter i forbindelse med kontantsalg	74
h) Rentefri kredittider i forbindelse med kontantsalg	78
i) Udbetalingsprocenter i forbindelse med afbetalingssalg	81
j) Afdragsperioder i forbindelse med afbetalingssalg	84
k) Rente af kundetilgodehavender, bortset fra afbetalingskontrakter	87
l) Finansieringsvilkår i forbindelse med afbetalingssalg	91
m) Supplerende oplysninger vedrørende afbetalingskontrakter	97
n) Sammenfatning af undersøgelsens resultater	102

	<u>Side</u>
<u>II.c.. Finansierings- og Investeringsselskaberne ved udgangen af 1971</u>	
1. Indledning	109
2. Undersøgelsens tilrettelæggelse og gennemførelse	110
a) Tilrettelæggelse, metode m.v.	110
b) Gennemførelse	113
3. Undersøgelsens resultater	114
a) Indledning	114
b) Oversigt over de enkelte finansierings- og investeringsselskabstyper og deres udbredelse ved udgangen af 1971	115
c) Finansieringsselskaberne:	123
1. Bankejede finansieringsselskaber	125
2. Andre åbne finansieringsselskaber	129
3. Varemærkefinansieringsselskaber	132
4. Branchefinansieringsselskaber	136
5. Koncernfinansieringsselskaber	140
6. Andre lukkede finansieringsselskaber	143
d) Investeringsselskaberne:	146
7. Holdingselskaber	146
8. Pantebrevsselskaber	150
9. Obligationsselskaber	153
10. Andre investeringsselskaber	155
e) Sammenligning af de enkelte finansierings- og investeringsselskabstyper	158
 <u>II.d. Udstedelse af løsørepantebreve</u>	
1. Indledning	179
2. Udstedelsen af løsørepantebreve	180
 <u>Kapitel III</u>	
<u>Samlet billede af forbrugerkredit i Danmark i 1972</u>	
1. Indledning	189
2. Kreditkøbenes udbredelse	192
3. Forbrugerkreditens omfang	197

	<u>Side</u>
4. Forbrugerkreditens finansiering	201
5. Forbrugerkreditens vilkår	203
6. Sammenfatning	205

Kapitel IV

Forbrugerkreditstatistik i andre lande

1. Indledning	209
2. USA	210
3. Canada	213
4. Storbritannien	216
5. Vesttyskland	220
6. Sverige	223
7. Norge	225
8. Vurdering af forbrugerkreditstatistikken i de undersøgte lande	226

Kapitel V

Udvalgets overvejelser og forslag

1. Indledning	231
2. Belysning af direkte forbrugerkredit- givning	232
3. Belysning af indirekte forbrugerkredit- givning	239

Bilag 1

<u>Husstandenes finansieringsmonster ved køb af varige forbrugsgoder (omnibusundersøgelsen)</u>	240
Uddrag af spørgeskemaer vedrørende forbrugs- og omnibusundersøgelserne	257

Bilag 2

Bilagstabel A - J. ') vedrørende detailhandelens kundetilgodehavender i 1. halvår 1972	260
Spørgeskemaer og vejledninger, anvendt ved un- dersøgelsen af detailhandelens kundetilgodeha- vender	278

	<u>Side</u>
<u>Bilag 3</u>	
Bilagstabel a-p vedrørende finansierings- og investeringsselskabernes status ultimo 1971	295
Spørgeskema og vejledning, anvendt ved undersøgelsen af finansierings- og investeringsselskaberne	334

Kapitel I.

1. Udvalgets kommissorium og sammensætning

1. Den 6. oktober 1970 nedsatte økonomiministeren et udvalg med følgende kommissorium:

"Under forarbejderne til den nye lovgivning om realkredit, der gennemførtes i foråret, har man fra mange sider peget på behovet for mere omfattende oplysninger og mere indgående analyser vedrørende forholdene på det danske kapitalmarked. (ønskeligheden af en tilstrækkelig indsats på dette område er blevet understreget af det folketingsudvalg, der behandlede lovforslaget om realkredit.

Det er også regeringens opfattelse, at der som grundlag for fremtidige overvejelser om kapitalmarkedet må tilvejebringes mere omfattende og bedre dækkende oplysninger om kreditformidlingen i Danmark end hidtil. Regeringen har derfor besluttet at nedsætte et udvalg med dette formål for øje.

Det vil navnlig påhvile dette udvalg i fornøden kontakt med de interesserede institutioner at klarlægge behovet for yderligere oplysninger om omfanget af og vilkårene for kreditformidlingen i Danmark. Der må herunder særlig lægges vægt på indsamlingen af oplysninger om de hidtil helt eller delvist ubelyste dele af kreditgivningen.

Såfremt udvalgets undersøgelser viser, at de fornødne oplysninger ikke kan tilvejebringes med hjemmel i bestående lovgivning, anmodes udvalget om at udtale sig om

ønskeligheden af tilvejebringelse af ny lovhjemmel.

Udvalget bør i sit arbejde være opmærksom på, at der under handelsministeriet er nedsat et udvalg, der på baggrund af Boss of Scandinavia-sagen undersøger forholdene omkring den kapital- og kreditformidling til dansk erhvervsliv, der foregår gennem finansierings- og factoringselskaber og lignende virksomheder, samt at der under justitsministeriet er nedsat et udvalg vedrørende lovreglerne om åger.

Det påhviler udvalget at holde sig i nøje kontakt med de to nævnte udvalg med henblik på at undgå dobbeltarbejde og at sikre fornøden overensstemmelse i spørgsmålet om nye lovregler om oplysningspligt m.v. vedrørende denne del af kreditformidlingen.

Indsamlingen og bearbejdelsen af statistiske oplysninger m.v. vedrørende kreditgivningen vil som hidtil påhvile Danmarks Statistik i samarbejde med andre offentlige institutioner. Styrelsen for Danmarks Statistik nedsatte i 1967 et kreditmarkedsstatistikudvalg, der skulle vejlede styrelsen med hensyn til udbygningen af kreditmarkedsstatistikken. Det er aftalt, at sekretariatet for dette udvalg også vil virke som sekretariat for nærværende udvalg, ligesom Nationalbanken vil stille sekretariatsbistand til rådighed.

Det er ønskeligt, at arbejdet fremmes mest muligt. Det forventes ikke nødvendigvis, at udvalget afgiver en samlet betænkning ved afslutningen af sit arbejde, men der kan afgives delbetænkninger, efterhånden som arbejdet skrider frem".

2. Til medlemmer af udvalget udpegedes:

Rigsstatistiker N.V. Skak-Nielsen, formand
Danmarks Statistik

Afdelingschef Kjeld Bjerke,
Danmarks Statistik

Ekspeditionssekretær T. Hiort-Lorenzen,
Handelsministeriet

Vicedirektør Richard Mikkelsen,
Danmarks Nationalbank

Afdelingschef Axel G. Poulsen,
Bolidministeriet

Professor Carl Erik Sørensen,
Handelshøjskolen i København

Kommitteret Niels Ussing,
Økonomiministeriet

Sekretærer for udvalget blev sekretær, cand.polit.
Ole Zacchi, Danmarks Statistik, og sekretær, cand.polit.
Andreas Wildt, Danmarks Nationalbank.

Afdelingschef Kjeld Bjerke, Danmarks Statistik, blev
den 1. februar 1973 afløst af afdelingschef Erling Jørgen-
sen, Danmarks Statistik.

2. Tilrettelæggelsen af udvalgets arbejde

1. Efter anmodning fra økonomiministeren var udvalgets
arbejde i første omgang koncentreret om udarbejdelse af en
delbetænkning om mulighederne for en statistisk belysning
af pantebrevsmarkedets omfang og vilkår, jfr. betænkning
nr. 616 om en statistisk belysning af pantebrevsmarkedet,
afgivet den 24. juni 1971.

På baggrund af de i denne betænkning indeholdte for-
slag er der foretaget en udbygning af statistikken over
tinglysninger af pantebreve i fast ejendom, ligesom Dan-
marks Statistik siden begyndelsen af 1972 har offentlig-
gjort en løbende kvartalsvis statistik over debitorrenten
på pantebrevsmarkedet. I nær fremtid vil der endvidere
blive offentliggjort statistik over kreditorrenten på pan-
tebrevsmarkedet.

Herefter har udvalgets arbejde været koncentreret om
udarbejdelsen af nærværende delbetænkning om mulighederne

for en statistisk belysning af forbrugerkreditområdet.

Udvalget har herudover overvejet, om det også burde fremkomme med forslag til en statistisk belysning af de indenlandske handelskreditter, d.v.s. kreditter i forbindelse med levering af varer og tjenesteydelser mellem virksomheder, der er et vigtigt, men statistisk meget omfattende og kompliceret område, der ligesom pantebrevs-markedet og forbrugerkreditterne hidtil næsten ikke har været statistisk belyst. Udvalget er imidlertid nået til det resultat, at uanset den interesse, der måtte være knyttet hertil, ville såvel problemerne som omkostningerne i forbindelse med at tilvejebringe en statistisk belysning af dette område være så betydelige, at man har ment at burde afstå fra at stille forslag herom.

Udvalget har ved udarbejdelsen af nærværende delbetænkning afholdt 1.6 møder og afsluttet arbejdet hermed den 2. april 1974.

Udvalget har fundet det nødvendigt - som supplement til de relativt sparsomme oplysninger, der på nuværende tidspunkt foreligger - at foranstalte en række undersøgelser af forbrugerkreditområdet med henblik på at tilvejebringe et grundlag for dets overvejelser og forslag om mulighederne for etablering af løbende statistiske oplysninger vedrørende udviklingen på dette område af kreditgivningen.

2. For at få et indtryk af forholdene omkring detailhandelens kreditgivning til forbrugerne afholdt udvalgets formand og sekretariat i februar 1972 en række møder med repræsentanter for forskellige brancheorganisationer, ligesom udvalgets sekretariat løbende har haft lejlighed til at drøfte problemstillingerne med en række sagkyndige på forbrugerkreditområdet. De herved fremkomne oplysninger er dels indarbejdet i beskrivelsen af de aktuelle forhold på forbrugerkreditområdet, dels anvendt ved tilrettelæggel-

sen af de konkrete undersøgelser af området.

Med henblik på en nærmere belysning af forbrugerkreditområdet er gennemført en række undersøgelser. Ved hjælp af de i bilag 1 viste spørgeskemaer er således foretaget en udsnitsundersøgelse af såvel lønmodtagerhusstandenes som samtlige husstandes finansieringsmønster ved køb af langvarige forbrugsgoder i henholdsvis 1971 og 1972. Ligeledes på udsnitsbasis er detailhandelens kundetilgodehavender i 1. halvår 1972 indenfor de brancher, der handler med langvarige forbrugsgoder, undersøgt ved hjælp af de i bilag 2 viste spørgeskemaer. På basis af det i bilag 3 viste spørgeskema er aktiver og passiver samt finansieringsformer og -vilkår ultimo 1971 for samtlige finansierings- og investeringsselskaber med en aktiekapital på 100.000 kr. og derover undersøgt. Endelig er foretaget en undersøgelse af løsørepantebrevsområdet med særligt henblik på at afdække dets betydning indenfor forbrugerkreditgivningen. I betænkningens kapitel II er der givet en nærmere redegørelse for disse undersøgelsers tilrettelæggelse m. v.

3. Indsamlingen af oplysninger om lønmodtagerhusstandenes finansieringsmonster ved køb af langvarige forbrugsgoder er forestået af Danmarks Statistiks 10. kontor, afdelingen for forbrugsundersøgelser, under ledelse af sekretær, cand.polit. Søren Brodersein, medens indsamlingen af oplysningerne dækkende samtlige husstande er forestået af Danmarks Statistiks servicekontor.

Undersøgelserne af detailhandelens kundetilgodehavender og finansierings- og investeringsselskaberne er gennemført i Danmarks Statistiks 6. kontor, afdelingen for kreditmarkedsstatistik, under ledelse af sekretær, cand. polit. Øle Zacchi. Undersøgelsen af løsørepantebrevene er gennemført i Danmarks Nationalbank under ledelse af sekretær, cand.polit. Andreas Wildt. Endelig har udvalgets

sekretariat udarbejdet den i kapitel IV viste analyse af forbruger kreditstatistikken i en række andre lande.

h. Efter at der i kapitel II er redegjort for resultaterne af udvalgets undersøgelser af forbruger kreditområdet, gives i kapitel III et samlet billede af forbruger kreditten i Danmark i 1972.

Herefter bringes i kapitel IV den ovenfor omtalte analyse af forbruger kreditstatistikken i andre lande. På baggrund af kapitel II, III og IV følger derefter i kapitel V udvalgets overvejelser og forslag om, i hvilket omfang der fremover løbende eller med mellemrum bør tilvejebringes en statistisk belysning af forbruger kreditområdet.

5. Med afgivelsen af nærværende betænkning om en statistisk belysning af forbruger kreditområdet betragter udvalget således sit arbejde for afsluttet.

København, den 2. april 1974 •

T. Hiort-Lorenzen Erling Jørgensen Richard Mikkelsen

Axel G. Poulsen N.V. Skak-Nielsen Carl E. Sørensen
formand

Niels Ussing

Øle Zacchi Andreas Wildt

Kapitel II

H.a. Husstandenes finansieringsmønster ved køb af varige forbrugsgoder i 1971

1. Indledning

1. I foråret 1972 gennemførte Danmarks Statistik en interviewundersøgelse af knap 1000 repræsentativt udvalgte lønmodtagerhusstandes forbrug, opsparing og indkomster i året 1971. Forbrugsundersøgelsen, der havde til formål dels at fremskaffe et nyt grundlag for beregning af reguleringspristallet, dels at registrere ændringer i forbrugs- og opsparingsmønstret, indeholdt som noget nyt i forhold til tidligere gennemførte forbrugsundersøgelser en kortlægning af husstandenes finansieringsmonster ved køb af 36 forskellige varige forbrugsgoder.

2. I efteråret 1972 foretog Danmarks Statistik i samarbejde med Socialforskningsinstituttet den første af de såkaldte omnibusundersøgelser, d.v.s. interviewundersøgelser, der tager sigte på i en samlet undersøgelse at belyse flere forskellige områder, der hver for sig er for begrænsede til at bære selvstændige interviewundersøgelser. I undersøgelsen fra efteråret 1972, der omfattede i alt ca. 3100 personer på 16 år og derover udvalgt repræsentativt for hele landet, indgik en række spørgsmål om køb og finansiering i 1972 af syv varige forbrugsgoder i de husstande, interviewpersonerne tilhører.

3. Til brug for nærværende betænkning er der for såvel forbrugsundersøgelsen som omnibusundersøgelsen 1972 foretaget en særskilt bearbejdelse af disse oplysninger. Bearbejdelsen af forbrugsundersøgelsen er sket manuelt på grundlag af et foreløbigt materiale, og der vil på et senere tidspunkt i Danmarks Statistiks publikationer fremkomme en endelig bearbejdelse af forbrugsundersøgelsen. Spørgsmål vedrørende køb og finansiering af biler, der var et af de syv varige forbrugsgoder, der indgik i omnibusundersøgelsen i november 1972, er endvidere stillet ved en omnibusundersøgelse, der gennemførtes i januar 1974. Resultaterne herfra vil imidlertid først foreligge i løbet af foråret 1974, og har derfor ikke kunnet indarbejdes i nærværende betænkning, men påregnes på et senere tidspunkt offentliggjort af Danmarks Statistik.

I det følgende skal der redegøres for udvalgets bearbejdelse af forbrugsundersøgelsen, der bygger på detaljerede regnskabsmæssige oplysninger. Efter omtalen af undersøgelsens tilrettelæggelse og de oplysninger om forbrugercredit, der er indeholdt i undersøgelsesmaterialet, følger en oversigt over de beløb, som husstandene i 1971 i gennemsnit har anvendt til køb af varige forbrugsgoder. Derefter belyses betalingsformerne og finansieringsmønstret for forskellige grupper af varige forbrugsgoder og i forskellige indkomstgrupper. Der afsluttes med en samlet vurdering af kreditandelene ved køb af varige forbrugsgoder.

Omnibusundersøgelsen 1972, hvor oplysningerne er af mere summarisk karakter end i forbrugsundersøgelsen, men til gengæld omfatter såvel lønmodtagerhusstande som selvstændigt erhvervsdrivendes husstande og ikke erhvervsmæssigt beskæftigede personers husstande er gennemgået i bilag 1 til nærværende betænkning. I det omfang, oplysningerne fra omnibusundersøgelsen 1972 supplerer forbrugsundersøgelsen, er disse resultater dog omtalt i forbindelse

med denne gennemgang af forbrugsundersøgelsen.

2. Forbrugsundersøgelsens tilrettelæggelse og gennemførelse

1. Forbrugsundersøgelsen omfatter i alt knap 1000 lønmodtagerhusstande, hvortil er regnet husstande, hvis indkomst for mindst halvdelen vedkommende består af lønindtægt. Husstandsbegrebet er i forbrugsundersøgelsen afgrænset til at omfatte de husstandsmedlemmer, der deltager i det fælles forbrug, dog bortset fra f.eks. loggerende, husassistenter o.lign. Husstandene er repræsentative for samtlige lønmodtagerhusstande såvel med hensyn til husstandsstørrelse og indkomstforhold, den aldersmæssige og geografiske fordeling som boligforholdene. De udvalgte husstande skulle derfor give et billede af de faktiske forhold for alle lønmodtagerhusstande i hele landet.

Ved interview af hver enkelt af de udvalgte husstande, er der indhentet oplysning om pris og finansieringsmåde ved køb af i alt 36 nye eller brugte langvarige forbrugsgoder, inddelt i følgende syv hovedgrupper efter anskaffelsesprisens højde:

Husholdningsmaskiner

Vaskemaskine, Centrifuge, Tørreskab eller tumbler, Strygerulle/presse, Støvsuger, El-komfur, El-bageovn, Gas-komfur, Gas-bageovn, Køleskab, Dybfryser, Opvaskemaskine, El-embætte, El-symaskine.

Sort-hvid fjernsyn

Farvefjernsyn

Radio m.v.

Radio til lysnet (ikke stereo), Radio til lysnet (Stereo) og Stereoforstærker, Transportabel radio med batteri, Bilradio, Pladespiller, Stereohøjttalere, Radiogrammofon, Båndoptager.

Automobil

Større fritidsudstyr

Motorcykel og scooter, Campingvogn, Lystbåd med sejl, Lystbåd med motor, Robåd - kano - kajak og jolle med påhængsmotor.

Mindre fritidsudstyr

Skrivemaskine, Knallert, Motorplæneklipper, Smalfilmskamera, Forevisningsapparat til smalfilm, Forevisningsapparat til lysbilleder.

De 36 forbrugsgoder er udvalgt således, at de dækker de almindeligste varige forbrugsgoder. På den ene side er der foretaget en afgrænsning over for fast ejendom, herunder sommer- og fritidshuse, der regnes som investeringsgoder, og hvor finansieringsmønsteret afviger fra finansieringsmønsteret ved køb af forbrugsgoder, medens der på den anden side er foretaget en afgrænsning over for mindre kostbare forbrugsgoder såsom mindre køkkenmaskiner, hobbyværktøj m.v. ud fra den antagelse, at kreditelementet ved køb af disse goder er af mindre omfang. De goder, der er omfattet af undersøgelsen, er således den prismæssigt dyrere del af de langvarige forbrugsgoder. En væsentlig del af den egentlige forbrugerkredit stiftes i forbindelse med køb af disse goder. Det skal bemærkes, at møbler og tæpper ikke er omfattet af undersøgelsen, hvilket skyldes opgørelsesmæssige problemer. Nærværende undersøgelse omfatter kun den del af den samlede anskaffelse af de 36 forbrugsgoder, der er foretaget ved eget køb. Forbrugsgoder, der er modtaget som gave o.lign., indgår således ikke. Undersøgelsen omfatter heller ikke forbrugsgoder, der er anskaffet sammen med boligen.

2. I bilag 1 er vist det spørgeskema, som er anvendt til belysning af husstandenes køb og finansiering af de ovenfor nævnte 36 varige forbrugsgoder. Ved køb er det i hvert enkelt tilfælde registreret, om købet skete kontant - på

afbetaling eller på konto. Kontantkøbene omfatter de køb, hvor hele købesummen er erlagt kontant til sælgeren. Dette er ikke ensbetydende med, at købet er finansieret udelukkende ved hjælp af køberens egenkapital, men blot udtryk for, at en eventuel fremmedfinansiering ikke er sket hos sælgeren af forbrugsgodet. For kontantkøbene er der dernæst indhentet oplysning om finansieringen heraf. Der kan dels være tale om, at sælgeren i forbindelse med handelen har taget et brugt forbrugsgode i bytte som en del af berigtigelsen af købesummen, dels at købesummen er lånt i et pengeinstitut eller hos private. Endvidere indhentes der oplysning om den del af købesummen, der er afholdt af egne midler, d.v.s. af den løbende indtægt eller af formue. Som finansieringskilde ved kontantkøb figurerer endvidere i spørgeskemaet lån eller kredit hos sælger. Denne finansieringskilde kan umiddelbart forekomme at være i modstrid med definitionen på kontant køb, men skal dække de tilfælde, hvor køber opnår en kortvarig uformel kredit hos sælger som udslag af eksisterende betalings-sædvaner.

Ved afbetalingskøb forstås køb, der er omfattet af afbetalingsloven. Afbetalingskøbene er karakteriseret ved, at sælgeren, under forudsætning af, at der af køberen præsteres en kontant udbetaling på mindst 20 pct. af købesummen, kan betinge sig ejendomsforbehold til salgsgenstanden, indtil købesummen er betalt. For disse købs vedkommende er der indhentet oplysning om den del af købesummen, som udgøres af den kontante udbetaling og finansieringen heraf samt den del, der udgøres af afbetalingskredit hos sælger.

Kontokøb omfatter de køb, hvor køberen, bortset fra en eventuel kontant udbetaling, opnår kredit hos sælgeren enten ved oprettelse af en særlig konto eller på en løbende konto, således som det f.eks. kendes fra stormagasinerne. Der er her tale om kreditformer, der har betydelige fællestræk med afbetalingshandel, blot er der ikke tale

om ejendomsforbehold. For kontokøbene indhentes der oplysning om den del af købesummen, der udbetales kontant og dennes finansiering, samt om den del der udgøres af kontokreditten.

3. Til belysning af, hvilke faktorer der øver indflydelse på finansieringsmønsteret, har udover arten af forbrugsgodet følgende kriterier været undersøgt: husstandsindkomsten, husstandens stilling (arbejder- eller funktionær-husstand), husstandens størrelse samt boligforholdene. Andre forhold såsom alder og geografisk placering er ikke medtaget i denne foreløbige analyse af forbrugsundersøgelsesmaterialet, men indgår i den endelige bearbejdelse. Disse kriterier er derimod medtaget i nærværende rapports gennemgang af omnibusundersøgelsen 1972, jfr. bilag 1. Blandt de faktorer, hvis betydning for købs- og finansieringsmønsteret har været undersøgt, synes alene indkomsten at kunne bidrage til en forklaring, idet de variationer, der har kunnet konstateres ved opdeling af materialet efter de øvrige kriterier, i det væsentligste har vist sig at dække over forskelle i indkomstniveau. På denne baggrund er i undersøgelsen alene indkomsten medtaget som forklarende faktor.

4. Det indkomstbegreb, der anvendes i forbrugsundersøgelsen, omfatter husstandenes samlede løbende indkomster, pensioner, sociale ydelser m.v. før skatter og ligningsmæssige fradrag. Til indkomsten henregnes endvidere visse kapitalindtægter såsom arv, gave, salg af løsøre, udbetalte forsikringer o.lign. I de tilfælde, hvor disse kapitalindtægter udgør mere end 15 pct. af den samlede indkomst, er disse indkomstarter dog holdt uden for indkomstbegrebet.

Som følge af udsnittets forholdsvis beskedne størrelse har det - for at undgå for stor usikkerhed på resul-

tåterne - været nødvendigt at foretage en ret grov inddeling i indkomstgrupper. Der sondres således kun mellem tre indkomstgrupper: Under 40.000 kr., 40-80.000 kr. samt over 80.000 kr. i husstandsindkomst. De gennemsnitlige husstandsindkomster andrager i de tre indkomstintervaller henholdsvis ca. 34.000 kr., ca. 59.000 kr. og ca. 113.000 kr.

3. Forbrugsundersøgelsens resultater

a. Lønmodtagerhusstandenes udgifter til køb af varige forbrugsgoder

1. I tabel 1 er der givet en oversigt over de gennemsnitlige udgifter pr. husstand til køb af de undersøgte varige forbrugsgoder fordelt på fire grupper af goder og efter husstandenes indkomst. Husstandenes udgifter til køb af de 6 varige forbrugsgoder har i 1971 i alt udgjort 9 pct. af det samlede forbrug, varierende fra 7 pct. i den laveste indkomstgruppe til 10 pct. i de øvrige indkomstgrupper. Langt den største del af udgifterne vedrører køb af biler. Dernæst kommer TV-apparater, radio m.v., medens de øvrige udgifter er ret ligeligt fordelt mellem husholdningsmaskiner og øvrige varige forbrugsgoder, der omfatter både større varige forbrugsgoder såsom motorcykler, campingvogne, lystbåde og en række mindre forbrugsgoder såsom skrivemaskiner, filmsudstyr m.v. Ser man på forbrugsudgifterne i de enkelte indkomstgrupper, gælder det, at der for alle godegrupper er tale om en kraftig positiv sammenhæng mellem forbrugsudgifternes beløbsmæssige størrelse og indkomstens højde.

Med hensyn til forbrugsudgifternes fordeling inden for de enkelte indkomstintervaller er det karakteristisk, at udgifter til køb af biler udgør en stigende del af de samlede udgifter ved køb af de undersøgte varige forbrugsgoder ved stigende indkomst, medens udgifterne til køb

Tabel 1. Gennemsnitlige udgifter¹⁾ pr. lønmodtagerhusstand i 1971 til køb af de undersøgte varige forbrugsgoder fordelt på hovedgrupper af goder og på indkomstgrupper

	Hus- hold- nings- maski- ner	Sort-hvid fjernsyn, farve- fjernsyn, radio m.v.	Biler	Øvrige varige for- brugs- goder	Samtlige 36 vari- ge for- brugsgo- der	Udgifter til køb af varige for- brugsgoder i pct. af samtlige forbrugsud- gifter
	kr. _____ pct. _____					
Indkomstgruppe: under 40.000 kr.	207	402	936 ²⁾	139	1.684	7
40-80.000 kr.	320	654	2.777	265	4.016	10
over 80.000 kr.	397	967	4.580	641	6.585	10
Samtlige indkomst- grupper.....	318	680	2.862	326	4.186	9
	pct. _____					
Indkomstgruppe: under 40.000 kr.	12	24	56 ²⁾	8	100	
40-80.000 kr.	8	16	69	7	100	
over 80.000 kr.	6	15	70	9	100	
Samtlige indkomst- grupper	8	16	68	8	100	

1) Incl. værdien af eventuelt brugt forbrugsgode. 2) Beløb og procent er udregnet på grundlag af i alt 11 observationer og er derfor behæftet med stor usikkerhed.

af de øvrige varige forbrugsgoder udgør en konstant eller faldende del. Det skal bemærkes, at udgiftsbeløbene i tabel 1 alene knytter sig til husstandenes egne køb, medens andre erhvervelsesformer ikke er medtaget. Der opstår herved en skævhed i billedet af husstandenes samlede erhvervelse af de omhandlede forbrugsgoder, navnlig hvad angår husholdningsmaskiner, hvoraf en ikke ubetydelig del erhverves sammen med boligen.

2. Som supplement til det billede af forbrugsmønsteret, som fremgår af tabel 1, er der i omnibusundersøgelsen i bilag 1 foretaget en belysning af hyppigheden af køb i 1972 af forbrugsgoderne: køleskab, dybfryser, vaskemaskine, sort-hvid TV, farve-TV samt bil i lønmodtagerhusstande fordelt efter den mandlige ægtefælles alder (tabel 3 i bilag 1) og bopælens beliggenhed (tabel *h* i bilag 1). Tabel 3 i bilag 1 viser, at købsprocenterne for køleskab, dybfryser, sort-hvid TV samt bil er højest hos de yngre husstande. Med hensyn til køb af farvefjernsyn er købsprocenten højest i aldersgruppen 45 år og derover. Tabel *h* i bilag 1 viser, at bopælens beliggenhed over indflydelse på købshyppigheden af biler, idet denne stiger med aftagende urbaniseringsgrad. Køb af dybfryser er mest udbredt i landdistrikterne. For de øvrige varige forbrugsgoder i omnibusundersøgelsen kan der derimod ikke konstateres nogen systematiske forskelle i købshyppigheden som følge af bopælens beliggenhed.

Det aldersbetingede købsmønster for varige forbrugsgoder, som fremgik af tabel 3 i bilag 1, er uddybet i tabel 5 i bilag 1, hvor der er foretaget en sammenligning af erhvervsaktivitet, indkomstforhold, boligtype og besiddelsen af de nævnte 6 varige forbrugsgoder samt opva-

- 1) I husstande uden ægtepar er kriteriet det ældste husstandsmedlems alder.

skemaskine i husstande på forskellige stadier af livsløbet. Den højeste dækningsprocent med varige forbrugsgoder bortset fra farve-TV findes hos yngre familier med børn. Disse husstande har samtidig den største bruttoindkomst i 1971 (d.v.s. indkomst før skat og ligningsmæssige fradrag), bl.a. som følge af en høj erhvervsfrekvens hos begge ægtefæller, men disse husstande har også de største forsørgerforpligtelser og boligudgifter. Godt 60 pct. af husstandene bor i eget hus.

b. Betalingsform og finansieringsmønster

1. I tabel 2 er betalingsformernes betydning belyst. Ca. 2/3 af husstandenes samlede køb af varige forbrugsgoder målt på købesummerne blev foretaget kontant, men lidt under 1/3 skete på afbetaling. Kontokøbene spiller en forsvindende lille rolle, idet denne betalingsform antagelig typisk anvendes ved køb af de forbrugsgoder, der ikke er omfattet af nærværende undersøgelse. Ved køb af farve-fjernsyn og sort-hvid fjernsyn har kontoformen

Tabel 2. Lønmodtagernes betalingsformer ved køb af varige forbrugsgoder i 1971 (fordelt på grundlag af købesummer)

	Kontant- køb	Konto- køb	* Afbeta- lingskøb
	pct.		
Husholdningsmaskiner.	84	3	13
Radio m.v.	74	5	21
Mindre fritidsudstyr.	85	2	13
Sort-hvid fjernsyn	49	15	36
Større fritidsudstyr.	50	-	50
Farve-fjernsyn.	43	15	42
Bil.	66	1	33
Varige forbrugsgoder i alt. . . .	67	3	30

dog en vis udbredelse. Ved bearbejdelsen af undersøgelses- materialet er der i enkelte tilfælde konstateret afbeta- lingskøb, hvor den kontante udbetaling har udgjort mindre end 20 pct. af købsprisen. I disse tilfælde er de pågæl- dende køb blevet betragtet som kontokøb. I tabel 2 er de syv godegrupper ordnet efter størrelsen af den gennemsnit- lige købesum pr. anskaffelse i de enkelte godegrupper. Det fremgår, at der er en sammenhæng mellem godernes pris og valget af betalingsform på den måde, at de prismæssigt mindre kostbare forbrugsgoder har en større kontantandel end de mere kostbare forbrugsgoder. Bilkøbene repræsen- terer med en ret høj kontant andel et brud på dette møn- ster.

2. Dette forhold er nærmere undersøgt i tabel 3, der viser, hvorledes husstandenes finansiering af kontantkø- bene fordeler sig på finansieringskilderne: salg af brugt gode (indbytning) og egne midler, der tilsammen udgør husstandens indsats af egenkapital samt lån. Det fremgår,

Tabel 3. Lønmodtagernes finansiering af kontantkøb i 1971
(fordelt på grundlag af købesummer)

	: Salg	: Egne	: Egen	:	:
	: af	: mid-	: kapi-	:	:
	: brugt	: ler	: tal	: Lån	:
	:	:	: i alt	:	:
	:	:	: (3)=	:	:
	:	:	: (1)+(2)	:	:
	: (1)	: (2)	:	: (4):	:
	pct.				
Husholdningsmaskiner.....	2	98	100	-	
Radio m.v.	3	94	97	3	
Mindre fritidsudstyr.....	8	92	100	-	
Sørt-hvid fjernsyn.....	7	91	98	2	
Større fritidsudstyr.....	16	71	87	13	
Farve-fjernsyn	4	79	83	17	
Bil	32	29	61	39	

at egne midler er den altdominerende finansieringskilde for de mindre kostbare forbrugsgoder, medens egenkapitalen ved køb af større fritidsudstyr, farve-TV og biler suppleres med lån. Salg af brugt forbrugsgode spiller en rolle for de forbrugsgoder, som har handelsmæssig værdi som brugte; det vil i første række sige biler og forbrugsgoder i gruppen større fritidsudstyr (bl.a. motorcykler, campingvogne etc.). For bilernes vedkommende synes det imidlertid først og fremmest at være muligheden for at opnå lån i pengeinstitut m.v., der er årsag til den forholdsmæssig store kontantkøbsandel, der registreres i tabel 2, hvilket antagelig ikke er uden forbindelse med, at navnlig nye biler gennem indregistrering, forsikring, eksistensen af et brugtvognsmarked m.v. frembyder et sikkerhedsgrundlag, der letter adgangen til finansiering med fremmedkapital.

Ved såvel bilkøb som ved køb af andre varige forbrugsgoder er den helt overvejende del af lånene (ca. 85 pct.) optaget i pengeinstitutterne (vedrørende bilkøb, jfr. tabel 4), medens den resterende del for bilernes vedkommende stort set udgøres af lån hos private, der blandt andet omfatter familielån og lån fra arbejdsgiver til køb af bil til delvis tjenestebrug. For de øvrige goder udgøres den resterende del af låntagningen af kortere uformelle kreditter hos sælgeren.

Til yderligere belysning af bilkøbene er der i tabel h foretaget en opdeling af kontantkøbene i to grupper. Den ene gruppe omfatter de køb, der alene er finansieret ved egenkapital, medens den anden gruppe omfatter køb, der er finansieret ved både egenkapital og lån. Under denne sidste gruppe er tillige inkluderet kontantkøb, der alene er finansieret ved lån. Disse køb udgør kun ca. 4 pct. af de samlede kontantkøb.

Det fremgår, at lidt under 1/3 af de samlede kontant-

Tabel 4. Lønmodtagernes finansiering af kontantkøb af biler i 1971 (fordelt på grundlag af købesummer)

	Pct. af samlede købesummer ved kontant køb	Finansiering:						
		Salg af brugt	Egne midler	Egenkapital	Lån i pengeinstitutter	Lån hos banker	Lån i alt	
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	
Kontantkøb finansieret alene ved egenkapital.....	31	37	63	100	.	.	.	
Kontantkøb finansieret helt eller delvis ved lån.....	69	30	13	43	49	8	57	
Kontantkøb i alt.....	100	32	29	61	34	5	39	

køb målt ved købesummerne blev finansieret alene ved egenkapital, medens lidt over 2/3 finansieredes helt eller delvis ved lån.

Blandt de køb, der er finansieret alene ved egenkapital, udgjorde salg af brugt forbrugsgode lidt over 1/3 af den samlede købesum, medens resten finansieredes ved egne midler. Ved køb, hvor finansieringen delvis eller fuldt ud er sket ved lån, udgjorde salg af brugt forbrugsgode lidt under 1/3 af købesummen eller nogenlunde det samme som i den første gruppe. For de køb, som er anført i gruppe 2, udgjorde den samlede egenkapitalandel i alt lidt under halvdelen, medens lånene modsvarende tegnede sig for lidt over halvdelen af de samlede købesummer.

Sammenfattende viser tabel 4, at de helt eller delvis lånefinansierede kontantkøb er foretaget med en indsats af egne midler (jfr. kolonne 2 i tabel 4), der i

gennemsnit har været af stort set samme størrelse som ved køb på afbetaling (jfr. kolonne 2 i tabel 5 nedenfor). Det forholdsvis lave egenkapitalbidrag, der kan konstateres ved disse kontantkøb, er blevet suppleret med lån, der i helt overvejende grad er ydet af pengeinstitutterne.

3. I tabel 5 er afbetalingskøbenes finansiering belyst. Udbetalingsprocenterne - der fremkommer når egenkapitalen og eventuelle lån i forbindelse med udbetalingen sættes i forhold til købesummerne - varierer fra godt 25 pct. til op mod 50 pct. Udbetalingsprocenterne ligger nogenlunde på linie ved køb af husholdningsmaskiner og radio m.v., medens der er tale om noget højere procenter ved køb af større fritidsudstyrsgenstande og biler. Denne ten-

Tabel 5. Lønmodtagernes finansiering af afbetalingskøb i 1971 (fordelt på grundlag af købesummer)

	: Salg: : af : brugt :	Egne: : mid- : ler :	Egen: : ka- : pi- : tal :	Lån : til : udbe- : ta- : ling :	: Udbe- : ta- : lings- : pro- : cent :	: Afbe- : ta- : lings- : kre- : dit :	: Talt :
	:	:	: (3) = : (1) + : (2)	: (4) :	: (5) = : (3) + : (4)	: (6) :	: (7) = : (5) + : (6)
	pct.						
Husholdningsma- skiner.....	3	23	26	-	26	74	100
Radio m.v.	4	27	31	-	31	69	100
Mindre fritids- udstyr.....	3	34	37	-	37	63	100
Sort-hvid fjern- syn	9	21	30	-	30	70	100
Større fritids- udstyr.....	24	24	48	-	48	52	100
Farve-fjernsyn..	9	15	24	-	24	76	100
Bil	23	12	35	3	38	62	100

dens skal formentlig ses i sammenhæng med, at netop disse goder i betydeligt omfang anskaffes som brugte med hertil svarende krav om forholdsmæssig større udbetaling. De oplysninger herom, der foreligger i undersøgelsesmateriale, viser, at antallet af foretagne brugtkøb af husholdningsmaskiner, radio m.v. og TV-apparater har udgjort ca. 1/4 af det samlede antal køb, medens ca. halvdelen af de købte forbrugsgenstande i gruppen større fritidsudstyr var brugte. For bilernes vedkommende var brugtkøbsandelen godt 2/3. Da gennemsnitspriserne for biler som købes som brugte imidlertid er væsentligt lavere end for nye biler, udgør brugtkøbsprocenten regnet på grundlag af købesummerne ca. 50 pct.

c. Afbetalingskrediternes længde

1. I tabel 6 er afbetalingskreditterne fordelt efter afdragsperiodernes længde. Tabellen viser, at jo dyrere goderne er, jo længere er kredittiderne. Dette forhold forstærkes, når det tages i betragtning, at brugtkøbene, der typisk har kortere kredittider, har størst udbredelse for de dyrere forbrugsgoder.

Tabel 6. Lønmodtagernes afbetalingskreditter fordelt efter afdragsperiodernes længde (1971)

	: antal måneder:			
	: under	: 7-12	: 13-24	: 25-36
	: 6	:	:	:
	pct.			
Husholdningsmaskiner.....	36	62	2	-
Radio m.v.	35	29	29	7
Mindre fritidsudstyr.....	26	74	-	-
Sort-hvid fjernsyn.....	19	35	46	-
Større fritidsudstyr.....	5	36	7	52
Farve-fjernsyn	13	18	53	16
Bil	6	2	22	70

d. Indkomstens betydning for betalingsform og finansieringsmønster

1. I tabel 7 er der for biler samt de øvrige forbrugsgoder under eet foretaget en belysning af indkomstens betydning for husstandens betalingsform.

Tabel 7. Lønmodtagernes betalingsformer ved køb af biler og øvrige varige forbrugsgoder i forskellige indkomstgrupper (1971)

	: Kontant- : køb	: Konto- : køb	: Afbetalings- : køb	: :
	pct.			
Biler:				
Indkomstgruppe:				
under 40.000 kr.	92 ¹⁾	-	8 ¹⁾	
40-80.000 kr.	62	3	35	
over 80.000 kr.	69	-	31	
Øvrige varige forbrugsgoder:				
Indkomstgruppe:				
under 40.000 kr.	62	8	30	
40-80.000 kr.	66	8	26	
over 80.000 kr.	70	3	27	

1) Procenterne er udregnet på grundlag af ialt 11 observationer og er derfor behæftet med stor usikkerhed.

Det generelle billede er her, at kontantkøbenes andel stiger svagt med stigende indkomst.

Betrakter man finansieringen af kontantkøbene i tabel 8, ser man for bilernes vedkommende en tendens til stigning i egenkapitalandelen ved stigende indkomst. For de øvrige varige forbrugsgoder synes der kun at være små variationer i egenkapital og låneandel mellem de tre indkomstgrupper. Ved afbetalingskøb er udbetalingsprocenterne for både biler og øvrige varige forbrugsgoder præget af en vis stabilitet. Dette skal formentlig ses i sammen-

hæng med, at der som oftest fra forhandlernes side i de enkelte brancher er fastsat standardvilkår ved salg på afbetaling, herunder krav om udbetalingens mindste størrelse.

Tabel 8. Lønmodtagernes finansieringsmønster i 1971 ved kontantkøb og afbetalingskøb af biler og øvrige varige forbrugsgoder i forskellige indkomstgrupper

	:				:	Øvrige varige	:
	:	Biler			:	forbrugsgoder	:
	:	under :	:over		:	under :	:over :
	:	40.000:	40-80.000:	80.000:	:	40.000:	40-80.000:
	:	kr.1)	:	kr.	:	kr.	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:
	:	:	:	:	:	:	:

1) jfr. note til tabel 7.

2. En samlet vurdering af indkomstens indflydelse på betalingsformen og finansieringsmønsteret, således som det fremgår af tabel 7 og 8, peger i retning af, at husstande i højere indkomstgrupper i noget større udstrækning end husstande med et lavere indkomstgrundlag køber kontant og anvender egenkapital til finansieringen. For de køb

som foretages på afbetaling synes forhandlernes vilkår for finansieringen, der oftest har form af standardvilkår, at slå igennem på det faktiske finansieringsmønster.

e. Det samlede finansieringsmønster ved køb af varige forbrugsgoder

1. I tabel 9 er der foretaget en beregning af den samlede gennemsnitlige kreditandel ved køb af de syv grupper af goder. Tabellen fremkommer ved at sammenveje kreditandelene ved de 3 betalingsformer: kontantkøb, kontokøb og afbetalingskøb med disse betalingsformers andel af de samlede købesummer.

Tabel 9. Lønmodtagernes samlede finansieringsmønster i 1971 ved køb af varige forbrugsgoder

	: Egen : kapital :	: Afbeta- : lings- : kredit- : ter	: Konto- : kredit- : ter	: Anden : låntag- : ning	: Låntag- : ning : i alt : (5) = (2) : + (3) + (4)
	(1)	(2)	(3)	(4)	
	pct.				
Husholdnings- maskiner.....	87	10	3	-	13
Radio m.v. ...	79	15	4	2	21
Mindre fritids- udstyr.....	90	8	2	-	10
Sort-hvid TV..	60	25	14	1	40
Større fritids- udstyr.....	67	26	-	7	33
Farve-TV.....	47	32	13	8	53
Bil	52	20	1	27	48
Samtlige varige forbrugsgoder.	59	19	3	19	41

For de 6 varige forbrugsgoder under eet udgør fremmedfinansieringen i alt ca. 40 pct. af de samlede købesummer, medens resten er finansieret ved egenkapital

(salg af brugt forbrugsgode og egne midler). Den højeste kreditandel registreres ved køb af farve-TV. Derefter kommer biler, hvor knap halvdelen af købesummerne er kreditfinansieret. Låntagning i pengeinstitutterne og hos private er den væsentligste kreditform ved bilkøbene, mens afbetalingskreditter er den vigtigste kreditform for de øvrige seks godegrupper. Som følge af bilkøbenes vægt tegner "anden låntagning", der i det væsentligste sker i pengeinstitutterne, sig i det samlede billede som en ligeså betydningsfuld kreditform som afbetalingskreditterne.

2. I tabel 10 er der for biler samt for de øvrige forbrugsgoder under eet givet et billede af det samlede finansieringsmønster for husstande i forskellige indkomstgrupper.

Tabel 10. Lønmodtagernes egenkapitalindsats og låntagning ved køb af biler og øvrige varige forbrugsgoder i 1971 fordelt på indkomstgrupper

		: Gennem- : snitlig : udgift pr : husstand : kroner	: : : : :	: Egen- : kapital : kroner	: : : : :	: Lån- : tagning : kroner	: : : : :	: : : : :	: : : : :
				pct.		pct.			
Biler:									
Indkomstgruppe:									
under 40.000 kr. ¹⁾	936	509	54	427	46				
40-80.000 kr.	2.777	1.344	48	1.433	52				
over 80.000 kr. ...	4.580	2.629	57	1.951	43				
Øvrige varige forbrugsgoder:									
Indkomstgruppe:									
under 40.000 kr....	748	521	70	227	30				
40-80.000 kr.	1.239	887	72	352	28				
over 80.000 kr. ...	2.005	1.622	81	383	19				

1) jfr. noter til tabel 1 og 7.

For bilernes vedkommende viser undersøgelsesmateriale en tendens til aftagende kreditaafhængighed ved stigende indkomst, når bortses fra indkomstgruppen under 40.000 kr., hvor de anførte beløb og procenter dog er behæftet med stor usikkerhed. For de øvrige varige forbrugsgoder viser tabellen ligeledes en større kreditaafhængighed ved lav indkomst end ved høj indkomst. På trods heraf er de absolutte kreditbeløb pr. husstand stigende med stigende indkomst, hvilket skyldes, at husstande med høj indkomst har væsentligt større udgifter til køb af varige forbrugsgoder end husstande i lavere indkomstgrupper, jfr. tabel 1.

II.b. Detailhandelens kundetilgodehavender inden for udvalgte brancher i 1. halvår 1972.

1. Indledning.

1. Forbrugercredit, hvorved forstås kredit ydet til husholdningerne til finansiering af disses køb af forbrugsgoder - kan opstå ved, at detailhandleren i forbindelse med købet yder forbrugeren en kredit til finansiering af den i forbindelse med købet etablerede restgæld (forskul mellem købspris og udbetaling incl. værdien af ibyttetagne varer). Alternativt kan det ske ved, at forbrugeren optager et lån i en finansiel institution, først og fremmest bank eller sparekasse, til finansiering af købet, der så til gengæld sker kontant. I praksis forekommer det hyppigt, at køb af mere kostbare forbrugsgoder finansieres ved en kombination af de to her nævnte forbrugercredittyper, f.eks. biler købt på afbetaling, hvor udbetalingen er lånt i en bank.

I forbindelse med den først nævnte forbrugercredittype opstår i detailhandelsfirmaerne kundetilgodehavender svarende til kreditgivningen. En undersøgelse af disse kundetilgodehavender vil således gøre det muligt at belyse forholdene for denne forbrugercredittype, såvel hvad angår omfang som vilkår, fordelt på de enkelte detailhandelsbrancher.

2. I det følgende fremlægges en sådan undersøgelse, gennemført af Danmarks Statistik efter anmodning fra udvalget, dækkende forholdene i 1. halvår 1972. I afsnit 2 redegøres

for undersøgelsens tilrettelæggelse og gennemførelse, og i afsnit 3 følger en fremlægning af undersøgelsens resultater, fordelt på de af undersøgelsen omfattede detailhandelsbrancher og indenfor den enkelte branche fordelt på firmastørrelser m.v. I bilag 2 til betænkningen er herudover gengivet de ved undersøgelsen anvendte spørgeskemaer og vejledninger, ligesom de mere detaljerede resultater i form af en række tabeller er fremlagt i dette bilag.

Ved vurderingen af denne undersøgelses resultater må have i erindring, at 1. halvår 1972 var præget af en vis tilbageholdenhed i forbrugsefterspørgslen, specielt hvad angår nye personbiler, hvor den i efteråret 1971 indførte importafgift og den tidsmæssige placering af dennes afvikling i særlig grad spillede ind.

2. Undersøgelsens tilrettelæggelse og gennemførelse.

a. Tilrettelæggelse, metode m.v.

1. Tilrettelæggelsen af undersøgelsen af detailhandelens kundetilgodehavender måtte naturligvis tage sit udgangspunkt i en afgrænsning af selve begrebet kundetilgodehavender. Da formålet med nærværende betænkning er at belyse de egentlige forbrugerkrediters omfang og vilkår, har man lagt sig fast på en snæver definition af kundetilgodehavender, der kun dækker tilgodehavender i forbindelse med salg til husholdninger, hvor der er tale om egentlig kreditgivning, og hvor en tidsforskydning mellem køb og betaling således ikke blot er et udslag af eksisterende betalings-sædvaner. Som kundetilgodehavender har man derfor valgt kun at medtage tilgodehavender, der har en løbetid på over 30 dage efter salgs- eller faktureringstidspunktet.

2. Fastlæggelsen af denne definition af begrebet kundetilgodehavender medfører i praksis, at alle detailhandelsbrancher, der handler med dagligvarer, ikke omfattes af

nærværende undersøgelse, idet bl.a. drøftelser med disse branchers organisationer har vist, at egentlig kreditgivning som ovenfor defineret i dag kun finder sted på dette område i forsvindende lille omfang. Undersøgelsen er derfor begrænset til de detailhandelsbrancher, der handler med varige forbrugsgoder. En mellemstilling mellem de to detailhandelsgrupper indtager stormagasinerne og forbrugerkooperationen (FDB og HB), hvorfor man har valgt at lade disse være omfattet af undersøgelsen. På grundlag af samtaler med eksperter indenfor de forskellige brancher, er følgende brancher - hvor kundetilgodehavender ikke kan antages at spille nogen væsentlig rolle i forhold til de pågældende branchers omsætning - ikke omfattet af undersøgelsen:

Lædervare- og skotøjsforretninger
 Papirvareforretninger
 Bladkiosker
 Galanteri- og legetøjsforretninger
 Urmager-, optik- og guldsmedeforretninger
 Kunst- og antikvitetsforretninger
 Frimærke- og møntforretninger
 Dyreforretninger
 Forhandlere af gaveartikler og brugskunst.

For to brancher, nemlig boghandlere og detailhandel med fast og flydende brændsel, er indhentet mere summariske oplysninger vedrørende disse branchers kundekreditter, som vil blive omtalt i kapital III.

For nogle af de undersøgte brancher er såvel varegrupper som forholdene vedrørende kundetilgodehavender så ensartet, at man har valgt at behandle disse under eet, således at undersøgelsen omfatter følgende 14 branchegrupper:

Tekstilvarehuse

Manufakturforretninger uden og med konfektion

Konfektionsforretninger

Fotoforretninger

Boligudstyrsmagasiner, møbel- og tæppeforretninger

Specialforretninger for hårde hvidevarer

Isenkramforretninger

Jagt-, sport- og campingudstyrsforretninger

Radio- og TV-forretninger

Musikinstrumentforretninger

Andre forretninger, der fortrinsvis handler med hus-
holdningsudstyr og indbo (symaskiner, støvsugere og
lamper)

Forhandlere af cykler og barnevogne

Cykel- og radioforretninger ¹

Automobil- og motorcykelforretninger

Hertil kommer, som ovenfor nævnt, stormagasiner og
forbrugerkooperationen.

For de branchegrupper, der i henhold til den interna-
tionalt' anvendte brancheklassifikation ISIC udgøres af mere
end een branche, er sammenhængen mellem branchegruppen og
de i denne indgående brancher følgende:

Branchegruppe:

Branche:

Manufakturforretninger
uden og med konfektion

{ Manufakturforretninger
{ uden konfektion
{ Manufakturforretninger
{ med konfektion

Boligudstyrsmagasiner,
møbel- og tæppeforretninger

{ Boligudstyrsmagasiner
{ Møbelforretninger
{ Tæppeforretninger

{ Herre- og drengeekvipage-
{ ringsforretninger

1) Incl. cykler med hjælpemotor.

Branchegruppe:

Branche:

Konfektionsforretninger

(Dame- og pigekonfektions-
(forretninger
(Herre- og damekonfektions-
(forretninger
(Andre konfektionsforret-
(ninger

3. Som tællingsenhed i undersøgelsen er anvendt den juridiske enhed firmaet, hvilket betyder, at detailhandelsfirmaer med flere virksomheder (lokal-økonomiske enheder) har indsendt oplysninger for alle virksomhederne under eet. Opgjort på firmabasis udgjorde antallet af detailhandelsfirmaer indenfor de ovenfor nævnte 14 brancher ved detailhandelstællingen i 1969 godt 12.000.

Ved afgørelsen i nærværende undersøgelse af, hvad der forstås ved detailhandelsfirmaer, er anvendt samme definition som Danmarks Statistik anvendte ved denne tælling.

4. Undersøgelsen af disse 14 detailhandelsbranchers kundetilgodehavender er gennemført som en repræsentativ stikprøveundersøgelse på ca. 10 pct. indenfor hver af de undersøgte brancher, svarende til i alt godt 1.200 enheder. For at få dækket en så stor del af den samlede omsætning indenfor de undersøgte brancher som muligt, blev denne 10 pct.'s stikprøve tilrettelagt således, at stikprøven for hver enkelt branche for halvdelen vedkommende kom til at bestå af de omsætningsmæssigt største firmaer indenfor branchen (de "store" firmaer) og for halvdelen vedkommende af firmaer udtaget tilfældigt blandt resten af branchens firmaer (de "små" firmaer). Det, der i denne undersøgelse kaldes de store firmaer, udgøres derfor indenfor hver branche af ca. 5 pct. af samtlige firmaer. Denne stikprøvemetode medfører, at den omsætningsmæssige dækning af undersøgelsen af den enkelte branches forhold bliver langt bedre end svarende til stikprøveprocenten. Det kan således

- . nævnes. at de udtagne firmaer, som antalsmæssigt svarer til godt 9 pct. af det samlede antal firmaer indenfor hver af de undersøgte brancher, viste sig at have 43 pct. af den samlede omsætning i 1. halvår 1972 indenfor disse brancher, jfr. tabel 1, hvoraf det fremgår, hvorledes den omsætningsmæssige dækning fordeler sig på de 14 undersøgte detailhandelsbrancher.

Den omsætningsmæssige dækning, og dermed omsætningens koncentration på de enkelte firmaer i branchen, er således mindst hos fotoforretninger og forhandlere af cykler og barnevogne. Til gengæld er stikprøvens dækning af den samlede omsætning høj hos tekstilvarehuse, cykel- og radioforretninger, radio- og TV-forretninger samt manufakturforretninger og automobilforhandlere.

Såvel beregningen af den i tabel 1 anførte omsætningsmæssige dækning som af de opregningsfaktorer, der er anvendt ved opregningen af stikprøvens resultater til alle firmaerne indenfor de undersøgte brancher, er foretaget ved hjælp af de af Danmarks Statistik opgjorte tal for den samlede afgiftspligtige omsætning i 1. halvår af 1972 indenfor de enkelte brancher.

Den anvendte stikprøvemetode medfører, at den sikkerhed, hvormed resultaterne opgøres for den enkelte branche, vil variere alt efter branchens koncentrationsgrad og antallet af firmaer i branchen. Danmarks Statistik skønner dog, at resultaterne af den gennemførte undersøgelse giver et i det store og hele dækkende billede af de undersøgte

Tabel 1. De af stikprøven omfattede firmaers andel af den
afgiftspligtige omsætning i 1. halvår 1972 for
de undersøgte brancher.

Branche	:De af stikprøven omfattede: :firmaers andel af bran- : :chers samlede omsætning i : :1. halvår 1972 : pct.	
Tekstilvarehuse.		76
Manufakturforretninger uden og med konfektion.		50
Konfektionsforretninger...		34
Fotoforretninger.		17
Boligudstyrmagasiner, mø- bel- og tæppeforretnin- ger.		30
Specialforretninger for hår- de hvidevarer.		35
Isenkramf orretninger.		38
Jagt-, sport- og campingud- styrsforretninger.		33
Radio- og TV-forretninger.		51
Musikinstrumentforretninger		36
Andre forretninger, der for- trinsvis handler med hus- holdningsudstyr og indbo (symaskiner, støvsugere og lamper).		31
Forhandlere af cykler og bar- nevogne.		28
Cykel- og radioforretninger		67
Automobil- og motorcykel- forretninger.		50
Samtlige brancher.		43

forhold indenfor de udvalgte detailhandelsbrancher.

For stormagasinerne og forbrugerkooperationen er undersøgelsen gennemført ved hjælp af spørgeskemaer omfattende samtlige firmaer; nemlig 8 stormagasiner samt firmaerne FDB og HB. Resultaterne vil for disse to grupper vedkommende derfor ikke være behæftet med stikprøvemæssig usikkerhed, ligesom der ikke er gennemført den i de undersøgte brancher stikprøvebestemte sondring mellem store og små firmaer.

b. Gennemførelse.

Undersøgelsen af detailhandelens kundetilgodehavender indenfor de 14 udvalgte brancher gennemførtes ved udsendelse i juli 1972 af de i bilag 3 viste spørgeskemaer med vejledning og bilag til ca. 1.260 detailhandelsfirmaer, heraf ca. 150 automobilforhandlerfirmaer, udtaget på grundlag af Danmarks Statistiks erhvervsregister efter den ovenfor skitserede stikprøveplan. Automobilforhandlerfirmaerne fik tilsendt et spørgeskema, der i princippet var identisk med det til de øvrige brancher udsendte, men med en højere specificationsgrad for nogle af spørgsmålene. Af de 1.260 firmaer måtte ca. 160 udgå af undersøgelsen, enten fordi firmaet var ophørt, adressen ubekendt eller fordi firmaet måtte fritages for besvarelsen af ekstraordinære grunde. Endvidere måtte ca. 30 firmaer udgå, fordi det viste sig, at de hovedsageligt sælger til erhvervsdrivende og/eller den offentlige sektor. Endelig viste et mindre antal skemaer (ca. 15), alle fra "små" virksomheder, sig uegnede til videre bearbejdelse.

I den videre bearbejdelse indgik således i alt ca. 1.050 udfyldte skemaer svarende til godt 9 pct. af samtlige detailhandelsfirmaer i 1. halvår 1972 indenfor de undersøgte brancher, men som ovenfor nævnt dækkende ca. 43 pct. af den samlede omsætning i disse brancher. Hertil

kommer, som ovenfor nævnt, skemaer vedrørende stormagasinerne og forbrugerkooperationen.

3. Undersøgelsens resultater.

a. Indledning.

I det følgende fremlægges resultaterne af undersøgelsen af detailhandelens kundetilgodehavender indenfor udvalgte brancher samt stormagasiner og forbrugerkooperationen i 1. halvår 1972. De detaljerede resultater af undersøgelsen er sammen med de ved undersøgelsen anvendte spørgeskemaer med vejledning vist som 9 bilagstabeller, mærket A til J i bilag 2, og gennemgangen i det følgende er baseret herpå. Med den anvendte stikprøvemetode er det fundet hensigtsmæssigt at vise resultaterne for hver enkelt branche, fordelt på henholdsvis de "store" og de "små" firmaer i branchen, jfr. redegørelsen ovenfor i afsnit 2. Da nogle af spørgsmålene i spørgeskemaet kun drejer sig om firmaer med afbetalingssalg, er der endvidere i bilagstabellerne indenfor hver branche foretaget en opdeling af firmaerne efter om disse har afbetalingssalg eller ikke. Som følge heraf findes oplysningerne i bilagstabellerne for hver enkelt branche fordelt på følgende fire undergrupper:

"Store" firmaer med afbetalingssalg

"Store" firmaer uden afbetalingssalg

"Små" firmaer med afbetalingssalg

"Små" firmaer uden afbetalingssalg

De bilagstabeller, der drejer sig om afbetalingsforhold, indeholder dog kun en opdeling i store og små firmaer med afbetalingssalg. For stormagasiner og forbrugerkooperationen er disse opdelinger ikke foretaget.

For automobilbranchen er som tidligere nævnt anvendt et mere detaljeret spørgeskema; i princippet opbygget

som det for de 13 andre brancher samt stormagasinerne og forbrugerkooperationen anvendte. Som følge heraf er der for denne branche udarbejdet 7 særlige bilagstabeller, hvis indhold også vil blive refereret. I øvrigt fremlægges undersøgelsens resultater stort set i en rækkefølge svarende til spørgeskemaernes opbygning.

b. Afbetalingshandelens udbredelse indenfor de undersøgte brancher samt i stormagasiner og forbrugerkooperationen.

1. På grundlag af bilagstabel A er i tabel 2 vist, hvorledes den samlede omsætning indenfor hver enkelt af de undersøgte brancher fordeler sig på firmaer med afbetalingssalg og firmaer uden afbetalingssalg.

For de undersøgte brancher som helhed viser det sig, at af en samlet omsætning i 1. halvår 1972 på knap 7,8 mia. kr. hidrører næsten 5,7 mia. kr. eller 73 pct. fra firmaer med afbetalingssalg, medens tilsvarende 27 pct. hidrører fra firmaer uden afbetalingssalg. Ser man bort fra automobilbranchen, der har næsten halvdelen af den samlede omsætning, og hvor alle firmaer har afbetalingssalg, reduceres den andel af omsætningen, der har fundet sted i firmaer med afbetalingssalg til 46 pct. Disse 46 pct. dækker imidlertid over en større andel af omsætningen hos firmaer med afbetalingssalg blandt de store firmaer - nemlig 52 pct., og en lavere andel blandt de små firmaer - nemlig 43 pct. Denne tendens til, at afbetalingssalg er mere udbredt blandt de store end blandt de små firmaer, genfindes indenfor de enkelte brancher med undtagelse af forhandlere af cykler og barnevogne, hvor afbetalingssalg er mere udbredt hos de små firmaer end hos de store. For stormagasinerne gælder det, at alle firmaer på nær et enkelt har afbetalingssalg (stormagasinerne kontosalg omtales senere), og i forbrugerkooperationen har begge firmaer også afbetalingssalg.

Tabel 2. Den samlede omsætning i 1. halvår 1972 i de undersøgte brancher, fordelt på firmaer med og uden afbetalingssalg, samt omsætningen i stormagasiner og forbrugerkooperationen

	Firmaer med afbetalingssalg		Firmaer uden afbetalingssalg		Iiisammen	
	mill.kr.	pct.	mill.kr.	pct.	mill.kr.	pct.
Tekstilvarehuse	-	-	hk	100	hk	100
Manufakturforretninger uden og med konfektion	8	2	484	98	493	100
Konfektionsforretninger	45	[i	867	95	912	100
Fotoforretninger	44	47	51	53	96	100
Boligudstyrsmagasiner, møbel- og tæppeforretninger	769	84	145	16	914	100
Specialforretninger for hårde hvidevarer	55	69	25	31	79	100
Isenkramforretninger	159	32	342	68	502	100
Jagt-, sport- og campingudstyrforretninger	37	42	51	58	88	100
Radio- og TV-forretninger	490	94	29	6	518	100
Musikinstrumentforretninger	38	89	5	11	42	100
Andre forretninger, der fortrinsvis handler med husholdningsudstyr og indbo (symaskiner, støvsugere og lamper)	31	35	58	65	88	100
Forhandlere af cykler og barnevogne	106	88	14	12	119	100
Cykel- og radioforretninger	34	87	5	13	39	100
Samtlige brancher, excl. automobilbranchen	1.817	46	2.120	54	3.937	100
Automobil- og motorcykelforretninger	3.850	100	-	-	3.850	100
Samtlige brancher, incl. automobilbranchen	5.667	73	2.120	27	7.787	100
Stormagasiner	-	-	-	-	798	
Forbrugerkooperationen	-	-	-	-	2.299	

Medens de brancher, der handler med beklædning m.v., er karakteriseret ved, at en ringe andel - 2-5 pct. - af den samlede omsætning finder sted i firmaer med afbetalingssalg, er de brancher, der handler med varige forbrugsgoder i form af møbler, tæpper, hårde hvidevarer, radio og TV samt cykler og barnevogne, karakteriseret ved, at en forholdsvis stor andel - 70-90 pct. - af omsætningen finder sted i firmaer med afbetalingssalg. Som ovenfor nævnt sker hele omsætningen i automobilbranchen i praksis i firmaer, der sælger på afbetaling. For forretninger, der især handler med fritidsudstyr såsom foto-, jagt-, sports- og campingudstyr, er det knap halvdelen af den samlede omsætning, der falder hos firmaer med afbetalingssalg. For musikinstrumenter er andelen dog så høj som knap 90 pct.

På grundlag af bilagstabel A,1 er i tabel 3 vist, hvorledes den samlede omsætning i automobilbranchen på

Tabel 3. Den samlede omsætning indenfor automobilbranchen
i 1. halvår 1972

		: Store fxrmaer	* : Små fxrmaer	: Tilsammen:
<u>Samlet omsætning ved:</u>				
Salg af nye personbiler	(mill.kr.	424	1.230	1.664
	(stk.	13.040	36.031	49.071
	(Gennemsnits- (pris i kr.	33.285	34.152	33.895
Salg af brugte per- sonbiler	(mill.kr.	281	946	1.227
	(stk.	16.708	67.612	84.320
	(Gennemsnits- (pris i kr.	16.842	13.995	14.559
Reparation, service m.v. vedrørende personbiler	mill.kr.	235	724	959
Omsætning ialt	mill.kr.	940	2.900,4	3.850

godt 3,8 mia. kr.. I 1. halvår 1972 fordeler sig med 1,7 mia. kr. ved salg af nye personbiler, 1,2 mia. kr. ved salg af brugte personbiler og næsten 1 mia. kr. ved reparation, service m.v. vedrørende personbiler. Af den samlede omsætning på godt 3,8 mia. kr. falder godt 0,9 mia. kr. - eller 24 pct. - på de store firmaer og tilsvarende 2,9 mia. kr. - eller 76 pct. - på de små firmaer, hvoraf dog nogle indgår i koncerner. De enkelte omsætningsarter spiller praktisk taget samme rolle i de store som i de små firmaer.

På grundlag af oplysningerne om det solgte antal nye og brugte personbiler kan gennemsnitsprisen for de i 1. halvår 1972 solgte nye biler beregnes til 33.900 kr., medens det tilsvarende beløb for brugte personbiler er beregnet til 14.600 kr.

2. Ved hjælp af oplysningerne i bilagstabel A kombineret med oplysningerne om den samlede tilgang af nye afbetalingskontrakter i bilagstabel B og oplysningerne om den gennemsnitlige udbetalingsprocent i bilagstabel G, er i tabel 4 vist, hvor stor en del af den samlede omsætning indenfor de undersøgte brancher, der er knyttet til salg på afbetaling. Herudover er også vist, hvor stor en andel afbetalingssalget udgør af det samlede salg hos de firmaer, der sælger på afbetaling, samt hvorledes disse andele fordeles sig på store og små firmaer.

Af den samlede omsætning i 1. halvår 1972 indenfor de undersøgte brancher på næsten 7,8 mia. kr. udgjorde afbetalingsomsætningen - d.v.s. den omsætning, der er sket i form af salg på afbetaling - næsten 1,7 mia. kr. eller ca. 21 pct. Ses bort fra automobilbranchen, hvor godt 1,1 mia. kr. eller ca. 30 pct. af en samlet omsætning på 3,8 mia. kr. var afbetalingsomsætning, svarer det til, at afbetalingsomsætningen i de øvrige brancher under eet udgjorde 13 pct. af den samlede omsætning. Ser man kun på den del af den samlede omsætning, der fandt sted i firmaer med afbetalingssalg, viser det sig, at afbetalingsomsætningens andel udgjorde 29 pct. for alle brancher incl. automobilbranchen eller den samme andel, som fremkommer, når der ses bort fra denne branche.

For stormagasinerne udgjorde afbetalingsomsætningen 13 mill. kr. og for forbrugerkooperationen 16 mill. kr. eller tilsammen mindre end 1 pct. af den samlede omsætning på 3,2 mia. kr. Den lave andel har sin baggrund i, at disse gruppers omsætning overvejende falder på varer, der normalt slet ikke sælges på afbetaling, og for stormagasinerne vedkommende tillige, at den overvejende del af kreditsalget sker som kontosalg.

Går man ned på de enkelte brancher, kan der konstateres meget store forskelle med hensyn til, hvilken andel af omsætningen der finder sted i form af afbetalingssalg.

Tabel 4. Den beregnede afbetalingsomsætning i 1. halvår 1972 indenfor de undersøgte brancher
samt i stormagasiner og forbrugerkooperationen

Branche:		Beregnet afbeta- lingsom- sætning	Afbetalings- omsætningens andel af sam- let omsætning i branchen	Afbetalingsom- sætningens an- del af omsæt- ningen i firma- er med afbeta- lingssalg
		— mill.kr. —	pct. —	pct. —
Tekstilvarehuse	Store firmaer	-	-	-
	Små firmaer	-	-	-
	Tilsammen	-	-	-
Manufakturforretninger uden og med konfektion	Store firmaer	1,3		15
	Små firmaer	-		-
	Tilsammen	1,3	0	15
Konfektionsforretninger	Store firmaer	1,8		11
	Små firmaer	5,7		20
	Tilsammen	7,5	1	17
Fotoforretninger	Store firmaer	0,3		4
	Små firmaer	2,2		6
	Tilsammen	2,5	3	6
Boligudstyrsmagasiner, møbel- og tæppeforretninger	Store firmaer	72,0		35
	Små firmaer	165,8		30
	Tilsammen	237,8	26	31
Specialforretninger for hårde hvidevarer	Store firmaer	6,6		24
	Små firmaer	2,0		7
	Tilsammen	8,6	11	16
Isenkramforretninger	Store firmaer	9,8		13
	Små firmaer	6,1		7
	Tilsammen	15,9	3	10
Jagt-, sport- og camping- udstørsforretninger	Store firmaer	10,8		60
	Små firmaer	7,8		41
	Tilsammen	18,6	21	50
Radio- og TV-forretninger	Store firmaer	110,6		45
	Små firmaer	75,1		31
	Tilsammen	185,7	36	38
Musikinstrumentforretninger	Store firmaer	7,1		49
	Små firmaer	10,1		42
	Tilsammen	17,2	40	45
Andre forretninger, der fortrin- vis handler med boligudstyr og indbo (symaskiner, støvsugere lamper)	Store firmaer	4,1		45
	Små firmaer	3,9		18
	Tilsammen	8,0	9	26
Forhandlere af cykler og barnevogne	Store firmaer	5,1		22
	Små firmaer	10,9		13
	Tilsammen	16,0	13	15
Cykel- og radioforretninger	Store firmaer	9,0		44
	Små firmaer	3,1		23
	Tilsammen	12,1	31	35
Samtlige brancher, excl. automobilbranchen	Store firmaer	238,6	18	35
	Små firmaer	292,9	11	26
	Tilsammen	531,5	13	29
Automobil- og motorcykel- forretninger	Store firmaer	288,1	30	30
	Små firmaer	851,1	29	29
	Tilsammen	1.139,2	30	30
Samtlige brancher, incl. automobilbranchen	Store firmaer	526,6	23	32
	Små firmaer	1.144,0	21	28
	Tilsammen	1.670,6	21	29
Stormagasiner		13,7	1	1
Forbrugerkooperationen		16,2	1	1

I de brancher, der især handler med relativt kostbare varige forbrugsgoder, er afbetalingsandelen af omsætningen relativt høj. I radio- og TV-forretninger, musikinstrumentforretninger og cykel- og radioforretningerne samt i automobilbranchen ligger den således på 30 pct. eller derover. Men også boligudstyrmagasinerne, møbel- og tæppeforretningerne med 26 pct. samt jagt-, sports- og campingudstyrsforretninger med 21 pct. ligger højt. Cykel- og barnevognsforretninger samt specialforretninger for hårde hvidevarer og andre forretninger, der handler med husholdningsudstyr og indbo, ligger derimod forholdsvis lavt. Forklaringen herpå er, at der i disse brancher i højere grad anvendes kontosalg end afbetalingssalg, noget der også må antages at gælde for fotoforretninger, hvor afbetalingsomsætningens andel er helt nede på 3 pct. af den samlede omsætning - jfr. oplysningerne om kontosalg nedenfor i afsnit c.

De meget lave andele for isenkram-, manufaktur- og konfektionsforretninger skal ses på baggrund af, at kun en ringe del af disse forretningers omsætning falder på de mere kostbare varige forbrugsgoder, der normalt er genstand for afbetalingshandel.

I tabel 4 er der endvidere foretaget en opdeling af firmaerne indenfor den enkelte branche på store og små. Heraf fremgår det, at for alle de undersøgte firmaer under eet var den andel af omsætningen, der skete i form af afbetalingssalg, lidt større for de store firmaer - nemlig 23 pct. - end for de små firmaer med 21 pct. Ses bort fra automobilbranchen - hvor der næsten ingen forskel er på store og små firmaer i denne henseende - bliver forskellen mere markant, nemlig 18 pct. for de store firmaer mod 11 pct. for de små firmaer. Ses kun på de firmaer, der har afbetalingssalg, er afbetalingsomsætningens andel af omsætningen for alle brancher under eet 32 pct. for de store firmaer og 28 pct. for de små, medens tallene excl. auto-

Tabel 5. Afbetalingshandel i automobilbranchen i 1. halvår 1972

		: Beregnet : afbeta- : lingsom- : sætning : : :	: Afbetalings- : omsætningens : andel af : samlet om- : sætning ved : salg af per- : sonbiler :
		— mill.kr. —	pct. —
Salg af nye personbiler	Store firmaer	150,7	35
	Små firmaer	376,1	31
	Tilsammen	526,8	32
Salg af brugte personbiler	Store firmaer	137,4	49
	Små firmaer	477,6	50
	Tilsammen	615,0	50
Tilsammen	Store firmaer	288,0	40
	Små firmaer	853,8	39
	Tilsammen	1.141,8	39

mobilbranchen er 35 pct. for de store og 26 pct. for de små firmaer. Tendensen til, at afbetalingssalget er koncentreret på de store firmaer, gælder i alle brancher med undtagelse af konfektions- og fotoforretninger.

I tabel 5er vist mere specificerede oplysninger om automobilbranchens afbetalingssalg i 1. halvår 1972. Af den samlede afbetalingsomsætning på godt 1,1 mia. kr. i forbindelse med salg af personbiler falder således godt 0,5 mia. kr. på salg af nye og 0,6 mia. kr. på salg af brugte personbiler.

Som helhed svarer det til, at 39 pct. af den samlede omsætning i forbindelse med salg af nye og brugte personbiler i 1. halvår 1972 udgjordes af afbetalingssalg; i øvrigt med stort set samme andel i store og små firmaer. Dette tal dækker imidlertid over forskellige forhold for henholdsvis nye og brugte personbiler. Således blev 32

Tabel 6. Den gennemsnitlige salgssum ved afbetalingssalg i 1. halvår 1972 indenfor de undersøgte
brancher, fordelt på store og små firmaer, samt i stormagasiner og forbrugerkooperationen

Branche:		Beregnet	Antal	Gennemsnitlig
		afbetalings- omsætning	afbetalings- salg	salgssum ved afbetalingssalg
		— mill.kr. —		— kr. —
Tekstilvarehuse	Store firmaer	-	-	-
	Små firmaer	-	-	-
	Tilsammen	-	-	-
Manufakturforretninger uden og med konfektion	Store firmaer	1,3	659	1.917
	Små firmaer	-	-	-
	Tilsammen	1,3	659	1.917
Konfektionsforretninger	Store firmaer	1,8	1.732	1.036
	Små firmaer	5,8	6.758	851
	Tilsammen	7,6	8.490	889
Fotoforretninger	Store firmaer	0,3	380	911
	Små firmaer	2,2	2.191	1.005
	Tilsammen	2,5	2.571	991
Boligudstyrmagasiner, møbel- og tæppeforretninger	Store firmaer	72,0	39.302	1.832
	Små firmaer	165,8	89.813	1.846
	Tilsammen	237,8	129.115	1.842
Specialforretninger for hårde hvidevarer	Store firmaer	6,6	3.878	1.704
	Små firmaer	2,0	1.794	1.111
	Tilsammen	8,6	5.672	1.517
Isenkramforretninger	Store firmaer	9,8	6.748	1.451
	Små firmaer	6,1	4.502	1.348
	Tilsammen	15,9	11.250	1.409
Jagt-, sport- og camping- udstyrsforretninger	Store firmaer	10,8	1.446	7.491
	Små firmaer	7,8	1.270	6.172
	Tilsammen	18,6	2.716	6.874
Radio- og TV-forretninger	Store firmaer	110,6	50.021	2.212
	Små firmaer	75,1	41.012	1.832
	Tilsammen	185,7	91.033	2.041
Musikinstrumentforretninger	Store firmaer	7,1	2.183	3.260
	Små firmaer	10,1	2.288	4.415
	Tilsammen	17,2	4.471	3.851
Andre forretninger, der fortrins- vis handler med husholdningsud- styr og indbo (symaskiner, støv- sugere og lamper)	Store firmaer	4,1	2.753	1.500
	Små firmaer	3,9	3.338	1.170
	Tilsammen	8,0	6.091	1.319
Forhandlere af cykler og barnevogne	Store firmaer	5,1	3.920	1.295
	Små firmaer	10,9	8.766	1.250
	Tilsammen	16,0	12.686	1.264
Cykel- og radioforretninger	Store firmaer	9,0	3.159	2.841
	Små firmaer	3,1	1.443	2.152
	Tilsammen	12,1	4.602	2.625
Samtlige brancher, excl. automobilbranchen	Store firmaer	238,6	106.181	2.247
	Små firmaer	292,9	173.174	1.691
	Tilsammen	531,5	279.355	1.902
Automobil- og motorcykel- forretninger	Store firmaer	288,1	11.006	26.173
	Små firmaer	851,1	39.879	21.343
	Tilsammen	1.139,2	50.885	22.388
Samtlige brancher, incl. automobilbranchen	Store firmaer	526,6	117.187	
	Små firmaer	1.144,0	213.053	
	Tilsammen	1.670,6	330.240	
Stormagasiner		13,7	5.811	2.349
Forbrugerkooperationen		16,2	10.631	1.528

pet. af de nye personbiler solgt på afbetaling, medens tallet for brugte personbiler lå væsentligt højere, nemlig 50 pct.

3. Ved hjælp af oplysningerne i tabel 4 om den beregnede afbetalingsomsætning indenfor hver enkelt af de undersøgte brancher og oplysningerne i bilagstabel B om antallet af afbetalingssalg er i tabel 6 beregnet den gennemsnitlige salgssum ved afbetalingssalg i 1. halvår 1972.

Fra de enkelte brancher kan der være grund til at nævne, at den gennemsnitlige salgssum ved afbetalingssalg indenfor boligudstyersbranchen i 1. halvår 1972 udgjorde godt 1.800 kr., medens det tilsvarende tal for radio- og TV-branchen var godt; 2.000 kr. I automobilbranchen var den gennemsnitlige salgssum 22.400 kr. Medens boligudstyersbranchen var karakteriseret ved, at den gennemsnitlige salgssum ved afbetalingssalg var den samme for store og små firmaer, var den gennemsnitlige salgssum ved afbetalingssalg indenfor radio- og TV-branchen i de store firmaer med 2.200 kr. noget større end i de små firmaer, hvor tallet var 1.800 kr. Forholdet kan antagelig tilskrives, at salgene af farve-TV udgør en noget større andel hos de store firmaer end hos de små.

I automobilbranchen genfindes den samme tendens som i radio- og TV-branchen. Således var den gennemsnitlige salgspris ved afbetalingssalg i de store firmaer ca. 26.200 kr., medens det tilsvarende tal i de små firmaer var godt 21.300 kr. Af tabel 7 fremgår det, at den samme forskel gør sig gældende, når det samlede afbetalingssalg af personbiler deles op i nye og brugte biler solgt i henholdsvis store og små firmaer. Gennemgående synes det at være de billigere nye og dyrere brugte personbiler, der sælges på afbetaling i såvel store som små firmaer.

Tabel 7. Gennemsnitlig salgssum ved afbetalingssalg inden-
for automobilbranchen i 1. halvår 1972

		Beregnet afbeta- lingsom- sætning	:	Antal afbeta- lings- salg	:	Gennem- snitlig salgssum ved afbe- talings- salg	:
		mill.kr.		antal		kr.	
Nye per- sonbiler	Store firmaer	150,6		4.240		35.531	
	Små firmaer	376,1		11.898		31.614	
	Tilsammen	526,7		16.138		32.643	
Brugte person-	Store firmaer	137,4		6.766		20.308	
	Små firmaer	477,6		27.981		17.070	
	Tilsammen	615,0		34.747		17.700	

c. Kontosalgets udbredelse indenfor de undersøgte brancher
samt stormagasiner og forbrugerkooperationen.

1. Udover salg på afbetaling kan kreditsalg - d.v.s. salg, hvor en del af købesummen berigtiges ved, at sælger yder en kredit til køber med en løbetid på over 30 dage - også finde sted i form af kontosalg m.v., hvor det kundetilgodehavende, der opstår i forbindelse med salget, er karakteriseret ved, at det ikke er sikret ved en afbetalingskontrakt og det heraf afledte ejendomsforhold. I det følgende betegnes disse kundetilgodehavender som kontotilgodehavender.

I følge bilagstabel E udgjorde de samlede tilgodehavender i forbindelse hermed indenfor de undersøgte 14 detailhandelsbrancher ved udgangen af december 1971 720 mill. kr., et tal, der ved udgangen af juni 1972 var steget til 735 mill. kr. For stormagasinerne udgjorde kontotilgodehavenderne ved udgangen af december 1971 192 mill. kr. og ved udgangen af juni 1972 176 mill. kr., medens de tilsvarende tal for forbrugerkooperationen var henholdsvis 10

og 11 mill. kr. Denne type kundetilgodehavender havde særlig stor udbredelse indenfor de samme brancher, hvor afbetalingssalg havde stor udbredelse - når bortses fra stormagasinerne, hvor kontotilgodehavenderne er langt den vigtigste form for kundetilgodehavender. Således kan nævnes, at de samlede kontotilgodehavender indenfor boligudstyrs-, møbel- og tæppebranchen ved udgangen af december 1971 udgjorde 118 mill. kr. og ved udgangen af juni 1972 107 mill. kr., medens de tilsvarende tal for radio- og TV-branchen var 63 og 71 mill. kr. og automobilbranchen 368 og 393 mill. kr; sidstnævnte hovedsagelig opstået i forbindelse med reparation og service.

Også for manufakturforretninger med og uden konfektion og rene konfektionsforretninger spiller kontotilgodehavender en relativ stor rolle, således havde disse to brancher tilsammen udestående beløb ult. december 1971 på 100 mill. kr., et tal, der ult. juni 1972 var faldet til 92 mill. kr. Endelig kan nævnes, at isenkrambranchen ult. december 1971 havde tilgodehavender på 39 mill. kr. og ult. juni 1972 på 41 mill. kr.

2. Da der ikke i tilrettelæggelsen af undersøgelsen er indhentet oplysninger om typiske udbetalingsprocenter og løbetid for kreditsalg under kontoformen, har det ikke været muligt - ud fra kendskabet til de udestående kontotilgodehavender på det givet tidspunkt, at beregne mere præcise tal for omsætningen ved kontosalg i 1. halvår 1972, således som det har været for afbetalingssalget. Størrelsen af de udestående kontotilgodehavender indenfor en branche vil nemlig, udover at være en funktion af kontosalget i en vis periode forud for opgørelsestidspunktet, også være en funktion af evt. udbetalingsprocent og løbetid for de kontosalg, der finder sted i den pågældende branche.

Medens man således må opgive at få et mere præcist

indtryk af kontosalgets relative udbredelse indenfor de undersøgte brancher, kan oplysningerne om de udestående beløb, der indenfor hver enkelt branche findes fordelt på firmaer med afbetalingssalg og firmaer uden afbetalingsalg, anvendes til at vurdere, om afbetalingssalg og kontosalg bruges sammen i firmaerne, eller om de betragtes som alternative salgsformer, således at firmaet enten sælger på afbetaling eller på konto.

Resultatet af en sådan analyse af tallene i bilagstabel E kombineret med oplysningerne i bilagstabellerne A, B og C er vist i tabel 8. Heraf fremgår det, at i alle brancher, bortset fra forretninger der handler med symaskiner, støvsugere o.s.v. samt cykel- og radioforretninger, er kontosalg - målt som kontotilgodehavender ult. juni 1972 i procent af samlet omsætning excl. beregnet afbetalingsomsætning - langt mere udbredt i firmaer med afbetalingssalg end i firmaer uden afbetalingssalg. Dette tyder på, at firmaerne indenfor den enkelte af de undersøgte brancher, med de ovenfor nævnte undtagelser, stort set kan deles i firmaer, der sælger på kredit, og firmaer der kun sælger mod kontant, og at de firmaer, der sælger på kredit, hyppigt anvender såvel afbetalings- som kontosalg.

3. For at få et indtryk af, hvilken rolle kontosalget spiller i de undersøgte brancher samt i stormagasinerne og forbrugerkooperationen, er, med udgangspunkt i oplysningerne om de udestående kundetilgodehavender i bilagstabel E, foretaget en beregning af omsætningen ved kontosalg. Beregningen -der naturligvis er forbundet med en vis usikkerhed - bygger for alle brancher med undtagelse af automobilbranchen og stormagasinerne på en forudsætning om en gennemsnitlig løbetid for kontokreditterne på 12 måneder og en gennemsnitlig udbetalingsprocent - eventuelt i form af betaling af første rate ved leveringen - på 10

Tabel 8. Udbredelsen af kontosalg m.v. i 1. halvår 1972 indenfor de undersøgte brancher samt i stormagasiner OR forbrugerkooperationen

Branche:		Samlet omsæt- ning 1. halvår 1972 excl. af- betalingsom- sætning	Kundetilgode- havender excl. afbetalings- kontrakter ult. juni 1972	2. i pct. af 1.
		1.	2.	pct.
		mill. kr.		
Tekstilvarehuse	Firmaer m/afbetalingssalg	-	-	-
	Firmaer u/afbetalingssalg	44,0	0,9	2
Manufakturforretninger uden og med konfektion	Firmaer m/afbetalingssalg	6,9	1,1	16
	Firmaer u/afbetalingssalg	484,4	48,1	10
Konfektionsforretninger	Firmaer m/afbetalingssalg	37,6	2,2	6
	Firmaer u/afbetalingssalg	866,7	40,4	5
Fotoforretninger	Firmaer m/afbetalingssalg	42,1	1,2	3
	Firmaer u/afbetalingssalg	51,1	0,8	2
Boligudstyrsforretninger, møbel- og tæppeforretninger	Firmaer m/afbetalingssalg	531,3	89,4	17
	Firmaer u/afbetalingssalg	145,1	17,8	12
Specialforretninger for hårde hvidevarer	Firmaer m/afbetalingssalg	45,9	1,3	3
	Firmaer u/afbetalingssalg	24,7	-	-
Isenkramforretninger	Firmaer m/afbetalingssalg	143,4	19,6	14
	Firmaer u/afbetalingssalg	342,3	16,6	5
Jagt-, sport- og camping- udstyrsforretninger	Firmaer m/afbetalingssalg	18,4	2,4	13
	Firmaer u/afbetalingssalg	51,1	1,0	2
Radio- og TV-forretninger	Firmaer m/afbetalingssalg	304,1	71,2	23
	Firmaer u/afbetalingssalg	28,9	0,2	1
Musikinstrumentforretninger	Firmaer m/afbetalingssalg	21,2	1,1	5
	Firmaer u/afbetalingssalg	4,5	-	-
Andre forretninger, der for- trinsvis handler med hushold- ningsudstyr og indbo	Firmaer m/afbetalingssalg	22,6	1,6	7
	Firmaer u/afbetalingssalg	58,1	9,0	15
Forhandlere af cykler og barnevogne	Firmaer m/afbetalingssalg	89,6	2,8	3
	Firmaer u/afbetalingssalg	13,8	0,2	1
Cykel- og radioforretninger	Firmaer m/afbetalingssalg	22,1	3,0	14
	Firmaer u/afbetalingssalg	5,1	0,8	17
Samtlige brancher, excl. auto- mobil- og motorcykelforret- ninger	Firmaer m/afbetalingssalg	1.285,2	196,6	15
	Firmaer u/afbetalingssalg	2.119,9	146,7	7
Automobil- og motorcykel- forretninger	Firmaer m/afbetalingssalg	959,0 ¹⁾	392,6	41
	Firmaer u/afbetalingssalg	-	-	-
Stormagasiner		985,3	175,9	18
Forbrugerkooperationen		2.283,1	10,6	4

1) Omsætning ved reparation, service m.v. vedr. personbiler

pct. af salgsprisen. For automobilbranchen er forudsat en gennemsnitlig løbetid på 6 måneder og ingen udbetaling (kreditterne er næsten udelukkende opstået i forbindelse med service, reparation m.v.), medens der for stormagasinerne er forudsat en gennemsnitlig løbetid på 5 måneder og en gennemsnitlig udbetaling på 10 pct. af salgsprisen (i stormagasinerne anvendes især 3 kontoformer, nemlig løbende konto, sæsonkonto og konto, der oprettes i forbin-

delse med større samlet køb af varige forbrugsgoder såsom møbler og tæpper, hårde hvidevarer samt radio- og TV-udstyr, hvor udbetalingen ligger under de i afbetalingsloven krævede 20 pct. Sidstnævnte kontoform anvendes tillige typisk i de brancher, der foruden stormagasiner handler med de nævnte varige forbrugsgoder).

Resultatet af denne beregning er vist i tabel 9. Heraf fremgår det, at under de ovenfor nævnte forudsætninger var der i de undersøgte detailhandelsbrancher samt stormagasiner og forbrugerkooperationen en samlet omsætning ved kontosalg i 1. halvår 1972 på godt 800 mill. kr. Heraf tegnede automobilbranchen sig med 405 mill. kr. for halvdelen, medens næsten 30 pct. eller 227 mill. kr. fandt sted i stormagasinerne. I boligudstysbranchen er kontosalget beregnet til 50 mill. kr., og i radio- og TV-branchen til 47 mill. kr. Endelig tegnede manufakturbranchen sig for 23 mill. kr. og konfektionsbranchen for 22 mill. kr., medens omsætningen ved kontosalg i 1. halvår 1972 var forsvindende i de øvrige brancher.

d. Den samlede omsætnings fordeling på kontantsalg, afbetalingssalg og kontosalg indenfor de undersøgte brancher samt i stormagasiner og forbrugerkooperationen.

1. For at få et indtryk af, hvorledes den samlede omsætning i 1. halvår 1972 indenfor de undersøgte brancher samt stormagasinerne og forbrugerkooperationen fordeler sig på kontantsalg, afbetalingssalg og kontosalg, er i tabel 10 vist resultatet af en kombination af oplysningerne i tabellerne 2, 4 og 9, idet det er forudsat, at den del af den samlede omsætning, der ikke er afbetalings- og kontosalg, er kontantsalg.

Hovedresultatet i tabel 10 er, at for de undersøgte brancher under eet er godt 5,5 mia. kr. af en samlet omsætning i 1. halvår 1972 på næsten 7,8 mia. kr. kontant-

Tabel 9» Den beregnede omsætning ved kontosalg i 1. halvår
1972 indenfor de undersøgte brancher samt storma-
gasiner og forbrugerkooperationen

Branche:	: Beregnet omsætning : : ved kontosalg 1) : :
———— mill.kr. ————	
Tekstilvarehuse	0,4
Manufakturforretninger uden og med konfektion	22,6
Konfekt ionsf orre tni:iger.....	21,8
Fotoforretninger	
Boligudstyrsmagasinar, møbel- og tæppeforretninger	50,4
Specialforretninger for hårde hvidevarer	0,6
Isenkramforretninger	24,7
Jagt-, sport- og campingudstyrs- f orretninger.....	2,5
Radio- og TV-forretninger	46,5
Musikinstrumentforretninger	0,5
Andre forretninger, der fortrinsvis handler med husholdningsudstyr og indbo (symaskiner, støvsugere og lamper).	5,6
Forhandlere af cykler og barnevogne.	1,7
Cykel- og radioforretninger	1,6
Samtlige brancher, excl. automobil- branchen	178,9
Automobil- og motorcykelforretninger	405,0
Samtlige brancher, incl. automobil- branchen	583,9
Stormagasiner	227,1
Forbrugerkooperationen	6,0
1) Vedr. beregningens forudsætninger henvises til teksten	

Tabel 10. Fordeling af samlet omsætning i 1. halvår 1972 indenfor de undersøgte brancher samt stormagasiner OR forbrugerkooperationen på kontant salg, afbetalingssalg og kontosalg

Branche:	Omsætning i forbindelse med ¹⁾ :							
	Kon- : tant- : salg	Afbeta- : lings- : salg	Kon- : to- : salg	Til- : sam- : men	Kon- : tant- : salg	Afbeta- : lings- : salg	Kon- : to- : salg	Til- : sam- : men
	mill.kr.				pct.			
Tekstilvarehuse.....	43,6	-	0,4	44,0	99	-	1	100
Manufakturforretninger uden og med konfektion.....	468,8	1,2	22,6	492,6	95	-	5	100
Konfektionsforretninger.....	882,5	7,5	21,8	911,8	97	1	2	100
Fotoforretninger.....	93,3	2,5	-	95,8	97	3	-	100
Boligudstyrmagasiner, møbel- og tæppeforretninger.....	626,1	237,8	50,4	914,3	68	26	6	100
Specialforretninger for hårde hvidevarer	70,0	8,6	0,6	79,2	88	11	1	100
Isenkramforretninger.....	461,0	15,9	24,7	501,6	92	3	5	100
Jagt-, sport- og campingudstys- forretninger.....	67,0	18,7	2,5	88,2	76	21	3	100
Radio- og TV-forretninger.....	286,5	185,8	46,5	518,8	55	36	9	100
Musikinstrumentforretninger.....	25,3	17,2	0,5	43,0	59	40	1	100
Andre forretninger, der fortrinsvis handler med husholdningsudstyr og indbo (symaskiner, støvsugere og lamper)....	75,1	8,0	5,6	88,7	85	9	6	100
Forhandlere af cykler og barnevogne....	101,8	16,0	1,7	119,5	85	13	2	100
Cykel- og radioforretninger.....	25,5	12,1	1,6	39,2	65	31	4	100
Samtlige brancher, excl. automobil- og motorcykelforretninger.....	3.226,2	531,5	178,9	3.936,6	82	13	5	100
Automobil- og motorcykelforretninger ²⁾ ..	2.305,7	1.139,2	405,0	3.849,9	60	30	10	100
Samtlige brancher, incl. automobil- og motorcykelforretninger.....	5.531,9	1.670,7	583,9	7.786,5	71	21	8	100
Stormagasiner.....	557,0	13,7	227,1	797,8	70	2	28	100
Forbrugerkooperationen.....	2.277,8	16,2	6,0	2.299,4	99	1	-	100

1) Vedr. beregningen af fordelingen på omsætningsarter henvises til teksten. 2) Omsætning ved salg, reparation, service m.v. af personbiler.

salg, svarende til en kontant salgsandel på 71 pct. Den resterende omsætning fordeler sig med et afbetalingssalg på næsten 1,7 mia. kr. og et kontosalg på næsten 0,6 mia. kr. svarende til henholdsvis 21 og 8 pct. af den samlede omsætning. Holdes automobilbranchen udenfor, bliver kontantsalgets andel af den samlede omsætning 82 pct., medens afbetalingssalget og kontosalget tegner sig for henholdsvis 13 og 5 pct.

Hertil kommer for stormagasinerne et kontantsalg på knap 560 mill. kr. eller 70 pct. og et afbetalingssalg på 1h mill. kr. eller 2 pct. samt et kontosalg på ikke mindre end knap 230 mill. kr. eller 28 pct. af stormaga-

sinernes samlede omsætning i 1. halvår 1972 på næsten 800 mill. kr. Ved vurderingen af sidstnævnte tal skal det erindres, at et af de omsætningsmæssigt største stormagasiner kun sælger kontant. Det kan således konstateres, at kontosalget er langt mere udbredt i stormagasinerne end i nogen af de undersøgte brancher.

For forbrugerkooperationen er konstateret en samlet afbetalingsomsætning på 16 mill. kr. og en kontoomsætning på 6 mill. kr. af en samlet omsætning (hovedsagelig på dagligvarer) på 2,3 mia. kr. i 1. halvår 1972.

Går vi herefter ned på de enkelte brancher, viser det sig, at kreditsalg praktisk talt ikke forekommer i tekstilvarehusene og kun har et ganske ringe omfang i manufaktur-, konfektions- og fotobranschen og - omend i lidt mindre grad - i isenkrambranchen, og det er karakteristisk for disse brancher - bortset fra fotobranschen - at kontosalget spiller en langt større rolle end afbetalingssalget i det omfang, der overhovedet forekommer kreditsalg.

En kontantsalgsandel på 80-90 pct. træffes i specialforretninger for hårde hvidevarer (88 pct.), forhandlere af cykler og barnevogne (85 pct.) samt andre foretagender, der fortrinsvis handler med husholdningsudstyr og indbo (85 pct.). I det omfang, der sker kreditsalg, er der her overvejende tale om afbetalingssalg, medens kontosalg spiller en mere tilbagetrukket rolle.

Et kontantsalg på 70-80 pct. af den samlede omsætning forekommer i jagt-, sports- og campingudstørsforretninger (76 pct.), hvor i øvrigt afbetalingssalg med en andel på 21 pct. af den samlede omsætning er langt mere udbredt end kontosalg (3 pct.).

Branchen med den laveste kontantsalgsandel i undersøgelsen er radio- og TV-branchen med en andel på 55 pct. Herudover udgøres gruppen med en kontantsalgsandel på fra 50 til 70 pct. af den samlede omsætning først og fremmest af de andre store afbetalingsbrancher, nemlig automobil-

branchen med en kontantsalgsandel på 60 pct. og boligudstyrsbranchen med 68 pct. Hertil kommer cykel- og radioforretningerne med 65 pct. og musikinstrumentforretningerne med 59 pct. For alle disse brancher gælder det, at det er afbetalingssalg, der er den dominerende kreditsalgsform, medens det gælder for såvel boligudstyrs- som radio- og TV-branchen og automobilbranchen, at kontosalget også må siges at spille en vis rolle antagelig først og fremmest på grund af afbetalingslovens krav om en minimumsudbetaling på 20 pct. I automobilbranchen skyldes den relativt store kontoomsætning det indenfor denne branche meget udbredte kontosystem i forbindelse med service og reparation m.v. af personbiler.

e. Udviklingen i 1. halvår 1972 i kundetilgodehavender sikret ved afbetalingskontrakter.

1. I bilagstabel B er vist, hvorledes beholdningen af afbetalingskontrakter fordeler sig på de undersøgte brancher henholdsvis ultimo december 1971 og ultimo juni 1972 samt, hvorledes forskydningerne i beholdningerne i 1. halvår 1972 kan forklares ved tilgang af nye kontrakter og afgang som følge af afdrag, diskontering og afskrivning på nødlidte kontrakter.

Hovedresultaterne for hver enkelt af de 14 undersøgte brancher samt for stormagasiner og forbrugerkooperationen er vist i tabel 11. Heraf fremgår det, at den bogførte værdi af beholdningerne af afbetalingskontrakter ultimo december 1971 under eet udgjorde 1.088 mill. kr., medens det tilsvarende tal ultimo juni 1972 udgjorde 1.050 mill. kr. Denne nedgang i beholdningerne af afbetalingskontrakter i løbet af 1. halvår 1972 dækker over en samlet tilgang af nye kontrakter i denne periode på 1.221 mill. kr. og en afgang på 1.257 mill. kr., sidstnævnte fordelt med 639 mill. kr. i form af afdrag på kontrakter

Tabel 11. Fordeling på de undersøgte brancher samt stormagasiner og forbrugerkooperationen af detailhandelens kundetilgodehavender sikret ved afbetalingskontrakter i 1. halvår 1972

Branche:	Bogført værdi af beholdning af afbetalingskontrakter ult. december 1971	Tilgang af nye afbetalingskontrakter i løbet af 1. halvår 1972	Afgang i 1. halvår 1972		Bogført værdi af beholdning af afbetalingskontrakter ult. juni 1972
			Som følge af afdrag m.v. på afbetalingskontrakter	Som følge af overdragelse af afbetalingskontrakter samt af skrivning på nødlidte kontrakter	
			mill. kr.		
Tekstilvarerhuse.....	-	-	-	-	-
Manufakturforretninger uden og med konfektion.....	0,3	1,0	0,4	0,5	0,3
Konfektionsforretninger.....	5,5	5,6	5,5	1,7	3,9
Fotoforretninger.....	3,4	1,9	1,8	0,3	3,1
Boligudstyrmagasiner, møbel- og tæppeforretninger.....	162,6	170,0	145,6	29,9	157,0
Specialforretninger for hårde hvidevarer.....	4,2	6,5	3,8	3,8	3,0
Isenkramforretninger.....	7,7	10,0	7,9	2,2	7,6
Jagt-, sport- og campingudstysforretninger.....	1,7	12,6	1,4	10,9	2,0
Radio- og TV-forretninger.....	155,9	143,3	117,3	29,2	152,6
Musikinstrumentforretninger.....	11,7	13,3	7,1	4,6	13,2
Andre forretninger, der fortrinsvis handler med husholdningsudstyr og indbo (symaskiner, støvsugere og lamper).....	4,1	6,0	4,5	1,8	3,7
Forhandlere af cykler og barnevogne.....	6,6	10,9	10,1	0,6	6,8
Cykel- og radioforretninger.....	9,1	9,3	8,8	0,2	9,3
Samtlige brancher, excl. automobil- og motorcykelforretninger...	372,7	390,0	314,4	85,9	362,4
Automobil- og motorcykelforretninger.....	680,8	808,2	303,6	531,1	654,4
Samtlige brancher, incl. automobilbranchen.....	1.053,5	1.198,2	618,0	616,9	1.016,8
Stormagasiner.....	13,9	10,6	9,1	0,6	14,7
Forbrugerkooperationen.....	19,8	13,0	12,7	0,2	19,9

og 618 mill. kr. i form af diskontering eller anden form for overdragelse af kontrakter samt afskrivninger på nødlidte kontrakter,,

For de undersøgte detailhandelsbrancher synes der som helhed ikke at være nogen forskel på forholdet mellem omsætning og beholdning af afbetalingskontrakter i henholdsvis store og små firmaer med afbetalingssalg, hvilket heller ikke i særlig grad kunne konstateres for den beregnede afbetalingsomsætnings andel af den samlede omsætning,

jfr. tabel 4. Indenfor de enkelte brancher er det kun radio- og TV-branchen, der afviger fra denne tendens, idet de store firmaer i denne branche har en forholdsvis stor beholdning af afbetalingskontrakter.

2. Tilgangen af nye afbetalingskontrakter indenfor de undersøgte 14 detailhandelsbrancher udgjorde som ovenfor nævnt i alt 1.198 mill. kr. i 1. halvår 1972. Heraf tegner automobilbranchen sig for de 808 mill. kr., medens boligudstyrs-, møbel- og tæppebranchen tegner sig for 170 mill. kr. og radio- og TV-branchen for 143 mill. kr. De resterende 77 mill. kr. fordeler sig relativt jævnt på de resterende 11 brancher, idet dog skal nævnes, at tekstilvarehusene slet ingen afbetalingsomsætning havde i undersøgelsesperioden, og at den var meget begrænset i forhold til omsætningen som helhed i manufaktur-, konfektions-, foto- og isenkrambrancherne.

I stormagasinerne var tilgangen på knap 11 mill. kr. og i forbrugerkooperationen på 13 mill. kr.

3. Tallene for afgang af afbetalingskontrakter i 1. halvår 1972 er naturligvis - udover af kontraktens løbetid - stærkt afhængige af såvel beholdningstallene ultimo december 1971 som tallene for tilgangen af nye afbetalingskontrakter i 1. halvår 1972. Årsagen hertil er dels, at afgang som følge af kundernes afdrag direkte afhænger af beholdningen af kontrakter på ethvert tidspunkt i undersøgelsesperioden, dels at diskonteringen eller anden form for overdragelse af kontrakter må ske ud fra den til enhver tid værende beholdning. Det kan tilføjes, at diskonteringen normalt sker umiddelbart efter, at kontrakten er oprettet, således at det her er tilgangen af nye kontrakter, der er bestemmende for denne form for afgang.

Den samlede afgang af afbetalingskontrakter udgjorde i 1. halvår 1972 1.235 mill. kr. fordelt med 618 mill.kr.

som følge af afdrag m.v. på løbende kontrakter i firmaernes besiddelse, 605 mill. kr. som følge af diskontering eller anden form for overdragelse af kontrakter og 12 mill. kr. som følge af afskrivninger på nedlidte kontrakter (jfr. tabel 12). Af den samlede afgang som følge af kundernes afdrag på de ovenfor nævnte 618 mill. kr. tegner automobilbranchen sig med 304 mill. kr. kun for knap halvdelen, hvilket må ses i sammenhæng med den lange løbetid på denne branches afbetalingskontrakter - medens boligudstyrs-, møbel- og tæppebranchen tegner sig for 146 mill. kr. og radio- og TV-branchen for 117 mill. kr.

h. Af den samlede beløbsmæssige afgang af afbetalingskontrakter som følge af diskontering eller anden form for overdragelse i 1. halvår 1972 på 618 mill. kr. tegner automobilbranchen sig for 520 mill. kr. eller 86 pct., hvilket, da denne branche kun tegner sig for 67 pct. af den samlede tilgang af nye kontrakter i 1. halvår 1972, viser, at diskontering af afbetalingskontrakter er langt mere udbredt indenfor automobilbranchen end for de øvrige brancher i undersøgelsen. I tabel 12 er for de enkelte brancher vist det procentvise forhold mellem diskonterede kontrakter og tilgangen af nye kontrakter i 1. halvår 1972. Under forudsætning af, at afbetalingskontrakter kun diskonteres eller på anden måde overdrages umiddelbart efter oprettelsen, giver dette tal et udtryk for, hvor stor en andel af tilgangen i 1. halvår 1972, der indenfor den enkelte branche diskonteres eller på anden måde overdrages.

Det fremgår af tabellen, at for alle de undersøgte brancher under eet blev kontrakter til et beløb svarende til 50 pct. af tilgangen af nye kontrakter i 1. halvår 1972 diskonteret eller på anden måde overdraget. Dette tal dækker imidlertid over højst uensartede forhold i de enkelte brancher. Således blev i automobilbranchen ikke

Tabel 12. Andel af nye afbetalingskontrakter i 1. halvår
1972 indenfor de undersøgte brancher samt stor-
magasiner og forbrugerkooperationen, der er
blevet diskonteret

Branche:	Diskonterede afbeta- lingskontrakter i forhold til tilgan- gen af nye kontrak- ter i 1. halvår 1972:	
	————— pct. —————	
Tekstilvarehuse	-	
Manufakturforretninger uden og med konfektion	57	
Konfektionsforretninger	30	
Fotoforretninger	11	
Boligudstyrs- og møbel- og tæppeforretninger	18	
Specialforretninger for hårde hvidevarer	54	
Isenkramforretninger	20	
Jagt-, sport- og campingudstys- forretninger	86	
Radio- og TV-forretninger	19	
Musikinstrument forretninger	34	
Andre forretninger, der fortrinsvis handler med husholdningsudstyr og indbo (symaskiner, støvsugere og lamper)	28	
Forhandlere af cykler og barnevogne	5	
Cykel- og radioforretninger	1	
Samtlige brancher, excl. automobil- branchen	22	
Automobil- og motorcykelforretninger	64	
Samtlige brancher, incl. automobil- branchen	50	
Stormagasiner	5	
Forbrugerkooperationen	-	

Tabel 13. Beløbsmæssig fordelings af de i 1. halvår 1972 indenfor de undersøgte brancher samt stormagasiner OR forbrugerkooperationen diskonterede afbetalingskontrakter på diskontørerne

Branche:	Beløbsmæssig størrelse af diskontering eller anden form for overdragelse til:					
	Bank	Sparekasse	Finan- sierings- selskab	Leverandør	Andre	Tilsammen
	mill. kr.					
Tekstilvarehuse.....	-	-	-	-	-	-
Manufakturforretninger uden og med konfektion.....	0,5	-	-	-	-	0,5
Konfektionsforretninger.....	-	-	1,1	-	0,6	1,7
Fotoforretninger.....	-	-	0,1	0,1	-	0,2
Boligudstyrmagasiner, møbel- og tæppeforretninger.....	25,6	2,5	3,0	0,1	0,1	31,2
Specialforretninger for hårde hvidevarer.....	0,1	-	3,0	0,3	0,1	3,5
Isenkramforretninger.....	1,0	-	0,8	0,2	0,1	2,0
Jagt-, sport- og campingudstyrsforretninger.....	4,1	0,3	2,0	4,3	-	10,8
Radio- og TV-forretninger.....	6,5	1,0	9,1	10,9	0,1	27,6
Musikinstrumentforretninger.....	4,1	-	0,4	-	-	4,5
Andre forretninger, der fortrinsvis handler med husholdningsudstyr og indbo (symaskiner, støvsugere og lamper).....	0,2	-	0,7	0,9	-	1,7
Forhandlere af cykler og barnevogne...	0,3	-	0,1	0,1	-	0,5
Cykel- og radioforretninger.....	0,1	-	-	-	-	0,1
Automobil- og motorcykelforretninger..	259,0	80,4	171,8	5,0	4,2	520,4
Samtlige brancher.....	301,3	84,4	192,1	21,7	5,2	604,7
Stormagasiner.....	0,5	-	-	-	-	0,5
Forbrugerkooperationen.....	-	-	-	-	-	-

mindre end 64 pct. af tilgangen diskonteret, medens det for de to andre store afbetalingsbrancher gjaldt, at kun henholdsvis 18 pct. i boligudstyrs-, møbel- og tæppebranchen og 19 pct. i radio- og TV-branchen blev diskonteret. Der er altså i disse to brancher langt større tilbøjelighed end i autornobilbranchen til, at forhandlerne selv beholder og finansierer kontrakterne, - eventuelt via kassekreditter m.v. Om de mindre afbetalingsbrancher kan nævnes, at tilbøjeligheden til at diskontere kontrakterne viser sig at være relativt stor i hårde hvidevarebranchen og jagt-, sports- og campingudstyrsbranchen og moderat i musikinstrument- og symaskine, støvsuger m.v.-brancherne, medens den er meget ringe i cykel- og barnevognsbranchen og for stormagasinerne, medens forbrugerkoopera-

Tabel 14. Procentvis fordeling på diskontørerne af overdragelsesmønsteret vedrørende afbetalingskontrakter indenfor de undersøgte brancher samt stormagasiner og forbrugerkooperationen i 1. halvår 1972

Branche:	Procentvis diskontering eller anden form for overdragelse til:					
	Bank	Sparekasse	Finan- slerings- selskab	Leverandør	Andre	Tilsammen
	pct.					
Tekstilvarehuse.....	-	-	-	-	-	-
Manufakturforretninger uden og med konfektion.....	100	-	-	-	-	100
Konfektionsforretninger.....	-	-	67	-	33	100
Fotoforretninger.....	-	-	51	42	7	100
Boligudstyrsmagasiner, møbel- og tæppeforretninger.....	82	8	10	-	-	100
Specialforretninger for hårde hvidevarer.....	2	-	86	9	3	100
Isenkramforretninger.....	48	-	40	10	2	100
Jagt-, sport- og campingudstyrs- forretninger.....	38	3	18	41	-	100
Radio- og TV-forretninger.....	24	4	33	39	-	100
Musikinstrumentforretninger.....	91	-	9	-	-	100
Andre forretninger, der fortrinsvis handler med husholdningsudstyr og indbo (symaskiner, støvsugere og lamper).....	9	-	40	51	-	100
Forhandlere af cykler og barnevogne...	59	-	16	25	-	100
Cykel- og radioforretninger.....	100	-	-	-	-	100
Samtlige brancher, excl. automobil- og motorcykelforretninger.....	50	5	24	20	1	100
Automobil- og motorcykelforretninger..	50	15	33	1	1	100
Samtlige brancher, incl. automobil- og motorcykelforretninger.....	50	14	32	3	1	100
Stormagasiner.....	100	-	-	-	-	100
Forbrugerkooperationen.....	-	-	-	-	-	-

tionen, i den undersøgte periode, slet ikke diskonterede deres afbetalingskontrakter.

Diskonteringsgraden synes i øvrigt at vokse med afbetalingskontrakternes størrelse og løbetid.

5. I tabel 13 og 14 - som er udarbejdet på grundlag af bilagstabellerne E og E.1 - er vist, hvilke finansielle institutioner diskonteringen af kontrakterne i 1. halvår 1972 indenfor de undersøgte brancher er sket til. Heraf fremgår det, at af det samlede diskonterede beløb på 605 mill. kr. er de 301 mill. kr. - eller 50 pct. - overtaget af bankerne, medens sparekasserne tegner sig for 84 mill.

kr. eller 14 pet., finansieringsselskaber - som den næstvigtigste aftager efter bankerne - for 192 mill. kr. eller 32 pet., og leverandører (importører) tegner sig for 22 mill. kr. eller 3 pet. Endelig er 5 mill. kr. eller 1 pet. overtaget af andre end de forannævnte.

Dette overdragelsesmønster varierer imidlertid meget fra branche til branche. Bankerne er således den vigtigste aftager i manufakturbranchen, boligudstyrs-, møbel- og tæppebranchen, musikinstrumentbranchen, cykel- og barnevognsbranchen samt for de kombinerede cykel- og radioforretninger og automobilbranchen. Herudover spiller bankernes diskontering af afbetalingskontrakter en vis rolle for isenkrambranchen og jagt-, sports- og campingudstyrsbranchen samt for radio- og TV-branchen. Sparekasserne spiller ikke nogen dominerende rolle indenfor nogen branche overhovedet, men benyttes i et vist omfang af automobilbranchen og boligudstyrs-, møbel- og tæppebranchen.

Finansieringsselskaberne - hvis rolle i forbrugerkredit-sammenhæng er nærmere belyst i afsnit II.c.-er den vigtigste aftager af afbetalingskontrakter for konfektionsbranchen og specialforretninger for hårde hvidevarer, men spiller også en stor rolle for isenkrambranchen, radio- og TV-branchen, symaskine- og støvsugerbranchen samt automobilbranchen. Endelig bør det nævnes, at leverandørerne spiller en afgørende rolle som aftager af afbetalingskontrakter indenfor symaskine- og støvsugerbranchen og en vis rolle indenfor fotobranche, jagt-, sports- og campingudstyrsbranchen samt radio- og TV-branchen.

6. I bilagstabel C er vist, hvor stor en del af afgangen af afbetalingskontrakter i 1. halvår 1972, der skyldes afskrivninger på nødlidte kontrakter, d.v.s. de tab, firmaerne i den undersøgte periode har måttet tage i forbindelse med salg på afbetaling.

For alle brancher under eet fremgår det, at afskriv-

Tabel 15. Fordeling på de undersøgte brancher samt stormagasiner og forbrugerkooperationen af den andel af afgang af afbetalingskontrakter i 1. halvår 1972, der skyldes nødlidte kontrakter

Branche:	Andel af afgang af afbetalingskontrakter i 1. halvår 1972, der skyldes nødlidte kontrakter					
	Store firmaer med afbetalingssalg		Små firmaer med afbetalingssalg		Samtlige firmaer med afbetalingssalg	
	pct.	mill. kr.	pct.	mill. kr.	pct.	mill. kr.
	:	:	:	:	:	:
Tekstilvarehuse.....	-	-	-	-	-	-
Manufakturforretninger uden og med konfektion.....	2,4	0,0	-	-	2,4	0,0
Konfektionsforretninger.....	3,1	0,1	0,0	0,0	1,3	0,1
Fotoforretninger.....	6,0	0,0	4,5	0,1	4,7	0,1
Boligudstyrmagasiner, møbel- og tæppeforretninger....	0,8	0,4	0,9	1,2	0,9	1,6
Specialforretninger for hårde hvidevarer.....	5,8	0,3	0,0	0,0	3,9	0,3
Isenkramforretninger.....	2,5	0,2	0,2	0,0	1,8	0,2
Jagt-, sport- og campingudstyrsforretninger.....	2,7	0,2	0,0	0,0	1,5	0,2
Radio- og TV-forretninger.....	1,5	1,4	0,2	0,1	1,0	1,5
Musikinstrumentforretninger.....	2,1	0,1	0,3	0,0	1,2	0,1
Andre forretninger, der fortrinsvis handler med husholdningsudstyr og indbo (symaskiner, støvsugere og lamper).....	3,3	0,1	2,0	0,1	2,7	0,2
Forhandlere af cykler og barnevogne.....	1,1	0,0	0,6	0,1	0,7	0,1
Cykel- og radioforretninger.....	1,4	0,1	1,6	0,0	1,5	0,1
Automobil- og motorcykelforretninger.....	2,2	4,3	1,4	8,8	1,6	13,1
Samtlige brancher.....	1,9	7,2	1,1	10,4	1,5	17,6
Stormagasiner.....	.	.	.	.	1,3	0,1
Forbrugerkooperationen.....	.	.	.	.	1,2	0,2

Anm.: Vedr. sondringen mellem store og små firmaer henvises til kapitel II.b.

ningerne på nødlidte kontrakter i 1. halvår 1972 udgjorde 1,5 pct. af den samlede afgang i denne periode. For stormagasinerne og forbrugerkooperationen var niveauet lidt lavere, nemlig henholdsvis 1,3 og 1,2 pct.

Som det fremgår af tabel 15, svarer dette til et samlet afskrivningsbeløb på 18 mill. kr. For den vigtigste afbetalingsbranche, nemlig automobilbranchen, udgjorde de nødlidte kontraktors andel af den samlede afgang 1,6 pct., svarende til 13 mill. kr., medens andelen i de to øvrige afbetalingsprægede brancher lå væsentligt lavere, nemlig 0,9 pct. svarende til godt 14 mill. kr. i boligudstyrs-, møbel- og tæppebranchen og 1,0 pct. eller $1\frac{1}{2}$ mill. kr. i radio- og TV-branchen. I fotobranchen og specialforretninger for hårde hvidevarer lå andelen for-

Tabel 16. Nødlidte afbetalingskontrakter indenfor automobilbranchen i 1. halvår 1972

	Store firmaer	Små firmaer	Samtlige firmaer
	_____mill. kr. _____		
Nødlidte i forbindelse med salg af:			
Nye personvogne	1, 5	0,6	2,1
Brugte personvogne..	2,8	8,2	11,0
Tilsammen.	4,3	8,8	13,1

holdsvis højt med henholdsvis 4,7 og 3.9 pct. af afgang-
gen af afbetalingskontrakter i 1. halvår 1972.

Af tabel 15 fremgår, at den andel af afgang-
en af afbetalingskontrakter, der skyldes nødlidte kontrakter, er
forholdsvis størst i de store firmaer, nemlig for samtlige
brancher under eet 1,9 pct. i de store firmaer mod 1,1
pct. i de små firmaer. Dette mønster genfindes også i de
to store afbetalingsbrancher, automobil- og radio- og TV-
branchen. medens det modsatte er tilfældet i boligudstyrs-
branchen.

I tabel 16 er givet mere specificerede oplysninger
vedrørende automobilbranchens afskrivninger på nødlidte
kontrakter i 1. halvår 1972. Heraf fremgår det, at de oven-
for nævnte afskrivninger på nødlidte kontrakter på 13
mill. kr. fordeler sig med 2 mill. kr. på nye personbiler
og 11 mill. kr. på brugte personbiler. Sættes disse tal
i forhold til automobilbranchens afbetalingsomsætnings
fordeling på nye og brugte personbiler i tabel 7, fremgår
det, at nødlidte afbetalingskontrakter og de hermed for-
bundne tab er langt hyppigere i forbindelse med afbeta-
lingssalg af brugte personbiler. Beløbsmæssigt rammer
tabene derfor i særlig grad de små firmaer.

f. Udviklingen i 1. halvår 1972 i kundetilgodehavender, bortset fra afbetalingskontrakter, og i kundernes forudbetalinger.

1. Værdien af de samlede kundetilgodehavender (konto-gæld m.v.) med en løbetid på over 30 dage, bortset fra afbetalingskontrakter, udgjorde ved udgangen af december 1971 indenfor de undersøgte brancher samt stormagasiner og forbrugerkooperationen i alt 923 mill. kr., et tal, der ved udgangen af juni 1972 uændret var 923 mill. kr., jfr. tabel 17 og bilagstabel E. Heraf udgjorde automobilbranchens tilgodehavender henholdsvis 368 og 393 mill. kr. For stormagasinerne - hvor denne kreditform spiller en afgørende rolle som følge af det store kontosalg - var tallene henholdsvis 192 og 176 mill. kr. Herudover spillede denne type kundetilgodehavender en vis rolle i boligudstørs-, møbel- og tæppebranchen (118 mill. kr. ved udgangen af december 1971 og 107 mill. kr. ved udgangen af juni 1972), radio- og TV-branchen (63 og 71 mill. kr.), manufaktur- og konfektionsbrancherne (99 og 93 mill. kr.) og isenkrambranchen med 39 og 41 mill. kr. Som det fremgår af beskrivelsen ovenfor af udbredelsen af kontosalg indenfor de undersøgte brancher, spiller disse kundetilgodehavender i forhold til omsætningen en langt større rolle for firmaer, der udover kontosalg m.v. også sælger på afbetaling, end for de firmaer, der ikke sælger på afbetaling.

2. Da automobilbranchens kontotilgodehavender hovedsagelig er opstået i forbindelse med udførelse af reparationer, service m.v. på personbiler, er i tabel 18 vist forholdet mellem den hermed forbundne omsætning i 1. halvår 1972 og kundetilgodehavenderne ved udgangen af juni 1972. Heraf fremgår det, at kreditterne i forbindelse med denne form for omsætning synes at have nogenlunde samme

Tabel 17. Fordeling på de undersøgte brancher samt stormagasiner og forbrugerkooperationen af kontotilgodehavender m.v. henholdsvis ult. december 1971 og ult. juni 1972

Branche:	:Bogført værdi af kontotilgodehavender, bortset fra afbetalingskontrakter : :ult.dec. 1971:ult.juni 1972:	
	mill. kr.	
Tekstilvarehuse.....	1,0	0,9
Manufakturforretninger uden og med konfektion.....	54,9	49,2
Konfektionsforretninger.....	44,8	42,6
Fotoforretninger.....	4,2	2,0
Boligudstyrs- og møbel- og tæppeforretninger.....	118,2	107,3
Specialforretninger for hårde hvidevarer.....	1,3	1,3
Isenkramforretninger.....	39,2	41,3
Jagt-, sport- og campingudstyrsforretninger.....	2,7	3,4
Radio- og TV-forretninger...	63,2	71,4
Musikinstrumentforretninger.	1,1	1,1
Andre forretninger, der fortrinsvis handler med husholdningsudstyr og indbo (symaskiner, støvsugere og lamper).....	10,4	10,6
Forhandlere af cykler og barnevogne.....	2,9	2,9
Cykel- og radioforretninger.	4,4	3,8
Samtlige brancher, excl. automobilbranchen.....	352,4	343,3
Automobil- og motorcykelforretninger.....	367,9	392,6
Samtlige brancher, incl. automobilbranchen.....	720,3	735,9

Tabel 18. Kontotilgodehavender ult. juni 1972 og omsætning i forbindelse med reparation, service m.v. i 1. halvår 1972 indenfor automobilbranchen

	Omsætning i 1. halvår 1972 i forbindelse med reparati- on, service m.v. vedr. personbiler	Kontotil- godeha- vender ult. juni 1972	2. i pct. af 1.
	1	2	3
	mill.kr.		pct.
Store firmaer.	235,3	91,4	39
Små firmaer...	723,7	301,2	42
Tilsammen.....	959,0	392,6	41

udbredelse i de store som i de små firmaer.

Af bilagstabel E.1 fremgår det, at kun en mindre del (6-8 pct.) af automobilbranchens kontotilgodehavender udgøres af tilgodehavender hos forsikringsselskaber - antagelig fordi disse selskaber betaler kontant i forbindelse med reparationer af skader dækket af forsikringen.

3. Med hensyn til kundernes forudbetalinger, f.eks. i form af depositum, på endnu ikke leverede varer, fremgår det af bilagstabel E, at noget sådant først og fremmest forekommer i boligudstyrs-, møbel- og tæppebranchen, hvor der ved udgangen af december 1971 var forudbetalt 2 mill. kr. og ved udgangen af juni 1972 næsten 3 mill. kr. Herudover spiller forudbetalinger en vis - omend mindre - rolle i isenkrambranchen og i radio- og TV-branchen samt hos stormagasinerne. Efter det oplyste, har disse forudbetalinger overvejende karakter af egentlige deposita, betalt i forbindelse med bestilling af mere eller mindre individualiserede varer (f.eks. møbler med særligt betræk,

TV-apparater i særlig træsort o.s.v.).

g. Kasserabatter i Forbindelse med kontantsalg.

1. En vurdering af vilkårene i forbindelse med kredit-salg af varige goder må tage sit udgangspunkt i den "reelle" pris ved kontant salg. Det er derfor undersøgt, i hvilket omfang der indenfor de undersøgte brancher ydes kasserabat (kontantrabat) ved kontantsalg. Undersøgelsen af kasserabatten er foregået på den måde, at det enkelte firma er blevet anmodet om at oplyse om størrelsen af den kasserabat (kontantrabat), firmaet normalt - d.v.s. under normale forhold - yder ved kontantsalg. Der er således anmodet om, at firmaerne ser bort fra sådanne rabatter, som er ydet til begrænsede kundegrupper eller under kortvarige, unormale konkurrenceperioder (udsalg eller lignende). De foreliggende gennemsnitstal giver derfor udtryk for en større ensartethed med hensyn til ydelse af kasserabatter, end den, man finder i praksis.

De specificerede resultater af undersøgelsen fremgår af bilagstabel F, medens hovedresultaterne er vist i tabel 19. Heraf fremgår det, at for de undersøgte brancher under eet ydes normalt en kasserabat, der i gennemsnit kan opgøres til 1,3 pct. af salgsprisen. Det skal nævnes, at beregningen af den gennemsnitlige kasserabat indenfor den enkelte branche er foretaget med det enkelte firmas omsætning som vægte, medens beregningen for flere brancher under eet er foretaget med den enkelte branches omsætning som vægte. Ses bort fra automobilbranchen, bliver den gennemsnitlige kasserabat noget højere, nemlig 2,5 pct. af salgsprisen.

Imidlertid viser tabel 19, at kasserabattens størrelse varierer meget fra branche til branche, og at der indenfor mange brancher er meget stor spredning fra firma til firma. For fem brancher - nemlig tekstilvarehuse,

Tabel 19. Kasserabatter og rentefri kredittider ved kontosalg i 1. halvår 1972 indenfor de undersøgte brancher samt i stormagasiner og forbrugerkooperationen

Branche:	:Normal	: Normal
	:kasserabat:	: rentefri :
	:(kontant-	: kredittid:
	:rabat) i	:
	:procent af:	:
	:salgspriser:	:
	:sen	:
	— pct. —	antal dage
Tekstilvarehuse.....	-	-
Manufakturforretninger uden og med konfektion.....	0,5	106
Konfektionsforretninger.....	0,1	177
Fotoforretninger.....	3,3	60
Boligudstyrmagasiner, møbel- og tæppeforretninger.....	4,2	109
Specialforretninger for hårde hvidevarer.....	6,1	37
Isenkramforretninger.....	1,2	66
Jagt-, sport- og campingudstyrsforretninger.....	-	67
Radio- og TV-forretninger.....	3,6	86
Musikinstrumentforretninger.....	2,9	124
Andre forretninger, der fortrinsvis handler med husholdningsudstyr og indbo (symaskiner, støvsugere og lamper).....	2,7	127
Forhandlere af cykler og barnevogne	2,9	83
Cykel- og radioforretninger.....	2,9	100
Samtlige brancher, excl. automobilbranchen.....	2,5	128
Automobil- og motorcykelforretninger.....	0,1	11
Samtlige brancher, incl. automobilbranchen.....	1,3	70
Stormagasiner.....	-	72
Forbrugerkooperationen.....	-	30

manufaktur-, konfektions- og jagt-, sports- og camping-udstyrsforretninger samt automobilbranchen ydes der normalt slet ikke kasserabat. Det samme er tilfældet i stor-magasiner og forbrugerkooperationen.

I forbindelse med det meget lille tal for automobilbranchens kasserabatter, bør det nævnes, at dels ydes der normalt ikke egentlig kasserabatter i forbindelse med salg af nye biler, hvorimod betalingsformen nok kan komme til at spille en rolle for prisfastsættelse på evt. indbyttet brugt bil i forbindelse med købet. Dels, at når kasserabatter overhovedet fremkommer i denne branche, vil det i påkommende tilfælde være i forbindelse med salg af brugte biler og service, reparation m.v. af biler.

2. Indenfor fotobranschen ydes normalt en kasserabat, der for branchen som helhed i gennemsnit udgør 3i3 pct. af salgsprisen. Nogle firmaer i denne branche har oplyst, at de normalt ikke yder kasserabat, men firmaerne med højest kasserabat ligger på 5 pct. af salgsprisen. Der er således ikke særlig stor spredning på de enkelte firmaer, hvad angår kasserabattens størrelse indenfor denne branche. Det fremgår af bilagstabellen, at det især er de små foto-forretninger, der normalt yder en vis kasserabat.

I boligudstys-, møbel- og tæppebranchen ligger den gennemsnitlige kasserabat ved kontant salg for branchen som helhed på 4,2 pct. af kontantprisen. Også her varierer forholdene indenfor branchen fra firma til firma; medens nogle firmaer slet ikke yder kasserabat i forbindelse med kontantsalg, er der eksempler på firmaer, der yder en kasserabat indenfor denne branche på 15 pct. Kasserabatterne synes at ligge en anelse højere i de små end i de store firmaer. hvorimod det ikke synes at spille nogen rolle for kasserabattens størrelse, om der er tale om firmaer med eller firmaer uden afbetalingssalg.

I specialforretningerne for hårde hvidevarer ligger kasserabatten i gennemsnit på 6,1 pct; det højeste gennemsnit for de undersøgte brancher. Spredningen på de enkelte firmaer indenfor branchen rækker fra ingen kasserabat til 15 pct. af salgsprisen. Også her synes kasserabatterne normalt at ligge en anelse højere i de små firmaer end i de store.

Med et gennemsnit på 1,2 pct. af salgsprisen ligger den normale kasserabat i isenkrambranchen et godt stykke under gennemsnittet for samtlige de undersøgte brancher excl. automobilbranchen. Men også i denne branche dækker dette tal over en kraftig spredning fra firma til firma.

Går vi herefter til radio- og TV-branchen, er den gennemsnitlige normale kasserabat opgjort til 3,6 pct., medens spredningen rækker fra firmaer, der ingen kasserabat yder, til firmaer der normalt yder en kasserabat på 10 pct. af salgsprisen. Indenfor denne branche synes der ikke at være nogen synderlig forskel på kasserabatterne i store og små firmaer, ligesom det heller ikke synes at spille nogen afgørende rolle for kasserabattens størrelse, om der er tale om firmaer med eller firmaer uden afbetalingssalg.

Musikinstrumentbranchen yder i gennemsnit en kasserabat på 2,9 pct. af salgsprisen; på firmabasis gående fra firmaer, der ingen kasserabat yder, til firmaer der giver 5 pct., altså en forholdsvis lille spredning. Herudover kan det nævnes, at det kun er firmaerne med afbetalingssalg, der normalt yder kasserabat, og at gennemsnittet da ligger noget højere for de små end for de store firmaer.

For andre forretninger, der fortrinsvis handler med indbo og husholdningsudstyr (støvsugere, symaskiner og lamper m.v.), er den normale kasserabat i procent af salgsprisen opgjort til i gennemsnit at udgøre 2,7 pct.,

med en tendens til at firmaerne med afbetalingssalg indrømmer større kasserabatter end firmaer uden, hvilket også gælder for de små firmaer i forhold til de store. Medens nogle firmaer slet ikke yder kasserabat i forbindelse med kontantsalg, er kasserabatten 10 pct. i firmaer med den højeste kasserabat.

I de to brancher - henholdsvis forhandlere af cykler og barnevogne og cykel- og radioforretninger - er billedet - som man kunne vente - meget ensartet med en gennemsnitlig normal kasserabat på 2,9 pct. af salgsprisen, medens spredningen rækker fra ingen kasserabat til en rabat på 10 pct. af salgsprisen. Firmastørrelsen samt spørgsmålet om, hvorvidt det pågældende firma har afbetalingssalg eller ikke, synes ikke at spille nogen rolle for kasserabattens størrelse i disse brancher.

Stormagasiner - der har relativ stor omsætning ved kontosalg - og forbrugerkooperationen yder slet ikke kasserabat ved kontantsalg.

3. Det skal til slut nævnes, at der normalt ikke er nogen beløbsmæssige grænser i forbindelse med ydelse af kasserabatter indenfor de undersøgte brancher.

h. Rentefri kredittid i forbindelse med kontantsalg.

1. Udover kasserabatter i forbindelse med kontantsalg har man til brug for en samlet vurdering af kreditvilkårene undersøgt, hvilket omfang modstykket hertil - nemlig salg til kontantprisen mod indrømmelse af en vis rentefri kredittid - har. Resultatet heraf er også vist i tabel 19, der er udarbejdet på grundlag af bilagstabel F.

Det fremgår af denne tabel, at den normale²⁾ rentefri kredittid for de undersøgte brancher som helhed ved udgan-

2) Vedrorende fortolkningen af udtrykket "normal rentefri kredittid" henvises til indledningen i afsnit f.

gen af juni 1972 udgjorde 70 dage. Herudover havde stor-magasinerne og forbrugerkooperationen en normal rentefri kredittid, der i gennemsnit udgjorde 72 og 30 dage. Set bort fra automobilbranchen, der ligesom hvad angår kasse-rabatter er atypisk, er gennemsnittet opgjort til et noget højere tal, nemlig 128 dage. Dette gennemsnitstal dækker i øvrigt over en overordentlig stor spredning fra såvel branche til branche som indenfor den enkelte branche fra firma til firma. Således oplyser en række firmaer indenfor en del af de undersøgte brancher¹, at de normalt slet ikke indrømmer nogen rentefri betalingsfrist i forbindelse med kontantsalg, medens som det andet yderpunkt gælder, at der indenfor nogle af de undersøgte brancher findes firmaer, der normalt indrømmer en rentefri betalingsfrist i forbindelse med kontantsalg på op til 1 år (360 dage).

Ser vi på de enkelte brancher, genfindes de relativt lange rentefri kredittider på 3 måneder eller mere indenfor manufaktur- og konfektionsbrancherne (henholdsvis 177 og 106 dage), boligudstyrs-, møbel- og tæppebranchen (109 dage), musikinstrumentbranchen (124 dage), andre forretninger, der fortrinsvis handler med indbo og husholdningsudstyr (127 dage) og cykel- og radioforretningerne (100 dage). Rentefri betalingsfrister på 2 til 3 måneder er typiske i fotobranschen (60 dage), isenkrambranchen (66 dage), jagt-, sports- og campingudstyrsbranchen (67 dage), radio- og TV-branchen (86 dage) og forhandlere af cykler og barnevogne (83 dage). Endelig er rentefri kredittider i forbindelse med kontantsalg på under 2 måneder det typiske i specialforretninger for hårde hvidevarer (37 dage) og i automobilbranchen (11 dage).

Med hensyn til spredningen indenfor den enkelte branche skal det kun nævnes, at der næsten indenfor alle brancher er ganske stor forskel på det antal dage, der fra firma til firma er det normale. Den væsentligste undta-

gelse er automobilbranchen, hvor længere rentefri kredittider end 60 dage ikke er registreret.

Indenfor de vigtigste kreditsalgsbrancher viser undersøgelsen følgende tendens med hensyn til rentefri kredittid ved kontantsalg i forhold til store og små firmaer og firmaer med og uden afbetalingssalg: I boligudstyrs-, møbel- og tæppebranchen er den normale rentefri kredittid i gennemsnit noget længere i de små firmaer end i de store, ligesom firmaerne uden afbetalingssalg synes at indrømme lidt længere betalingsfrist end firmaerne med afbetalingssalg. I radio- og TV-branchen synes firmastørrelse ikke at være afgørende for kredittidens længde, medens der kan konstateres en tendens til, at firmaer uden afbetalingssalg yder en længere rentefri kredittid end firmaerne med afbetalingssalg. For automobilbranchen synes ingen klare tendenser at kunne spores i denne sammenhæng.

2. Som ovenfor naivt kan en rentefri betalingsfrist opfattes som et alternativ til ydelse af kasserabat i forbindelse med kontantsalg. Det er derfor nærliggende at vente, at en sammenligning af resultaterne i tabel 19 skulle vise, at de brancher, der yder de største kasserabatter, også yder de længste rentefri kredittider og omvendt, at til små kasserabatter skulle svare korte rentefri kredittider. På den anden side kan man også forestille sig, at firmaer - f.eks. af likviditetsgrunde - satser stærkt på kontantsalg med betaling ved levering ved at gøre denne betalingsform særlig attraktiv, hvilket vil give det modsatte resultat af det ovenfor nævnte.

Resultatet af en sådan sammenligning bliver, at for de store kreditsalgsbrancher synes den førstnævnte hypotese at stemme. Boligudstyrsbranchen, der yder den største kasserabat (4,2 pct.), har også i gennemsnit den længste

rentefri kredittid (109 dage), medens radio- og TV-branchen med en noget lavere kasserabat (3,6 pct.) har en noget kortere rentefri kredittid (86 dage) og endelig automobilbranchen med den mindste kasserabat (0,1 pct.) kun har en meget kort normal rentefri kredittid (i gennemsnit 11 dage). Helt specielle er forholdene i stormagasinerne med kontosalg, hvor ingen kasserabat modsvares af en rentefri kredittid på 72 dage. Fotobranschen (3,3 pct. mod 60 dage) og i endnu højere grad specialforretninger for hårde hvidevarer (6,1 pct. og 37 dage) synes derimod at satse stærkt på egentligt kontantsalg.

i. Udbetalingsprocenter i forbindelse med afbetalingssalg.

3)

1. Størrelsen af den normale 'udbetalingsprocent i forhold til salgsprisen ved afbetalingssalg er for de undersøgte detailhandelsbrancher vist i tabel 20, der er et sammendrag af bilagstabel G. Ved vurderingen af udbetalingsprocenterne størrelse skal dels erindres, at afbetalingsloven kræver, at denne skal udgøre mindst 20 pct. af afbetalingsprisen, dels at udbetalingen i større eller mindre omfang udgøres af indbyttede, brugte varer, noget der i særlig grad spiller en rolle i automobilbranchen, jfr. afsnittet om husholdningernes finansieringsmønster, hvoraf det også fremgår, at en større eller mindre del af udbetalingen er tilvejebragt ved låntagning i banker og sparekasser.

Af tabel 20 fremgår det, at den normale udbetalingsprocent for de undersøgte brancher som helhed for afbetalingssalg i 1. halvår 1972 udgjorde 29 pct. af salgsprisen. For stormagasiner og forbrugerkooperationen ligger den gennemsnitlige udbetalingsprocent dog et godt

3) Vedr. fortolkningen af udtrykket "normal udbetalingsprocent" henvises til indledningen i afsnit f.

Tabel 20. Udbetalingsprocenter og afdragsperioder ved afbetalingssalg i 1. halvår 1972 indenfor de undersøgte brancher samt i stormagasiner og forbrugerkooperationen

Branche:	Størrelsen af den normale udbetalings- procent i forhold til salgsprisen	Længden af den normale afdragsperiode
	pct.	antal måneder
Tekstilvarehuse.....	-	-
Manufakturforretninger uden og med konfektion.....	28,5	9
Konfektionsforretninger.....	25,5	6
Fotoforretninger.....	27,1	8
Boligudstyrsmagasiner, møbel- og tæppeforretninger.....	28,2	14
Specialforretninger for hårde hvidevarer.....	25,0	12
Isenkramforretninger.....	26,8	10
Jagt-, sport- og campingudstyrsforretninger.....	32,6	21
Radio- og TV-forretninger.....	23,0	21
Musikinstrumentforretninger.....	23,0	21
Andre forretninger, der fortrinsvis handler med hushold- ningsudstyr og indbo (symaskiner, støvsugere og lamper)....	26,0	13
Forhandlere af cykler og barnevogne.....	31,8	9
Cykel- og radioforretninger.....	24,9	16
Samtlige brancher, excl. automobilbranchen.....	27,6	16
Automobil- og motorcykelforretninger.....	29,2	31
Samtlige brancher, incl. automobilbranchen.....	28,7	26
Stormagasiner.....	22,6	10
Forbrugerkooperationen.....	20,0	18

stykke herunder med henholdsvis 23 og 20 pct. af salgsprisen.

Medens den normale udbetalingsprocent på godt 28 pct. i boligudstyrs-, møbel- og tæppebranchen svarer til dette gennemsnit, ligger den sidste af de tre vigtige afbetalingsbrancher - radio- og TV-branchen - med en normal udbetalingsprocent på 23 væsentligt under dette gennemsnit. Noget lignende gør sig gældende i musikinstrumentbranchen, også med 23 pct. og cykel- og radioforretninger, specialforretninger for hårde hvidevarer samt konfektionsforretninger med en gennemsnitlig, normal udbetalingsprocent på omkring 25.

Indenfor den enkelte branche er der naturligvis en vis spredning fra firma til firma på størrelsen af den normale udbetalingsprocent. I næsten alle de undersøgte brancher svarer den laveste opgivne udbetalingsprocent

til afbetalingslovens minimumskrav; de ovenfor nævnte 20 pct. af afbetalingsprisen. I to brancher - nemlig manufakturbranchen og jagt-, sports- og campingudstyrsbranchen - tyder undersøgelsen på, at firmaerne med den laveste normale udbetalingsprocent ligger noget over dette krav med en størrelse på 25 pct. af salgsprisen. Ser man derimod på de firmaer indenfor den enkelte branche, der ligger på de højeste normale udbetalingsprocenter, bliver billedet langt mere diffust. Tager vi således de vigtigste afbetalingsbrancher, kan det nævnes, at der i automobilbranchen og i boligudstyrs-, møbel- og tæppebranchen er firmaer, der har en normal udbetalingsprocent på 50 svarende til halvdelen af salgsprisen, medens radio- og TV-branchen toppes af firmaer med en normal udbetalingsprocent på 33, svarende til 1/3 af salgsprisen.

2. Med hensyn til den normale udbetalingsprocent i henholdsvis store og små firmaer indenfor de enkelte brancher, synes der ikke at være noget signifikant mønster.

3. For automobilbranchen er indhentet særskilte oplysninger om udbetalingsvilkårene, fordelt på afbetalings salg af henholdsvis nye og brugte personbiler. Resultaterne heraf er vist i bilagstabel G.l. Det fremgår heraf, at der i de store firmaer ikke er nogen forskel på den normale udbetalingsprocent for nye og brugte personbiler, medens der i de små firmaer var en tendens til, at den normale udbetalingsprocent var lidt højere for brugte personbiler (30) end for nye (28). At udbetalingsprocenten - på trods af væsentligt lavere købspris - ikke er væsentligt højere for de brugte personbiler kan bl.a. forklares ved, at ibyttetagne biler beløbsmæssigt spiller en langt større rolle ved køb af ny end ved køb af brugt personbil. Hertil kommer, at de brugte personbiler overvejende købes af de lavere indkomstgrupper, jfr. afsnittet

om husholdningernes finansieringsmonster.

j. Afdragsperioder i forbindelse med afbetalingssalg.

1. I bilagstabel G er tillige vist resultaterne af en undersøgelse af længden af den normale⁴⁾ afdragsperiode i forbindelse med afbetalingssalg. Af tabel 20, der er en oversigt over hovedresultaterne, fremgår det, at for de undersøgte brancher som helhed var længden af den normale afdragsperiode ved afbetalingssalg i 1. halvår 1972 26 måneder. Ses bort fra automobilbranchen, der med en gennemsnitlig normal afdragsperiode på 31 måneder og 2/3 af den samlede afbetalingsomsætning indenfor de undersøgte brancher i 1. halvår 1972 vejer tungt i denne sammenhæng, bliver afdragsperioden på 16 måneder. I stormagasinerne var længden af den normale afdragsperiode 10 måneder og i forbrugerkooperationen 18 måneder.

Medens automobilbranchen med en normal afdragsperiode i forbindelse med afbetalingssalg på de ovenfor nævnte 31 måneder lå i toppen indenfor de undersøgte brancher, er det konfektionbranchen, der ligger i bunden med en normal afdragsperiode, der i gennemsnit udgør 6 måneder. Af andre brancher rred en normal af dragsperiode på under 1 år kan nævnes fotobranchen med 8 måneder, forhandlere af cykler og barnevogne med 9 måneder og isenkrambranchen, som i gennemsnit har en normal afdragsperiode i forbindelse med afbetalingssalg på 10 måneder.

Men langt de fleste af de undersøgte brancher har en normal afdragsperiode på 1 til 2 år. Således kan nævnes, at to så vigtige afbetalingsbrancher som boligudstyrs-, møbel- og tæppebranchen og radio- og TV-branchen har en normal afdragsperiode, der i gennemsnit ligger på henholdsvis 14 måneder og 21 måneder. Cykel- og radioforretningerne, der i deres varesammensætning dels minder om

4) Vedr. fortolkningen af udtrykket "normal afdragsperiode" henvises til indledningen i afsnit f.

radio- og TV-branchen, dels om cykel- og barnevognsforretningerne, ligger med en normal afdragsperiode 16 måneder nogenlunde midt imellem disse. Den forholdsvis lange afdragsperiode i radio- og TV-branchen på 21 måneder genfindes tillige i jagt-, sports- og campingudstyrsbranchen samt i musikinstrumentbranchen, medens den relativt korte afdragsperiode i isenkrambranchen også karakteriserer specialforretningerne for hårde hvidevarer med 12 måneder som gennemsnitlig normal afdragsperiode, og andre forretninger, der fortrinsvis handler med husholdningsudstyr og indbo med 13 måneder.

Indenfor den enkelte branche er der for de fleste branchers vedkommende tale om ret store variationer i det enkelte firmas normale afdragsperiodes længde. De korteste normale afdragsperioder ligger indenfor de fleste brancher på 2-6 måneder; indenfor musikinstrumentbranchen og cykel- og radioforretningerne er kortere afdragsperioder end 10 måneder dog ikke normalt, og endelig gælder det for automobilbranchen, at den korteste normale afdragsperiode har en længde på 18 måneder. Omvendt findes der indenfor boligudstyrs-, møbel- og tæppebranchen, specialforretninger for hårde hvidevarer, jagt-, sports- og campingudstyrsbranchen, radio- og TV-branchen, musikinstrumentbranchen samt automobilbranchen firmaer, der har en normal afdragsperiode i forbindelse med afbetalings salg på 36 måneder. Indenfor konfektionsbranchen og foto-branchen ligger den længste normale afdragsperiode på 10 måneder, medens forhandlere af cykler og barnevogne har en længste normal afdragsperiode på 18 måneder. I isenkrambranchen og i andre forretninger, der fortrinsvis handler med husholdningsudstyr og indbo samt i cykel- og radioforretninger ligger firmaerne med den længste normale afdragsperiode på 24 måneder. ,

2. Oplysningerne i bilagstabel G viser, at det er et gennemgående træk indenfor alle de undersøgte brancher, at den normale afdragsperiode i gennemsnit er kortere i de små firmaer end i de store. Således kan nævnes, at det for de tre vigtigste afbetalingsbrancher gælder, at i boligudstys-, møbel- og tæppebranchen er den normale afdragsperiode i gennemsnit 15 måneder for de store firmaer og 14 måneder for de små. De tilsvarende tal i radio- og TV-branchen er 22 og 19 måneder, medens tallene i automobilbranchen er 32 og 29 måneder. Af tabel 2 fremgik, at en forholdsvis større del af omsætningen i de store firmaer var afbetalingsomsætning, end tilfældet var i de små firmaer, hvilket kunne lede op til den antagelse, at den i gennemsnit noget længere normale afdragsperiode i de store firmaer end i de små var en følge af, at de satte noget hårdere på afbetalingssalg, bl.a. ved typisk at akceptere en noget længere afviklingsperiode på afbetalingskontrakter. Det vil nok heller ikke være helt forkert at antage, at de store firmaer har bedre finansieringsmuligheder - både i form af egenkapital og fremmedkapital, herunder diskontering - end de små firmaer.

3. For automobilbranchen er indhentet særskilte oplysninger om, hvorledes længden af den normale afdragsperiode fordeler sig på afbetalingssalg af henholdsvis nye og brugte personbiler. Disse oplysninger er vist i bilagstabel G.1. Det fremgår heraf, at i såvel store som små automobilforhandlerfirmaer er den normale afdragsperiode i gennemsnit længere for nye personbiler end for brugte. I store firmaer har den normale afdragsperiode for nye personbiler således en gennemsnitslængde på 34 måneder og for brugte personbiler på 30 måneder, medens de tilsvarende tal i de små firmaer er 30 måneder for nye og 28 måneder for brugte personbiler.

k. Rente af kundetilgodehavender, bortset fra afbetalingskontrakter.

1. I bilagstabel F er udover oplysninger om kasserabatter og rentefri kredittider i forbindelse med kontantsalg også givet oplysninger om den rente, firmaer indenfor de undersøgte brancher beregner sig for kundetilgodehavender, bortset fra afbetalingskontrakter. Hovedtrækkene i disse oplysninger er vist i tabel 21, angivet i procent pr. måned af den til enhver tid værende restgæld, og for oplysningerne om gennemsnitsrenten indenfor den enkelte branche tillige omregnet til årlig effektiv rente.

Det fremgår af tabellen, at der for alle de undersøgte brancher under eet ved udgangen af juni 1972 opkræves en rente af kundetilgodehavender, bortset fra afbetalingskontrakter - i det følgende betegnet kontotilgodehavender - på 0,9 pct. pr. måned af den til enhver tid værende restgæld, svarende til en årlig effektiv rente på 11 pct., hvortil kommer et tal for stormagasiner og forbrugerkooperationen på 1,0 pct. pr. måned svarende til 13 pct. pr. år. Der er i øvrigt ganske store forskelle fra branche til branche. Højest ligger radio- og TV-branchen med en gennemsnitlig rente på kontotilgodehavender på 1,5 pct. pr. måned, svarende til en årlig effektiv rente på 20 pct. Den højeste rente af kontotilgodehavender hos de enkelte firmaer i denne branche lå på 2,0 pct. pr. måned svarende til 27 pct. p.a. Som den næsthøjeste følger en anden af de vigtigste kreditkøbsbrancher, nemlig boligudstyrs-, møbel- og tæppebranchen med 1,1 pct. pr. måned eller 14 pct. p.a. I denne branche opkræver enkelte firmaer dog en rente af kontotilgodehavender på 2,5 pct. pr. måned, hvilket svarer til en årlig effektiv rente på ikke mindre end 35 pct.

Som ovenfor nævnt er den månedlige rente af kontotilgodehavender i stormagasiner og forbrugerkooperationen

Tabel 21. Rente af kundetilgodehavender (konto m.v.) ult. juni 1972 indenfor de undersøgte brancher, samt i stormagasiner og forbrugerkooperationen

Branche:	:Rente af kundetil- : :godehavender (konto: :m.v.) excl. afbeta-: :lingskontrakter : : Procent : Procent : : pr. måned : pr. år : :	
Tekstilvarehuse.....	0,4	5
Manufakturforretninger uden og med konfektion.....	0,6	7
Konfektionsforretninger.....	0,4	5
Fotoforretninger.....	1,0	13
Boligudstyrmagasiner, møbel- og tæppeforretninger.....	1,1	14
Specialforretninger for hårde hvidevarer.....	0,7	9
Isenkramforretninger.....	0,7	9
Jagt-, sport- og campingudstyrs- forretninger.....	0,9	11
Radio- og TV-forretninger.....	1,5	20
Musikinstrumentforretninger.....	0,9	11
Andre forretninger, der fortrinsvis handler med husholdningsudstyr og indbo (symaskiner, støvsugere og lamper).....	0,8	10
Forhandlere af cykler og barnevogne.	0,7	9
Cykel- og radioforretninger.....	0,8	10
Samtlige brancher, excl. automobil- branchen.....	0,9	11
Automobil- og motorcykelforretninger	0,9	11
Samtlige brancher, incl. automobil- branchen.....	0,9	11
Stormagasiner.....	1,0	13
Forbrugerkooperationen.....	1,0	13

i gennemsnit den samme, nemlig 1,0 pct. svarende til 13 pct. på årsbasis. Firmaet med den laveste rente indenfor stormagasinerne ligger på 0,7 pct. pr. måned (9 pct. p.a.) og firmaet med den højeste rente på 1,3 pct. pr. måned (17 pct. p.a.).

I fotobranschen er den månedlige rente af kontotilgodehavender tillige 1,0 pct. af restgælden svarende til 13 pct. p.a. Denne branche toppes af firmaer, der opkræver 2,0 pct. pr. måned eller 27 pct. p.a. Herefter følger en række brancher (jagt-, sports- og campingudstyrsforretninger, musikinstrumentbranchen og automobilbranchen) med en gennemsnitlig rente af kontotilgodehavender på 0,9 pct. pr. måned svarende til 11 pct. på årsbasis. Firmaerne med de højeste renter indenfor disse brancher ligger på 1,5 - 1,8 pct. pr. måned eller 20-24 pct. p.a.

Lige under gennemsnittet for samtlige de undersøgte brancher ligger andre forretninger, der fortrinsvis handler med husholdningsudstyr og indbo samt cykel- og radioforretninger med en rente af kontotilgodehavender på 0,8 pct. pr. måned eller 10 pct. p.a. Men spredningen på de enkelte firmaer i disse brancher er ganske stor. Således forekommer cykel- og radioforretninger, der beregner sig 2,0 pct. pr. måned eller 27 pct. p.a. af kontotilgodehavender, medens der i opsamlingsgruppen indenfor husholdningsudstyr og indbo forekommer firmaer, der opkræver 1,7 pct. pr. måned eller 22 pct. p.a.. Umiddelbart efter disse brancher følger med en rente af kontotilgodehavender på 0,7 pct. pr. måned eller 9 pct. p.a., specialforretningerne for hårde hvidevarer, isenkrambranchen og forhandlere af cykler og barnevogne; også her med en ganske stor spredning på de enkelte firmaer i den pågældende branche. I isenkrambranchen og i cykel- og barnevognsbranchen ligger maksimum på 2,0 pct. pr. måned eller 27 pct. p.a., medens tallet i specialforretningerne

for hårde hvidevarer ligger på 1,5 pct. pr. måned eller knap 20 pct. pr. år.

Lavest hvad angår rente af kontotilgodehavender ligger tekstilvarehusene, konfektionsforretningerne med en gennemsnitlig rente på 0,4 pct. pr. måned eller 5 pct. på årsbasis samt manufakturforretningerne med 0,6 pct. pr. måned eller 7 pct. p.a. På trods heraf træffes indenfor disse brancher firmaer, der ligger helt oppe på 1-2 pct. pr. måned eller 13-27 pct. p.a. i rente af kontotilgodehavender.

2. Af bilagstabel F fremgår det, at den rente, firmaerne opkræver af kundetilgodehavender, bortset fra afbetalingskontrakter, i gennemsnit for samtlige de undersøgte brancher er noget højere i firmaerne med afbetalingssalg end i firmaerne uden afbetalingssalg, nemlig 1,0 pct. pr. måned mod 0,6 pct. pr. måned. For de fleste af brancherne gælder denne tendens, omend der også findes brancher - f.eks. fotobranchen - hvor firmaerne uden afbetalingssalg opkræver de højeste kontorenter.

3. Ser man endelig på, hvilken rolle firmaets størrelse spiller for, hvilken rente der opkræves af kontotilgodehavender, viser det sig - jfr. bilagstabel F - at der ikke fremkommer den samme klare tendens som ovenfor. For de undersøgte brancher som helhed synes firmaets størrelse således ikke at spille nogen signifikant rolle for kontorentens højde, omend der nok synes at kunne konstateres en svag tendens til, at renten er lidt højere i de små firmaer end i de store.

De enkelte brancher imellem varierer billedet meget, således kan nævnes, at i automobilbranchen er de store firmaers gennemsnit med 0,7 pct. pr. måned klart lavere end de små firmaers på 1,0 pct. pr. måned. Det omvendte

gør sig gældende i radio- og TV-branchen, hvor de store firmaer ligger væsentligt over de små, medens der i boligudstørsbranchen stort set anvendes samme kontorente i store og i små firmaer.

4. En summarisk sammenligning af finansieringsvilkårene ved kontosalg i tabel 21 med kasserabatterne i tabel 19 og med finansieringsvilkårene ved afbetalingssalg i tabel 22 er foretaget i afsnit n.

1. Finansieringsvilkår i forbindelse med afbetalingssalg.

1. Til brug for belysningen af finansieringsvilkårene i forbindelse med afbetalingssalg er de firmaer i undersøgelsen, der sælger på afbetaling, blevet anmodet om at indsende eksemplarer af afbetalingskontrakter, påført oplysninger om de renter, finansieringstillæg og administrationsgebyrer m.v., firmaer opkræver ved udgangen af juni 1972 ved afbetalingssalg. Firmaer, der anvender rente- og/eller finansieringstabeller, der angiver sammenhængen mellem rente- og finansieringstillæggets størrelse og afdragsperiodens længde, er tillige anmodet om at vedlægge et eksemplar heraf. På basis af det fremsendte materiale - der indenfor alle brancher var fremkommet for alle firmaer, der havde angivet at have haft omsætning ved afbetalingssalg i undersøgelsesperioden - er foretaget en omregning af finansieringsvilkår (renter incl. finansieringstillæg og administrationsgebyrer m.v. - i det følgende blot benævnt rente ved afbetalingsalg) ved udgangen af juni måned 1972, angivet i procent pr. måned af den til enhver tid værende restgæld. Ved vurderingen af de nedenfor anførte tal bør tages hensyn til de tab på nødlidte afbetalingskontrakter, der er

nærmere omtalt i afsnit d. Disse tab, der i 1. halvår 1972 udgjorde ca. 1,5 pct. af den samlede afgang af kontrakter i denne periode, kan tages som udtryk for den risiko, firmaer der sælger på afbetaling løber, og bør - ligesom de ved administration og henstandsindrømmelser m.v. forbundne omkostninger - modregnes ved vurderingen af den faktiske effektive rente, firmaerne opnår. I modsat retning trækker så til gengæld de kasserabatter, der ydes i forbindelse med kontantsalg.

2. Resultatet heraf er vist i bilagstabel J, hvis hovedresultater er gengivet nedenfor i tabel 22, hvor den gennemsnitlige månedlige afbetalingsrente for hver branche tillige er angivet på årsbasis, beregnet efter renters-rente princippet. Heraf fremgår det, at for alle de undersøgte brancher som helhed udgjorde ved udgangen af juni 1972 den gennemsnitlige rente ved afbetalings-salg 1,7 pct. pr. måned, svarende til godt 22 pct. p.a. Ses bort fra automobilbranchen bliver resultatet det samme, idet denne branches finansieringsvilkår svarer til gennemsnittet for de øvrige undersøgte brancher under, nemlig den ovenfor anførte 1,7 pct. pr. måned eller 22 pct. p.a. For stormagasinerne og forbrugerkooperationen er tallene en del lavere, nemlig henholdsvis 1,0 pct. pr. måned (13 pct. p.a.) og 1,3 pct. pr. måned (17 pct. p.a.).

For de to andre store afbetalingsbrancher, nemlig boligudstyrs-, møbel- og tæppebranchen og radio- og TV-branchen, ligger den gennemsnitlige afbetalingsrente på henholdsvis 1,2 pct. pr. måned (15 pct. p.a.) og 2,0 pct. pr. måned (27 pct. p.a.). Medens automobilbranchens finansieringsvilkår således svarer til gennemsnittet for alle de undersøgte brancher, ligger boligudstyrs-, møbel- og tæppebranchens vilkår ved afbetalingssalg væsentligt under dette gennemsnit og radio- og TV-branchen væsentligt

Tabel 22. Finansieringsvilkår ult. juni 1972 ved afbeta-
lingssalg indenfor de undersøgte brancher samt i
stormagasiner og forbrugerkooperationen

Branche:	:Rente incl. finansie-:	
	:ringsgebyr og admini-:	
	:strationstillæg af :	
	:afbetalingskontrak- :	
	:ter, i forhold til :	
	:restgæld :	
	: Procent	: Procent
	: pr.måned	: pr. år
Tekstilvarehuse.....	-	-
Manufakturforretninger uden og med konfektion.....	0,5	6
Konfektionsforretninger.....	0,9	11
Fotoforretninger.....	0,9	11
Boligudstyrsmagasiner, møbel- og tæppeforretninger.....	1,2	15
Specialforretninger for hårde hvidevarer.....	1,7	22
Isenkramforretninger.....	1,2	15
Jagt-, sport- og campingudstyrs- forretninger.....	1,8	24
Radio- og TV-forretninger.....	2,0	27
Musikinstrumentforretninger.....	1,4	18
Andre forretninger, der fortrinsvis handler med husholdningsudstyr og indbo (symaskiner, støvsugere og lamper).....	1,3	17
Forhandlere af cykler og barnevogne	1,3	17
Cykel- og radioforretninger.....	1,3	17
Samtlige brancher, excl. automobil- branchen.....	1,7	22
Automobil- og motorcykel- forretninger.....	1,7	22
Samtlige brancher, incl. automobil- branchen.....	1,7	22
Stormagasiner.....	1,0	13
Forbrugerkooperationen.....	1,3	17

over. For automobil- og radio- og TV-branchen svarer dette billede til forholdene, hvad angår renter af andre kundetilgodehavender end afbetalingskontrakter, medens boligudstyersbranchen i denne sammenhæng lå noget over gennemsnittet, medens den altså her ligger væsentligt under, jfr. i øvrigt den sammenlignende omtale af vilkårene for de forskellige kreditformer nedenfor i afsnit n.

For de øvrige brancher gælder det, at manufakturbranchen og konfektionsbranchen samt fotobranchen er præget af relativt lave afbetalingsrenter. nemlig 0,5, 0,9 og 0,9 pct. pr. måned svarende til 6 og 11 pct. p.a. Og så isenkrambrancher. med 1,2 pct. pr. måned (15 pct. p.a.) og andre forretninger, der fortrinsvis handler med indbo og husholdningsudstyr, forhandlere af cykler og barnevogne samt cykel- og radioforretninger med 1,3 pct. pr. måned (17 pct. p.a.) samt endelig musikinstrumentbranchen med 1,4 pct. pr. måned (18 pct. p.a.) ligger under gennemsnittet. Over gennemsnittet ligger, foruden radio- og TV-branchen, kun jagt-, sports- og campingudstyersbranchen med en afbetalingsrente af den til enhver tid værende restgæld på 1,8 pct. pr. måned eller 24 pct. på årsbasis.

3. De ovenfor nævnte gennemsnitstal dækker imidlertid indenfor den enkelte branche over en ganske stor spredning i afbetalingsrenten fra firma til firma for de fleste branchers vedkommende. Således kan nævnes, at i boligudstyersbranchen varierer afbetalingsrenten i de undersøgte firmaer fra 0,4 pct. pr. måned til 1,8 pct. pr. måned, medens den i radio- og TV-branchen ligger mellem 1,0 og 2,3 pct. pr. måned, af den til enhver tid værende restgæld. En endnu større spredning er konstateret i isenkrambranchen, hvor firmaet med den laveste afbetalingsrente lå på 0,3 pct. pr. måned, medens det tilsva-

rende tal i firmaet med den højeste rente lå på 2,7 pct. pr. måned, svarende til en effektiv årlig rente på ikke mindre end knap 38 pct. Men også specialforretninger for hårde hvidevarer med laveste og højeste renter på 1,0 og 2,0 pct. pr. måned, andre forretninger der fortrinsvis handler med husholdningsudstyr og indbo med 1,0 og 1,75 forhandlere af cykler og barnevogne med 0,8 og 2,0 og cykel- og radioforretninger med 0,7 og 2,0 pct. pr. måned viste forholdsvis stor spredning indenfor branchen. Denne relativt store spredning indenfor den enkelte branche kan til en vis grad antages at hænge sammen med en tilsvarende spredning i den med afbetalingshandelen forbundne risiko.

Til gengæld var spredningen forholdsvis lille indenfor konfektionsbranchen med laveste og højeste afbetalingsrenter på henholdsvis 0,8 og 1,0 pct. pr. måned af den til enhver tid værende restgæld, fotobranche med 0,8 og 1,0, jagt-, sports- og campingudstyrsbranchen med 1,7 og 1,8, musikinstrumentbranchen med 1,3 og 1,5 samt endelig automobilbranchen med henholdsvis 1,5 og 1,8 pct. pr. måned.

For stormagasinerne med afbetalingssalg lå firmaet med den laveste afbetalingsrente på 0,8 pct. pr. måned, medens tallet for firmaet med den højeste rente lå på 1,3 pct. pr. måned.

4. For de tre vigtige afbetalingsbrancher (boligudstyrs-, radio- og TV- og automobilbranchen) er kun automobilbranchen præget af en klar tendens til, at afbetalingsrenten afviger for store og små firmaer, jfr. den nærmere omtale af denne branche nedenfor. For de øvrige brancher i undersøgelsen er det kun isenkrambranchen, andre forretninger, der fortrinsvis handler med husholdningsudstyr og indbo samt cykel- og radioforretninger der

er præget af en klar tendens; for alle tre branchers vedkommende i den retning, at afbetalingsrenten i gennemsnit ligger noget højere i de store end i de små firmaer.

5. For automobilbranchen er der tillige indhentet oplysninger om afbetalingsrenterne i det enkelte firma, fordelt på afbetalingssalg af nye og brugte personbiler, idet man ved undersøgelsens tilrettelæggelse var blevet gjort bekendt med, at det indenfor denne branche er almindeligt, at renten ved afbetalingssalg ikke er den samme ved salg af nye som ved salg af brugte personbiler.

Resultatet af bearbejdningen af de indhentede oplysninger - der er gengivet i bilagstabel J.1 - synes at indicere, at der ikke er nogen afgørende forskel på finansieringsvilkårene ved afbetalingssalg af henholdsvis nye og brugte personbiler. For de store firmaer kan således slet ikke konstateres nogen forskel, her ligger afbetalingsrenten for såvel nye som brugte personbiler på 1,8 pct. pr. måned, medens der i de små firmaer er en mindre forskel, idet afbetalingsrenten for nye personbiler ved udgangen af juni 1972 med 1,6 pct. pr. måned ligger lidt under tallet på 1,7 pct. pr. måned for brugte biler solgt på afbetaling.

Såvel indenfor de store som de små firmaer er en laveste afbetalingsrimte 1,5 pct. pr. måned og højeste 1,8 pct. pr. måned, i forhold til de øvrige afbetalingsbrancher en relativ lille spredning.

I bilagstabel J.3er tillige vist resultatet af en bearbejdning af automobilbranchens oplysninger om størrelsen af det administrationsgebyr, det enkelte firma normalt beregner sig ved afbetalingssalg, angivet i kroner pr. ydelse. Af tabellen fremgår det, at dette gebyr svinger fra intet gebyr til maksimalt 10 kr. pr. rate, og at gennemsnitsgebyret ligger på knap 2 kr.; i øvrigt noget

højere (2,40) for de store firmaer end for de små (1,30 kr.).

m. Supplerende oplysninger vedrørende afbetalingskontrakter.

1. Til supplerung af de ovenfor anførte oplysninger om afbetalingskontrakter er tillige indhentet oplysninger om, hvor stor en andel af de afbetalingskontrakter, der indenfor de undersøgte brancher var i firmaernes besiddelse, hvor der i løbet af 1. halvår 1972 har måttet indrømmes henstand een eller flere gange i kontraktens løbetid med betaling af een eller flere forfaldne ydelser udover de i afbetalingslovens § 2 nævnte frister.

Resultatet heraf fremgår af bilagstabel H og tabel 23. For samtlige de undersøgte firmaer under eet viser det sig, at for 15 pct. af afbetalingskontrakterne har der måttet ydes henstand i løbet af 1. halvår 1972. Ses bort fra automobilbranchen - der med en henstandsprocent på 11 ligger under gennemsnittet på trods af de forholdsvis store ydelser - fås en gennemsnit henstandsprocent for de undersøgte brancher på 23. Medens den ene af de store afbetalingsbrancher - den ovenfor nævnte automobilbranche - altså ligger under gennemsnittet, ligger boligudstyrsbranchen med en henstandsandel på 24 pct. lige over gennemsnittet og radio- og TV-branchen med 36 pct. væsentligt over gennemsnittet; endda så meget over,

- 5) Afbetalingslovens § 2 siger, at undlader køberen at opfylde sin betalingspligt, har sælgeren ikke af den grund ret til at tage tingen tilbage, fordrer afdrag betalt, som ellers ikke vil være forfaldet, eller gøre anden aftalt, særlig retsvirkning af undladelsen gældende, med mindre køberen er udeblevet med et beløb 14 dage efter dets forfaldstid, og dette beløb udgør enten mindst en tiendedel af afbetalingsprisen eller, hvis der i beløbet indgår flere afdrag, mindst en tyvendedel heraf, eller udgør hele sælgerens rest fordring.

Tabel 23« Henstandsindrømmelser i 1. halvår 1972 på afbetalingskontrakter indenfor de undersøgte brancher samt i stormagasiner og forbrugerkooperationen

Branche:	:Andel af afbetalingskon- : :trakter, hvor der i løbet : :af 1. halvår 1972 har : :måttet indrømmes henstand:
	pct.
Tekstilvarehuse.....	-
Manufakturforretninger uden og med konfektion.....	26
Konfektionsforretninger.....	28
Fotoforretninger.....	13
Boligudstyrmagasiner, møbel- og tæppeforretninger.....	24
Specialforretninger for hårde hvidevarer.....	14
Isenkramforretninger.....	17
Jagt-, sport- og campingud- styrsforretninger.....	17
Radio- og TV-forretninger.....	36
Musikinstrumentforretninger....	17
Andre forretninger, der for- trinsvis handler med hushold- ningsudstyr og indbo (symaski- ner, støvsugere og lamper)....	7
Forhandlere af cykler og barnevogne.....	20
Cykel- og radioforretninger....	34
Samtlige brancher, excl. automobilbranchen.....	23
Automobil- og motorcykel- forretninger.....	11
Samtlige brancher, incl. automobilbranchen.....	15
Stormagasiner.....	11
Forbrugerkooperationen.....	12

at denne branche er den af de undersøgte, der ligger højest, tæt fulgt op af cykel- og radioforretningerne, der i 1. halvår 1972 har måttet indrømme henstand på ikke mindre end 34 pct. af afbetalingskontrakterne. Herudover er det kun manufakturbranchen og konfektionsbranchen, der med henholdsvis 26 og 28 pct. ligger over gennemsnittet, når bortses fra automobilbranchen. Lige under gennemsnittet ligger forhandlere af cykler og barnevogne med 20 pct. medens i s enkrambranchen, jagt-. sports- og campingudstørsbranchen og musikinstrumentbranchen alle tre ligger på 17 pct. Specialforretningerne med 14 pct. og fotobranchen med 13 pct. ligger endnu længere under gennemsnittet, hvilket tillige gælder stormagasiner og forbrugerkooperationen med henholdsvis 11 og 12 pct., men lavest ligger andre forretninger, der fortrinsvis handler med husholdningsudstyr og indbo, som kun har måttet give henstand i 1. halvår 1972 på 7 pct. af bestanden af afbetalingskontrakter.

2. Indenfor hver enkelt af de undersøgte brancher dækker det fundne gennemsnit imidlertid over store forskelle fra firma til firma. I langt de fleste brancher gælder det, at der findes firmaer, der slet ikke har måttet indrømme henstand på afbetalingskontrakter i undersøgelsesperioden. Ser man omvendt på de firmaer indenfor den enkelte branche, der har de højeste henstandsprocenter i 1. halvår 1972, ligger de tre vigtigste afbetalingsbrancher højt. Således findes der indenfor automobilbranchen firmaer, der har måttet yde henstand på 80 pct. af beholdningen af afbetalingskontrakter, medens det tilsvarende tal i radio- og TV-branchen lå på 90 pct. og i boligudstørsbranchen sågar på 95 pct. Men også indenfor forhandlere af cykler og barnevogne samt cykel- og radioforretninger findes firmaer, der ligger meget højt i henstandsprocent, nemlig henholdsvis 90 og 85. I kon-

fektionsbranchen, fotobranchen og i specialforretninger for hårde hvidevarer ligger firmaerne med den højeste henstandsandel på 50 pct. og i stormagasinerne på 40 pct. Kun i musikinstrumentbranchen og i andre forretninger, der fortrinsvis handler med husholdningsudstyr og indbo såsom symaskiner, støvsugere og lamper samt i forbrugerkooperationen synes henstandsprocenten at være af relativt begrænset omfang, selv for firmaer indenfor disse brancher der ligger med de højeste henstandsprocenter, nemlig henholdsvis 27, 20 og 15.

3. For de undersegte brancher som helhed viser det sig - jfr. bilagstabel H - at den gennemsnitlige henstandsprocent er noget lavere i de små firmaer end i de store. For de tre vigtigste afbetalingsbrancher kan det nævnes, at dette mønster går igen for automobilbranchen og radio- og TV-brancher, medens den modsatte tendens gør sig gældende i boligudstyrsbranchen.

4. En sammenligning af oplysningerne i tabel 15 om nødlidte kontrakter i 1. halvår 1972 og oplysningerne i tabel 23 om henstandsindrømmelser på kontrakter i samme periode giver mulighed for at afdække eventuelle sammenhænge mellem disse to forhold.

For to af de vigtigste afbetalingsbrancher - nemlig boligudstyrs-, møbel- og tæppebranchen og radio- og TV-branchen - viser sammenligningen, at en tabsprocent ved nødlidte afbetalingskontrakter, der ligger relativt lavt, modsvares af en henstandsprocent, der til gengæld ligger relativt højt. Det kunne tyde på, at imødekommenhed ved indrømmelse af henstand i disse brancher giver "bonus" i form af væsentligt færre nødlidte kontrakter.

I den tredje - og vigtigste - af de store afbetalingsbrancher, automobilbranchen, ligger tabsprocenten

ved nødlidte kontrakter noget højere, medens henstandsprocenten ligger væsentligt lavere, end i de to andre brancher.

Disse iagttagelser synes at lede til den konklusion, at der generelt er følgende sammenhæng: Når henstandsprocenten ligger relativt højt, ligger tabsprocenten i form af nødlidte kontrakter til gengæld relativt lavt, og omvendt, når henstandsprocenten ligger lavt, ligger tabsprocenten til gengæld højt.

Derimod synes der ikke at være nogen systematisk sammenhæng mellem på den ene side henstandsinddrømmelser og tabsprocenter ved nødlidte kontrakter og på den anden side højden af afbetalingsrenten, jfr. tabel 22.

5. Udover henstandsoplysningerne er for automobilbranchen yderligere indhentet en række supplerende oplysninger, som er vist i bilagstabel J.2. Heraf fremgår det, at for 14 pct. af automobilbranchens afbetalingssalg af personbiler i 1. halvår 1972 har køberen ved kontraktens oprettelse udstedt een eller flere veksler til dækning af restbeløbet. Der er en klar tendens til, at denne finansieringsform er næsten dobbelt så udbredt hos de små firmaer (knap 16 pct. af afbetalingssalgene) end hos de store firmaer (godt 8 pct.). Derimod kan der ikke konstateres nogen afgørende forskel i denne sammenhæng, efter om det drejer sig om salg af nye eller brugte personbiler.

Endvidere fremgår det af bilagstabel J.2, at i knap 27 pct. af afbetalingssalgene af personbiler har køberen selv sørget for, at bank eller sparekasse ville overtage afbetalingskontrakten, d.v.s. finansiere afbetalingssalget. I denne sammenhæng synes der ikke at være nogen forskel på forholdene i de store og de små firmaer, medens dette til gengæld er tilfældet, hvad angår salget af nye og brugte personbiler, idet køberen nogenlunde dobbelt

så hyppigt selv har sørget for finansiering af afbetalingssalg af nye personbiler (ca. 40 pct.) som af brugte personbiler (ca. 20 pct.).

Endelig fremgår¹ det af tabellen, at 76 pct. af firmaerne indenfor autornebilbranchen ved afbetalingssalg af personbiler i 1. halvår 1972 anvendte Danmarks Automobilforhandler-Forenings standardkontrakt. For de store firmaer lå andelen helt op på 90 pct., medens den for de små firmaer lå på 71 pct.

n. Sammenfatning af undersøgelsens hovedresultater.

1. I dette afsnit skal gives en sammenfatning af hovedresultaterne af undersøgelsen af detailhandelens kundetilgodehavender. Inden skal dog gøres nogle bemærkninger vedrørende faktorer, der bør have i erindring ved vurderingen af undersøgelsens resultater.

For det første skal nævnes, at undersøgelsen kun omfatter den del af detailhandelens kundetilgodehavender, der af detailhandelen er ydet til husholdningerne i form af kreditter til finansiering af disses køb af forbrugsgoder, og som har en løbetid på mindst 30 dage. Der er altså tale om den del af de samlede forbruger kreditter, der ydes af detailhandelen. Heraf følger, at erhvervsmæssige kreditter samt kreditter med en løbetid på op til 30 dage i princippet ikke er omfattet af undersøgelsen.

For det andet omfatter undersøgelsen ikke samtlige detailhandelsbrancher, men kun sådanne brancher, hvor det må antages, at de undersøgte former for kundetilgodehavender spiller en væsentlig rolle. I praksis er det ensbetydende med, at undersøgelsen stort set kun omfatter de brancher, hvor omsætningen først og fremmest falder på salg af varige forbrugsgoder. Listen over de brancher, der er med, ser således ud:

Tekstilvarehuse

Manufakturforretninger uden og med konfektion

Konfektionsforretninger

Fotoforretninger

Boligudstyrsmagasiner, møbel- og tæppeforretninger

Specialforretninger for hårde hvidevarer

Isenkramforretninger

Jagt-, sports- og campingudstyrsforretninger

Radio- og TV-forretninger

Musikinstrumentforretninger

Andre forretninger, der fortrinsvis handler med
husholdningsudstyr og indbo (symaskiner, støvsu-
gere og lamper)

Forhandlere af cykler og barnevogne

Cykel- og radioforretninger '

Automobil- og motorcykelforretninger 7)

Herudover omfatter undersøgelsen tillige stormaga-
siner og forbrugerkooperationen, som for begges vedkom-
mende også spiller en vis rolle i forbrugerkreditsammen-
hæng. jfr. nedenfor. Som den tredje faktor af betydning
for vurderingen af undersøgelsens resultater kan nævnes,
at den er gennemført som en stikprøve omfattende ca. 9
pct. af samtlige detailhandelsfirmaer i de undersøgte
brancher, udvalgt på en sådan måde, at de omfattede fir-
maer dækkede 43 pct. af den samlede omsætning indenfor
de undersøgte brancher, idet dog denne dækningsprocent
varierer noget fra branche til branche, afhængig af kon-
centrationsgraden og antal firmaer. Den sikkerhed, der
knytter sig til undersøgelsens resultater indenfor de
enkelte brancher, varierer derfor noget, men alt i alt
skulle undersøgelsen give et dækkende billede af de un-

6) Incl. cykler med hjælpemotor (knallerter).

7) Undersøgelsen omfatter kun denne branches salg, repa-
ration, service m.v. vedrørende personbiler.

dersøgte forhold indenfor de udvalgte brancher. Vedrørende en nærmere redegørelse for stikprøvemetode, opregning, teknik m.v. henvises til afs. 2 a. Det skal dog nævnes, at for stormagasinerne og forbrugerkooperationens vedkommende har undersøgelsen omfattet samtlige firmaer.

Endelig skal for det fjerde nævnes, at undersøgelsen omfatter forholdene i en periode af begrænset tidsmæssig udstrækning, nemlig 1. halvår 1972. Resultaterne er derfor påvirket af faktorer af sæsonmæssig, konjunkturmæssig og strukturel karakter. Således kan nævnes, at omsætningen af varige forbrugsgoder - bortset fra personbiler, hvor det omvendte normalt er tilfældet - normalt er noget størr³ i 2. halvår end i 1. halvår - bl.a. på grund af julehandelen - samt at 1. halvår 1972 ud fra et konjunkturmæssigt synspunkt var et relativt mat halvår. hvilket med baggrund i deri i efteråret 1971 indførte midlertidige importafgift i særlig grad påvirkede salget af nye personbiler, et område, der spiller en afgørende rolle i denne undersøgelses sammenhæng. De i nærværende undersøgels³ viste tal for omfanget af detailhandelens kundetilgodehavender i 1. halvår 1972 må derfor alt i alt siges at undervurdere det normale omfang af detailhandelens rolle for forbruger kreditten. 1 øvrigt henvises til den mere detaljerede diskussion af disse forhold i kapitel III.

2. Af tabel 24 framgår det, at af den samlede omsætning i 1. halvår 1972 indenfor de undersøgte detailhandelsbrancher incl. stormagasiner og forbrugerkooperationen på knap 11 mia. kr. faldt 8,4 mia. kr. på kontantsalg, medens afbetalingssalget udgjorde 1,7 mia. kr. og kontosalget 0,8 mia. kr. under de i afsnit d omtalte forudsætninger.

Det fremgår tillige, at afbetalingssalget er meget

Tabel 24. Fordeling af den samlede omsætning i 1. halvår 1972 indenfor de undersøgte brancher samt stormagasiner og forbrugerkooperationen på omsætningsarter

	: Kontant : salg	: Afbeta- : lingssalg	: Konto- : salg 1)	: Samlet : omsætning
	mill.kr.			
Boligudstyrsmagasiner, møbel- og tæppeforretninger.....	626,1	237,8	50,4	914,3
Radio- og TV-forretninger...	286,5	185,8	46,5	518,8
Automobil- og motorcykelforretninger 2)...	2.305,7	1.139,2	405,0	3.849,9
Øvrige undersøgte brancher....	2.313,7	107,9	82,0	2.503,6
Tilsammen.....	5.532,0	1.670,7	583,9	7.786,6
Stormagasiner...	557,0	13,7	227,1	797,8
Forbrugerkooperationen.....	2.277,2	16,2	6,0	2.299,4
Ialt.....	8.366,2	1.700,6	817,0	10.883,7

1) Beregnede tal, jfr. teksten

2) Incl. omsætning ved reparation, service m.v. af personbiler

stærkt koncentreret i boligudstørsbranchen, radio- og TV-branchen og - mest af alt - automobilbranchen, medens denne form for kreditsalg ingen væsentlig rolle spiller i de øvrige undersøgte brancher og i stormagasinerne og forbrugerkooperationen. Det er de samme brancher, der dominerer kontosalget, dog kommer her også stormagasinerne med. Man kan vedrørende den del af detailhandelens kreditgivning, der kan karakteriseres som forbrugerkredit,

konkludere, at denne kreditgivning i 1. halvår 1972 havde et omfang på ca. 2,0 mia. kr. (omsætningstallene reduceret med de kontante udbetalinger), hovedsagelig ydet i boligudstøysbranchen, radio- og TV-branchen og automobilbranchen samt 1 stormagasinerne. Heraf er de 1,2 mia. kr. ydet i forbindelse med afbetalingssalg, medens resten, ca. 0,8 mia. kr., er ydet i forbindelse med kontosalg.

3. Af tabel 25 fremgår det, at for de undersøgte brancher under eet ved udgangen af juni 1972 ved kontosalg blev opkrævet en rente af restgælden, der i gennemsnit svarede til 11 pct. p.a., medens den for stormagasiner og forbrugerkooperationen var på 13 pct. p.a. På de i forbindelse med afbetalingssalg oprettede afbetalingskontrakter blev opkrævet en rente, der i gennemsnit svarede til 22 pct. p.a. eller det dobbelte af renten på kontogæld. Ved vurderingen af disse tal bør tages hensyn til, at der i følge undersøgelsen i forbindelse med kontantsalg blev ydet en kasserabat i gennemsnit på 1 pct. af salgsprisen. I modsat retning trækker dels, at tabene på nødlidte kontrakter i gennemsnit svarer til 1-2 pct. af kontraktporteføljen, dels at kontraktporteføljerne er forbundet med administrationsomkostninger m.v. På undersøgelsestidspunktet udgjorde den effektive rente af de af detailhandelen ydede forbruger kreditter således i gennemsnit ca. 11-12 pct. p.a. i forbindelse med kontosalg og ca. 21-22 pct. p.a. i forbindelse med afbetalingsalg. Ved vurderingen af disse rentesatser skal det erindres, at der ikke er taget hensyn til de ovenfor nævnte administrationsomkostninger.

Ser man på forholdene ved udgangen af 1971 i de vigtigste kreditsalgsbrancher, fremgår det af tabel 25 at radio- og TV-branchen har det højeste renteniveau, såvel

Tabel 25. Finansieringsvilkår (kasserabatter samt rente af
kontotilgodehavender og afbetalingskontrakter)
ultimo juni 1972 indenfor de undersøgte brancher
samt i stormagasiner og forbrugerkooperationen

	Kassera- batter i forbindel- se med kontant- salg i procent af salgsprì- sen		Rente af:	
			Konto- tilgo- deha- vender	Afbe- talings- kontrak- ter
		pct.	pct.p.a.	
Boligudstyrsmagasiner, møbel- og tæppeforret- ninger.....	4	14	15	
Radio- og TV-forret- ninger.....	4	20	27	
Automobil- og motor- cykelforretninger.....	-	11	22	
Øvrige undersøgte brancher.....	2	8	18	
Tilsammen.....	1	11	22	
Stormagasiner.....	-	13	13	
Forbrugerkooperationen.	-	13	17	

ved kontosalg som ved afbetalingssalg. Denne branche er samtidig karakteriseret af en ret udstrakt anvendelse af henstand med afdragsbetalinger og af relativt små tab i forbindelse med nødlidte afbetalingskontrakter, samt af kasserabatter over gennemsnittet. i automobilbranchen - der er langt den vigtigste kreditsalgsbranche - ligger renten i forbindelse med afbetalingssalg, når der tages hensyn til, at der normalt ikke ydes kasserabatter i denne branche, lidt under det ovenfor nævnte gennemsnit

på 22 pet. p.a. For boligudstørsbranchen ligger renten ved afbetalingssalg væsentligt under dette gennemsnit. I stormagasiner - hvor afbetalingssalget spiller en helt underordnet rolle - ligger renten på kontosalg lidt over det gennemsnitlige for sådanne salg.

Kapitel II.c. Finansierings- og investeringsselskaberne ved udgangen af 1971.

1. Indledning

1. Af bilag 1 til Boss-udvalgets betænkning om finansieringsselskaber og lignende virksomheder fremgår, at der på det danske kredit- og kapitalmarked ved udgangen af 1969 fandtes næsten 700 aktieselskaber, der havde finansierings- eller investeringsvirksomhed som selskabets hovedaktivitet, og at disse selskaber på dette tidspunkt havde en samlet balance på næsten 4,8 mia. kr. Den undersøgelse af disse selskaber, hvis resultater er fremlagt i det ovenfor nævnte bilag, var baseret på de i henhold til den daværende aktieselskabslov § 45 indsendte regnskaber til aktieselskabsregisteret. De i denne lovs § 41-45 specificerede krav til regnskabsaflæggelsen satte en meget snæver grænse for, hvor detailleret en undersøgelse, der kunne blive tale om; ligesom regnskabsmaterialet ikke indeholdt mere systematiske oplysninger om finansieringsformer og -vilkår.

2. I det følgende fremlægges resultaterne af en mere dybtgående undersøgelse af disse selskabers aktiviteter ved udgangen af 1971 gennemført af Danmarks Statistik til brug for nærværende udvalgs overvejelser.

1) Betænkning nr. 628, København 1971, side 35-62.

I afsnit 2 redegøres for undersøgelsens tilrettelæggelse og gennemførelse, og i afsnit 3 følger en fremlægning af undersøgelsens resultater. I bilag 3 til betænkningen er herudover gengivet det ved undersøgelsen anvendte spørgeskema og vejledning hertil, ligesom de mere detaljerede resultater i form af en række tabeller er fremlagt i dette bilag.

2. Undersøgelsens tilrettelæggelse og gennemførelse

a. Tilrettelæggelse, metode m.v.

1. En undersøgelse af den finansierings- og investeringsvirksomhed, der drives af finansierings- og investerings-selskaberne, nødvendiggør en afgrænsning af, hvilke selskaber en sådan undersøgelse skal omfatte.

Man har i nærværende undersøgelse - som det var tilfældet i den ovenfor nævnte af Boss-udvalget foranstaltede undersøgelse - valgt at begrænse sig til virksomheder, der drives under aktieselskabsformen, ud fra den antagelse, at hvis aktiviteten skal have et rimeligt omfang, nødvendiggør såvel kapitalbehov som skattelovgivning, at virksomheden drives under denne form. Kravet om aktieselskabsformen betyder automatisk, at finansieringsvirksomheden vil være registreret som selskabets formål, enten udelukkende eller sammen med andre formål. Hertil kommer, at det må kræves, at der skal være tale om, at finansieringsvirksomhed er selskabets hovedaktivitet, jfr. nedenfor. Det betyder på den anden side, at den finansieringsaktivitet, der drives som biaktivitet af f.eks. et produktions- eller handelsselskab, ikke er omfattet af nærværende undersøgelse, hvilket bør have i erindring ved vurderingen af undersøgelsens resultater.

Den valgte afgrænsning er ensbetydende med, at man ikke har indsamlet oplysninger om stiftelser og fonds. Dette er en meget vidtspændende gruppe, der rækker fra

legater med meget begrænset aktivmasse til stiftelser og fonds med meget betydelige aktiver, der i visse tilfælde kan sidestilles med de nedenfor omtalte holdingselskaber.

2. Ved finansieringsselskaber forstås principielt virksomheder, der har finansieringsvirksomhed som hovedaktivitet - d.v.s. som den af virksomhedens aktiviteter, der giver størst værditilvækst. Ved finansieringsvirksomhed forstås dels direkte udlån (finansiering, kapitalformidling), idet der dog bortses fra udlån som følge af betalingsædvaner, d.v.s. varedebitorer, dels placering i værdipapirer som f.eks. aktier, obligationer og pantebreve (investering, kapitalforvaltning).

En gruppering af virksomheder på brancher efter værditilvækst forudsætter kendskab til den enkelte virksomheds aktivitet(er) defineret ved den anvendte branchegruppering, og for hver af disse aktiviteter kendskab til produktionsværdi og udgift til rå- og hjælpestoffer. Det driftsregnskab, der traditionelt aflægges af danske virksomheder, vil ikke indeholde tilstrækkelig specificerede oplysninger om virksomhedens indtægter og udgifter til, at en branchegruppering efter værditilvækst i virksomhedens enkelte aktiviteter kan foretages.

Imidlertid vil det for virksomheder med finansieringsvirksomhed som hovedaktivitet gælde, at disse virksomheders statusopgørelser på aktivsiden vil være præget af beholdningen af finansielle aktiver såsom obligationer, aktier, pantebreve, direkte udlån o.s.v. På ganske samme måde vil det gælde, at en handelsvirksomheds aktivside vil være præget af varelagre og varedebitorer og en fremstillingsvirksomheds aktivside af fast ejendom, driftsmidler, inventar m.m. og varelagre.

Kaldes en virksomheds samlede aktiver på et givet tidspunkt for A, kan disse deles i de finansielle aktiver (B) og realaktiverne (C), altså

$$A = B + C \quad (1)$$

De finansielle aktiver kan deles i kassebeholdning m.v. (D), obligationer, aktier, pantebreve m.m. (E), varedebitorer (G), og andre finansielle aktiver, d.v.s. udlån (F). Heraf fås:

$$B = D + E + F + G \quad (2)$$

Tilsvarende kan realaktiverne deles i fast ejendom, driftsmidler, inventar m.m. (H) og varelagre (K), altså

$$C = H + K \quad (3)$$

Da talstørrelserne D, E, F, G, H og K fremgår af virksomhedernes statusopgørelser, er det muligt ud fra kendskabet til disse størrelser at opstille en definition af begrebet finansieringsvirksomhed, der er operationel i forhold til det anvendte spørgeskema:

En virksomhed defineres som et finansieringsselskab og lignende virksomhed, dersom dette er registreret eller på anden måde tilkendegivet over for offentligheden som virksomhedens formål og virksomhedens finansielle aktiver, bortset fra varedebitorer, udgør mere end halvdelen af de samlede aktiver. D.v.s. dersom

$$D + E + F > H + K + G \quad (4)$$

Det skal nævnes, at selv om bankerne og de forsikringsselskaber, der drives under aktieselskabsformen, principielt er omfattet af denne definition, er disse finansielle institutioner ikke omfattet af nærværende undersøgelse. Det samme gælder - i modsætning til Boss-undersøgelsen - Finansieringsinstituttet for industri og håndværk A/S samt Aktieselskabet Dansk Skibsfinansiering (et datterselskab af Danmarks Skibskreditfond), der for begges vedkommende henregnes til det organiserede kreditmarked.

3. Af Boss-undersøgelsen fremgår det, at der var 678

selskaber ved udgangen af 1969, der opfyldte de ovenfor nævnte krav. Heraf havde de 241 en aktiekapital på under 100.000 kr. Disse selskaber havde kun 3,0 pct. af de samlede aktiver, således at man, uden at reducere undersøgelsens værdi, har kunnet begrænse nærværende undersøgelse til de selskaber, der udover at opfylde de ovenfor nævnte krav, har en aktiekapital på mindst 100.000 kr. ved udgangen af 1971. Listen over de selskaber, der opfylder de ovenfor nævnte betingelser, er opstillet på grundlag af den i Boss-udvalgets betæknings bilag 1 nævnte fortegnelse, kombineret med de siden da i aktieselskabsregisteret registrerede ændringer, dels i form af tilgang af nye selskaber og ophævelse af eksisterende selskaber, dels i form af ændringer i det enkelte selskabs formålsbestemmelser.

Som det fremgår af spørgeskemaet i bilag 3, omfatter undersøgelsen principielt selskabernes aktiviteter ved udgangen af 1971. For de selskaber, hvis regnskabsår ikke følger kalenderåret, er selskabet anmodet om at opgive statusposterne på det statustidspunkt, der falder i perioden fra 1. juli 1971 til og med 30. juni 1972.

b. Gennemførelse

Undersøgelsen af finansierings- og investeringsselskabernes aktiviteter ved udgangen af 1971 gennemførtes ved udsendelse i oktober 1972 af det i bilag 3 viste spørgeskema med vejledning til 650 selskaber i overensstemmelse med den ovenfor nævnte liste. Af de 650 selskaber måtte 189 udgå af undersøgelsen; for de 40's vedkommende på grund af selskabets likvidation eller ophævelse, for 26's vedkommende på grund af ubekendt adresse, medens resten viste sig ikke at være omfattet af den ovenfor nævnte definition på et finansierings- og/eller investeringsselskab. Det skal bemærkes, at der for de 26 selskaber med ubekendt

adresse ifølge aktieselskabsregisterets oplysninger var tale om selskaber, hvis balancer var af forholdsvis ringe størrelse. Undersøgelsen omfatter således i alt 461 aktieselskaber med en aktiekapital på 100.000 kr. eller derover.

Til sammenligning kan nævnes, at der i følge bilag 1 i Boss-udvalgets betænkning om finansieringsselskaber og lignende virksomheder ved udgangen af 1969 fandtes 435 finansierings- og investerings-selskaber med en aktiekapital på 100.000 kr. og derover, når bortses fra Finansieringsinstituttet for industri og håndværk A/S og A/S Dansk Skibsfinansiering.

3. Undersøgelsens resultater.

a. Indledning.

I det følgende fremlægges resultaterne af undersøgelsen af finansierings- og investerings-selskabernes aktiviteter ved udgangen af 1971. Som det ovenfor er nævnt, er de detaillerede resultater fremlagt i bilag 3- hvor tillige det ved undersøgelsen anvendte spørgeskema med vejledning er vist. Det er fundet hensigtsmæssigt at indlede fremlæggelsen af resultaterne med en oversigt over de forskellige selskabstyper og deres udbredelse, målt ved størrelsen af deres samlede aktiver. Herefter følger for de enkelte selskabstyper en gennemgang af disses finansierings- respektive investeringsformer og -omfang samt finansieringsvilkår; ligesom de enkelte selskabstypers gældsforhold gøres til genstand for nærmere analyse. Til slut foretages en sammenfattende vurdering af undersøgelsens resultater, bl.a. med henblik på disses indpasning i den i kapitel III foretagne samlede vurdering af forbruger-kreditens rolle på det danske kredit- og kapitalmarked.

b. Oversigt over de enkelte finansierings- og investerings-selskabstyper og deres udbredelse ved udgangen af 1971

1. Som nævnt ovenfor i afsnit 2 a kan de 461 finansierings- og investeringsselskaber efter arten af deres finansieringsvirksomhed deles i to hovedgrupper. I den første hovedgruppe - der i det følgende betegnes finansierings selskaberne - anbringes de selskaber, der er karakteriseret ved, at deres virksomhed hovedsagelig består i forskellige former for direkte udlånsvirksomhed. Med de i spørgeskemaet - jfr. bilag 3 - anvendte betegnelser svarer det til de selskaber, hvor summen af aktivposterne 12 (udlånsvirksomhed) og 13 (leasingobjekter)²⁾ overstiger summen af aktivposterne 7 (obligationer), 8 (egne aktier), 9 (andre aktier m.v.), 10 (pantebreve i fast ejendom) og 11 (pantebreve i løsøre).

I den anden hovedgruppe - i det følgende betegnet investeringsselskaberne - vil det omvendte være tilfældet; således at disse selskaber er karakteriseret ved, at deres virksomhed hovedsagelig består i placering i værdipapirer såsom aktier, obligationer og pantebreve.

2. Resultatet af en opdeling af de 461 selskaber i disse to hovedgrupper fremgår af tabel 1, der er udarbejdet på grundlag af bilagstabellerne a, b og c. Af tabellen ses, at de 181 tilhører gruppen finansieringsselskaber, medens de resterende 280 selskaber tilhører gruppen investerings-selskaber.

Som ovenfor nævnt svarer de 461 selskaber i 1971 til 435 selskaber i 1969; en nettostigning på 26 selskaber.

2) Nærværende undersøgelse omfatter - ligesom den nævnte Boss-undersøgelse - ikke de egentlige leasingselskaber, d.v.s. selskaber, hvor leasingobjekterne udgør mindst halvdelen af de samlede aktiver.

Målt ved den samlede balancesum er der tale om en stigning fra 4,0 mia.kr. i 1969 til 5,7 mia. kr. i 1971, svarende til en vækst på 1,7 mia. kr. eller 43 pct.

At finansierings- og investeringsselskaberne er en selskabsgruppe med en overordentlig karakteristisk sammensætning af de samlede aktiver, fremgår af, at værdien af realaktiverne - der består af fast ejendom, driftsmidler og inventar samt varelagre - kun udgør godt 260 mill.kr. eller 4,6 pct. af de samlede aktiver, fordelt med fast ejendom for godt 210 mill. kr., driftsmidler og inventar for godt 20 mill. kr. og varelagre for 25 mill. kr. Også varedebitorerne er af forsvindende størrelse, incl. vareveksler udgør de 40 mill. kr. eller 0,7 pct. af de samlede aktiver. De dominerende aktivposter er, som man måtte vente, obligationer, aktier og pantebreve med et beløb på næsten 2.600 mill. kr. eller godt 45 pct. af de samlede aktiver, og udlån til et beløb på næsten 2.400 mill. kr. eller næsten 42 pct. af de samlede aktiver. Blandt værdipapirerne dominerer aktierne med 2.100 mill. kr., medens pantebreve tegner sig for 300 mill. kr. og obligationerne for de resterende 200 mill. kr. Udlånene udgøres først og fremmest af direkte udlån uden særskilt sikkerhed, herunder koncernlån, med næsten 1.500 mill. kr. Herudover kan nævnes belånte afbetalingskontrakter for 650 mill. kr. og belånte fakturaer for 160 mill. kr.

På passivsiden er finansierings- og investeringsselskaberne ikke nær så karakteristiske i forhold til f.eks. produktions- og handelsselskaber, som tilfældet var på aktivsiden, når bortses fra varekreditorerne, der med godt 70 mill. kr. eller 1,3 pct. af de samlede passiver er forsvindende små. Som det fremgår af tabel 1. udgør egenkapitalen 2.350 mill. kr. eller godt 41 pct. af de samlede passiver; med aktiekapitalen på 1.320 mill. kr. som den dominerende post. Gæld til moder-, søster- eller datterselskaber udgør godt 700 mill. kr. eller 12 pct. af de

Tabel 1. Finansierings- og investeringselskaberne ved udgangen af 1971

	: Finansierings- og investerings-		: Finansierings-		: Investerings-	
	: mill.kr.	: pct.	: mill.kr.	: pct.	: mill.kr.	: pct.
Kasse, giro og bank (1, 2, 3 og 4).....	229,0	3,9	36,7	1,4	192,3	6,1
Obligationer, aktier og pantebreve (7, 8, 9, 10 og 11).....	2.587,8	45,4	256,8	9,9	2.331,0	74,3
Udlånsvirksomhed (12 og 13).....	2.372,5	41,6	2.088,1	81,6	284,4	8,9
Fast ejendom, driftsmidler, inventar og varelagre (14, 15 og 16).....	263,3	4,6	106,2	4,1	157,1	5,0
Andre aktiver (5, 6 og 17).....	256,0	4,5	77,2	3,0	178,8	5,7
AKTIVER I ALT.....	5.709,6	100,0	2.565,0	100,0	3.144,6	100,0
Aktiekapital (1)	1.322,4	23,1	356,2	13,9	966,2	30,7
Reserver m.v. (2, 3 og 4).....	1.031,4	18,2	267,9	10,5	763,5	24,3
Bankgæld (5 og 6).....	547,6	9,6	387,9	15,1	159,7	5,1
Gæld til moder-, søster- eller dat- terselskaber (10a).....	705,9	12,4	245,2	9,6	760,7	24,9
Anden gæld (7, 8, 9 og 10b).....	1.834,3	32,0	1.208,8	47,3	325,5	10,3
Andre passiver (11).....	268,0	4,7	99,0	3,9	169,0	5,4
PASSIVER I ALT.....	5.709,6	100,0	2.565,0	100,0	3.144,6	100,0
Antal selskaber.....	461		181		280	

Anm. Tallene i parentes i forspalten refererer til nummereringen af spørgeskemaets statusposter.

samlede passiver, medens bankgælden ligger på knap 550 mill. kr. eller næsten 10 pct. Vedrørende anden gæld på godt 1.800 mill. kr. kan nævnes, at næsten 1.200 mill.kr. heraf udgøres af gæld med en løbetid på op til 1 år, 300 mill. kr. af gæld med en løbetid fra 1 og op til 10 år, medens godt 100 mill. kr. udgøres af gæld med en løbetid på over 10 år, herunder prioritetsgæld.

3. Vender vi os derefter til de 181 finansieringsselskaber, havde disse ved udgangen af 1971 en samlet balance-sum på næsten 2,6 mia. kr. I 1969 var de tilsvarende tal 179 selskaber med en samlet balance på knap 1,7 mia. kr. Medens antallet af selskaber således kun er vokset med 2, er de samlede balancesummer vokset med 0,9 mia. kr. eller godt 50 pct.

Som man måtte vente, er disse selskabers samlede aktiver stærkt domineret af deres udlånsvirksomhed. Af et tal på 2,6 mia. kr. for de samlede aktiver tegner udlånsvirksomheden sig for de 2,1 mia. kr. eller næsten 82 pct., medens værdipapirerne kun løber op på godt 250 mill. kr. eller 10 pct. Finansieringsselskaberne er tillige karakteristiske ved deres usædvanligt små kassebeholdninger; kasse, giro og bank udgør således kun 1,4 pct. af de samlede aktiver.

På passivsiden er finansieringsselskaberne karakteriseret ved en relativt lav selvfinansieringsgrad, egenkapitalen udgør således godt 600 mill. kr. eller knap 25 pct. af de samlede passiver.

4. Af tabel 1 fremgår det, at der ved udgangen af 1971 var 280 investeringsselskaber med en samlet balance på godt 3,1 mia. kr. I 1969 var der 256 investeringsselskaber med en samlet balance på 2,3 mia. kr. Det svarer til en stigning på 24 selskaber og en vækst i de samlede balancer på

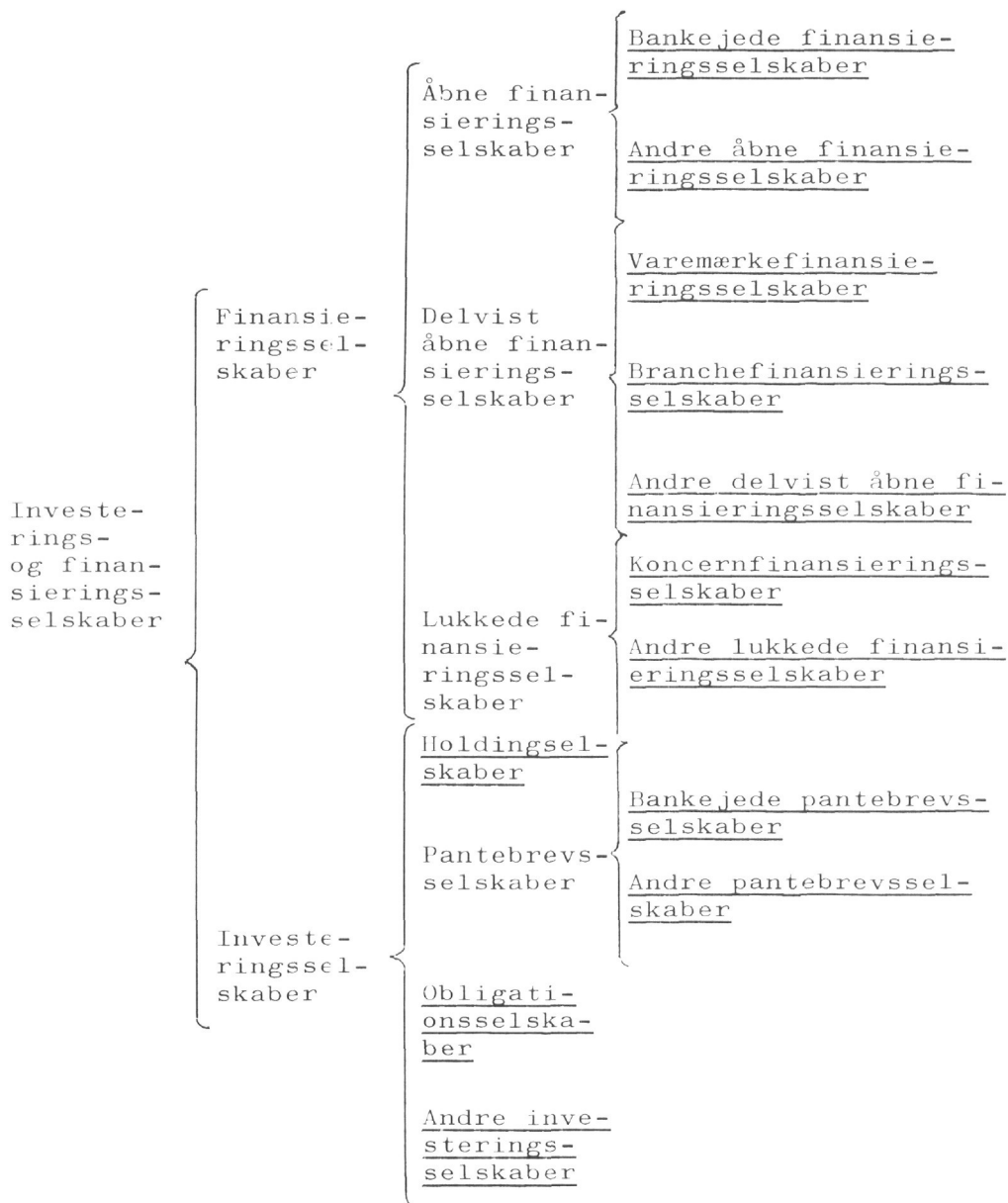
37 pct.

I investeringsselskaberne er aktivsiden stærkt præget af beholdningerne af obligationer, aktier og pantebreve, der tilsammen udgør godt 2,3 mia. kr. eller 74 pct. af de samlede aktiver på godt 3,1 mia. kr., medens udlånsvirksomheden kun har et omfang på godt 280 mill. kr. eller 9 pct. I forhold til finansieringsselskabernes er kassebeholdningen relativt stor; den udgør således godt 190 mill. kr. eller godt 6 pct. af de samlede aktiver og består næsten udelukkende af bankindeståender.

På passivsiden er investeringsselskaberne præget af en - både i relation til finansieringsselskaberne og i relation til aktieselskaberne generelt - forholdsvis høj selvfinansierungsgrad, idet den samlede egenkapital udgør godt 1,7 mia. kr. eller 55 pct. af de samlede passiver.

5. Efter denne ret summariske gennemgang af finansierings- og investeringsselskabernes statussammensætning, vil der i det følgende blive foretaget en yderligere opdeling af såvel finansieringsselskaberne som investeringsselskaberne - jfr. diagram 1 - og i sammenhæng hermed vil der blive foretaget en mere detailleret gennemgang af de centrale aktiv- og passivposter.

6. Inden for finansieringsselskaberne sondres mellem åbne finansieringsselskaber, der i princippet står til rådighed for enhver, der kan stille betryggende sikkerhed, delvist åbne finansieringsselskaber, der i princippet står til rådighed for en afgrænset kreds af låntagere, f.eks. forhandlere af bestemt varemærke eller virksomheder indenfor en bestemt branche, herunder f.eks. medlemmer af en brancheorganisation o.l., og lukkede finansieringsselskaber, der kun står til rådighed for et eller flere bestemte selskaber, f.eks. inden for en koncern eller anden form for samenslutning.

Diagram 1Finansierings- og investeringsselskabstyper

Blandt de åbne finansieringsselskaber skal nævnes de bankejede finansieringsselskaber - som er af særlig interesse, fordi de gennem en snæver tilknytning til bankerne har en særlig adgang til at få finansieret deres udlånsvirksomhed.

Finansieringsselskaber, der finansierer handel med bestemte fabrikanters eller forhandleres varemærker, er betegnet varemærkefinansieringsselskaber, og finansieringsselskaber, der stiller sig til rådighed for medlemmer af brancheorganisationer eller erhvervsdrivende inden for en eller flere bestemte brancher - branchefinansieringsselskaber - er udskilt under betegnelsen delvist åbne finansieringsselskaber.

Dersom et finansieringsselskabs udlånsvirksomhed er af en sådan lukket karakter, at selskabet kun står til rådighed for et eller flere andre selskaber, som enten er datterselskaber af eller moder- eller søsterselskab til det pågældende lukkede finansieringsselskab, betegnes selskabet som et koncernfinansieringsselskab. Selskabet betegnes også som et koncernfinansieringsselskab, dersom det finansierer andre selskaber, som sammen med finansieringsselskabet ejes af samme person eller personkreds. Sondringen mellem koncernfinansieringsselskaber og andre lukkede finansieringsselskaber beror således i realiteten på en definition af selve koncernbegrebet.

7. Medens opdelingen af finansieringsselskaberne er udpræget institutionel, er opdelingen af investeringsselskaberne bestemt ud fra arten af de finansielle objekter, det enkelte selskab investerer i, d.v.s. investeringsformen.

Investeringselskaberne kan opdeles i holdingselskaber, pantebrevsselskaber, obligationsselskaber og andre investeringselskaber. Ved holdingselskaber forstås selskaber, hvis væsentligste virksomhed består i at eje aktier i et eller flere andre selskaber. I nogle tilfælde har aktie-

besiddelsen til formål at kontrollere andre selskaber, i andre blot anbringelse af selskabets midler uden ønske om at udøve egentlige kontrol, f.eks. forvaltning af familieformuer eller kollektiv investering i aktier med henblik på risikospredning. Et holdingselskab er således i nærværende undersøgelse defineret som et investeringsselskab, hvor aktiebeholdningen udgør mindst halvdelen af de samlede aktiver.

Ved pantebrevsselskaber forstås selskaber, hvis beholdning af pantebreve udgør mindst halvdelen af de samlede aktiver. De bankejede pantebrevsselskaber kan nævnes som en særlig gruppe.

Som obligationsselskaber defineres sådanne selskaber, som er karakteriseret ved, at de har en beholdning af obligationer, der udgør mindst halvdelen af de samlede aktiver.

Andre investeringsselskaber udgøres af selskaber, der ikke lægger hovedvægten på investering i bestemte typer af værdipapirer.

8. En oversigt over den ovenfor skitserede opdeling af finansierings- og investeringsselskaberne er vist i diagram 1, medens en fordeling af såvel antal som balancesum for de 461 selskaber med en aktiekapital på 100.000 kr. og derover, der fandtes ved udgangen af 1971, er vist i tabel 2, der er udarbejdet på grundlag af bilagstabellerne a-p.

Det fremgår heraf, at såvel målt ved antal selskaber som balancesum er vigtigste finansieringsselskabstype koncernfinansieringsselskaberne. Disse selskaber udgør 50 pct. af det samlede antal finansieringsselskaber og har næsten 36 pct. af de samlede balancer svarende til 90 selskaber med en samlet balance på næsten 920 mill. kr. Branchefinansieringsselskaberne tegner sig for 18 pct. af det samlede antal selskaber, men da de typisk er forholdsvis små, kun for 8 pct. af de samlede balancer. Modsat gælder det,

Tabel 2. Finansierings- og investeringsselskaberne ved udgangen af 1971 fordelt på selskabstyper

	: Antal : selskaber		: Samlede aktiver = : samlede passiver	
	: An- : tal	: Pct.	: Mill.kr.	: Pct.
<u>Finansieringsselskaber:</u>				
Bankejede finansieringsselskaber.....	8	4	414,5	16,2
Andre åbne finansieringsselskaber.....	20	11	465,9	18,2
Varemærkefinansieringsselskaber.....	10	6	338,1	13,2
Branchefinansieringsselskaber.....	32 ¹⁾	18	206,7	8,1
Andre delvist åbne finansieringsselskaber.....	(2) ¹⁾	-	-	-
Koncernfinansieringsselskaber.....	90	50	919,8	35,8
Andre lukkede finansieringsselskaber.....	21	11	220,0	8,5
Tilsammen.....	181	100	2.565,0	100
<u>Investeringsselskaber:</u>				
Holdingselskaber.....	153	55	2.264,7	72,0
Bankejede pantebrevsselskaber.....	(2) ²⁾	-	-	-
Andre pantebrevsselskaber...	40 ²⁾	14	244,9	7,8
Obligationsselskaber.....	15	5	25,9	0,8
Andre investeringsselskaber.	72	26	609,1	19,4
Tilsammen.....	280	100	3.144,6	100

1) De to selskaber i gruppen "Andre delvist åbne finansieringsselskaber" er af diskretionshensyn overført til gruppen "Branchefinansieringsselskaber".

2) De to bankejede pantebrevsselskaber er af diskretionshensyn overført til gruppen "Andre pantebrevsselskaber".

at de åbne selskaber - herunder de 8 bankejede - på grund af deres forholdsvis store størrelse tegner sig for godt 34 pct. af de samlede balancer på trods af, at de kun udgør 15 pct. af det samlede antal, svarende til 880 mill. kr. fordelt på 28 selskaber. For de delvist åbne finansieringsselskaber gælder det, at varemærkefinansieringsselskaberne også er relativt store selskaber (6 pct. af samlet antal, men godt 13 pct. af samlede balancer), medens branchefinansieringsselskaberne som nævnt er forholdsvis små (18 pct. af antal, men kun 8 pct. af balancer). Sættes det samlede antal finansieringsselskaber på 181 i forhold til den samlede balancesum på 2,6 mia. kr., viser det sig, at det svarer til en gennemsnitlig balancesum på 14,2 mill. kr. pr. selskab.

I investeringsselskabsgruppen spiller holdingselskaberne en meget dominerende rolle med 55 pct. af det samlede antal investeringsselskaber og 72 pct. af de samlede balancer, svarende til 153 selskaber og en balance på næsten 2,3 mia. kr. Pantebrevsselskaberne - herunder 2 bankejede - tegner sig med 40 selskaber for 14 pct. af det samlede antal, men da de er relativt små, kun for 8 pct. af de samlede balancer. Obligationsselskaberne er såvel antalsmæssigt som beløbsmæssigt en lille gruppe på 15 selskaber - eller 5 pct. af det samlede antal - med mindre end 1 pct. af de samlede balancer, hvorimod de "blandede" investeringsselskaber har en relativt stor udbredelse med 72 selskaber, der tilsammen beslaglægger godt 19 pct. af de samlede balancer hos investeringsselskaberne. For alle investeringsselskaber under eet er den gennemsnitlige balancesum 11,2 mill. kr. eller noget mindre end de ovenfor nævnte 14,2 mill. kr. for finansieringsselskaberne.

9. I det følgende vil der blive foretaget en detaljeret gennemgang af forholdene ved udgangen af 1971 indenfor de enkelte typer af finansierings- og investeringsselskaber.

De i de enkelte tabellers forspalte i parentes anførte tal refererer til nummereringen af de enkelte statusposter i det anvendte spørgeskema - jfr. bilag 3.

c. Finansieringsselskaberne

1. Bankejede finansieringsselskaber

1. Denne gruppe omfatter 8 åbne finansieringsselskaber, som er bankejede i den forstand, at hele aktiekapitalen eller aktiemajoriteten ejes af forretningsbanker. Disse 8 selskaber havde ved udgangen af 1971 en samlet balance på 414,5 mill. kr. svarende til en gennemsnitlig balancesum på 52 mill. kr. Selskaberne har på spørgeskemaet oplyst, at deres udlånsvirksomhed i princippet står til rådighed for enhver virksomhed, der kan stille betryggende sikkerhed. Oplysningerne om, hvilke finansieringsselskaber der er bankejede eller -dominerede fremgår af bilag 3 til Boss-3)

udvalgets betænkning . Det kan tilføjes, at et af de største bankejede finansieringsselskaber siden udgangen af 1971 er blevet ophævet, og dets aktiver og passiver overført til den pågældende banks balance.

2. De vigtigste aktivposter på de 8 selskabers samlede balance - som fremgår af bilagstabel d - er vist i tabel 3. Af de samlede aktiver ved udgangen af 1971 på næsten 415 mill. kr. udgøres 77 pct., svarende til 319 mill. kr., af udlån i form af belåning af afbetalingskontrakter og næsten 10 pct., svarende til knap 41 mill. kr., af udlån i form af belåning af fakturaer (factoring). De øvrige aktivposter er af relativ ringe størrelse; kassen (incl. giro- og bankindestående) udgør således mindre end 3 pct. af de samlede aktiver.

3) Betænkning nr. 628 om finansieringsselskaber og lignende virksomheder, Kbh. 1971, side 81.

Tabel 3. De bankejede finansieringsselskabers aktiver
ultimo 1971

	∴ Mill. kr.	∴ Procent	∴
Kasse, giro og bank (1, 2, 3 og 4).....	11,2	2,7	
Obligationer, aktier og pantebreve (7, 8, 9, 10 og 11)	6,0	1,4	
Belåning af afbetalingskontrakter (12 a).....	318,9	76,9	
Belåning af fakturaer (12 b).	40,7	9,8	
Anden udlånsvirksomhed (12 c-g og 13).....	16,0	3,9	
Fast ejendom, driftsmidler, inventar og varelagre (14, 15 og 16).....	1,2	0,3	
Andre aktiver (5, 6 og 17)...	20,5	4,9	
AKTIVER I ALT	414,5	100,0	

3. Vedrørende selskabernes udlånsvirksomhed er indhentet supplerende oplysninger, hvoraf det fremgår, at godt 91 pct. af den samlede udlånsvirksomhed på næsten 376 mill. kr. er ydet til erhvervsdrivende og de resterende 9 pct., svarende til godt 30 mill. kr. til private husholdninger.

4. Finansieringsgebyret incl. provision ved belåning af afbetalingskontrakter udgør i gennemsnit for de bankejede finansieringsselskaber 14 pct. p.a. ved udgangen af 1971. Selskabet med det laveste gebyr lå på 5s pct. p.a., medens selskabet med det højeste lå på 18 pct. p.a. For de selskaber, der i forbindelse med belåning af afbetalingskontrakter kræver oprettelse af sikringskonto, kræves typisk, at denne udgør 5 pct. af restgælden. Denne konto forrentes i gennemsnit med godt 2 pct. p.a., dækkende over, at nogle selskaber slet ikke forrenter sikringskontoen, medens det

højstydende selskab tilskriver sikringskontoen en rente på 4 pct. p.a.

Den typiske løbetid for de belånte kontrakter ligger i gennemsnit for de 8 selskaber på ca. 32 måneder, medens den typiske kontraktstørrelse i gennemsnit ligger på 9.000 kr., hvad angår sidstnævnte tal dækkende over relativt store forskelle mellem de enkelte selskaber. Som yderpunkter kan nævnes, at et selskab oplyser, at de har en typisk kontraktstørrelse på 15.000 kr. (bilkontrakter), medens et andet havde et tal på 2.000 kr. (antagelig overvejende TV- og boligudstyrskontrakter).

I gennemsnit for samtlige selskaber har godt 2 pct. af de belånte afbetalingskontrakter vist sig at være nødlidende i løbet af 1971, målt ved kontraktsbeløbene.

Endelig kan det nævnes, at ingen af selskaberne overtager kreditrisikoen i forbindelse med belåning af afbetalingskontrakter.

5. For udlån i forbindelse med belåning af fakturaer (factoring) udgjorde finansieringsgebyret incl. provision i gennemsnit 10,7 pct. p.a. ved udgangen af 1971. Hertil kommer en factoringprovision, hvis størrelse udgjorde fra 0,25 til 2,85 pct. af fakturabeløbet, afhængigt af fakturastørrelse, kreditrisiko og service m.v. Som sikringskonto kræves af nogle selskaber 20 pct. af restgæld, som forrentes med en rente svarende til finansieringsgebyret.

De belånte fakturaer har typisk en løbetid på 50-60 dage, og det typiske fakturabeløb ligger på 2.000-3.000 kr.

For knap 80 pct. af de belånte fakturaer er kreditrisikoen overtaget af selskabet.

6. De vigtigste passivposter fremgår af tabel 4. Det ses, at de bankejede finansieringsselskaber har en - selv for finansieringsselskaber - usædvanlig lav selvfinansieringsgrad, idet egenkapitalen kun udgør 42 mill. kr., eller ca.

Tabel 4. De bankejede finansieringsselskabers passiver
ultimo 1971

	Mill. kr.	Procent
Aktiekapital (1).....	23,4	5,6
Reserver m.v. (2, 3 og 4)....	18,6	4,5
Bankgæld (5 og 6).....	160,4	38,7
Vekselgæld (9b).....	87,9	21,2
Gæld til moder-, søster- eller datterselskaber (10a).....	9,5	2,3
Gæld til andre:		
Med løbetid til og med 1 år (10b ₁).....	26,1	6,3
Med løbetid fra 1 til og med 10 år (10b ₂).....	66,5	16,0
Med løbetid over 10 år (10b ₃ og 7).....	-	-
Andre passiver (8, 9a og 11).	22,1	5,3
PASSIVER I ALT	414,5	100,0

10 pet. af de samlede passiver. To af de vigtigste gælds- poster er da også bankgæld på 160 mill. kr. (næsten 39 pet. af de samlede passiver på 415 mill. kr.) og vekselgæld med 88 mill. kr. (21 pet.), som også må antages at være gæld til banker. Derimod spiller anden gæld til moder-, søster- eller datterselskaber med knap 10 mill. kr. en forholdsvis lille rolle. Den øvrige gæld udgøres af 26 mill. kr. i kort gæld og 67 mill. kr. i mellemlang gæld.

7. Af de supplerende oplysninger fremgår, at den samlede gæld på 102 mill. kr. opført under passivpost 10 - jfr. bilagstabel d - fordeles sig med 4 pct. til finansierings- selskaber, 75 pct. til erhvervsdrivende og 21 pct. til privatpersoner.

8. Udenfor balancen er der af de 8 bankejede finansieringsselskaber afgivet kautions- og garantiforpligtelser for et beløb på 0,2 mill. kr. ved udgangen af 1971.

2. Andre åbne finansieringsselskaber

1. Foruden de 8 bankejede finansieringsselskaber udgøres gruppen åbne finansieringsselskaber - der er karakteriseret ved, at disse selskabers udlånsvirksomhed i princippet står til rådighed for enhver, der kan stille betryggende sikkerhed - af 20 andre finansieringsselskaber, der ved udgangen af 1971 havde en samlet balance på 466 mill.kr. eller i gennemsnit pr. selskab 23 mill. kr. Der er således tale om forholdsvis store selskaber set i forhold til finansieringsselskaberne under eet.

Selskabernes aktivitet retter sig efter det oplyste mod automobilbranchen, engroshandel med kaffe, byggeindustri samt - for en betydelig del af selskaberne - især mod andre finansieringsselskaber. Herudover er nogle af selskabernes aktivitet tillige rettet direkte mod private husholdninger.

2. De vigtigste aktivposter på andre åbne finansieringsselskabers balance fremgår af tabel 5 - der er udarbejdet på grundlag af bilagstabel e. Hovedposten er anden udlånsvirksomhed, der dækker over ydede kassekreditter, kautionslån - herunder bank- og forsikringsgaranterede anfordringslån, udlån med sikkerhed i præmieobligationer, gældsbreve og udlån uden sikkerhed samt, i mindre omfang, mellemregning med moder-, datter- eller søsterselskaber. Tilsammen udgjorde disse udlån ved udgangen af 1971 342 mill. kr. eller 74 pet. af de samlede aktiver. Udlånsvirksomhed i form af belåning af afbetalingskontrakter udgør derimod - i modsætning til de bankejede finansieringsselskaber - kun

Tabel 5. Andre åbne finansieringsselskabers aktiver ultimo

	Mill. kr.	Procent
Kasse, giro, bank (1, 2, 3 og 4)....	9,9	2,1
Obligationer, aktier og pantebreve (7, 8, 9, 10 og 11)	46,7	10,0
Belåning af afbetalingskontrakter (12a).....	24,4	5,2
Udlån med håndpant i ejerpantebreve (12f).....	20,1	4,3
Anden udlånsvirksomhed (12b-c, 12g og 13).....	342,0	73,6
Fast ejendom, driftsmidler, inven- tar og varelagre (14, 15 og 16).....	7,3	1,5
Andre aktiver (5, 6 og 17).....	15,5	3,3
AKTIVER I ALT	465,9	100,0

5 pct. af de samlede aktiver, svarende til 24 mill. kr. Udlån mod håndpant i ejerpantebreve udgør 20 mill. kr. eller 4 pct. **Herudover** har disse selskaber værdipapirer til et beløb på 47 mill. kr. eller 10 pct. Ligesom de øvrige finansieringsselskaber har disse selskaber en relativt lille kassebeholdning, summen af kasse, giro og bank udgør således kun 10 mill. kr. eller 2 pct. af de samlede aktiver.

3. Af de supplerende oplysninger fremgår det, at de andre åbne finansieringsselskabers samlede udlån ved udgangen af 1971 på 384 mill. kr. er fordelt med 70 pct. eller 269 mill. kr. til finansieringsselskaber, 18 pct. eller 69 mill. kr. til erhvervsdrivende og 12 pct. eller 46 mill. kr. til private husholdninger.

4. Finansieringsgebyret ved belåning af afbetalingskontrakter svinger ved udgangen af 1971 mellem 15 og 22 pct. p.a. med et gennemsnit på godt 18 pct. p.a. Nogle af sel-

skaberne kræver i den forbindelse oprettet sikringskonto, i gennemsnit på 25 pct. af restgælden, som så forrentes med en sats, der i gennemsnit udgør 7 pct. p.a. Den typiske løbetid for de belånte kontrakter ligger fra 2 til 3 år med et gennemsnit på 27 måneder, og kontraktstørrelsen ligger tilsvarende mellem 4.000 og 100.000 kr. med et gennemsnit på godt 13.000 kr. Herudover er det oplyst, at nødlidte kontrakter i praksis ikke forekom hos disse selskaber i 1971, samt at ingen firmaer overtager kreditrisikoen.

5. Vedrørende udlån mod håndpant i ejerpantebreve foreligger oplyst, at renten ved udgangen af 1971 i gennemsnit udgjorde knap 15 pct., at der ikke kræves oprettet sikringskonto, og at den typiske løbetid ligger på 2 år.

6. For andre former for udlån ligger finansieringsgebyret incl. provision ved udgangen af 1971 mellem 0 og 22 pct. p.a. med et gennemsnit på 14 pct. p.a., medens lånes løbetid varierer fra $\frac{1}{2}$ til 3 år med et gennemsnit på 2 år. De typiske lånebeløb svinger mellem 2.000 og 200.000 kr.

7. De andre åbne finansieringsselskabers passiver er i hovedtræk vist i tabel 6, der er udarbejdet på grundlag af bilagstabel e. Som tilfældet er for de bankejede finansieringsselskaber - omend i knap så udpræget grad - udgør disse selskabers egenkapital en forholdsvis ringe del af de samlede passiver, nemlig 15 pct. eller 70 mill. kr. Langt den vigtigste finansieringskilde er anden kortfristet gæld på 338 mill. kr., svarende til næsten 73 pct. af de samlede passiver, medens gælden til moder-, søster- eller datterselskaber kun udgør 6 mill. kr. eller godt 1 pct. og den øvrige mellemlange og lange gæld 3 mill. kr. eller

knap 1 pct. Bankgælden på 42 mill. kr. - hvilket svarer til 9 pct. af de samlede passiver - er naturligvis forholdsvis begrænset i forhold til, hvad tilfældet er for de bankejede finansieringsselskaber.

Tabel 6. Andre åbne finansieringsselskabers passiver ultimo 1971

	Mill. kr.	Procent
Aktiekapital (1).....	55,9	12,0
Reserver m.v. (2, 3 og 4).....	14,2	3,0
Bankgæld (5 og 6).....	42,1	9,0
Gæld til moder-, søster og datterselskaber (10a).....	5,9	1,3
Anden gæld:		
Med løbetid til og med 1 år (10b ₁).....	338,2	72,6
Med løbetid fra 1 til og med 10 år (10b ₂).....	1,5	0,3
Med løbetid over 10 år (7 og 10b ₃).....	1,8	0,5
Andre passiver (8, 9 og 11).....	6,3	1,3
PASSIVER I ALT	465,9	100,0

8. Af den samlede gæld opført under passivpost 1(3 - jfr. bilagstabel e - på 346 mill. kr., er de 68 pct. eller 235 mill. kr. gæld til finansieringsselskaber, medens 28 pct. eller 97 mill. kr. er til erhvervsdrivende, og de resterende 4 pct. eller 14 mill. kr. er gæld til private husholdninger.

9. Der var ikke af denne selskabsgruppe ved udgangen af 1971 afgivet kautions- og garantiforpligtelser.

3. Varemærkefinansieringsselskaber

1. Som varemærkefinansieringsselskaber er rubriceret så-

danne finansieringsselskaber, der oplyser, at deres udlånsvirksomhed fortrinsvis ydes til finansiering af salget af et bestemt varemærke. Denne gruppe omfatter ved udgangen af 1971 10 selskaber med en samlet balance på 338 mill.kr., svarende til en gennemsnitlig balancesum på 34 mill. kr., d.v.s. betydeligt over gennemsnittet på godt 12 mill. kr. for samtlige investerings- og finansieringsselskaber. De varemærker, disse selskaber finansierer salget af, er først og fremmest bestemte automobilkoncerners mærker. Herudover drejer det sig om maskiner, f.eks. høstmaskiner og maskiner til maskinfabrikker, kedelanlæg, campingvogne og radio- og TV-mærker. Endelig kan nævnes et bestemt "mærke" i livsfor-sikring.

Tabel 7» Varemærkefinansieringsselskabernes aktiver ultimo 1971

	Mill. kr.	Procent
Kasse, giro og bank (1, 2, 3 og 4)	2,3	0,7
Obligationer, aktier og pantebreve (7, 8, 9, 10 og 11).	8,6	2,5
Belåning af afbetalingskontrakter (12 a).	203,4	60,2
Belåning af fakturaer (12 b).	105,1	31,1
Anden udlånsvirksomhed (12 c-g og 13).	8,2	2,5
Fast ejendom, driftsmidler, inventar og varelagre (14, 15 og 16).	1,1	0,3
Andre aktiver (5, 6 og 17).	9,4	2,7
AKTIVER I ALT.	338, 1	100, 0

2. Hovedposterne på aktivsiden fremgår af tabel 7, som er udarbejdet på grundlag af bilagstabel f. Af de samlede aktiver på 338 mill. kr. udgør udlån i form af belåning af afbetalingskontrakter de 203 mill. kr. eller 60 pet. og

belåning af fakturaer (factoring) de 105 mill. kr. eller 31 pct. Det er således disse to former for udlånsvirksomhed, der fuldstændig dominerer varemærkefinansieringsselskabernes aktiviteter. Herudover skal blot nævnes, at selskabernes likvide midler (kasse, giro og bank) kun udgør 0,7 pct. af de samlede aktiver; et selv for finansieringsselskaberne usædvanligt lavt tal. Anden udlånsvirksomhed på godt 8 mill. kr. er hovedsageligt kautionslån.

3. Af disse selskabers samlede udlånsvirksomhed på 317 mill. kr. er de 97 pct. eller 307 mill. kr. ydet til erhvervsdrivende, medens de resterende 3 pct. eller 10 mill. kr. er ydet til private husholdninger.

4. Ved belåning af afbetalingskontrakter opkrævede varemærkefinansieringsselskaberne ved udgangen af 1971 i gennemsnit et gebyr incl. provision på 15,7 pct. p.a. Selskabet med det højeste gebyr lå på 22 pct. p.a., medens tilsvarende selskabet med det laveste gebyr lå på 14 pct. p.a. Det mest almindelige er, at der ikke kræves sikringskonto, men i de selskaber, hvor det er tilfældet, ligger den kun på 2-5 pct. af restgælden, som enten ikke bliver forrentet eller også forrentes med 5-8 pct. p.a. Den typiske løbetid for de belånte afbetalingskontrakter ligger i gennemsnit på knap 3 år og den typiske kontraktstørrelse i gennemsnit på godt 17.000 kr.; idet dog selskabet med den højeste typiske kontraktstørrelse ligger på 60.000 kr., men det tilsvarende laveste tal ligger på 5.000 kr.

Godt 2 pct. af kontraktporteføljen viste sig at være nødlidende i 1971, men ingen af selskaberne havde overtaget kreditrisikoen.

5. Finansieringsgebyret incl. provision ved belåning af fakturaer udgjorde ved udgangen af 1971 i gennemsnit 11 pct. p.a., og der opkræves ingen factoringprovision, lige-

som der heller ikke kræves oprettet sikringskonto.

Den typiske kredittid for de belånte fakturaer lå fra 1 til 3 måneder, med $1\frac{1}{2}$ måned som gennemsnit, medens det typiske fakturabeløb lå fra 2.000 til 20.000 kr. med et gennemsnit på knap 20.000 kr.

Kreditrisikoen ved belåning af fakturaer var fuldt ud overtaget af varemærkefinansieringsselskaberne, der i 1971 i praksis ikke har konstateret tab i denne forbindelse.

6. Varemærkefinansieringsselskabernes passivsammensætning fremgår af tabel 8, der er udarbejdet på grundlag af bilagstabel f. Som tabellen viser, har varemærkefinansieringsselskaberne en - selv i forhold til de bankejede finansieringsselskaber - usædvanligt lav selvfinansierungsgrad, idet egenkapitalen med 21 mill. kr. kun udgør godt 6 pct. af de samlede passiver på 338 mill. kr. Fremmedkapitalen udgøres af bankgæld på 62 mill. kr. (18 pct. af de samlede

Tabel 8. Varemærkefinansieringsselskabernes passiver ultimo 1971

	Mill. kr.	Procent
Aktiekapitel (1).....	10,1	3,0
Reserver m.v. (2, 3 og 4).....	10,8	3,2
Bankgæld (5 og 6).....	62,2	18,4
Vekselgæld (9 b).....	58,5	17,3
Gæld til moder-, søster eller datterselskaber (10 a).....	93,0	27,5
Gæld til andre:		
Med løbetid til og med 1 år (10 b).	20,9	6,2
Med løbetid fra 1 til og med 10 år (10 b ₂).....	55,4	16,4
Med løbetid over 10 år (10 b og 7).....	0,8	0,2
Andre passiver (8, 9a og 11).....	26,4	7,8
<u>PASSIVER I ALT.....</u>	<u>338,1</u>	<u>100,0</u>

passiver), gæld i form af diskonterede finansveksler på næsten 59 mill. kr. (17 pet.), gæld til moder-, søster- eller datterselskaber på 93 mill. kr. (28 pet. - en relativt høj andel for finansieringsselskaberne) og anden gæld på 77 mill. kr. (23 pet.). På sidstnævnte gældspost ligger hovedvægten på den mellemlange gæld med 55 mill. kr., medens den korte gæld beløb sig til 21 mill. kr.

7. Af den samlede gæld opført under passivpost 10 - jfr. bilagstabel f - på 170 mill. kr. er de 169 mill. kr. gæld til erhvervsdrivende og den sidste million til privatpersoner, medens varerrærkefinansieringsselskaberne ikke har gæld til finansieringsselskaber.

4. Branchefinansieringsselskaber

1. Branchefinansieringsselskaber er sådanne finansieringsselskaber, der har oplyst, at deres udlån fortrinsvis ydes til virksomheder indenfor en bestemt branche. Ved udgangen af 1971 fandtes der¹ 32 sådanne selskaber med en aktiekapital på 100.000 kr. og derover. Disse selskaber havde på dette tidspunkt en samlet balance på 207 mill. kr., svarende til en gennemsnitlig balancesum på knap 6,5 mill. kr. eller ca. det halve af gennemsnittet for samtlige finansieringsselskaber. De brancher, disse selskabers udlånsvirksomhed først og fremmest går til, er automobilbranchen, byggebranchen samt finansieringsbranchen. Men også cykel-, kolonial-, isenkram-, radio- og TV- og forlagsbranchen kan nævnes.

2. En oversigt over branchefinansieringsselskabernes aktivsammensætning er vist i tabel 9, der er udarbejdet på grundlag af bilagstabel g. Det fremgår af tabellen, at de vigtigste aktivposter er udlån i form af belåning af afbetalingskontrakter på 66 mill. kr. eller 32 pet. af de sam-

lede aktiver på 207 mill. kr., og anden udlånsvirksomhed på 95 mill. kr. eller 46 pct. af de samlede aktiver. Arten af denne udlånsvirksomhed anføres f.eks. at være gældsbreve, udlån uden sikkerhed, indlån hos vekselerere, aktionærlån og endelig mellemværender med (udlån til) moder-, søster- eller datterselskaber. Af de 95 mill. kr. udgøres de 14 mill. kr. af leasingobjekter, hovedsageligt i form af biler, men også kontorudstyr, tandlægeudstyr og entreprenørmateriel kan nævnes. Af andre vigtige aktiver kan nævnes obligationer, aktier og pantebreve for 22 mill. kr., heraf godt 10 mill. kr. i form af aktier - overvejende indenlandske unoterede - godt 6 mill. kr. i obligationer og 5 mill. kr. i pantebreve. Knap 7 pct. af de samlede aktiver - svarende til 14 mill. kr. - udgøres af fast ejendom, driftsmidler, inventar og varelagre, heraf de næsten 12 mill. kr. i form af fast ejendom.

Tabel 9« Branchefinansieringsselskabernes aktiver ultimo 1971

	Mill. kr.	Procent
Kasse, giro og bank (1, 2, 3 og 4) ..	2,0	0,9
Obligationer, aktier og pantebreve (7, 8, 9, 10 og 11)	21,7	10,4
Belåning af afbetalingskontrakter (12 a)	66,0	31,9
Anden udlånsvirksomhed (12 b-g og 13)	95,4	46,2
Fast ejendom, driftsmidler, inventar og varelagre (14, 15 og 16)	14,0	6,8
Andre aktiver (5, 6 og 17)	7,6	3,8
<u>AKTIVER I ALT</u>	<u>206,7</u>	<u>100,0</u>

3. Af branchefinansieringsselskabernes samlede direkte udlånsvirksomhed på 146 mill. kr. er de 15 pct., svarende til 22 mill. kr., ydet til finansieringsselskaber, medens de resterende 85 pct. eller 124 mill. kr. er ydet erhvervs-

drivende.

4. Det gennemsnitlige finansieringsgebyr incl. provision ved branchefinansieringsselskabernes belåning af afbetalingskontrakter lå ved udgangen af 1971 på ca. $18\frac{1}{2}$ pct. p.a., medens sikringskonto kun i meget begrænset omfang blev krævet oprettet; i påkommende tilfælde i gennemsnit på 5 pct. af restgæld og med en gennemsnitlig forrentning på 1-2 pct. p.a. De belånte kontrakter havde en typisk løbetid, der varierede fra 10 til 36 måneder med et gennemsnit på 27 måneder, medens den typiske kontraktstørrelse i gennemsnit lå på godt 17.000 kr. I gennemsnit viste godt $2\frac{1}{2}$ pct. af kontraktporteføljen sig at være nødlidende i løbet af 1971, og for de 15 pct. af kontraktporteføljen, hvor kreditrisikoen var overtaget, var der tab på disse kontrakter af samme relative størrelsesorden.

5. For anden udlånsvirksomhed - jfr. ovenfor i pkt. 2 - var finansieringsgebyret mellem 8 og 12 pct. p.a. med et gennemsnit på næsten 12. Den typiske løbetid varierede fra anfordring til 10 år, med et gennemsnit på 4 år, medens det typiske lånebeløb varierede fra knap 1 mill. kr. til 10 mill. kr. med et gennemsnit på 7 mill. kr.

6. For leasingobjekternes vedkommende havde de 20 pct. (målt ved værdien) en lejemålsløbetid på under 1 år, medens de resterende 80 pct. lå med en løbetid på 1 år og derover.

7. Sammensætningen af branchefinansieringsselskabernes passiver fremgår af tabel 10, der er udarbejdet på grundlag af bilagstabel g. Med en egenkapitalprocent på 34 pct. har disse selskaber i forhold til samtlige finansieringsselskaber en relativ høj egenkapitalandel. Fremmedkapitalen udgøres dels af bankgæld på 26 mill. kr., eller næsten 13

pct. af de samlede passiver, prioritetsgæld på 9 mill. kr. (godt 4 pct.), gæld til moder-, søster- eller datterselskaber på 19 mill. kr. (9 pct.) og anden gæld på 66 mill. kr. eller 32 pct. af de samlede passiver. Heraf udgør den mellemlange gæld med en løbetid fra 1 til 10 år med 48 mill. kr. en usædvanlig stor andel.

Tabel 10. Branchefinansieringsselskabernes passiver ultimo 1971

	Mill. kr.	Procent
Aktiekapital (1)	54,7	26,5
Reserver m.v. (2, 3 og 4)	15,9	7,7
Bankgæld (5 og 6)	25,9	12,5
Gæld til moder-, søster- eller datterselskaber (10 a)	19,1	9,2
Anden gæld:		
Med løbetid til og med 1 år (10b ₁)	16,1	7,8
Med løbetid fra 1 til og med 10 år (10b ₂)	48,4	23,4
Med løbetid over 10 år (7 og 10b)	10,9	5,2
Andre passiver (8, 9 og 11)	15,7	7,7
<u>PASSIVER I ALT</u>	<u>206,7</u>	<u>100,0</u>

8. Af den samlede gæld under passivpost 10, anden gæld, på 66 mill. kr., er 51 mill. kr. eller 78 pct. gæld til erhvervsdrivende, medens 14 mill. kr. er gæld til privatpersoner og 1 mill. kr. gæld til finansieringsselskaber.

9. Branchefinansieringsselskaberne havde udenfor balancen ved udgangen af 1971 samlede kautions- og garantiforpligtelser for næsten 64 mill. kr. En del af disse selskaber har således som en væsentlig del af deres virksomhed at yde kautions- og garantiforpligtelser.

5• Koncernfinansieringsselskaber

1. Blandt finansieringsselskaberne er den såvel antalsmæssigt som beløbsræssigt største gruppe koncernfinansieringsselskaberne. Disse selskaber er karakteriseret ved, at deres udlånsvirksomhed fortrinsvis drives indenfor rammerne af en koncern ; således at deres udlån fortrinsvis sker til moder-, søster- eller datterselskaber. Af sådanne selskaber var der - med en aktiekapital på mindst 100.000 kr. - ved udgangen af 1971 90 med en samlet balance på 920 mill. kr., svarende til et gennemsnit på 10,2 mill. kr. eller noget mindre end gennemsnittet for samtlige finansieringsselskaber under eet.

Koncernfinansieringsselskaberne forekommer især som et led i koncerner indenfor bygge- og anlægsvirksomhed, cement- og maskinindustri, emballageindustri, glasindustri, medicinalindustri, møbelindustri, chokoladeindustri, kød- og konserverindustri, tekstilindustri, handel og transport, herunder rederier, automobil-, manufaktur- og radio- og TV-branchen samt trykkeri- og forlagsbranchen.

Tabel 11. Koncernfinansieringsselskabernes aktiver ultimo 1971

	Mill. kr.	Procent
Kasse, giro og bank (1, 2, 3 og 4)...	8,9	1,1
Obligationer, aktier og pantebreve (7, 8, 9, 10 og 11).....	120,1	13,0
Udlånsvirksomhed:		
Koncernlån (12 g).....	704,8	76,6
Andre udlån (12 a-f og 13).....	40,5	4,4
Fast ejendom, driftsmidler, inventar og varelagre (14, 15 og 16).....	31,1	3,4
Andre aktiver (5, 6 og 17).....	14,4	1,5
<u>AKTIVER I ALT.....</u>	<u>919,8</u>	<u>100,0</u>

2. Som man måtte forvente, er disse koncernfinansieringsselskabers aktiver domineret af koncernlånene, der ved udgangen af 1971 udgør næsten 77 pct. af de samlede aktiver på 920 mill. kr., svarende til 705 mill. kr., jfr. tabel 11, der er udarbejdet på grundlag af bilagstabel h. Herudover har disse selskaber andre udlån til et beløb på næsten 41 mill. kr., heraf 21 mill. kr. i forbindelse med belåning af afbetalingskontrakter og 11 mill. kr. af fakturaer og godt 5 mill. kr. i form af udlån mod håndpant i ejerpantebreve.

Koncernfinansieringsselskaberne har desuden værdipapirer for 120 mill. kr., svarende til 13 pct. af de samlede aktiver; hovedsageligt i form af aktier antageligt i vidt omfang i selskaber indenfor de pågældende koncerner. Kassebeholdningen udgør kun 1 pct. af de samlede aktiver, medens realaktiver ligger på godt 3 pct., hovedsageligt i form af fast ejendom.

3. Af koncernfinansieringsselskabernes samlede udlån på 745 mill. kr. ved udgangen af 1971 er de 52 mill. kr. eller 7 pct. ydet til finansieringsselskaber, medens 685 mill. kr. eller 92 pct. er ydet til erhvervsdrivende og de resterende 8 mill. kr., svarende til 1 pct., er ydet til private husholdninger.

4. Finansieringsgebyret incl. provision ved koncernfinansieringsselskabernes udlån i form af belåning af afbetalingskontrakter - der for disse selskaber spiller en relativ underordnet rolle - udgjorde ved udgangen af 1971 fra 0 til 20 pct. p.a. med et gennemsnit på $10\frac{1}{2}$ pct. p.a., og der blev i praksis ikke krævet oprettelse af sikringskonto. Den typiske løbetid for de belånte kontrakter svingede fra 8 måneder til $2\frac{1}{2}$ år med et gennemsnit på godt et år, medens den typiske kontraktstørrelse varierede fra 500 til 18.000 kr. med et gennemsnit på knap 5.000 kr. Godt tre

procent af kontraktporteføljen viste sig at være nødlidende i 1971, men ~~da~~ ingen af selskaberne havde overtaget risikoen, gav dette sig ikke udslag i tab på kontraktporteføljen.

5. For koncernfinansieringsselskabernes anden form for udlånsvirksomhed - der overvejende er udlån til moder-, søster- eller datterselskaber - varierer finansieringsgebyret incl. provision fra 0 til 15 pct. p.a. med et gennemsnit på ca. 4 pct. som følge af, at de uforrentede koncernudlån er stærkt dominerende. Koncernlånene har normalt ingen fastlagt løbetid, men for de øvrige udlån varierer løbetiden fra 1-7 år med et gennemsnit på 3 år.

6. På passivsiden er koncernfinansieringsselskaberne præget af en relativt høj selvfinansierungsgrad, egenkapitalen udgør således med 313 mill. kr. eller 34 pct. af de samlede passiver ved udgangen af 1971 på 920 mill. kr., jfr. tabel 12, der er udarbejdet på grundlag af bilagstabel h. Af fremmedkapitalen udgør bankgælden 78 mill. kr. eller 8 pct. af de samlede passiver, medens gælden til moder-, søster- eller datterselskaber udgør det - i betragtning af, at der er tale om koncernfinansieringsselskaber - forholdsvis ringe beløb af 111 mill. kr. eller 12 pct., hvorimod den øvrige gæld udgør ikke mindre end 350 mill. kr. eller 38 pct., altovervejende med kort løbetid.

7. Af den samlede "anden gæld" under passivpost 10 i bilagstabel h på 450 mill. kr. er de 77 mill. kr. eller 17 pct. gæld til finansieringsselskaber, medens de 337 mill. kr. eller 75 pct. er gæld til erhvervsdrivende. Resten - 36 mill. kr. eller¹ 8 pct. - er gæld til privatpersoner.

8. Udenfor balancen havde koncernfinansieringsselskaberne ved udgangen af 1971 afgivet kautions- og garantifor-

pligteiser til et samlet beløb på 108,7 mill. kr.

Tabel 12. Koncernfinansieringsselskabernes passiver ultimo 1971

	Mill. kr.	Procent
Aktiekapital (1)	151,9	16,5
Reserver (2, 3 og 4)	161,4	17,6
Bankgæld (5 og 6)	77,6	8,4
Gæld til moder-, søster- eller datter- selskaber (10 a)	111,1	12,1
Anden gæld:		
Med løbetid til og med 1 år (10b ₁)	331,2	36,0
Med løbetid fra 1 til og med 10 år (10b ₂)	1,7	0,2
Med løbetid over 10 år (7 og 10b ₃)	16,9	1,9
Andre passiver (8, 9 og 11)	68,0	7,3
<u>PASSIVER I ALT</u>	<u>919,8</u>	<u>100,0</u>

6. Andre lukkede finansieringsselskaber

1. Foruden koncernfinansieringsselskaberne fandtes ved udgangen af 1971 21 andre lukkede finansieringsselskaber med en samlet balance på 220 mill. kr., eller en gennemsnitlig balance på godt 10 mill. kr. eller noget mindre end det typiske for samtlige finansieringsselskaber under eet. I forhold til koncernfinansieringsselskaberne er disse selskaber karakteriseret ved, at selv om deres udlånsvirksomhed kun står til rådighed for en lukket kreds - der i øvrigt ikke er afgrænset ved et bestemt varemærke eller en bestemt branche - drives denne virksomhed efter selskabernes oplysninger ikke indenfor rammerne af en koncern.

2. Hovedposterne i andre lukkede finansieringsselskabers aktiver er belyst i tabel 13, som er udarbejdet på grundlag af bilagstabel j. Af tabellen fremgår, at disse sel-

skabers aktiviteter er af mere spredt karakter end de øvrige finansieringsselskabers. Af de samlede aktiver på 220 mill. kr. udgør udlånsvirksomheden således kun de 103 mill. kr. eller 47 pct., medens beholdningen af aktier, obligationer og par.tebreve på 54 mill. kr. og fast ejendom m.v. på 52 mill. kr. med henholdsvis 24 og 23 pct. udgør en relativ stor andel af de samlede aktiver.

Udlånsvirksomheden drejer sig først og fremmest om udlån uden sikkerhed, gældsbreve og -beviser samt - i mindre omfang - aktionærlån samt koncernmellemværender.

Med en beholdning af likvide beholdninger (kasse, giro og bank) på 1 pct. af de samlede aktiver ligger disse selskaber under gennemsnittet for samtlige finansieringsselskaber, hvad angår kassekvote.

Tabel 13« Andre lukkede finansieringsselskabers aktiver
ultimo 1971

	Mill. kr.	Procent
Kasse, giro og bani (1, 2, 3 og 4).	2,4	1,1
Obligationer, aktier og pantebreve		
(7, 8, 9, 10 og 11).	53,7	24,4
Udlånsvirksomhed (12 og 13).	102,6	46,8
Fast ejendom, driftsmidler, inventar		
og varelagre (14, 15 og 16).	51,5	23,3
Andre aktiver (5, 6 og 17).	9,8	4,4
<u>AKTIVER I ALT.</u>	<u>220,0</u>	<u>100,0</u>

3. Af andre lukkede finansieringsselskabers samlede direkte udlån (jfr. aktivpost 12 i bilagstabel j) på 102 mill. kr. er de 5 pct., svarende til 5 mill. kr., ydet til finansieringsselskaber, medens de 80 pct., svarende til 82 mill. kr., er ydet til erhvervsdrivende, og de resterende 15 pct. eller 15 mill. kr. er ydet til private husholdninger.

4. Finansieringsgebyret incl. provision ved disse selskabers udlånsvirksomhed varierer fra 10 til 20 pct. p.a. ved udgangen af 1971 med et gennemsnit på 15 pct. p.a., medens den typiske løbetid varierer fra anfordring til 3 år, med et gennemsnit på 3 måneder.

5. Sammensætningen af andre lukkede finansieringsselskabers passiver er i hovedtræk vist i tabel 14, der er udarbejdet på grundlag af bilagstabel j. I forhold til de øvrige finansieringsselskabstyper er disse selskaber velkonsoliderede med en egenkapital på 107 mill. kr. eller næsten 49 pct. af de samlede passiver. Til gengæld spiller bankgælden - ligesom tilfældet er for koncernfinansieringsselskaberne - en relativ tilbagetrukket rolle med 20 mill. kr., hvilket svarer til knap 9 pct. af de samlede passiver. Den relativ store prioritetsgæld på næsten 26 mill. kr. - hvoraf i øvrigt en relativt stor andel på 10 mill. kr. er sparekassegæld - skal ses på baggrund af den ovenfor nævnte tendens til, at disse selskaber besidder relativt meget fast ejendom. Gælden til moder-, søster- eller datterselskaber udgør kun knap 7 mill. kr. Anden gæld, der udgør 49 mill. kr., er koncentreret omkring gæld med mellemlang og lang løbetid.

6. Den samlede gæld under passivpost 10 i bilagstabel j på 49 mill. kr. består af mindre end 1 mill. kr. til finansieringsselskaber og godt 1 mill. kr. til privatpersoner, medens de resterende 47 mill. kr. er gæld til erhvervsdrivende.

7. Udenfor balancen er der af disse lukkede finansieringsselskaber ved udgangen af 1971 afgivet kautions- og garantiforpligtelser til et samlet beløb på 9 mill. kr.

Tabel 14. Andre lukkede finansieringsselskabers passiver
ultimo 1971

	Mill. kr.	Procent
Aktiekapital (1)	60,2	27,4
Reserver m.v. (2, 3 og 4)	47,0	21,3
Bankgæld (5 og 6)	19,7	8,9
Prioritetsgæld (7)	25,6	11,6
Gæld til moder-, soster- eller datter- selskaber (10 a)	6,6	3,0
Anden gæld:		
Med løbetid til og med 1 år (10b ₁)	6,1	2,8
Med løbetid fra 1 til og med 10 år (10b ₂)	21,3	9,7
Med løbetid over 10 år (10b ₃)	21,4	9,7
Andre passiver (8, 9 og 11)	12,1	5,6
<u>PASSIVER I ALT</u>	<u>220,0</u>	<u>100,0</u>

d. Investeringsselskaberne

7. Holdingselskaber

1. Langt den største gruppe - såvel antalsmæssigt som belobsmæssigt - såvel blandt investeringsselskaberne som blandt finansierings- og investeringsselskaberne under eet - er holdingselskaberne. Disse selskabers hovedaktivitet består i at besidde aktier i et eller flere andre selskaber, for nogle selskabers vedkommende for at udøve kontrol, for andres blot for at forvalte en aktieportefølje.

Der foreligger i nærværende undersøgelse ikke oplysninger til nærmere belysning af dette forhold. Ved udgangen af 1971 er der 153 sådanne selskaber med en aktiekapital på mindst 100.000 kr., som har en samlet balance på 2.265 mill. kr., svarende til en gennemsnitsstørrelse på 14,8 mill. kr.; det højeste gennemsnitstal indenfor en enkelt gruppe blar.dt investeringsselskaberne.

Praktisk talt alle brancher er repræsenteret blandt disse holdingselskaber. Fælles for holdingselskaberne og koncernfinansieringsselskaberne er, at deres aktiviteter overvejende udfoldes indenfor rammerne af én eller flere koncern(er).

2. Holdingselskabernes aktivsammensætning fremgår af tabel 15, der er udarbejdet på grundlag af bilagstabel k. Af selskabernes samlede aktiver på 2.265 mill. kr. er de 1.723 mill. kr. målt ved bogført værdi, aktier i andre selskaber, svarende til 76 pct. af de samlede aktiver. Disse aktier fordeler sig med 585 mill. kr. i børsnoterede selskaber, 1.029 mill. kr. i unoterede selskaber og 108 mill. kr. i udenlandske selskaber. Holdingselskabernes værdipapirbeholdning udgøres derudover af obligationer for 70 mill. kr. og pantebreve for 39 mill. kr., samt *egne* aktier for 7 mill. kr. Kasse, giro og bank løber op på 92 mill. kr. eller 4 pct. af de samlede aktiver. Holdingselskabernes udlånsvirksomhed har ved udgangen af 1971 et omfang på 135 mill. kr. eller 6 pct. af de samlede aktiver. Udlånene er for knap 8 mill. kr.'s vedkommende ydet i form af udlån mod håndpant i ejerpantebreve, medens resten har form af udlån mod bank- eller forsikringsgaranti, kommunelån, aktionærlån, gældsbreve, udlån med sikkerhed i præmieobligationer og lån uden sikkerhed samt lån til moder-, søster- eller datterselskaber, med sidstnævnte som den dominerende udlånsform.

Endelig kan nævnes, at holdingselskaberne har realaktiver til et samlet beløb på 66 mill. kr. eller 3 pct. af de samlede aktiver, heraf de 51 mill. kr. i form af fast ejendom.

3. Af den samlede udlånsvirksomhed på 134 mill. kr. er de 20 mill. kr. ydet til finansieringsselskaber, medens 112 er ydet til erhvervsdrivende og kun 3 mill. kr. til

privatpersoner. Blandt de brancher, udlånene er ydet til, kan nævnes cement- og maskinindustrien, engros indenfor el-artikler, grovvarer, kaffe og andre kolonialvarer, medicinalindustri, landbrug, fiskeri, flaskegas, bogforlag, kontormaskiner, kølehuse, emballageindustrien samt cafeteriaer.

Tabel 15. Holdingselskabernes aktiver ultimo 1971

	'Mill. kr.'	Procent
Kasse, giro og bank (1, 2, 3 og 4)....	91,6	4,0
Obligationer (7).....	69,7	3,0
Egne aktier (8).....	6,6	0,3
Aktier, andelsbeviser m.v.:		
Indenlandske, børsnoterede (9a,)....	584,9	25,8
Indenlandske, emdre (9a ₂).....	1.029,4	45,5
Udenlandske (9b).....	108,3	4,8
Pantebreve (10 og 11).....	38,5	1,7
Udlånsvirksomhed (12 og 13).....	134,5	6,0
Fast ejendom, driftsmidler, inventar og varelagre (14, 15 og 16).....	66,3	2,9
<u>Andre aktiver (5, 6 og 17).....</u>	<u>135,0</u>	<u>6,0</u>
<u>AKTIVER I ALT.....</u>	<u>2.264,7</u>	<u>100,0</u>

4. Finansieringsgebyret incl. provision ved holdingselskabernes udlånsvirksomhed varierer fra 0 til 16 pct. p.a. med et gennemsnit på godt 9 pct. p.a., medens den typiske løbetid varierer fra 1 til 10 år med et gennemsnit på godt 5 år.

5. Som det fremgår af tabel 16 - der viser holdingselskabernes passivsammensætning - har disse selskaber en relativt høj selvfinansieringsgrad i relation til finansieringsselskabernes, idet egenkapitalen er på 1.230 mill.kr., svarende til 54 pc ;. af de samlede passiver på 2.265 mill.

Fremmedkapitalen domineres af gæld til moder-, søster- eller datterselskaber på 606 mill. kr. eller 27 pet. af de samlede passiver, hvilket understreger det ovenfor nævnte koncerntilhørsforhold, der præger holdingselskaberne. Herudover udgøres fremmedkapitalen af bankgæld på 100 mill. kr. - eller 4 pet. af de samlede passiver - og anden gæld på 176 mill. kr. eller 8 pet., i øvrigt fortrinsvis kort og mellemlang gæld.

Tabel 16. Holdingselskabernes passiver ultimo 1971

	Mill. kr.	Procent
Aktiekapitel (1).....	812,8	35,9
Reserver m.v. (2, 3 og 4).....	417,0	18,4
Bankgæld (5 og 6).....	99,5	4,4
Gæld til moder-, søster- og datterselskaber (10a).....	605,9	26,8
Anden gæld:		
Med løbetid til og med 1 år (10b).	86,9	3,8
Med løbetid fra 1 til og med 10 år (10b ₂).....	62,3	2,8
Med løbetid over 10 år (7 og 10b).	26,9	1,2
Andre passiver (8, 9 og 11).....	153,4	6,7
<u>PASSIVER I ALT.....</u>	<u>2.264,7</u>	<u>100,0</u>

6. Af holdingselskabernes samlede gæld under passivpost 10 i bilag h på 773 mill. kr. udgøres de 15 pct. eller 116 mill. kr. af gæld til finansieringsselskaber, medens 65 pct., svarende til 502 mill. kr., er gæld til erhvervsdrivende og de resterende 20 pct. eller 155 mill. kr. er gæld til privatpersoner.

7. Udenfor balancen er der af de 153 holdingselskaber ved udgangen af 1971 afgivet kautions- og garantiforpligtelser for 160 mill. kr.

8. Pantebrevsselskaber

1. Af de 280 investeringsselskaber med en aktiekapital på mindst 100.000 kr., der fandtes ved udgangen af 1971, viste de *ko* sig at være pantebrevsselskaber - heraf i øvrigt 2 af de mindre bankejede. Herved forstås selskaber, hvor pantebrevsbeholdningerne udgør mindst halvdelen af de samlede aktiver. Disse 40 selskaber havde ved udgangen af 1971 en samlet balance på 245 mill. kr., svarende til et gennemsnit pr. selskab på knap 5 mill. kr., hvilket viser, at pantebrevsselskaberne i gennemsnit hører til blandt de relativ små investeringsselskaber.

2. En bearbejdet version af oplysningerne om pantebrevsselskabernes aktivposter i bilagstabel m er vist i tabel 17. Heraf fremgår det, at pantebrevsporteføljen - der i øvrigt i praksis kun består af pantebreve med sikkerhed i fast ejendom - udgør 166 mill. kr. af de samlede aktiver på 245 mill. kr. svarende til næsten 68 pct. Hertil kommer udlån med sikkerhed i håndpantssatte ejerpantebreve på 10 mill. kr. eller 4 pct. af de samlede aktiver og beholdninger af obligationer og aktier - overvejende indlandske unoterede - på 27 mill. kr. og fast ejendom for 17 mill. kr. Endelig kan nævnes udlån uden særskilt sikkerhed på 20 mill. kr. Disse udlån er f.eks. kortfristede udlån uden særskilt sikkerhed, udlån til moderselskab og lignende samt gældsbreve med sikkerhed i bank- eller forsikringsgaranti og aktier, herunder kommunegældsbreve. Endelig kan nævnes indestående hos vekselerere.

3. Denne samlede pantebrevsportefølje på 166 mill. kr. fordeles sig næsten ligeligt med 89 mill. kr. udstedt direkte til selskaberne og 77 mill. kr. erhvervede - på pantebrevsmarkedet købte - pantebreve.

72 pct. af pantebrevene har sikkerhed i ejendomme til

helårsbeboelse, godt 24 pct. i erhvervsejendomme, knap 2 pct. i sommer- og fritidshuse, medens de resterende 2 pct. har sikkerhed i ubebyggede grunde.

Tabel 17» Pantebrevsselskabernes aktiver ultimo 1971

	Mill. kr.	Procent
Kasse, giro og bank (1, 2, 3 og 4)	2,0	0,9
Obligationer og aktier (7, 8 og 9)	26,8	11,0
Pantebreve med sikkerhed i fast ejendom:		
Udstedt direkte til selskabet (10a)	88,6	36,2
Erhvervede (10b)	77,0	31,4
Løsøre pantebreve (11)	0,1	-
Udlån med sikkerhed i ejer pantebreve		
(12f)	10,0	4,1
Anden udlånsvirksomhed (12a-e, 12g og 13)	20,1	8,2
Fast ejendom, driftsmidler, inventar og		
varelagre (14, 15 og 16)	17,2	7,0
Andre aktiver (5, 6 og 17)	3,1	1,2
AKTIVER I ALT	244,9	100,0

4. For udlån mod håndpant i ejer pantebreve er finansieringsgebyret incl. provision ved udgangen af 1971 fra 16 til 18 pct. p.a., med et gennemsnit på 16 2/3 pct. p.a. Den typiske løbetid for det enkelte selskabs lån varierer fra 1 til 5 år med et gennemsnit på knap 5 år. Endelig er det vedrørende det typiske lånebeløb oplyst, at dette varierer fra 10.000 til 2 mill. kr., med et gennemsnit på knap 900.000 kr.

5. For pantebrevsselskabernes anden udlånsvirksomhed varierer finansieringsgebyret incl. provision fra 10-20 pct. p.a. med et gennemsnit for samtlige selskaber på 15 pct. p.a. Den typiske løbetid varierer fra 3 måneder til 3 år, med et gennemsnit på 1 år.

6. Hovedposterne i pantebrevsselskabernes passivsammen-sætning fremgår af tabel 18. Med en samlet egenkapital på 69 mill. kr. eller 28 pet. af de samlede passiver må pantebrevsselskaberne karakteriseres som investeringsselskaber med en relativt lille selvfinansierungsgrad. Blandt de vigtigste former for fremmedkapital kan nævnes bankgæld på 52 mill. kr. (21 pet. af de samlede passiver), gæld til moder-, søster- og datterselskaber på 38 mill. kr. (16 pet.) og anden gæld på 67 mill. kr. (27 pet.); sidstnævnte overvejende i form af kort gæld. Prioritetsgælden på næsten 6 mill. kr. skal ses i sammenhæng med pantebrevsselskabernes relativ store ejendomsbesiddelser.

Tabel 18. Pantebrevsselskabernes passiver ultimo 1971

	"Mill. kr.	'Procent
Aktiekapitel (1).....	34,3	14,0
Reserver m.v. (2, 3 og 4).....	34,6	14,2
Bankgæld (5 og 6).....	51,8	21,1
Prioritetsgæld (7).....	5,5	2,2
Gæld til moder-, søster- eller datter-selskaber (10a).....	38,1	15,6
Gæld til andre:		
Med løbetid til og med 1 år (10b ₁)	44,6	18,2
Med løbetid fra 1 til og med 10 år		
(10b ₂).....	19,2	7,8
Med løbetid over 10 år (10b ₃)	3,1	1,3
Andre passiver (8, 9 og 11).....	13,7	5,6
<u>PASSIVER I ALT.....</u>	<u>244,9</u>	<u>100,0</u>

7. Af den samlede gæld opført under passivpost 10 - jfr. bilagstabel m - på 67 mill. kr. er de 52 mill. kr. eller 77 pet. gæld til erhvervsdrivende, medens de resterende 15 mill. kr. er gæld til privatpersoner.

8. Udenfor balancen er der af de 40 selskaber afgivet samlede gælds- og garantiforpligtelser for 0,7 mill. kr.

9. Obligationsselskaber

1. Obligationsselskaberne - som er den gruppe indenfor investeringsselskaberne, der er karakteriseret ved, at deres obligationsbeholdninger (aktivpost 7 - jfr. bilag 3) udgør mere end halvdelen af de samlede aktiver - havde ved udgangen af 1971 en samlet balancesum på 26 mill. kr., fordelt på 15 selskaber. Det svarer til en gennemsnitsstørrelse på 1,7 mill. kr., hvorfor disse selskaber må betegnes som relativt små i nærværende sammenhæng.

2. Af tabel 19 - som er udarbejdet på grundlag af bilagstabel n - fremgår det, at disse selskabers aktiver er domineret af obligationsbeholdningerne på godt 17 mill. kr. eller 65 pet. af de samlede aktiver på 26 mill. kr. ved udgangen af 1971. Herudover udgør aktiebeholdningen næsten 3 mill. kr. eller 10 pet. og beholdningen af pantebreve knap 1 mill. kr. Disse selskabers likvide beholdninger i form af kasse, giro og bank er relativt store; næsten 3 mill. kr. eller 10 pet. af de samlede aktiver. Obligationsbeholdningen består næsten udelukkende af indenlandske børs-noterede obligationer.

3. Hovedposterne i obligationsselskabernes passivsammen-sætning fremgår af tabel 20, der er udarbejdet på grundlag af bilagstabel n. Heraf ses, at disse selskabers selvfinansieringsgrad er meget høj, egenkapitalen udgør således med 23 mill. kr. næsten 90 pet. af de samlede passiver. Resten fordeler sig nogenlunde ligeligt på gæld til moder-, søster- eller datterselskaber på 1 mill. kr. og anden gæld på 1 mill. kr.

Tabel 19. Obligationsselskabernes aktiver ultimo 1971

	'Mill. kr.'	Procent
Kasse, giro og bank(1, 2, 3 og 4)....	2,6	10,0
Obligationer, indenlandske:		
Børsnoterede (7a ₁)	16,8	64,9
Andre (7a ₂).....	-	-
Obligationer, udenlandske (7b)	0,4	1,5
Aktier (8 og 9)	2,5	9,7
Pantebreve (10 og 11)	0,6	2,4
Udlånsvirksomhed (12 og 13)	0,4	1,5
Fast ejendom, driftsmidler, inventar og varelagre (14, 15 og 16)	1,9	7,4
Andre aktiver (5, 6 og 17)	0,7	2,6
AKTIVER I ALT	25,9	100,0

4. Af den samlede gæld opført under passivpost 10 på godt 2 mill. kr. er de 51 pct. gæld til erhvervsdrivende og de resterende 49 pct. - et relativt højt tal - gæld til privatpersoner.

Tabel 20. Obligationsselskabernes passiver ultimo 1971

	'Mill. kr.'	Procent
Aktiekapital (1)	7,3	28,2
Reserver m.v. (2, 3 og 4)	15,8	61,0
Gæld til moder-, søster- eller datter- selskaber (10a)	1,1	4,2
Anden gæld (5, 6, 7, 8, 9 og 10b)	1,1	4,3
Andre passiver (11)	0,6	2,3
PASSIVER I ALT	25,9	100,0

5. Udenfor balancen er der af de 15 selskaber afgivet samlet kautions- og garantiforpligtelser til et beløb på 1,9 mill. kr. ved udgangen af 1971.

10. Andre investeringsselskaber

1. Gruppen "andre investeringsselskaber" udgøres af de investeringsselskaber, hvis aktiver ikke er domineret af en enkelt af følgende tre typer værdipapirer: obligationer, aktier eller pantebreve. Disse selskaber er altså karakteriseret ved, at deres værdipapirbeholdninger er mere jævnt sammensat af disse tre værdipapirtyper - omend, som det skal ses i det følgende - med en vis overvægt over mod aktier.

Af sådanne investeringsselskaber er der ved udgangen af 1971 72 med en aktiekapital på mindst 100.000 kr. og med en samlet balance på 609 mill. kr., svarende til en gennemsnitlig balance på 8,5 mill. kr.

2. Selskabernes aktivsammensætning fremgår af tabel 21, som er udarbejdet på grundlag af bilagstabel p. Værdipapirbeholdningerne udgør tilsammen 282 mill. kr. eller 46 pct. af de samlede aktiver på 609 mill. kr. Heraf udgør aktierne 176 mill. kr., obligationerne 64 mill. kr. og pantebrevene 42 mill. kr. Hertil kommer relativt store indeståender i bank og sparekasse på 95 mill. kr. eller næsten 16 pct. af de samlede aktiver. Selskabernes udlånsvirksomhed løber op på 119 mill. kr. eller næsten 20 pct. af de samlede aktiver med udlån i form af belåning af afbetalingskontrakter på 14 mill. kr. Udover udlån mod veksler og i forbindelse med kontosalg samt mod håndpant i ejerpantebreve, drejer udlånsvirksomheden sig desuden om udlån uden sikkerhed, aktionærlån, kautionslån, mod sikkerhed i præmieobligationer eller aktier, kommunegælds-breve, blancolån samt koncernmellemværender.

Endelig er der realaktiver til et samlet beløb på 72 mill. kr. eller næsten 12 pct. af de samlede aktiver, altovervejende i form af fast ejendom.

Af denne *gennemgang* af "andre investeringsselskaber"s

aktiver fremgår det, at der er tale om selskaber med mere spredt aktivitet, dog med hovedvægten på investering i værdipapirer.

Tabel 21. Andre investeringsselskabers aktiver ultimo 1971

	Mill.kr.	Procent
Kasse og giro (1 og 2)	1,3	0,2
Indestående i bank og sparekasse (3 og 4)	94,8	15,5
Obligationer (7)	63,9	10,5
Aktier (8 og 9)	176,1	28,9
Pantebreve (10 og 11)	41,9	6,9
Udlånsvirksomhed (12 og 13)	119,4	19,6
Fast ejendom, driftsmidler, inventar og varelagre (14, 15 og 16)	71,7	11,8
Andre aktiver (5, 6 og 17)	40,0	6,6
<u>AKTIVER I ALT</u>	<u>609,1</u>	<u>100,0</u>

3. Af den samlede pantebrevsportefølje på 42 mill. kr. har de 25 mill. kr., svarende til 61 pct., sikkerhed i beboelsesejendomme, knap 13 mill. kr. (31 pct.) i erhvervs-ejendomme, 1 mill. kr. (2 pct.) i fritidshuse og de resterende 3 mill. kr. i ubebyggede grunde.

h. Af den samlede udlånsvirksomhed på 119 mill. kr. er de 10 mill. kr. eller 8 pct. ydet til finansieringsselskaber, de 100 mill. kr. eller 84 pct. til erhvervsdrivende, medens de resterende 10 mill. kr. eller 8 pct. er ydet til private husholdninger.

Udlånsvirksomheden retter sig især mod følgende brancher; Cement- og maskinindustri, konfektionsindustri, garverier, mejerier, papirindustri, rederier, trælast, møntvaskerier, automobilbranchen, charterfly samt finansiering.

5. For udlån i form af belåning af afbetalingskontrakter udgør finansieringsgebyret incl. løbende provision ved udgangen af 1971 fra 16 til 23 pct. p.a. med et gennemsnit på 20 pct. p.a. Ingen selskaber kræver oprettelse af sikringskonto, og den typiske løbetid svinger fra 1 til 3 år med et gennemsnit på godt 2 år, medens den typiske kontraktstørrelse varierer fra 15.000 kr. til 100.000 kr. med et gennemsnit på knap 50.000 kr. Der er ikke konstateret nødlidende kontrakter i 1971, og ingen selskaber overtager kreditrisikoen.

6. For udlån mod håndpant i ejerpantebreve ligger finansieringsgebyret incl. provision ved udgangen af 1971 på 8-10 pct. p.a. og den typiske løbetid på 5-24 måneder og det typiske lånebeløb på godt 15.000 kr.

7. For de under aktivpost 12 i bilagstabel p viste udlån ligger finansieringsgebyret incl. provision fra 0 til 18 pct. p.a. med et gennemsnit på ca. 6 pct. p.a., og med en typisk løbetid på 3-36 måneder med et gennemsnit på omkring 2 år. Det typiske lånebeløb varierer fra 1 til 4 mill. kr. med et gennemsnit på godt 2,5 mill. kr.

8. Selskabernes passivsammensætning er vist i tabel 22, jfr. bilagstabel p. Med en egenkapital på 406 mill. kr., eller 67 pct. af de samlede passiver på 609 mill. kr., fremgår det af tabellen, at disse selskaber er meget velkonsoliderede. Fremmedkapitalen udgøres først og fremmest af gæld til moder-, søster- eller datterselskaber på 116 mill. kr. eller 19 pct. af de samlede passiver, medens bankgælden kun udgør 8 mill. kr. (1 pct.). Prioritetsgælden på 17 mill. kr. skal ses på baggrund af den relativt store ejendomspost på aktivsiden. Den øvrige gæld på 34 mill. kr. eller kun 6 pct. af de samlede passiver, udgøres overvejende af gæld med kort og mellemlang løbetid.

Tabel 22. Andre investeringsselskabers passiver ultimo 1971

	Mill. kr.	Procent
Aktiekapital (1)	111,8	18,4
Reserver m.v. (2, 3 og 4)	296,1	48,7
Bankgæld (5 og 6)	8,4	1,3
Prioritetsgæld (?)	17,1	2,8
Gæld til moder-, søster- eller datter- selskaber (10a)	115,6	19,0
Anden gæld:		
Med løbetid til og med 1 år (10b ₁)	20,8	3,4
Med løbetid fra 1 til og med 10 år (10b ₂)	11,9	2,0
Med løbetid over 10 år (10b)	0,8	0,1
Andre passiver (8, 9 og 11)	26,6	4,3
PASSIVER I ALT	609,1	100,0

9. Af den samlede anden gæld - jfr. passivpost 10 i bilagstabel p - på 149 mill. kr. - er de knap 8 mill. kr. eller 5 pet. gæld til finansieringsselskaber, 122 mill. kr. eller 82 pet. gæld til erhvervsdrivende, medens de resterende 19 mill. kr. eller 13 pet. er gæld til privatpersoner.

10. Udenfor balancen var der af disse selskaber ved udgangen af 1971 afgivet samlede kautions- og garantiforpligtelser for et beløb på 28 mill. kr.

e. Sammenligning af de enkelte finansierings- og investeringsselskabstyper

1. I tabel 23 er vist en samlet oversigt over finansierings- og investeringsselskabernes aktivsammensætning ved udgangen af 1971, hvoraf den af definitionerne på henholdsvis finansieringsselskaber og investeringsselskaber skabte karakteristiske aktivsammensætning for de enkelte typer

fremgår meget klart.

Tabel 23. Finansierings- og investeringsselskabernes aktivsammensætning ved udgangen af 1971

	heraf:				
	* Sam-	Kasse,	Obliga-	Ud-	Fast
lede	akti-	gkro	tioner,	lån	ejendom
ver	ver	og	aktier	3)	inven-
		bank	og pan-		tar , \
		l)	rtbreve		m.v.
			2)		
	mill. kr.				
Bankejede finansieringsselskaber. . .	kik, 5	11,2	6,0	375,6	1,2
Andre åbne finansieringsselskaber. . .	465,9	9,9	46,7	386,5	7,3
Varemærkefinansieringsselskaber. . . .	338,1	2,3	8,6	316,7	1,1
Branchefinansieringsselskaber. . . .	206,7	2,0	21,7	161,4	14,0
Koneernfinansieringsselskaber. . . .	919,8	8,9	120,1	745,3	31,1
Andre lukkede finansieringsselskaber.	220,0	2,4	53,7	102,6	51,5
Finansieringsselskaber tilsammen. . .	2.565,0	36,7	256,8	2.088,1	106,2
Holdingselskaber. . .	2.264,7	91,6	1.837,3	134,5	66,3
Pantebrevsselskaber.	244,9	2,0	192,5	30,1	17,2
Obligationsselskaber.	25,9	2,6	20,3	0,4	1,9
Andre investeringselskaber.	609,1	96,1	281,9	119,4	71,7
Investeringselskaber tilsammen. . . .	3.144,6	192,3	2.331,0	284,4	157,1
Finansierings- og investeringsselskaber tilsammen. . . .	5.709,6	229,0	2.587,8	2.372,5	263,3

Således er finansieringsselskabernes aktiver stærkt domineret af deres udlånsvirksomhed (2,1 mia. kr. af samlede aktiver på 2,6 mia. kr.), medens investeringsselskabernes tilsvarende er præget af deres værdipapirbeholdninger (2,3 mia. kr. af samlede aktiver på 3,1 mia. kr.). Derimod er det et karakteristisk træk for begge hovedtyper, at de er præget af relativt små likvide beholdninger og realaktiver i form af fast ejendom m.v.

2. Det er derfor fundet naturligt at uddybe forholdene omkring værdipapirposterne og udlånsposterne, hvilket er gjort i tabel 24-27. Af tabel 24 fremgår det, at den største værdipapirpost er aktierne med et samlet beløb på 2.106 mill. kr., hvoraf den overvejende del, nemlig 1.729 mill. kr. befinder sig hos holdingselskaberne, medens resten især er koncentreret hos andre investeringsselskaber og koncernfinansieringsselskaber; hos sidstnævnte dog kun som en forholdsvis ringe del af de samlede aktiver. Obligationerne, med et samlet beløb på 188 mill. kr., er koncentreret hos holdingselskaberne og de andre investeringsselskaber, herudover findes en mindre - omend for disse selskaber nok så betydningsfuld - post hos obligationsselskaberne. Endelig er pantebrevene, med en samlet post på 294 mill. kr. for godt halvdelen vedkommende (166 mill. kr.) placeret hos pantebrevsselskaberne, medens resten først og fremmest befinder sig hos holdingselskaberne og andre investeringsselskaber.

Note til tabel 23:

- 1) Aktivpost 1, 2, 3 og 4 i spørgeskemaet
- 2) Aktivpost 7 i 8, 9, 10 og 11 i spørgeskemaet
- 3) Aktivpost 12 og 13 i spørgeskemaet
- 4) Aktivpost 14, 15 og 16 i spørgeskemaet

Tabel 24. Fordeling af finansierings- og investeringsselskabernes værdipapirbeholdninger ultimo 1971 på obligationer, aktier og pantebreve

	1):		2):		3):	
	Obliga-	Aktier	Pante-	Til-		
	tioner		breve	sammen		
	mill. kr.					
Bankejede finansieringsselskaber.....	-	2,5	3,5	6,0		
Andre åbne finansieringsselskaber.....	3,6	33,3	9,8	46,7		
Varemærkefinansieringsselskaber.....	-	2,1	6,5	8,6		
Branchefinansieringsselskaber..	6,4	10,4	4,9	21,7		
Koncernfinansieringsselskaber..	19,4	88,5	12,2	120,1		
Andre lukkede finansieringsselskaber.....	5,9	36,4	11,4	53,7		
Finansieringsselskaber tilsammen.	35,3	173,2	48,3	256,8		
Holdingselskaber.	69,7	1.729,2	38,4	1.837,3		
Pantebrevsselskaber.....	1,8	25,0	165,7	192,5		
Obligationsselskaber.....	17,2	2,5	0,6	20,3		
Andre investerings-selskaber.....	63,9	176,1	41,9	281,9		
Investeringsselskaber tilsammen.	152,6	1.932,8	245,6	2.331,0		
Finansierings- og investeringsselskaber tilsammen	187,9	2.106,0	293,9	2.587,8		

1) Aktivpost 7 i spørgeskemaet

2) Aktivpost 8 og 9 i spørgeskemaet

3) Aktivpost 10 og 11 i spørgeskemaet

3. - For finansierings- og investeringsselskabernes beholdning af pantebreve udstedt med sikkerhed i fast ejendom fremgår det af tabel 25» at den samlede beholdning på 286 mill. kr. eller 64 pct. med sikkerhed i ejendomme til helårsbeboelse, 78 mill. kr. (27 pct.) i erhvervsejendomme, 7 mill. kr. (2 pct.) i fritidshuse og 18 mill. kr. (7 pct.) med sikkerhed i ubebyggede grunde.

4. Vender vi os herefter mod finansierings- og investeringsselskabernes udlånsvirksomhed fremgår det af tabel 26, at af de samlede udlån ved udgangen af 1971 på 2.350 mill. kr. var de 2.066 mill. kr. foretaget af finansieringsselskaberne og de resterende 284 mill. kr. altså af investeringsselskaberne. Den samlede udlånsvirksomhed på de ovenfor nævnte 2.350 mill. kr. fordeler sig med 648 mill. kr. (28 pct.) i form af belåning af afbetalingskontrakter, 160 mill. kr. (7 pct.) i belåning af fakturaer (factoring), 57 mill. kr. (2 pct.) mod håndpant i ejerpantebreve og endelig 1.485 mill. kr. (63 pct.) i form af anden udlånsvirksomhed, overvejende i form af udlån til moder-, søster- eller datterselskaber - koncernlån. Udlån i form af belåning af afbetalingskontrakter og fakturaer er især koncentreret hos de bankejede finansieringsselskaber og varemærkefinansieringsselskaberne; for begge typers vedkommende er der tale om hovedaktiviteterne. Udlån mod håndpant i ejerpantebreve forekommer især hos andre åbne finansieringsselskaber end de bankejede og - måske knap så overraskende - hos pantebrevsselskaberne.

For den store samlestørrelse "anden form for udlånsvirksomhed", hvoraf de 1.237 mill. kr. findes hos finansieringsselskaberne og de 248 mill. kr. hos investeringsselskaberne, gælder, at denne post er domineret af udlånene til moder-, søster- og datterselskaber hos koncernfinan-

Tabel 25« Fordeling af finansierings- og investeringsse-
skabernes pantebrevsportefølje 'ultimo 1971 ef-
ter pantets art

	:Ejen- :domme :til :hel- :årsbe- :boelse	:Er- :hvervs- :ejen- :domme :	:Sommer- :og fri- :tidshu- :se m.v. :	:Ubebyg- :gede :grunde :	:Til- :sam- :men :
			mi11. kr.		
Bankejede finansie- ringsselskaber.	3,5	-	—	-	3,5
Andre åbne finansie- ringsselskaber.	7,5	1,7	0,1	0,5	9,8
Varemærke finansie- ringsselskaber.	0,1	-	-	-	0,1
Branchefinansierings- selskaber.	1,9	2,0	0,0	1,0	4,9
Koncernfinansierings- selskaber.	6,3	3,4	1,2	1,3	12,2
Andre lukkede finan- sierungsselskaber. ...	4,9	4,9	1,0	0,6	11,4
Finansieringsselska- ber tilsammen.	24,9	12,0	2,3	3,4	41,9
Holdingselskaber....	14,0	13,2	1,1	8,5	36,8
Pantebrevsselskaber.	119,1	40,2	2,6	3,7	165,6
Obligationsselskaber	0,1	0,4	-	-	0,5
Andre investerings- selskaber.	24,9	12,6	0,8	2,5	40,8
Investeringsselska- ber tilsammen.	158,1	66,4	4,5	14,7	243,7
Finansierings- og investeringsselska- ber tilsammen.	182,3	78,4	6,8	18,1	285,6

1) Aktivpost 10 i spørgeskemaet

sieringsselskaberne på 708 mill. kr., samt andre åbne finansieringsselskabers udlån uden særskilt sikkerhed på 336 mill. kr. Endelig tegner holdingselskaberne, andre investeringsselskaber og andre lukkede finansieringssels-

Tabel 26« Fordeling på udlånsformer af finansierings- og investeringsselskabernes udlånsvirksomhed ultimo 1971

	:Belå- :ning af :afbeta- :lings- :kontrak- :ter	: Belå- :ning af :fak- :tura- :er	:Mod :hånd- :pant i :ejers- :pante- :breve	:Anden :form :for ud- :låns- :virksom- :hed	: Til- :sam- :men : : : : : :
	mill. kr.				
Bankejede finansie- ringsselskaber.	318,9	40,7	1,7	10,2	381,5
Andre åbne finansie- ringsselskaber.	24,4	3,2	20,3	336,2	384,1
Varemærkefinansie- ringsselskaber.,.,.	203,4	105,1	1,4	6,8	316,7
Branchefinansie- ringsselskaber....	66,0	-	1,9	78,5	146,4
Koncernfinansie- ringsselskaber....	21,3	¹⁰ »9	5,2	707,9	745,3
Andre lukkede finan- sieringsselskaber.. •	-	-	4,9	97,3	102,2
Finansieringsselska- ber tilsammen.	634,0	159,9	35,4	1.236,9	2.066,2
Holdingselskaber...	-	-	7,7	126,7	134,4
Pantebrevsselskaber	-	-	10,0	21,1	30,1
Obligationsselskaber	-	-	-	0,4	0,4
Andre investerings- selskaber.	13,9	-	4,1	101,1	119,1
Investeringsselska- ber tilsammen.	13,9	-	21,8	248,3	284,0
Finansierings- og investeringsselska- ber tilsammen.	647,9	159,9	57,2	1.485,2	2.350,2

l) Aktivpost 12 i spørgeskemaet

skaber end koncernfinansieringsselskaberne sig hver for poster på omkring 100 mill. kr. Udover de ovenfor nævnte to typer af udlån kan nævnes kommunelån, lån med bank- eller forsikringsgaranti, gældsbreve og udlån med sikkerhed i obligationer og aktier, herunder aktionærlån, samt

Tabel 27« Fordeling af finansierings- og investeringsselskabernes udlånsvirksomhed 1) ultimo 1971 efter låntagerens art

	Finansie- ringssel- skaber : o . l i g n :	Erhvervs- drivende : :	Private : hushold- : minger : men :	Tilsam- men :
	mi11. kr. _____			
Bankejede finan- sieringsselska- ber.	-	339,7	31,8	371,5
Andre åbne finan- sieringsselska- ber.	268,9	69,1	46,1	384,1
Varemærkefinan- sieringsselska- ber.	-	306,4	10,3	316,7
Branchefinansie- ringsselskaber..	22,0	124,4	-	146,4
Koncernfinansie- ringsselskaber..	52,2	685,7	7,4	745,3
Andre lukkede fi- nansieringsselska- ber.	5,1	81,8	15,3	102,2
Finansieringssel- skaber tilsammen.	348,2	1.607,1	110,9	2.066,2
Holdingselskaber.	20,1	111,5	2,7	134,3
Pantebrevsselska- ber.	-	26,2	3,9	30,1
Obligationsselska- ber.	0,2	0,2	-	0,4
Andre investerings- selskaber.	9,6	100,0	9,5	119,1
Investeringsselska- ber tilsammen....	29,9	237,9	16,1	283,9
Finansierings- og investeringselska- ber tilsammen....	378,1	1.845,0	127,0	2.350,1

1) Aktivpost 12 i spørgeskemaet

Tabel 28. Finansierings- og investeringsselskabernes egenkapitalandel ved udgangen af 1971

	Egenkapitalandel l) i pct.
Bankejede finansieringsselskaber	10,1
Andre åbne finansieringsselskaber	15,0
Varemærkefinansieringsselskaber	6,2
Branchefinansieringsselskaber	34,2
Koncernfinansieringsselskaber	34,1
Andre lukkede finansieringsselskaber	48,7
Finansieringsselskaber tilsammen	24,4
Holdingselskaber	54,3
Pantebrevsselskaber	28,2
Obligationsselskaber	89,2
Andre investeringsselskaber	67,1
Investeringsselskaber tilsammen	55,0
Finansierings- og investeringsselskaber tilsammen	41,3

l) Forholdet mellem selskabernes egenkapital (passivposterne 1-4 i spørgeskemaet) og deres samlede passiver.

det forhold, at denne post for nogle af finansieringsselskabernes vedkommende i et vist omfang simpelthen dækker over afgivne indlån.

5. I tabel 27 er foretaget en fordeling af finansierings- og investeringsselskabernes udlånsvirksomhed ved udgangen af 1971 efter låntagerens art. Det fremgår heraf, at de 2.350 mill. kr. fordeler sig med 378 mill. kr. eller 16 pct. til finansieringsselskaber, 1.845 mill. kr. eller 79 pct. til erhvervsdrivende, medens de resterende 127 mill. kr. eller 5 pct. er ydet til privathusholdninger. Udlånene

til finansieringsselskaber er koncentreret hos andre åbne finansieringsselskaber end de bankejede og hos koncernfinansieringsselskaberne, medens udlånene til private husholdninger er koncentreret hos de bankejede finansieringsselskaber og andre åbne finansieringsselskaber.

6. Som det første led i analysen af sammensætningen af det finansielle grundlag for finansierings- og investeringsselskabernes aktiviteter er i tabel 28 vist, hvorledes disse selskabers passiver fordeler sig på egenkapital og fremmedkapital, målt ved det procentvise forhold mellem disse, kaldet egenkapitalandelen. For finansierings- og investeringsselskaberne som helhed udgør denne ved udgangen af 1971 41. Dette tal dækker imidlertid over ganske store forskelle for henholdsvis finansieringsselskaberne og investeringsselskaberne. For de førstnævnte udgør egenkapitalandelen således 24 - med varemærkefinansieringsselskaberne som de laveste med 6, bankejede finansieringsselskaber med 10 og de andre åbne med 15, medens branche- og koncernfinansieringsselskaberne ligger på 38 og de andre lukkede på 49 pct. Blandt investeringsselskaberne ligger pantebrevsselskaberne lavest med en egenkapitalandel på 28. Herefter følger holdingselskaberne med 54 pct. og andre investeringsselskaber med 67 pct., medens obligationsselskaberne ligger helt oppe på 89 pct.

7. I tabel 29 er vist, hvorledes finansierings- og investeringsselskabernes fremmedkapital er sammensat. Af den samlede fremmedkapital på 3,4 mia. kr. ved udgangen af 1971 udgøres de 16 pct., svarende til godt 0,5 mia. kr., af bankgæld, 3 pct., svarende til 0,1 mia. kr., af prioritetsgæld og næsten 5 pct., svarende til 0,2 mia. kr., af vekselgæld (finansveksler), medens de resterende 77 pct. eller 2,6 mia. kr. er anden gæld. Bankgælden spiller især

Tabel 29« Sammensætningen af finansierings- og investerings-selskabernes fremmedkapital ved udgangen af 1971

	1): Heraf:				
	2): Fremmedkapital	3): Bankgæld	4): Priontetsgæld	5): Vekselgæld	6): Fremmedkapital
	medka- pital	gæld	tets- gæld	'gæld	*øvrigt
	mill. kr			pet.	
Bankejede finansieringsselskaber	372,5	43,1	-	23,6	33,3
Andre åbne finansieringsselskaber	395,8	10,6	0,5	-	88,9
Varemærkefinansieringsselskaber	317,2	19,6	-	18,4	62,0
Branchefinansieringsselskaber	136,1	19,0	6,8	-	74,2
Koneernfinansieringsselskaber	606,5	12,8	1,8	0,4	85,0
Andre lukkede finansieringsselskaber	112,8	17,5	22,7	-	59,8
Finansieringsselskaber tilsammen	1.940,9	20,0	2,5	7,7	69,8
Holdingselskaber	1.138,8	8,7	0,8	-	90,5
Pantebrevsselskaber	176,0	29,4	3,1	0,5	67,0
Obligationsselskaber	2,8	-	-	-	100,0
Andre investerings-selskaber	201,2	4,2	8,5	-	87,3
Investerings-selskaber tilsammen	1.414,9	11,3	2,2	0,1	86,4
Finansierings- og investerings-selsk. tilsammen	3.355,8	16,3	2,7	4,5	76,5

en rolle som finansieringskilde i de bankejede finansieringsselskaber samt i pantebrevsselskaberne, medens prioritetsgælden betyder mest i andre lukkede finansieringsselskaber og andre investeringsselskaber, netop de selskabstyper, hvor realaktiverne i form af fast ejendom spiller den relativt største rolle. Vekselgælden på finansveksler er stærkt koncentreret hos de bankejede finansieringsselskaber og varemærkefinansieringsselskaberne.

8. Langt den overvejende del af finansierings- og investeringsselskabernes fremmedkapital er opført under betegnelsen "anden gæld" i det anvendte spørgeskema (passivpost 10). Fordelingen af denne post, der ved udgangen af 1971 er på 2.238 mill. kr., på gældsarter, er vist i tabel 30. Heraf fremgår det, at 32 pct. af posten eller 707 mill. kr. er gæld til moder-, søster- eller datterselskaber, 53 pct. eller 1.193 mill. kr. er anden gæld med kort løbetid (til og med 1 år) og 13 pct. eller 286 mill. kr. er anden gæld med mellemlang løbetid (fra 1 til og med 10 år), og de resterende 2 pct. eller 251 mill. kr. er anden gæld med lang løbetid (over 10 år). Gælden til moder-, søster- eller datterselskaber spiller med 74 pct. af den samlede post en langt større rolle for investeringsselskaberne end for finansieringsselskaberne, hvor den kun udgør 20 pct. Det er især holdingselskaberne og andre investeringsselskaber blandt investeringsselskaberne og varemærkefinansieringsselskaberne og koncernfinansieringsselskaberne blandt finansieringsselskaberne, der er præget af dette gældstilhørsforhold til koncernens øvrige selskaber. Svarende til den ovenfor nævnte tendens med hensyn til koncerngælden er det især finansieringsselskabernes passiver, der er præget af anden gæld, og her overvejende af kort gæld med varemærke- og branchefinansieringsselskaberne samt andre lukkede finansieringsselskaber og de bankejede finansieringsselskaber som undtagelserne.

Tabel 30. Fordeling af finansierings- og investeringsselskabernes "anden gæld" l) ved udgangen af 1971 på gældsarter

	: Anden:		heraf:			:
	: gæld l)	: Gæld	: Anden gæld med løbetid:	:	:	:
	: til-	: til mo-	: Til	: Fra	: Over	:
	: sam-	: der-,	: og	: 1	: 10	:
	: men	: søster-	: med	: til og	: år	:
		: eller	: 1 år	: med	:	:
		: datter-		: 10 år	:	:
		: selska-		:	:	:
		: ber		:	:	:
	mill.					
	i		pct.			
	kr.		%			
Bankejede finansie-						
ringsselskaber. ...	102,1	9,3	25,6	65,1		
Andre åbne finansie-						
ringsselskaber. ...	345,6	1,7	97,9	0,4		
Varemærke finansie-						
ringsselskaber. ...	170,0	54,7	12,3	32,6	0,4	
Branchefinansie-						
ringsselskaber	85,3	22,4	18,9	56,7	2,0	
Koncernfinansie-						
ringsselskaber....	449,8	24,7	73,6	0,4	2,3	
Andre lukkede fi-						
nansieringsselska-						
ber.	55,4	11,9	11,1	38,4	38,6	
Finansieringsselska-						
ber tilsammen.	1.208,2	20,3	61,1	16,1	2,5	
Holdingselskaber...	773,0	78,4	11,2	8,1	2,3	
Pantebrevsselskaber	105,0	36,3	42,5	18,3	2,9	
Obligationselska-						
ber.	2,2	50,0	45,5	4,5		
Andre investerings-						
selskaber.	149,1	77,5	14,0	8,0	0,5	
Investeringsselska-						
ber tilsammen.	1.029,3	73,9	15,1	8,9	2,1	
Finansierings- og						
investeringsselska-						
ber tilsammen.....	2.237,5	31,6	53,3	12,8	2,3	

l) Passivpost 10 i spørgeskemaet

Hos investeringsselskaberne er det også den korte gæld, der spiller den største rolle - omend slet ikke så udpræget som hos finansieringsselskaberne. Det er især obligations- og pantebrevsselskaberne, dette gælder for, medens den mellemlange gæld også spiller en vis rolle for holdingselskaberne og andre investeringsselskaber.

9. Resultatet af en fordeling af den samlede gældspost "anden gæld" (passivpost 10) efter långiverens art - er vist i tabel 31. Af det samlede beløb ved udgangen af 1971 på 2.238 mill. kr. er de 440 mill. kr. eller 20 pct. gæld til finansieringsselskaber, de 1507 mill. kr. eller 67 pct. gæld til erhvervsdrivende og de resterende 291 mill. kr. eller 13 pct. gæld til private husholdninger. Gælden til finansieringsselskaber er koncentreret hos andre åbne finansieringsselskaber end de bankejede, holdingselskaberne og koncernfinansieringsselskaberne, medens gælden til private især forekommer hos holdingselskaberne, de åbne finansieringsselskaber (såvel bankejede som andre), branchefinansieringsselskaberne og pantebrevsselskaberne.

10. Sammenlignes oplysningerne i det foregående om finansierings- og investeringsselskabernes aktiver og passiver, specielt tabellerne 27 og 31, fremgår det, at disse selskabers aktivitet og finansieringen heraf især foregår som mellemlid mellem erhvervsvirksomheder. Kun en mindre del af disse selskabers udlån retter sig direkte mod husholdningerne, omend de indirekte - f.eks. gennem belåning af afbetalingskontrakter - spiller en ikke ubetydelig rolle i dækningen af deres finansieringsbehov, jfr. nedenfor i kapitel III.

11. Ved udgangen af 1971 var der af finansierings- og investeringsselskaberne afgivet samlede kautions- og garantiforpligtelser for 372 mill. kr. Fordelingen af dette

Tabel 31. Fordeling af finansierings- og investeringsselskabernes "anden gæld") ultimo 1971 efter långiverens art

	Finansie- ringssel- skaber	Erhvervs- drivende	Private hushold- ninger	Tilsammen
	mill. kr.			
Bankejede finansieringsselskaber	3,8	76,5	21,8	102,1
Andre åbne finansieringsselskaber	235,0	96,8	13,8	345,6
Varemærkefinansieringsselskaber...	-	169,4	0,6	170,0
Branchefinansieringsselskaber...	0,9	66,5	17,9	85,3
Koneernfinansieringsselskaber...	76,5	337,4	35,9	449,8
Andre lukkede finansieringsselskaber	0,6	53,1	1,7	55,4
Finansieringsselskaber tilsammen.	316,8	799,7	91,7	1.208,2
Holdingselskaber..	116,0	502,4	154,6	773,0
Pantebrevsselskaber	-	81,1	23,9	105,0
Obligationsselskaber	-	1,1	1,1	2,2
Andre investeringselskaber	7,5	122,3	19,3	149,1
Investeringsselskaber tilsammen	123,5	706,9	198,9	1.029,3
Finansierings- og investeringsselskaber tilsammen....	440,3	1.506,6	290,6	2.237,5

l) Passivpost 10 i spørgeskemaet

beløb på de enkelte selskabstyper fremgår af tabel 32. Medens forpligtelsen fordeler sig nogenlunde ligeligt med 181 mill. kr. afgivet af finansieringsselskaberne og 191 mill. kr. af investeringsselskaberne, er det i førstnævnte

gruppe koncern- og branchefinansieringsselskaber, der står for hovedparten af disse forpligtelser, medens sidstnævnte gruppe på dette punkt - som på så mange andre - præges af holdingselskaberne og i mindre omfang af andre investeringselskaber.

12. Til slut skal foretages en kortfattet sammenligning af de rentesatser, de enkelte finansierings- og investeringselskabers typer ved udgangen af 1971 anvendte i deres forskellige former for udlånsvirksomhed, jfr. tabel 33.

Tabel 32. Finansierings- og investeringsselskabernes kautions- og garantiforpligtelser ved udgangen af 1971

	:Kautions- og garanti- : forpligtelser	:
	mill. kr.	
Bankejede finansieringsselskaber.	0,2	
Andre åbne finansieringsselskaber.	-	
Varemærkefinansieringsselskaber.	-	
Branchefinansieringsselskaber	63,5	
Koneernfinansieringsselskaber	108,7	
Andre lukkede finansieringsselskaber.	8,7	
Finansieringsselskaber tilsammen.	181,1	
Holdingselskaber.	160,3	
Pantebrevsselskaber.	0,7	
Obligationsselskaber.	1,9	
Andre investeringsselskaber..	27,7	
Investeringselskaber tilsammen.	190,6	
Finansierings- og investeringselskaber tilsammen.	371,7	

Alle rentesatser er incl. eventuel løbende provision.

For belåning af afbetalingskontrakter krævedes en rente, der i gennemsnit varierer fra godt 10 til 20 pct. p.a. Koncernselskabene ligger her lavest, medens gruppen "an-

Tabel 33» Finansierings- og investeringsselskabernes rentesatser ved udlån ved udgangen af 1971.

	: Rente 1) ved udlån i form af: _____ :			
	: Belåning af afbetalingskontrakter :	: Belåning af fakturaer :	: Lån mod håndpant i ejerpantebreve :	: Anden form for udlånsvirksomhed :
	_____ pct. p.a. _____			
Bankejede finansieringsselskaber.	14	11		
Andre åbne finansieringsselskaber.	18	-	15	14
Varemærkefinansieringsselskaber.	16	11		
Branchefinansieringsselskaber.	18½	-	—	12
Koneernfinansieringsselskaber.	10½	-	-	k
Andre lukkede finansieringsselskaber.	-	—	-	15
Holdingselskaber.	-	-	-	9
Pantebrevsselskaber.	-	-	17	15
Obligationsselskaber.	-	—	-	-
Andre investeringselskaber.	20	-	9	6

Anm.: I det omfang, der opkræves løbende provision, er satserne incl. denne.

dre investeringsselskaber" ligger højest. Nogenlunde midt imellem ligger de bankejede finansieringsselskaber og varemærkefinansieringsselskaberne med rentesatser på henholdsvis 14 og 16 pct. p.a. ved udgangen af 1971, medens de "andre åbne finansieringsselskaber" end de bankejede samt branchefinansieringsselskaberne med 18 og $18\frac{1}{2}$ pct. p.a. ligger noget højere. I øvrigt gælder det for alle selskabstyper, at der er relativ stor spredning imellem satserne fra selskab til selskab, mest udpræget blandt koncernfinansieringsselskaber, hvor selskabet med den laveste sats ligger på 0 pct. p.a., medens selskabet med den højeste sats ligger på 20 pct. p.a., og blandt de bankejede finansieringsselskaber, hvor de tilsvarende satser er 5i og 18 pct. p.a.

Rentesatsen ved belåning af fakturaer ligger for såvel de bankejede som varemærkefinansieringsselskaberne på 11 pct. p.a., hertil kommer for de bankejede finansieringsselskaber en faktureringsprovision på fra $\frac{1}{4}$ til $2\frac{3}{4}$ pct. af fakturabeløbet og afhængigt af dettes størrelse m.v.

Ved udlån mod håndpant i ejerpantebreve opkrævedes ved udgangen af 1971 en rente, der i gennemsnit varierede fra 9 pct. p.a. (andre investeringsselskaber) til 17 pct. p.a. (pantebrevsselskaber). Lidt under pantebrevsselskaberne lå andre åbne finansieringsselskaber, der ved denne udlånsform opkrævede 15 pct. p.a. Tallene for de enkelte selskabstyper dækker ikke over nogen væsentlig spredning på de enkelte selskaber inden for hver selskabstype, hvorfor disse forskelle i rentesatser synes at dække over karakteristiske forskelle mellem på den ene side andre åbne finansieringsselskaber end de bankejede og pantebrevssel-

Note til tabel 33:

- 1) Incl. løbende provision.
- 2) Hertil kommer en factoringprovision, i gennemsnit på godt $1\frac{1}{2}$ pct. af fakturabeløbet.

skaberne og på den anden **side** andre investeringsselskaber, hvis lave rentesatser kan hænge sammen med disse selskabs eventuelle koncerntilhørsforhold, jfr. bemærkningerne nedenfor.

Rentesatserne - opgjort som gennemsnittet inden for den enkelte selskabstype - for den vigtigste udlånspost, nemlig "anden form for udlånsvirksomhed", varierer overordentlig meget; fra 4 pct. p.a. hos koncernfinansieringsselskaberne til 15 pct. hos andre lukkede finansieringsselskaber og pantebrevsselskaberne. Lidt over minimum ligger andre investeringsselskaber med et gennemsnit på 6 pct. p.a., herefter følger holdingselskaberne med 9 pct. p.a., branchefinansieringsselskaberne med 12 pct. p.a., andre åbne finansieringsselskaber med 14 pct. p.a. og endelig andre lukkede finansieringsselskaber og pantebrevsselskaberne med 15 pct. p.a.

Disse forskelle dækker over ligeså store - eller større - forskelle fra selskab til selskab inden for de fleste af de selskabstyper, der her er nævnt. Især blandt koncernfinansieringsselskaberne og holdingselskaberne findes relativt mange selskaber, der ved udlån til moder-, søster- eller datterselskaber slet ikke opkræver rente eller kun opkræver en - i forhold til det almindelige renteniveau - forsvindende rente. Det samme fænomen - omend væsentligt mindre udbredt - træffes blandt andre åbne finansieringsselskaber end de bankejede og blandt andre investeringsselskaber. Denne undertiden meget lave rente skal ses på baggrund af, at koncernfinansieringsselskaberne og holdingselskaberne - og i mindre grad de øvrige nævnte selskabstyper - udøver en art intern bankvirksomhed imellem beslægtede selskaber på finansieringsvilkår, der ikke nødvendigvis svarer til vilkårene på det øvrige kreditmarked. De lave rentesatser kan f.eks. være et led i koncernens likviditets- eller investeringsstyring, ligesom skatte-

mæssige overvejelser kan spille en rolle for rentefastsættelsen.

For finansierings- og investeringsselskabernes udadvendte udlånsaktivitet synes således ved udgangen af 1971 at kunne konstateres et renteniveau på 14-20 pct. p.a., medens renteniveauet for den mere indadvendte låneaktivitet (koncernlån m.v.) ligger væsentligt lavere.

For de udlånsformer, hvor der kræves oprettet sikringskonto, vil den effektive rente, der må betales for disse udlån, hyppigt ligge over de ovenfor nævnte satser, da indestående sikringskonti typisk forrentes med en lavere rentesats, end den, der opkræves på det tilsvarende udlån.

II.d. Udstedelsen af løsørepanterbreve

1. Indledning

1. I undersøgelsen af detailhandelens, herunder automobilbranchens kundetilgodehavender, er der indhentet oplysninger om såvel kundetilgodehavender, hvor firmaet ved en afbetalingskontrakt har forbeholdt sig ejendomsret til salgsgenstanden, som kundetilgodehavender uden sådant sikkerhedsgrundlag. I disse sidste tilfælde vil firmaet kunne skaffe sig en vis sikkerhed for beløbet ved at stille krav om underpantsætning af salgsgenstanden. Når sælger vælger denne form for sikkerhedsstillelse fremfor en afbetalingskontrakt, kan det f.eks. skyldes, at kunden ikke er i stand til at præstere den i afbetalingsloven fastsatte minimale kontante udbetaling på 20 pct. Der er ikke i undersøgelsen af detailhandelens kundetilgodehavender indhentet oplysning om den del af kundetilgodehavenderne, der er sikret ved løsørepanterbreve, men som i øvrigt er medregnet i opgørelsen af de samlede kundetilgodehavender; derimod foreligger der i undersøgelsen af finansierings- og investeringsselskabernes aktiver og passiver oplysning om disse selskabers udlån mod underpant i løsøre. Som supplement til disse undersøgelser har udvalget derfor fundet, at der var behov for en samlet belysning af udstedelsen af løsørepanterbreve.

2. Ved udstedelsen af løsørepanterbreve skal der, ligesom ved pantebreve i fast ejendom, iagttages bestemte

formelle regier. Løsørepantebreve skal således tinglyses, for at panteretten kan have gyldighed mod aftaler, der i god tro indgås med pantets ejer, og mod retsforfølgning. Offentliggørelse af tinglysninger af løsørepantebreve sker i Tingbladet, som er en del af Statstidende. Løsørepantebreve kan udstedes ikke alene af personer, men også selskaber, foreninger og lignende kan være pantsættere; ligesom pantebreve i fast ejendom kan løsørepantebreve udstedes enten direkte til panthaveren (almindelige løsørepantebreve) eller til pantsætteren selv (løsøreejerpantebreve). I pantebrevet skal genstanden for pantsætningen angives på en sådan måde, at individualisering er mulig. Pantegenstandens art anføres imidlertid ikke i Tingbladet.

2. Udstedelsen af løsørepantebreve

1. På grundlag af oplysningerne i Tingbladet er der nedenfor i tabel 1 foretaget en opgørelse af bruttotilgangen af løsørepantebreve i maj måned 1970, 1971 og 1972 samt i august 1972 fordelt på almindelige løsørepantebreve og løsøreejerpantebreve. De almindelige løsørepantebreve er opdelt efter følgende kategorier af långivere: Banker og sparekasser, erhvervsfinansieringsinstitutter og forsikringsselskaber, finansieringsselskaber, stat og kommuner samt andre långivere. Fra den sidste kategori, der omfatter såvel private som erhvervsdrivende, er udskilt løsørepantebreve udstedt til automobilforhandlerfirmaer og radio- og TV-forhandlerfirmaer. Tabellen angiver de faktisk konstaterede beløb for tinglyste løsørepantebreve i undersøgelsesmånederne og de hertil svarende procentvise fordelinger. Endvidere er for de almindelige løsørepantebreve og løsøreejerpantebrevene under ét anført den gennemsnitlige beløbsmæssige størrelse. Det skal

bemærkes, at de i tabellen anførte tal ikke er korrigeret for at undersøgelsesmånederne dækker over et forskelligt antal tinglysningsdage.

2. Ved vurderingen af udstedelsen af løsørepanterbreve må det tages i betragtning, at denne ikke nødvendigvis er udtryk for en tilsvarende kreditfinansiering af køb af løsøregegenstande. Således kan genstanden for pantsætningen ikke i alle tilfælde påregnes at være identisk med den genstand, hvis køb er finansieret ved udstedelse af løsørepanterbrevet, idet løsørepanterbrevet f.eks. kan udgøre en supplerende sikkerhed for en kredit, der ikke vedrører løsøret, ligesom løsørepanterbrevet selv kan suppleres med sikkerhedsstillelse af anden art. Hertil kommer, at køb af løsøregegenstande kan finansieres med sikkerhed i tidligere udstedte løsørepanterbreve - navnlig løsøreejerpanterbreve kan anvendes hertil. På trods af disse usikkerhedsmomenter vil den samlede udstedelse af løsørepanterbreve antagelig være et nogenlunde godt udtryk for en tilsvarende kreditfinansiering af køb af løsøregegenstande.

3. Det fremgår af tabellen, at de samlede tinglysninger af løsørepanterbreve er vokset fra 76 mill.kr. i maj 1970 til godt 60 mill.kr. i maj 1972. Løsørepanterbrevenes gennemsnitlige størrelse har varieret fra ca. 26.000 kr. i maj 1970 og 1972 til ca. 30.000 kr. i maj 1971. En supplerende undersøgelse af tinglysningernes geografiske fordeling viser, at en forholdsvis stor del af disse panterbreve er tinglyst i Københavnsområdet.

h. Den andel af den samlede tilgang af løsørepanterbreve, der vedrørte almindelige løsørepanterbreve, udgjorde i maj 1970 halvdelen og i maj 1972 ca. 1/3. Banker og sparekasser yder kun i beskeden udstrækning lån mod sikkerhed i almindelige løsørepanterbreve. Der er - efter hvad

Tabel 1. Tinglysninger af løsørepandebrevne fordelt på kategorier af långivere 1970-1972

	Maj : 1970	Maj ; 1971	Maj : 1972	August : 1972
	mill. kr.			
<u>Almindelige løsørepandebrevne</u>	18,1	19,8	21,1	18,6
Udstedt til:				
Banker, sparekasser.....	2,2	2,9	3,6	2,4
Erhvervsfinansieringsinstitutter og forsikringsselskaber.....	1,1	0,6	1,0	0,5
Finansieringsselskaber.....	2,2	0,3	2,2	1,5
Stat og kommuner.....	3,6	6,2	1,3	0,9
Andre	9,0	9,8	13,0	13,3
herunder:				
Automobilforhandlerfirmaer.....	2,5	1,4	0,8	2,5
Radio- og TV-forhandlerfirmaer.....	0,1	0,2	2,0	0,3
<u>Løserejerpandebrevne</u>	17,9	23,3	41,7	38,2
Løsørepandebrevne ialt.....	36,0	43,1	62,8	56,8
	pct.			
<u>Almindelige løsørepandebrevne</u>	50	46	34	33
Udstedt til:				
Banker, sparekasser.....	6	7	6	1
Erhvervsfinansieringsinstitutter og forsikringsselskaber.....	3	1 2		1
Finansieringsselskaber.....	6	1	4	3
Stat og kommuner.....	10	14	2	2
Andre	25	23	20	23
herunder:				
Automobilforhandlerfirmaer.....	7	3	1	4
Radio- og TV-forhandlerfirmaer.....	-	-	3	1
<u>Løserejerpandebrevne</u>	50	54	66	67
Løsørepandebrevne ialt.....	100	100	100	100
	1.000 kr.			
Løsørepandebrevnenes gennemsnitlige størrelse	26,6	30,4	26,3	27,5

l) Kreditforeningen for industrielle ejendomme, Industriens Hypotekfond og Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk.

der er oplyst for udvalget - i disse tilfælde altovervejende tale om erhvervsmæssige lån, hvorimod forbrugslån kun undtagelsesvis sikres ved almindelige løsørepantebreve. Da det må antages, at en betydelig del af de udstedte løsørepantebreve deponeres som sikkerhed for lån i pengeinstitutterne jfr. nedenfor, må det i tabel 1 anførte beløb for løsørepantebreve udstedt til banker og sparekasser formodes at være udtryk for en undervurdering af pengeinstitutternes faktiske andel af kreditgivning mod sikkerhed i løsørepantebreve.

Erhvervsfinansieringsinstitutter og forsikringsselskaber yder kun i begrænset omfang lån mod pant i løsøre. For Kreditforeningen for industrielle ejendomme og Industriens Hypotekfonds vedkommende repræsenterer løsørepantebrevene imidlertid ikke nogen selvstændig kreditgivning, idet disse pantebreve alene fungerer som supplerende sikkerhed for lån mod pant i fast ejendom. Derimod er der for Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk tale om selvstændige lån mod sikkerhed i løsørepantebreve. Finansieringsselskabernes andel af den samlede udstedelse af løsørepantebreve er ligeledes beskeden. Der er her altovervejende tale om finansiering af salget af bestemte varer.

Udstedelsen af løsørepantebreve til stat og kommuner, der dækker over det offentliges ydelse af lån i henhold til særlig lovgivning, har i de undersøgte måneder varieret fra 2 til 14 pct. af den samlede beløbsmæssige udstedelse. Det drejer sig især om Apotekerfonden, der yder lån til overtagelse eller etablering af apoteker samt Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning, der yder lån til støtte af bl.a. håndværk, mindre industri, detailhandel og fiskeri samt til erhvervsmæssige etableringer i egnsudviklingsområder. Endvidere Motorudvalget for invaliderede, der yder lån til handicappede til anskaffelse af bil.

Blandt de almindelige løsørepanterbreve er pantebreve udstedt til "andre" beløbsmæssigt den vigtigste kategori, idet disse pantebreve i de undersøgte måneder har udgjort knap $1/4$ af den samlede beløbsmæssige udstedelse. Denne kategori dækker i det væsentligste over pantebreve udstedt til erhvervsvirksomheder, medens pantebreve udstedt til private kun udgør en mindre del heraf. Blandt de forskellige brancher tegner automobilforhandlerfirmaerne sig for en stor del af de udstedte løsørepanterbreve, der i første række er udstedt af andre erhvervsdrivende med sikkerhed i varevogne og lastbiler og kun i mindre omfang af privatpersoner.

Den i forhold til de øvrige undersøgte måneder betydelige udstedelse af løsørepanterbreve i maj 1972 til radio- og TV-forhandlerfirmaer, skyldes, efter hvad der er oplyst for udvalget, et særligt salg fremstød for farve-TV apparater med henblik på de olympiske lege i eftersommeren 1972.

5. Overfor de almindelige løsørepanterbreve står løsøreejerpanterbrevene, der udgør den største del af den samlede beløbsmæssige udstedelse. Andelen er steget fra halvdelen i 1970 til $2/3$ i 1972. Disse pantebreve repræsenterer ikke i sig selv nogen långivning, men anvendes i det væsentligste som sikkerhed for lån. Som følge af ejerpanterbrevets "anonymitet" er det imidlertid ikke muligt direkte at få oplysning om, hvem långiverne er. Derimod er der visse muligheder for ved gennemsyn af de enkelte genparter af løsøreejerpanterbrevene, der opbevares hos tinglysningsmyndighederne, at danne sig et indtryk af långivernes identitet. Med dette formål for øje samt for at få et generelt indblik i, hvilke arter af løsøre genstande, der danner grundlag for løsørepanterbrevsætningerne, har udvalgets sekretariat i foråret 1973 foretaget en undersøgelse af tilfældigt udvalgte genparter af løsørepanterbreve udstedt i det seneste

år under Københavns byret.

For løsøre-ejerpantebrevenes vedkommende var billedet, at disse overvejende var udstedt med sikkerhed i personbiler - såvel nye som brugte. Herudover var de almindeligste pantegenstande driftsinventar samt varevogne og lastbiler.

På langt de fleste løsøre-ejerpantebreve var et pengeinstitut anført som anmelder af de pågældende pantebreve. Dette er ikke nødvendigvis ensbetydende med, at løsøre-ejerpantebrevene er deponeret i de pågældende pengeinstitutter som sikkerhed for lån, men vil dog være et indicium for, at dette er tilfældet. Undersøgelsen peger derfor på, at en overvejende del af de udstedte løsøre-ejerpantebreve må antages at tjene som sikkerhed for lån i pengeinstitutterne fortrinsvis til køb af personbiler.

Den betydelige vægt, ejerpantebrevene har i den samlede udstedelse af løsørepantebreve, er formentlig traditionsbestemt. Herudover kan der peges på, at anvendelsen af løsøre-ejerpantebreve i modsætning til det almindelige løsørepantebrev ikke behøver at være begrænset til et bestemt låneforhold, idet de vil kunne anvendes ved en senere låntagning med sikkerhed i den pantsatte løsøregenstand. Dette vil navnlig kunne have betydning for erhvervsdrivende i tilfælde, hvor den pantsatte genstand har en lang levetid. Endvidere kan det forhold, at ejerpantebrevet ikke gennem offentliggørelse i Tingbladet afslører noget låneforhold, tænkes at spille en rolle.

6. På grundlag af oplysningerne i Tingbladet har udvalget forsøgt at skønne over, hvor stor en del af den i tabel 1 opgjorte bruttotilgang af løsørepantebreve, der må antages at dække over lån til forbrugsformål. Udgangspunktet for skønnet har for de almindelige løsørepantebreve været oplysninger om, til hvem og af hvem løsørepantebrevene er udstedt, kombineret med oplysninger om pantebrevenes beløbsmæssige størrelse. I de tilfælde, hvor løsøre-

pantebrevene er udstedt til kreditorer, der hverken yder forbrugslån eller formidler forbrugsgoder samt i de tilfælde, hvor debitor er et selskab, firma eller en erhvervsdrivende, herunder landmænd, er løsøre pantebrevene registreret som dækkende over erhvervsmæssige kreditter. I alle andre tilfælde, hvor der ikke umiddelbart ud fra kendskab til debitor eller kreditor har kunnet skønnes over låneformålet, er fordelingen foretaget ud fra pantebrevets beløbsmæssige størrelse. Ud fra en antagelse om, at personbiler er det forbrugsgode, der typisk sikres ved udstedelse af løsøre pantebreve, er det forudsat, at alle pantebreve under 50.000 kr. dækker over lån til forbrugsformål. På grundlag af denne skønsmæssige fordeling kan det anslås, at omkring 40 pct. af det samlede beløb for udstedte pantebreve må antages at dække over forbrugskreditter, mens ca. 60 pct. må antages at vedrøre erhvervsmæssige kreditter.

7. Som grundlag for en vurdering af løsøre pantebrevenes betydning i forbruger kreditten er der foretaget en optælling af den samlede udstedelse af løsøre pantebreve i 1971, som beløb sig til ialt 490 mill.kr. Sammenlignes dette tal med de i tabel 1 opgjorte beløb for tinglyste løsøre pantebreve, kan det anslås, at den samlede udstedelse af løsøre pantebreve i året 1970 har andraget knap 400 mill.kr. og i året 1972 mellem 600 og 700 mill.kr. Sammenholder man det nedenfor i kapitel III. opgjorte tal på ca. 4,3 mia. kr. for den beløbsmæssige tilgang af afbetalingskontrakter og udviklingen i kontokreditter i 1972 med udstedelsen af løsøre pantebreve, der i 1972 har ligget på niveauet 650 mill.kr., hvoraf det kan antages, at ca. 40 pct. eller ca. 260 mill.kr. vedrører kreditter til forbrugsformål, ses det, at lån mod løsøre pantebreve kun udgør et beskedent beløb sammenlignet med detailhandelens samlede forbruger kreditter. En del af kreditgivningen sikret ved underpant

i løsøre er iøvrigt som ovenfor nævnt ydet af detailhandelen og derfor medregnet i tallet for dennes samlede kreditgivning.

Kapitel III

Samlet billede af forbrugerkreditte i Danmark i 1972

1. Indledning

1. Med udgangspunkt i de i kapitel II og bilag 1 gengivne undersøgelsesresultater samt den officielle statistik skal i det følgende forsøges en samlet vurdering af forbruger-kreditte i Danmark i 1972.

Først defineres selve forbrugerkreditbegrebet, og de forskellige former for kreditkøb, hvorved forbrugerkreditte opstår, belyses. Herefter vurderes forbrugerkreditteens omfang, finansiering og vilkår. Til slut foretages en sammenfatning af det billede af forbrugerkreditte i 1972, som udvalgets undersøgelser har afdækket.

2. Forinden skal dog forudskikkes nogle bemærkninger om forhold, der bør have i erindring ved vurderingen af det fremkomne billede.

For det første skal nævnes, at forbrugerkreditbegrebet i nærværende sammenhæng ikke omfatter kredit opstået i forbindelse med husholdningens erhvervelse af fast ejendom, hvad enten der er tale om bolig eller fritidshus m.v. Dette nævnes, fordi husholdningernes gældsposter i denne forbindelse overstiger deres gældsposter opstået ved erhvervelse af varige forbrugsgoder mange gange og i det hele taget er langt den vigtigste post på husholdningernes gælds-side. Også andre gældsposter, som f.eks. studiegæld, falder

uden for forbrugerkreditområdet.

For det andet skal nævnes, at finansielle analyser af kredit til bestemte formål altid vil støde på den komplikation, at det ofte er meget vanskeligt præcist at angive, hvad en bestemt kreditydelse rent faktisk har finansieret. På forbrugerkreditområdet er dette problem koncentreret om de forbrugerkreditter, der opstår i forbindelse med finansieringen af husholdningernes kontantkøb. Her må der nemlig trækkes en grænse mellem husholdningernes egne midler og midler lånt netop til finansiering af købet af det pågældende varige forbrugsgode. Denne grænsedragning, der er særlig vanskelig at foretage for husholdninger, hvor eet eller flere medlemmer er selvstændige erhvervsdrivende, er i nærværende sammenhæng foretaget af husholdningerne selv, jfr. beskrivelsen i bilag 1 af den ved oplysningernes indsamling anvendte interviewteknik.

For det tredje skal nævnes, at hovedparten af det materiale, som fremstillingen i det følgende er baseret på, er indsamlet på stikprøvebasis og derfor behæftet med en vis usikkerhed. Fremstillingen i det følgende må naturligvis ses i lyset heraf.

Endelig bør det erindres ved vurderingen af de konkrete tal, at 1972 var præget af en vis tilbageholdenhed i husholdningernes efterspørgsel, hvad angår det i forbrugerkreditsammenhæng stærkt dominerende forbrugsgode bilerne. En tilbageholdenhed, der må tilskrives den i efteråret 1971 indførte importafgift og den tidsmæssige placering af dennes afvikling.

3. Ved forbrugerkredit forstås kredit ydet til husholdningerne til finansiering af disses køb af forbrugsgoder.

Set fra husholdningernes - låntagernes - side kan denne kredit for det første opstå ved, at sælgeren - detailhandleren - i forbindelse med købet yder husholdningen en kredit til finansiering af den del af købesummen, der ikke

er dækket ved kontant udbetaling, incl. værdien af ibyttetagte varer.

For det andet kan kreditten opstå ved, at husholdningen optager et lån i en finansiel institution, først og fremmest bank eller sparekasse, til finansiering af købet, der så til gengæld sker kontant. Denne type kontantkøb betegnes i det følgende lånefinansierede kontantkøb, uanset om kontantkøbet delvis er finansieret ved egne midler, herunder salg af brugt gode.

I praksis forekommer det dog, at husholdningernes køb af mere kostbare forbrugsgoder finansieres ved en kombination af de to her nævnte forbrugerkredittyper, idet den i forbindelse med afbetalings- eller kontokøbet erlagte udbetaling mere eller mindre er tilvejebragt ved låntagning.

For fuldstændighedens skyld må også nævnes den tredje mulighed, nemlig at husholdningen finansierer købet ved lån hos andre husholdninger, f.eks. slægtninge eller private sælgere, eller hos erhvervsvirksomheder i form af lån hos arbejdsgivere. Da der ikke foreligger fuldstændige statistiske oplysninger om denne form for forbrugerkredit, vil den kun blive sporadisk omtalt i det følgende.

4. Set fra detailhandelens side er forbrugerkredit den del af detailhandelens kundetilgodehavender, der er ydet til husholdninger i forbindelse med salg m.v. af forbrugsgoder til disse. I den forbindelse opstår spørgsmålet om, i hvilket omfang disse kreditter af detailhandelen refinansieres i de finansielle institutioner (bank, sparekasse eller finansieringsselskab) eller hos leverandører og/eller importører. Denne refinansiering kan dels ske direkte i form af belåning af disse kundetilgodehavender - typisk i form af diskontering af afbetalingskontrakter - dels indirekte gennem tilsvarende træk på kassekreditter m.v. eller leverandørkreditter (handelskreditter).

5. Endelig kan forbrugerkreditten anskues fra de finansielle institutioners side, og kan her dels defineres som disse institutioners direkte udlån til forbrugsformål, d.v.s. udlån direkte til husholdningerne til finansiering af disses køb af varige forbrugsgoder, dels som disse institutioners indirekte udlån til forbrugsformål i form af lån til finansiering af detailhandelens kreditsalg til husholdninger af forbrugsgoder.

2. Kreditkøbenes udbredelse

1. Med udgangspunkt i tabel 10 i kapitel II.b. - der viser, hvorledes den samlede omsætning i 1. halvår 1972 indenfor de undersøgte brancher samt stormagasiner og forbrugerkooperationen fordeler sig på omsætningsarter - er i tabel 1 vist resultatet af en opregning til årsbasis af disse tal. Opregningen er foretaget ved hjælp af det af Danmarks Statistik offentliggjorte værdiindeks for detailomsætningen indenfor de enkelte brancher, med undtagelse af automobilbranchen, hvor opregningen er sket på grundlag af registreringstallene for nyregistrerede personbiler. Ved opregningen er gjort den forudsætning, at fordelingen på omsætningsarter - henholdsvis kontantkøb, afbetalingskøb og kontokøb - i 1. halvår 1972 kan tages som et repræsentativt udtryk for fordelingen i hele 1972. Bl.a. som følge heraf er tallene behæftet med en vis usikkerhed.

Af tabel 1 fremgår det, at den samlede omsætning indenfor de undersøgte 14 detailhandelsbrancher - der fortrinsvis handler med varige forbrugsgoder - samt i stormagasinerne i 1972 var på 17,9 mia. kr. Heraf var størstedelen, nemlig 12,8 mia. kr. eller næsten 72 pct., kontantkøb, medens afbetalingskøbene udgjorde 3,4 mia. kr. eller 19 pct. af de samlede køb og kontokøbene næsten 1,7 mia. kr. eller 9 pct. Afbetalingskøbene var stærkt koncentrerede i tre brancher, nemlig boligudstørsbranchen med 0,5 mia.

kr., radio- og TV-branchen med 0,4 mia. kr. og automobilbranchen med 2,2 mia. kr., medens kontokøbene især var koncentreret i automobilbranchen og stormagasinerne med henholdsvis 0,7 mia. kr. og godt 0,5 mia. kr. Det bør nævnes, at de samlede afbetalingskøb i automobilbranchen på 2,2 mia. kr. er fremkommet ved salg af nye og brugte personbiler, medens kontokøbene på 0,7 mia. kr. vedrører reparation, service m.v. af personbiler, hvor der er ydet en kontokredit, der har en løbetid på over 30 dage.

Tabel 1. Fordeling på omsætningsarter i 1972 af den samlede omsætning indenfor de undersøgte brancher og stormagasinerne

	Kontant- køb	Afbeta- lingskøb	Konto- køb	Samlede køb
	mill. kr.			
Boligudstysbranchen..	1.385	530	122	2.037
Radio- og TV-branchen.	653	427	107	1.187
Automobilbranchen. . . .	4.357	2.179	726	7.262
Stormagasiner.	1.258	37	545	1.840
Ovrige undersøgte bran- cher ¹⁾	5.131	239	183	5.553
<u>Tilsammen.</u>	<u>12.784</u>	<u>3.412</u>	<u>1.683</u>	<u>17.879</u>

1) Excl. forbrugerkooperationen, hvis kreditsalg i 1972 udgjorde mindre end 1 pct. af den samlede omsætning.

De samlede afbetalingskøb af nye og brugte personbiler på 2,2 mia. kr. i 1972 svarer til, at 39 pct. af bilerne blev købt på afbetaling, heraf 32 pct. af de nye og 50 pct. af de brugte biler, jfr. tabel 5 i kapitel II.b.

Af en undersøgelse foretaget af monopoltilsynet fremgår, at det tilsvarende tal i 1965 var knap 54 pct., fordelt med 45 pct. for de nye og 66 pct. for de brugte biler.

1) Monopoltilsynets redegørelse af 13. marts 1968 om priser, avancer og salgsvilkår m.m. inden for handelen med automobiler. København 1968.

Der kan således konstateres en klar nedgang fra 1965 til 1972 i den andel af husholdningernes køb af nye og brugte personbiler, der sker på afbetaling. Denne nedgang må antages at være modsvaret af en stigning i den andel af bilkøbene, der sker som lånefinansierede kontantkøb, jfr. nedenfor.

Foruden de i tabel 1 viste tal for de samlede afbetalings- og kontokøb i 1972 fremgår det af tabel 10 i kapitel II.b., at forbrugerkooperationen i 1. halvår 1972 havde et omsætningstal, der på årsbasis svarer til afbetalings- og kontokøb for ca. 50 mill. kr., eller ca. 1 pet. af den samlede omsætning, fortrinsvis i form af afbetalingskøb.

2. Udover de i kapitel II.b. undersøgte brancher m.v. foretager husholdningerne først og fremmest kreditkøb af varige forbrugsgoder i boghandlerbranchen i form af bogkontokøb og i firmaer, der handler med autoudstyr, campingvogne og lystbåde, ligesom køb af kunst og antikviteter på konto har en vis - omend beløbsmæssigt meget begrænset - udbredelse.

På basis af oplysninger, stillet til rådighed af boghandlerforeningen, kan kontokøbene i 1972 anslås at have udgjort godt 200 mill. kr., heraf en mindre del i forbindelse med salg til offentlige institutioner og erhvervsdrivende.

Omsætningen i de firmaer, der handler med campingvogne og lystbåde, kan i 1972 anslås at have udgjort ca. 150 mill. kr. Heraf kan afbetalingskøbene anslås at have udgjort godt 50 mill. kr., idet denne kreditkøbsform - ligesom tilfældet er i automobilbranchen - sammen med de lånefinansierede kontantkøb, jfr. nedenfor, på grund af de relativt kostbare forbrugsgoder, der er tale om, må antages at spille en afgørende rolle.

3. Endelig skal det nævnes, at en relativt stor del af husholdningernes køb af fyringsolie hos olieselskaberne sker som kontokøb, idet leveringerne betales jævnt fordelt over året - hyppigst i form af 10 a conto rater. Ligeledes køber en del husholdninger benzin på konto (benzincheck eller -kontokort), men hyppigst som led i transportarrangement med arbejdsgiver (firmabil), hvorved der ikke er tale om egentlig forbrugercredit.

Da disse kontokøb betales meget hurtigt efter leveringer - enten som de ovenfor nævnte 10 rater over året eller ved udligning af kontoen een gang om måneden - er kredit-elementet, på trods af omsætningstal på adskillige 100 millioner kroner, af meget begrænset karakter, hvorfor der i det følgende er set bort herfra.

4. Som nævnt i indledningen, er en del af kontantkøbene "rene" kontantkøb i den forstand, at købene alene er finansieret ved hjælp af husholdningens egne midler samt eventuelt ibyttegivet brugt, gode, typisk brugte biler og radio- og TV-apparater. Men for nogle af kontantkøbene gælder det, at de kun set fra detailhandelen er kontantkøb, medens de set fra husholdninger er mere eller mindre lånefinansierede, ligesom tilfældet er med afbetalings- og kontokøbene. Nu er långiver ikke detailhandleren, men en finansiel institution - typisk en bank eller sparekasse - eller en privat person typisk arbejdsgiveren eller et familiemedlem. Disse kontantkøb - der i det følgende benævnes lånefinansierede kontantkøb - er, set fra husholdningernes synspunkt, naturligvis kreditkøb ligesom de ovenfor belyste afbetalings- og kontokøb.

På grundlag af oplysningerne i tabel 3 i kapital H.a. om lønmodtagerhusstandenes finansiering af kontantkøb i 1971, kombineret med oplysningerne i tabel 4 i samme kapitel om de kontante bilkøbs fordeling på rene og lånefinansierede kontantkøb, sammenholdt med oplysningerne i bilag 1,

er foretaget nogle skønsmæssige beregninger af, hvorledes de i tabel 1 viste kontantkøb fordeler sig på rene og lånefinansierede kontantkøb.

Resultatet af disse beregninger - der nødvendigvis må være behæftet med usikkerhed -, er vist i tabel 2.

Tabel 2. S sammensætningen af kontantkobene i 1972 indenfor de undersøgte brancher og stormagasinerne

	: "Rene"	: "Lånefinan-	: Samlede
	: kontantkøb	: isierede"	: kontantkøb
	:	: kontantkøb	:
	mi	11.	kr.
Boligudstyrsbran-			
chen	1.285	100	1.385
Radio- og TV-bran-			
chen	553	100	653
Automobilbranchen..	2.257 ⁴⁾	2.100	4.357
Stormagasiner.	1.238	2()	1.258
Ovrige undersøgte			
brancher3).	5.051	80	5.131
Tilsammen	10.384	2.400	12.784

Anm.: Fordelingen på rene og lånefinansierede kontantkøb er anslået i følge teksten. 1) Kontantkøb finansieret af egne midler og evt. indbyttet brugt gode. 2) Kontantkøb, hvor en del af købesummen er lånt (tallene er skønnede), 3) Excl. forbrugerkooperationen, 4) Incl. reparation, service m.v. til et beløb på 1,1 mia. kr.

Af de samlede kontantkøb på 12,8 mia. kr. i 1972 indenfor de undersøgte brancher og stormagasinerne, jfr. tabel 1, var de 10,4 mia. kr. eller 81 pct. rene kontantkøb, medens de resterende 2,4 mia. kr. eller 19 pct. var lånefinansierede kontantkøb. Som det fremgår af tabellen, er det de kontante bilkøb, der - med 2,1 mia. kr. af et samlet kontantkøb på 3,3 mia. kr. - i særlig grad er lånefinansierede, medens der i såvel boligudstyrs- som radio- og TV-branchen er tale om en mere begrænset udbredelse af låne»

finansierede kontantkøb, ligesom denne kreditkøbsform spiller en meget begrænset rolle i stormagasinerne og de øvrige undersøgte brancher.

5. Udover de i tabel 2 viste kontantkøb og disses fordeling på kontantkøbsformer bør nævnes campingvogne- og lystbådefirmaerne, hvor husholdningernes kontantkøb i 1972 kan anslås til ca. 100 mill. kr. Da denne branche, som ovenfor nævnt, må antages at ligne automobilbranchen, hvad angår de her undersøgte forhold, kan de lånefinansierede kontantkøb i denne branche i 1972 anslås at have udgjort ca. 50 mill. kr.

6. Tilsammen giver disse beregninger kontantkøb, der helt eller delvis er lånefinansierede, på næsten 2,5 mia. kr. i 1972. Hertil kommer samlede afbetalingskøb på 3,5 mia. kr. og samlede kontokøb på 1,9 mia. kr. svarende til, at husholdningernes samlede kreditkøb af varige forbrugsgoder i 1972 udgjorde ca. 8 mia. kr.

Af disse 8 mia. kr. var de 5,0 mia. kr. kreditkøb i automobilbranchen, heraf de 4,3 mia. kr. i forbindelse med køb af nye og brugte personbiler og de resterende 0,7 mia. kr. i forbindelse med reparation og service m.v. af disse. Herefter kommer boligudstyrsbranchen, hvor de samlede kreditkøb i 1972 udgjorde næsten 0,8 mia. kr. og radio- og TV-branchen samt stormagasinerne - hver med godt 0,6 mia. kr. De resterende 0,9 mia. kr. fordeler sig over en række brancher, hvoraf især boghandler- og autoudstyr-, campingvogne og lystbådebranchen kan nævnes.

3. Forbrugerkredittens omfang

1. Reduceres de ovenfor nævnte kreditkøb med den del af købesummen, der er finansieret ved husholdningernes egne midler og eventuelt ibyttegivet brugt gode, fås omfanget af

de med disse kreditkøb forbundne forbrugerkreditter.

For afbetalingskøbenes vedkommende svarer det af detailhandelen i 1972 ydede forbrugerkreditomfang til tilgangen af nye afbetalingskontrakter i dette år. Som det fremgår af tabel 3> udgjorde den samlede tilgang af nye afbetalingskontrakter - beregnet på grundlag af tabel 11 i kapitel II.b. - næsten 2,5 mia. kr. i 1972, hvortil kommer ca. 40 mill. kr. for campingvogne- og lystbådebranchen. Heraf tegnede automobilbranchen sig for de godt 1,5 mia. kr., medens boligudstysbranchen lå på 0,4 mia. kr. og radio- og TV-branchen på 0,3 mia. kr. De resterende 0,3 mia. kr. var fordelt over de øvrige undersøgte brancher samt stormagasinerne og forbrugerkooperationen tillige med campingvogne- og lystbådebranchen.

Tabel 3. Samlet tilgang i 1972 af afbetalingskontrakter indenfor de undersøgte brancher samt stormagasiner og forbrugerkooperationen

	Samlet tilgang af nye afbeta- lingskontrak- ter i 1972	heraf diskonterede:
	mill. kr.	
Boligudstysbranchen....	381	69
Radio- og TV-branchen...	329	63
Automobilbranchen	1.543	988
Øvrige undersøgte bran- cher ¹⁾	232	62
<u>Tilsammen</u>	<u>2.485</u>	<u>1.182</u>

1) Incl. stormagasiner og forbrugerkooperationen.

Den ved kontokøbene af detailhandelen ydede forbrugerkredit kan i 1972 anslås til ca. 1,8 mia. kr., fordelt med 0,7 mia. kr. i automobilbranchen og godt 0,5 mia. kr. i stormagasinerne, idet der i disse to brancher ikke regnes med nogen egentlig udbetaling, jfr. tabel 1. I boligud-

stys- og radio- og TV-brancherne har den i 1972 i forbindelse med kontokøb ydede forbrugercredit et omfang på 0,2 mia. kr., nogenlunde ligeligt fordelt på de to brancher og under forudsætning af en "udbetalingsprocent" i forbindelse med kontokøb på 10 pct. Under samme forudsætning udgør forbrugerkrediten ved kontokøb i de øvrige undersøgte brancher samt stormagasiner og forbrugerkooperationen ca. 0,2 mia. kr., eller det samme som for boghandlerbranchen. Som det fremgår af kapitel II.a. er en del af disse kontokøb - især indenfor radio- og TV-branchen - af sælger sikret ved hjælp af et af køberen udstedt løsørepandebrev med pant i den solgte genstand; i modsætning til afbetalingskøbene, hvor sælger er sikret ved hjælp af ejendomsforbeholdet.

Tilsammen svarer disse tal til, at detailhandelen i forbindelse med samlede afbetalingskøb på 3»5 mia. kr. og kontokøb på 1,9 mia. kr. i 1972 har ydet forbrugerkredit til husholdningerne for kortere eller længere tid på 4,3 mia. kr. Heraf er størstedelen nemlig 2,3 mia. kr. ydet af automobilbranchen, medens stormagasinerne og boligudstysbranchen hver tegner sig for 0,5 mia. kr. og radio- og TV-branchen for 0,4 mia. kr.

2. Vender vi os herefter til de lånefinansierede kontantkøb, udgjorde disse - som nævnt ovenfor - ca. 2,5 mia. kr. i 1972. På grundlag af oplysningerne i tabel 3 og 4 i kapitel H.a., kombineret med oplysningerne i bilag 1, kan det skønsmæssigt anslås, at noget under halvdelen, nemlig 1,1 mia. kr., jfr. tabel 4, af disse 2,5 mia. kr. er tilvejebragt af husholdningernes *egne* midler, herunder værdien af eventuelt ibyttetagne goder, medens de resterende 1,4 mia. kr. er lånt. Af tabel 4 fremgår det, at langt den overvejende del af disse lån, nemlig 1,2 mia. kr., vedrører lånefinansierede kontantkøb af personbiler.

Ifølge oplysningerne i kapitel H.a. er ca. 85 pct. af disse lån - svarende til næsten 1,2 mia. kr. - optaget

i banker og sparekasser, medens de resterende godt 0,2 mia. kr. er optaget hos andre finansielle institutioner samt hos private, f.eks. arbejdsgivere eller familie.

Tabel 4. Finansieringen af købesummen for de lånefinansierede kontantkøb i 1972

:			
: Købesummen ved låne-			
: finansierede kontantkøb :			
: Egne midler :	Lånte :	Samlet :	
: og evt. ibyt-	midler :	købesum :	
: tetaget gode :	:	:	
mill. kr.			
Boligudstyrbranchen....	60	40	100
Radio- og TV-branchen...	40	60	100
Automobilbranchen	900	1.200	2.100
Campingvogne og lystbåde.	20	30	50
Øvrige undersøgte bran-			
ch er	52	59	122
Tilsammen	1.070	1.380	2.450

l) Incl. stormagasiner og forbrugerkooperationen

3. Til slut skal nævnes den forbrugercredit, der knytter sig til, at en større eller mindre del af udbetalingen ved afbetalingskøb kan være lånefinansieret. I følge tabel 3 i kapitel II.a har denne form for forbrugercredit ingen særlig udbredelse, når bortses fra automobilbranchen, hvor knap 10 pct. af de i 1972 erlagte udbetalingsbeløb er tilvejebragt ved lån - aftageligt i banker og sparekasser. Da de samlede udbetalinger i forbindelse med husholdningernes køb af personbiler på afbetaling i 1972 udgjorde godt 0,6 mia. kr., kan omfanget af denne type forbrugercredit anslås til maksimalt i 1972 at have udgjort 0,1 mia. kr., eller mindre end 10 pct. af pengeinstitutternes udlån til helt eller delvis finansiering af husholdningernes lånefinansierede kontantkøb.

4. Sammenfattende kan om forbrugerkreditens omfang i 1972 konstateres, at denne har udgjort ca. 5,8 mia. kr. Heraf er 2,5 mia. kr. og 1,8 mia. kr. ydet af detailhandelen i forbindelse med husholdningernes afbetalingskøb og kontokøb, 1,4 mia. kr. lånt i banker og sparekasser m.v. til finansiering af kontantkøb og 0,1 mia. kr. lånt til finansiering af udbetalinger i forbindelse med afbetalingskøb, tilsammen 1,5 mia. kr.

4. Forbrugerkreditens finansiering

1. Af de samlede forbrugerkreditter i 1972 på de ovenfor anførte 5,8 mia. kr. er de 4,3 mia. kr. ydet af detailhandelen. Heraf er i følge tabel 3 de 1,2 mia. kr. refinansieret ved diskontering af de tilsvarende afbetalingskontrakter, heraf halvdelen eller 0,6 mia. kr. i banker, 0,4 mia. kr. i finansieringsselskaber og knap 0,2 mia. kr. i sparekasser, jfr. tabel 5. Langt størstedelen af de diskonterede kontrakter hidrører fra salg af personbiler på afbetaling. Reduceres de af detailhandelen ydede forbrugerkreditter svarende til de diskonterede kontrakter, kan de samlede forbrugerkreditter i 1972 på de nævnte 5»8 mia. kr. deles op i 3,1 mia. kr. ydet af detailhandelen, 2,1 mia. kr. ydet af banker og sparekasser og 0,4 mia. kr. ydet af finansieringsselskaber samt 0,2 mia. kr. ydet af andre, herunder arbejdsgivere og familiemedlemmer. Disse tal kan ikke tages som et udtryk for den endelige finansiering, der f.eks. omfatter leverandørkreditter og kassekreditter, og som ikke kan opgøres.

2. Svarende til disse indirekte og direkte ydede forbrugerkreditter i løbet af 1972 giver de i kapitel II gengivne undersøgelser samt den officielle statistik også visse muligheder for at angive størrelsen af de udestående beløb på et tidspunkt hos forbrugerkreditgiverne.

Tabel 5. Fordeling på diskontørere af de i 1972 indenfor de undersøgte brancher samt stormagasiner og forbrugerkooperationen diskonterede afbetalingskontrakter

	: Diskonterede :
	: beløb i 1972 :
	_____ mill.kr. _____
Banker.	591
Sparekasser.	165
Finansieringsselskaber.	378
Leverandør.	36
Andre.	12
Tilsammen.	1.182

På grundlag af tabel 11 og tabel 17 i kapitel II.b. og bilagstabel a i bilag 3 samt tabel 19 i Danmarks Nationalbanks årsberetning 1972 kan det således beregnes, at de udestående forbruger kreditter, i form af gæld på afbetalingskontrakter og kundekonti, ved udgangen af 1971 udgjorde 4,1 mia. kr., fordelt med 3,1 mia. kr. i restgæld på afbetalingskontreikter og 1,0 mia. kr. i restgæld på kundekonti. Af disse 4,1 mia. kr. befandt de 2,1 mia. kr. sig i detailhandelen, fordelt med 1,1 mia. kr. på afbetalingskontrakter og 1,0 mia. kr. på kontotilgodehavender. De største tilgodehavender fandtes i automobilbranchen (godt 1,0 mia. kr.), boligudstørsbranchen (0,3 mia. kr.) og radio- og TV-branchen og stormagasinerne med hver 0,2 mia. kr.

De 2,0 mia. kr., der befandt sig i de finansielle institutioner, udgjordes næsten udelukkende af restgæld på diskonterede afbetalingskontrakter. Heraf tegnede bankerne sig for de fleste med et udestående beløb på næsten 1,1 mia. kr., medens finansieringsselskaberne lå på godt 0,6 mia.kr.

og sparekasserne på ca. 0,3 mia. kr.

Vedrørende bankernes finansiering af forbrugerkreditterne bør det nævnes, at disse - udover den ovenfor nævnte beholdning af afbetalingskontrakter på 1,1 mia. kr. - ved udgangen af april 1972 havde udlån til forretninger, der sælger varige forbrugsgoder på afbetaling eller konto, til et beløb på næsten 0,6 mia. kr. I hvilket omfang dette beløb er anvendt til finansiering af ydede forbrugerkreditter, kan ikke oplyses.

Som ovenfor nævnt sker finansieringen af hovedparten af låneelementet i de lånefinansierede kontantkøb ved lån optaget i banker og sparekasser. Skønsmæssigt kan det her til svarende udestående beløb ved udgangen af 1971 anslås til godt 2 mia. kr., heraf ca. 85 pct. til pengeinstitutterne.

Tilsammen kan husholdningernes gæld i forbindelse med deres køb af varige forbrugsgoder anslås til ca. $6\frac{1}{2}$ mill. kr. Heraf er godt 2 mia. kr. gæld til detailhandelen, knap $3\frac{1}{2}$ mia. kr. til banker og sparekasser og godt $\frac{1}{2}$ mia. kr. til finansieringsselskaber, medens et mindre beløb på omkring 0,3 mia. kr. er gæld til andre, f.eks. arbejdsgivere og familiemedlemmer.

5• Forbrugerkreditens vilkår

1. Set fra husholdningerne ydes forbrugerkreditten dels af detailhandelen, i forbindelse med husholdningernes afbetalings- og kontokøb af varige forbrugsgoder, dels af de finansielle institutioner - langt overvejende banker og sparekasser, i forbindelse med finansieringen af husholdningernes kontantkøb af varige forbrugsgoder - de såkaldte lånefinansierede kontantkøb - eller til hel eller delvis finansiering af udbetalingen i forbindelse med afbetalingskøb. Heraf er forbrugerkreditterne opstået i forbindelse med afbetalingssalg de vigtigste (ca. 311 mia. kr. ved udgangen af 1971). Herefter følger lånene i banker og spare-

kasser m.v. (godt 2 mia. kr.) og restgælden ved kontokøb (1 mia. kr.).

2. Ser man først på rentesatserne ved afbetalingskøb fremgår det af tabel 25 i kapitel II.b., at denne ved udgangen af juni 1972 i gennemsnit udgør ca. 22 pct. p.a. For de vigtigste afbetalingsbrancher gælder, at i automobilbranchen ligger afbetalingsrenten netop på dette gennemsnit, medens den i boligudstyrsbranchen ligger på 15 pct. p.a. og i radio- og TV-branchen på 27 pct. p.a. Ved vurderingen af disse tal bør der dog tages hensyn til, at der i automobilbranchen ikke ydes kontantrabat, medens der i de to andre brancher typisk ydes en kasserabat på 4 pct. af salgsprisen. I automobilbranchen blev der i 1. halvår 1972 konstateret tab på nødlidte kontrakter på ca. $1\frac{1}{2}$ pct. af den samlede afgang af kontrakter i denne periode, og i boligudstyrsbranchen og radio- og TV-branchen på henholdsvis 1 og $1\frac{1}{2}$ pct., jfr. tabel 15 i kapitel II.b.

3. Af tabel 25 i afsnit II.b. fremgår det tillige, at den gennemsnitlige rente af kontogæld ved udgangen af juni 1972 i de undersøgte brancher udgjorde 11 pct. p.a. I automobilbranchen lå tallet på 11 pct. p.a., medens de tilsvarende tal for boligudstyrsbranchen og radio- og TV-branchen var henholdsvis 14 og 20 pct. p.a. Endelig skal det nævnes, at i stormagasinerne – der, særligt i de store byområder, er et meget vigtigt kontokøbsområde for husholdningerne – lå rentesatsen på 13 pct. p.a.

4. For husholdningernes lån i de finansielle institutioner gælder, at bankernes og sparekassernes udlånsrente incl. provision ved udgangen af juni 1972 lå på 10-12 pct. p.a., medens rentesatsen ved lån i finansieringsselskaber ved udgangen af 1971 i gennemsnit lå på 12-15 pct. p.a. Dersom husholdningerne optager de pågældende lån ved ud-

stedelse af lånepantebreve, fremgår det af Statistiske Efterretninger, at renten i 1. halvår 1972 i gennemsnit lå på 17-18 pct. p.a. Der foreligger ikke oplysninger vedrørende rentesatserne ved arbejdsgiver- eller familielån.

5. Sammenfattende kan konkluderes, at for forbrugerkreditter opstået ved husholdningernes afbetalingskøb, udgjorde renten ved udgangen af juni 1972 i gennemsnit 22 pct. p.a., medens det tilsvarende tal for kontokøb lå på 11 pct. p.a. For lånene i bankerne og sparekasserne lå renten på samme tidspunkt på 10-12 pct. p.a.

6. Sammenfatning

1. Med de i indledningen nævnte forbehold kan det anslås, at husholdningernes samlede kreditkøb af såvel nye som brugte varige forbrugsgoder i 1972 udgjorde ca. 8 mia. kr., hvoraf brugte biler - der er langt det vigtigste brugte gode - tegner sig for godt 1 mia. kr. Til sammenligning kan nævnes, at det samlede private konsum i nationalregnskabet, der kun omfatter nye goder, i 1972 er opgjort til 84 mia. kr., hvoraf varige forbrugsgoder til hjemmet og til personlig brug udgjorde ca. 11 mia. kr. og anskaffelse og vedligeholdelse af egne transportmidler ca. 5 mia. kr. Af disse kreditkøb var de 3,5 mia. kr. i form af afbetalingskøb, 1,9 mia. kr. i form af kontokøb, medens de resterende 2,5 mia. kr. var kontantkøb, der helt eller delvis var lånefinansierede.

De vigtigste kreditkøbsbrancher var automobilbranchen, med samlede kreditkøb vedrørende personbiler og reparation m.v. af disse på 5,0 mia. kr., boligudstørsbranchen med næsten 0,8 mia. kr. og radio- og TV-branchen samt stormagasinerne, der for begges vedkommende ligger på 0,6 mia. kr.

For automobilbranchen kan ved sammenligning med materiale, udarbejdet af monopoltilsynet, konstateres, at der

fra 1965 til 1972 er sket et markant fald i den andel af husholdningernes bilkøb, der sker på afbetaling, nemlig fra 54 pct. i 1965 til 39 pct. i 1972. Dette fald må antages at være modsvaret af en stigning i de lånefinansierede kontantkøbs andel af de samlede køb.

2. Svarende til disse kreditkøb på ca. 8 mia. kr., er der i 1972 ydet samlede forbrugerkreditter til husholdningerne til et beløb på knap 6 mia. kr. Heraf er 2,5 mia.kr. ydet i forbindelse med detailhandelens afbetalingssalg og 1,8 mia. kr. i forbindelse med kontosalget, medens de resterende 1,5 mia. kr. af husholdningerne er lånt - fortrinsvis i banker og sparekasser - for de 1,4 mia. kr.'s vedkommende til finansiering af kontantkøb, nemlig de ovenfor nævnte lånefinansierede kontantkøb, og for de resterende 0,1 mia. kr. til finansiering af udbetalingen ved afbetalingskøb.

3. Ved udgangen af 1971 udgjorde de samlede udestående forbrugerkreditter i forbindelse med afbetalings- og kontokøb ca. 4,1 mia. kr., fordelt med 3,1 mia. kr. i restgæld på afbetalingskontrakter og 1,0 mia. kr. i restgæld på kundekonti. Af de 4,1 mia. kr. befandt de 2,1 mia. kr. sig i detailhandelen, medens de resterende 2,0 mia. kr. i form af afbetalingskontrakter af detailhandelen var blevet diskonteret i de finansielle institutioner; de 1,1 mia. kr. i bankerne og 0,3 mia. kr. hos sparekasserne, medens de resterende 0,6 mia. kr. lå i finansieringsselskaberne.

Den nøjagtige størrelse af husholdningernes restgæld på lån i banker og sparekasser m.v. til finansiering af køb af varige forbrugsgoder kendes, som ovenfor nævnt, ikke præcist, men kan, på basis af oplysningerne ovenfor om de lånefinansierede kontantkøb og lånene til finansiering af udbetalingen ved afbetalingskøb, skønsmæssigt anslås til ved udgangen af 1971 at have udgjort godt 2 mia.

kr.

Husholdningernes samlede gæld ved udgangen af 1971 i forbindelse med køb af varige forbrugsgoder kan således anslås til ca. $6\frac{1}{2}$ mia. kr.

4. Vedrørende rentesatserne for forbrugerkreditten kan det sammenfattende siges, at for afbetalingskontrakter lå den gennemsnitlige rente ved udgangen af juni 1972 på 22 pct. p.a., medens kontogældsrenten i gennemsnit lå på 12 pct. p.a. For lån i banker og sparekasser lå renten incl. provision på 10-12 pct. p.a.

Kapitel IV

Forbrugerkreditstatistik i andre lande

1. Indledning

Som grundlag for udvalgets overvejelser og forslag er der i kapitel II redegjort for de af udvalget gennemførte undersøgelser af forbrugerkreditens omfang, former og vilkår. I tilknytning hertil skal der i dette kapitel foretages en gennemgang af den forbrugerkreditstatistik, der indsamles i USA, Canada, Storbritannien, Vesttyskland, Sverige og Norge. Gennemgangen koncentrerer sig om den forbrugerkreditstatistik, der af de statistiske centralbureauer eller centralbanker indsamles løbende, d.v.s. enten på måneds-, kvartals- eller årsbasis.

For hvert enkelt af de undersøgte lande redegøres der indledningsvis for, hvorledes forbrugerkreditbegrebet er afgrænset. Dernæst foretages der en gennemgang af, hvorledes forbrugerkreditstatistikken er opbygget i det pågældende land. Til slut omtales den eller de myndigheder, der producerer statistikken samt hvordan de indsamlede oplysninger publiceres.

Som afslutning på kapitlet foretages der en sammenlignende vurdering af forbrugerkreditstatistikken i de undersøgte lande.

2. USA

Forbruger kreditbegrebet

Den amerikanske forbruger kreditstatistik omfatter kort og mellemlang kredit, der ydes erhvervsmæssigt til finansiering af varer og tjenester til personligt forbrug. Det forbruger kreditbegreb, der arbejdes med, omfatter således ikke kredit ydet til virksomheder eller til personer til erhvervsmæssige formål. Heller ikke livsforsikringsselskabernes policelån er omfattet af statistikken, selv om disse lån har betydelige fællestræk med andre låneformer, som medtages. Årsagen hertil er først og fremmest, at de statistiske oplysninger, der foreligger om policelånene, ikke muliggør en udskillelse af den ret betydelige del af disse lån, der anvendes til erhvervsmæssige formål. Mangelen på tilstrækkelige oplysninger medfører endvidere, at forbrugslån mellem private også har måttet udelades. Lån mod pant i fast ejendom er ikke medtaget i statistikken.

Forbruger kreditstatistikens opbygning

I den amerikanske statistik går hovedsondringen mellem de forskellige former for forbruger kredit på krediternes afdragsform. Der sondres mellem 2 hovedformer - afbetalingskredit og anden kredit. Disse hovedformer er igen underopdelt efter kredittens art og efter arten af den institution, der har ydet kreditten.

Afbetalingskreditterne omfatter de kreditter, hvor tilbagebetalingen sker ved erlæggelse af 2 eller flere ydelser. Kreditter, hvor tilbagebetalingen sker på periodisk basis, henføres ligeledes hertil. Sikkerhedsgrundlaget er ikke afgørende for kreditternes kategorisering i afbetalingskreditter og andre kreditter. Som afbetalingskreditter henregnes således både kreditter, hvor sikker-

hedsgrundlaget består i det forbrugsgode, der er genstand for finansieringen, som kreditter, hvor dette ikke er tilfældet.

Afbetalingskreditterne opdeles i kreditter ydet i forbindelse med køb af nye og brugte automobiler, kreditter ydet til køb af andre forbrugsgoder, vedligeholdelse og moderniseringslån samt personlige lån, der omfatter de af finansielle institutioner ydede lån, der ikke kan rubriceres i de øvrige kategorier.

Hver af de fire former for afbetalingskredit er dernæst opdelt efter arten af den institution, der på opgørelsestidspunktet er yder af kreditten. Der sondres mellem private forretningsbanker, finance companies (finansierings- og factoringselskaber), credit unions, andre finansielle institutioner samt detailhandelen, hvortil henregnes de finansieringsselskaber, der er ejet af eller knyttet til detailhandelen. Til detailhandelen henregnes endvidere visse forbrugerkreditter, der ydes af engrosvirksomheder.

For afbetalingskreditlernes vedkommende indhentes der oplysning både om ydede kreditter, tilbagebetalinger og ændringer i udestående gæld. Overførsel af kontrakter mellem forbrugerkreditydende institutioner indbyrdes, f.eks. mellem detailhandelen og bankerne i forbindelse med genbelåning af afbetalingskontrakter, registreres i almindelighed som en forøgelse af tilbagebetalingerne og en nedgang i udestående fordringer hos den ene part og modsat rettede bevægelser hos den anden part. Er disse overførsler af betydelig størrelsesorden sker der dog en korrektion herfor. For så vidt angår bankernes finansiering af omsætningen af biler indhentes der oplysning om såvel direkte ydede lån som om lån der er ydet indirekte i form af overtagelse af eksisterende kontrakter.

Andre kreditter end afbetalingskreditter omfatter de forbrugerkreditformer, hvor tilbagebetalingen sker

ved en enkelt ydelse. Disse kreditter underopdeles i 3 kategorier, hvor "single payment loans" dækker direkte långivning til forbrugsformål, mens "charge accounts" (herunder postordrekredit og kreditkort) og "service credits" i det væsentlige har form af kontokredit. For hver af de 3 kategorier foretages der en underopdeling efter arten af de forbrugerkreditydende institutioner på samme måde som for afbetalingskrediternes vedkommende.

For "andre kreditter" indhentes der alene oplysning om størrelsen af og ændringer i den udestående gæld.

For både afbetalings- og andre kreditter indhentes der løbende månedlige oplysninger fra et udsnit af de forskellige kategorier af institutioner og firmaer. Med visse mellemrum (typisk 2-3 år) foretages der en revision af tallene på grundlag af mere omfattende tællinger.

De oplysninger, der indberettes om låne- og finansieringsaktiviteten, omfatter et vist element af erhvervsmæssige kreditter som der ved den statistiske bearbejdelse korrigeres for. Korrektionsfaktorerne tilvejebringes i almindelighed gennem de mere omfattende periodiske tællinger og de hertil svarende korrektioner er i de fleste tilfælde af beskeden beløbsmæssig størrelsesorden, således at mulige fejl hidrørende herfra er små.

Automobilfinansieringen frembyder særlige problemer hvad angår fordelingen mellem personlige og erhvervsmæssige formål. På dette område er fremgangsmåden i praksis den, at al kredit ydet til personer til køb af personbiler regnes som forbrugerkredit, mens kredit til køb af andre former for biler regnes som erhvervsmæssig kredit, der ikke medtages i statistikken.

Ved offentliggørelse af materialet korrigeres der for forskelle i antal handelsdage i de enkelte måneder, ligesom der foretages sæsonudjævning af tallene.

Offentliggørelsen af forbruger kredit statistikken

Siden begyndelsen af 1940'erne har Federal Reserve Board været den centrale statistikproducerende myndighed på forbruger kreditområdet. Den af Federal Reserve Board udarbejdede statistik offentliggøres månedligt i Federal Reserve Statistical Release (G 19) samt i Federal Reserve Bulletin.

3. Canada

Forbruger kredit begrebet

I den canadiske forbruger kredit statistik defineres forbruger kredit som lån ydet til privatpersoner bestemt for personlige (ikke-erhvervsmæssige) formål, enten direkte af finansielle institutioner eller i forbindelse med køb af forbrugsvarer hos detailhandelen. Undtaget fra forbruger kredit statistikken er prioritetslån i fast ejendom, andre pantsikrede lån, lån hvor kreditor er en privatperson, lån hos vekselerere samt skyldige beløb hos en række tjenesteydende erhverv (f.eks. læger, hoteller, rejsebureauer m.v.).

Forbruger kredit statistikkens opbygning

Indsamlingen af oplysninger vedrørende forbruger kredit sker dels hos en række finansielle institutioner, dels hos detailhandelen.

a. Finansielle institutioner

Blandt de finansielle institutioner indhentes der månedligt oplysninger fra ca. 50 af de finansieringsselskaber (Sales Finance og Consumer Loan Companies), der har specialiseret sig i finansiering af afbetalingskon-

trakter og direkte udlån til forbrugerne og som repræsenterer mere end 90 pct. af samtlige sådanne finansieringsselskabers balancer. De månedlige oplysninger fra disse selskaber omfatter finansieringen af detailhandelens afbetalingssalg af forbrugsgoder opdelt på nye og brugte personbiler, præfabrikerede huse og hytter, campingvogne og andre forbrugsgoder. For hver af disse kategorier indhentes der oplysninger om omfanget af den pågældende måneds finansiering af nye købekontrakter, idet dog fornyelser og kontrakter købt af andre finansieringsselskaber samt leasingkontrakter holdes udenfor. Endvidere gives der oplysning om det totale udestående beløb ultimo måneden, således at det er muligt såvel at opgøre brutto- som nettostrømmen i månedens løb som beholdningerne ved månedens udgang. Endelig skal der for kategorierne nye og brugte personbiler gives oplysninger om antallet af nye kontrakter finansieret i månedens løb.

Udover afbetalingsfinansieringen indberetter finansieringsselskaberne om udviklingen i de såkaldte personlige lån (personal cash loans), fordelt på små lån (til og med 1.500 Can.\$) og andre lån, herunder lim mod sikkerhed i ubelånte biler og lignende sikkerhed. Der skal dels gives oplysning om for hvilket beløb, der i månedens løb er ydet nye lån, dels om størrelsen af det samlede udestående lånebeløb ved månedens udgang.

Hvert kvartal indhentes der endvidere oplysninger om den gennemsnitlige rest-løbetid for de i kvartalets løb finansierede købekontrakter samt om finansiering af leasingkontrakter.

I de månedlige indberetninger til myndighederne foretager banker og sparekasser en inddeling af deres udlån på forskellige udlånstyper. Udlånene til forbrugsformål fremgår ikke direkte heraf, men man har valgt som forbrugerkreditter at regne den del af udlånene, der har form af personlige lån bortset fra lån med sikkerhed i fast ejen-

dom og værdipapirer.

Hvert kvartal indsender andelskasserne balancer til Canadas Statistik. Under udlånene findes udskilt posten personlige lån.

Livsforsikringselskaberne indberetter til forsikringsmyndighederne om det samlede udestående beløb ved årets udgang i form af policelån. På basis af indberetninger fra et mindre antal selskaber udarbejder det canadiske assurandørsocietet opregnede tal på månedsbasis.

b. Detailhandelen

For en række detailhandlere (varehuse, møbelforretninger og automobilforhandlere) indhentes der månedligt oplysninger om de samlede kundetilgodehavender ult. måneden i form af afbetalingskontrakter og kundekonti. Tilgodehavender, der er overdraget til finansieringsselskaber, grossister o.lign., regnes ikke med. For en række andre detailhandlere indhentes tilsvarende oplysninger på kvartalsbasis. Endvidere indberetter en række større olieselskaber om deres tilgodehavender ultimo kvartalet for private personlige konti, mens erhvervskonti holdes udenfor.

På grundlag af de femårige detailhandelstællinger foretager Canadas Statistik opregninger af de hos detailhandelen indhentede forbrugerkreditoplysninger.

Offentliggørelsen af forbrugerkreditstatistikken

Den løbende forbrugerkreditstatistik i Canada produceres af Canadas Statistik.

Kvartals- og årspubliceringen sker som led i mere omfattende publiceringer af finansiell statistik (nemlig i kvartalspublikationen Financial Institutions, Financial Statistics og i årspublikationen Sales Financing), mens de månedsvise publiceringer sker i et hæfte, der udeluk-

kende drejer sig om forbrugerkredit (Consumer Credit), i-
det oplysninger der indsamles på kvartalsbasis, så snart
disse foreligger, indarbejdes i dette hæfte.

4. Storbritannien

Forbrugerkreditbegrebet

Der findes ikke i den britiske forbrugerkreditstati-
stik noget samlet forbrugerkreditbegreb. Dette skyldes at
den britiske statistik på dette område er ret spredt og
ofte opbygget efter forskellige principper og med forskel-
ligt sigte.

Den løbende forbrugerkreditstatistik tilsigter først
og fremmest at belyse udviklingen i bestemte kreditformer
i detailhandelen og en række finansielle institutioner.
Hos detailhandelen omfatter forbrugerkreditbegrebet samt-
lige afbetalingskreditter, mens kontokreditter og visse
andre former for forbrugerkreditter ikke regnes med. Hos
de finansielle institutioner omfatter forbrugerkreditbe-
grebet foruden afbetalingskreditterne de personlige lån.
Det er et gennemgående træk, at der ikke sondres mellem
lån til forbrugsformål og til erhvervsmæssige formål.

Forbrugerkreditstatistikens opbygning

Forbrugerkreditstatistik indsamles i Storbritannien
løbende direkte hos forbrugerne, hos detailhandelen samt
hos finansielle institutioner.

Hos husholdningerne indhentes der - på grundlag af
en stikprøveundersøgelse - årligt en oversigt over stør-
relsen og sammensætningen af husholdningernes forbrugsud-
gifter. Ved undersøgelsen indhentes tillige oplysninger
om husholdningernes forpligtelser ifølge afbetalingskon-
trakter. Der indhentes oplysninger om, hvilke varer kon-

trakterne vedrører, samt for hver kontrakt om udbetalings størrelse, de enkelte afbetalingsraters størrelse, antallet af rater, der allerede er betalt, samt antallet af rater, der skal betales fremover.

Hos detailhandelen indhentes der månedligt oplysninger om ydelsen af afbetalingskredit samt bevægelsen i udestående afbetalingsgæld. Beløbene for de ydede afbetalingskreditter er beregnet ud fra det samlede salg på afbetaling under forudsætning af bestemte gennemsnitlige udbetalinger.

Afbetalingskreditierne omfatter i princippet samtlige former for afbetalingskredit. Kontokreditter, kreditkortkreditter samt de nedenfor omtalte check trading kreditter er ikke omfattet af statistikken.

Som en væsentlig svaghed ved den månedlige detailhandelsstatistik skal det nævnes, at denne ikke omfatter motorbranchens salg af biler på afbetaling. De oplysninger, der indhentes gennem specialundersøgelser, og som ajourføres gennem løbende stikprøveundersøgelser, vedrører alene det samlede salg inkl. kontantsalg.

Forretningsbankernes kreditgivning til forbrugsformål fremgår ikke direkte af bankstatistikken, men visse udlånsposter dækker dog i det væsentligste over forbrugerkreditter. Dette gælder således de personlige lån, hvor der sondres mellem lån til køb af hus og andre personlige lån. Endvidere fremgår udlånene til Finance Houses og til detailhandelen, der i det sidste tilfælde imidlertid kun delvis anvendes til finansiering af salg på afbetaling. Udlånsstatistikken giver ikke oplysning om bruttobevægelserne i udlånene, men alene statustal.

Fra de særlige afbetalingsfinansieringsinstitutter (Finance Houses) indhentes der månedligt oplysninger om ydelsen af afbetalingskreditter, samt om bevægelsen i den udestående gæld til disse institutter. Den månedlige statistik, der bygger på indberetninger fra omkring 350 af

de største Finance Houses, omfatter leje med forkøbsret (hire-purchase), kreditsalg og personlige lån. Afbetalingskreditternes fordeling på de forskellige kreditformer samt kreditternes løbetid findes ikke belyst.

Mens motorbranchens ydelse af afbetalingskreditter ikke belyses, indhentes der løbende oplysninger om den (betydelige) del af de samlede bilkøbskreditter, der ydes af Finance Houses, fordelt på nye og brugte biler og efter arten af motorkøretøjer.

Foruden månedsstatistikken indhentes der på kvartalsbasis oplysninger om Finance Houses' aktiver og passiver.

Den statistik, der i Storbritannien løbende indhentes om livsforsikringsselskabernes aktivitet, indeholder oplysning om selskabernes långivning på forsikringspolicer opgjort som statustal. Policelånene må antages at dække over såvel låntagning til forbrugsformål som til erhvervsmæssige formål. Som det er tilfældet for den øvrige forbrugerkreditstatistik er fordelingen mellem disse 2 kategorier ikke belyst.

Udover den løbende forbrugerkreditstatistik gennemføres der undersøgelser med forbrugerstatistisk indhold. Dette gælder således detailhandelstællinger, der gennemføres med 4-5 års mellemrum, og som indeholder de mest omfattende oplysninger om detailhandelens direkte ydelse af forbrugerkredit.

En række brancher er ikke omfattet af tællingen. Den vigtigste af disse - set fra et forbrugerkreditsynspunkt - er handelen med motorkøretøjer.

Department of Trade and Industry foretager med flere

1)

ars mellemrum undersøgelser af "check trading" / selskabernes aktivitet. Fra et udvalg af de selskaber, der medvirker ved disse undersøgelser, indhentes der løbende oplysninger om beløbet for udestående checks og størrelsen af låntagernes gæld.

Der findes ingen statistiske oplysninger, der gør det muligt at danne sig et samlet overblik over omfanget af leasing af forbrugsgoder. Leasing af TV-apparater er den vigtigste form for forbruger-leasing og samtidig den bedst belyste. Department of Trade and Industry indhenter således oplysninger om antallet af udlejede TV-apparater fra et antal TV-udlejningsfirmaer. Oplysningerne omfatter imidlertid ikke det betalte lejebeløb.

Offentliggørelsen af forbrugerkreditstatistikken

Den månedlige forbrugerkreditstatistik, der indsamles fra Finance Houses og fra detailhandelen produceres af det britiske handels- og industriministerium og offentliggøres i ministeriets publikation: Trade and Industry. Handels- og industriministeriet forestår ligeledes de mere omfattende detailhandelstællinger, der med mellemrum gennemføres. Statistikken over forretningsbankernes udlån til forbrugsformål indsamles af Bank of England og offentliggøres i bankens kvartalsskrift. De år-

1) Denne form for afbetalingskredit ydes i det væsentlige af specielle institutter. Lånene, der afdrages gennem faste ydelser, effektueres ved udstedelse af varechecks, der kan anvendes ved køb hos bestemte forhandlere. Institutterne indløser de af forhandlerne modtagne varechecks med et fradrag, der normalt udgør fra 12 1/2 til 15 pct. af den pålydende værdi. Fra forbrugerens synspunkt er fordelene ved varechecksystemet, at den rabat, det varecheck-udstedende institut opnår på forhandlernes kontantpriser gennem indløsning af de udstedte checks til underkurs, i et vist omfang tilfalder forbrugeren i form af lavere finansieringsomkostninger.

lige undersøgelser af husholdningernes forbrugsudgifter og forpligtelser ifølge afbetalingskontrakter offentliggøres i særlige rapporter og - ligesom de fleste af de øvrige ovenfor omtalte oplysninger om forbruger kreditforhold - i publikationer udgivet af den centrale statistiske myndighed Central Statistical Office.

5. Vesttyskland

Forbruger kreditbegrebet

Indtil begyndelsen af 1960'erne bestod den statistiske belysning af forbruger kreditområdet af en månedlig statistik over udviklingen i en række pengeinstitutters og afbetalingsfinansieringsselskabers afbetalingslån og personlige lån til kunder samt lån til afbetalingssælgere til refinansiering af disses afbetalingskreditter. Fra de ca. 200 særlige afbetalingsselskaber, de såkaldte "Teilzahlungskreditinstitute", indsamledes der herudover en kvartalsvis statistik over bruttoudlånene og disses anvendelse til finansiering af henholdsvis erhvervsmæssige og forbrugsformål fordelt på en række varegrupper.

Månedssstatistikken, der i første række var opbygget med henblik på at belyse udviklingen i bestemte kreditformer, blev som følge af den hastige udvikling i forbruger kredittens forme¹ - herunder tilkomsten af kreditformer, som både benyttedes til finansiering af forbrugs- og erhvervsmæssige formål - i stigende grad upålidelig som udtryk for udviklingen i de samlede forbruger kreditter. Det samme var tilfældet for kvartalsstatistikken over bruttoudlånene og deres anvendelse hos de særlige afbetalingsfinansieringsinstitutter, hvor grundlaget for sondringen mellem erhvervsmæssige og forbruger kreditter var kreditternes sikkerhedsgrundlag, d.v.s. arten af det finansierede gode.

På denne baggrund besluttedes det i 1966 som supplement til de hidtidige statistikker at udarbejde en ny forbrugerkreditstatistik, hvor forbrugerkreditbegrebet i stedet for til visse kreditformer var knyttet til kredittagerens erhvervsmæssige status. Forbrugerkreditter kom herved til at omfatte alle kort- og mellemfristede kreditter bortset fra byggelån og prioritetslån i fast ejendom ydet af pengeinstitutter og afbetalingsfinansieringsselskaber til erhvervsmæssigt uselvstændige og øvrige privatpersoner (f.eks. arbejdere, funktionærer, pensionister og rentiers). For yderligere at stramme forbrugerkreditbegrebet blev de indberettende kreditinstitutter anmodet om dels at udelade kreditter til erhvervsmæssigt uselvstændige, der efter kreditinstituttets skøn ikke tjente til forbrugsfinansiering, dels at medtage kreditter ydet til selvstændige erhvervsdrivende, der måtte antages at tjene til forbrugsfinansiering. Den nye forbrugerkreditstatistik, der således gav udtryk for udviklingen i de kortere kreditter, der udtrykkelig tjente forbrugerkreditformål, blev indsamlet på kvartalsbasis.

I sammenhæng med indførelsen af nye regnskabs- og balanceskemaer for kreditinstitutterne blev der i slutningen af 1968 foretaget ændringer i forbrugerkreditstatistikken, der samtidig blev inddraget i den generelle kredittagerstatistik. Forbrugerkreditbegrebet omfatter herefter alle kreditter (excl. byggekreditter m.v.) ydet til erhvervsmæssigt uselvstændige, idet det tidligere anvendte til dels skønsmæssige kriterium: "udtrykkelig forbrugsfinansiering", blev opgivet. Samtidig blev statistikken udvidet til også at omfatte langfristede udlån, ligesom samtlige kreditinstitutter blev inddraget under statistikken. Den oprindelige månedsstatistik over udviklingen i bestemte forbrugskreditformer og kvartalsstatistikken over bruttoudlånene hos de særlige afbetalingsfinansieringsselskaber ophørte.

Forbrugerkreditstatistikens opbygning

I den vesttyske forbrugerkreditstatistik går hovedsondringen mellem de forskellige former for forbrugerkredit på kreditternes afdragsform. Der skelnes mellem ratekreditter, hvorved forstås kreditter, der tilbagebetales i lige store delbeløb med regelmæssig tidsafstand, og ikke-ratekreditter, der typisk tilbagebetales på en gang. Til ikke-ratekreditterne henregnes endvidere løbende kassekreditter, hvor kunden kan trække indenfor et fastsat maksimum samt overtræk på f.eks. løn- og pensionskonti. Ikke-ratekreditterne har i de senere år fået en voksende betydning og indtager nu en dominerende stilling i de kortfristede forbrugerkreditter.

Blandt ratekreditterne var tidligere de såkaldte delbetalingskreditter den vigtigste kreditform. Ved delbetalingskreditter forstås kreditter ydet af et kreditinstitut på den måde, at låneprovenuet ikke udbetales kontant, men formidles til kunden ved køb hos forhandlere, der har indgået en kreditaftale med det pågældende institut. Delbetalingskreditterne, der således er strengt formålsbundne, optræder i 3 former: Den såkaldte A-form, hvor låneprovenuet udbetales til kunden i form af varechecks lydende på bestemte beløb, der kan anvendes ved køb hos bestemte forhandlere, der ikke hæfter for beløbet (svarer til det britiske check trading system), B-formen, hvor lånene formidles af forhandlerne, der hæfter over for kreditinstituttet for beløbet, og C-formen, der særlig anvendes til finansiering af biler og lignende større kapitalgenstande. Ved C-formen udstedes der veksler til det finansierende kreditinstitut svarende til antallet af rater. For alle 3 former gælder det, at kreditinstituttet normalt overtager alle kreditfunktioner (kreditværdighedsundersøgelse, indkrævning af ydelser m.v.).

Delbetalingskreditterne er igennem det sidste tiår

i stigende grad blevet afløst af låneformer, hvor låneprovenuet direkte udbetales til kunden, der således frit kan vælge forhandler, udnytte kontantrabatter m.v. Afhængigt af lånenes størrelse og afdragstidens længde benævnes disse kreditter "Kleinkredite" og "Anschaffungsdarlehen".

I den tyske forbrugerkreditstatistik opretholdt man frem til slutningen af 1968 inden for rammerne af forbrugerkreditbegrebet en sondring mellem de ovenfor nævnte forskellige forbrugerkreditformer. Den stigende sammenflydning mellem de enkelte kreditformer medførte imidlertid efterhånden en sådan usikkerhed med hensyn til den statistiske afgrænsning af de enkelte kreditformer imellem, at det ved revisionen af statistikken i 1968 blev besluttet at opgive underopdelingen af statistikken på de enkelte kreditformer. Herefter sondres der i forbrugerkreditstatistikken alene mellem ratekreditter og ikke-ratekreditter.

Offentliggørelsen af forbrugerkreditstatistikken

Oplysninger om forbrugerkredit indsamles i Vesttyskland af den tyske forbundsbank som del af en omfattende statistik over kredittagere i pengeinstitutterne. Kredittagerstatistikken, der indsamles kvartalsvis fra samtlige vesttyske kreditinstitutter, offentliggøres i forbundsbankens månedsberetning og i de hertil hørende statistiske hæfter.

6. Sverige

Forbrugerkreditbegrebet

I den svenske forbrugerkreditstatistik defineres forbrugerkredit som direkte kreditter til husholdningerne

til finansiering af forbrug. Forbrugerkreditter er altså dels definerede ved, at det er kreditter til en bestemt sektor, dels at disse kreditter anvendes til et bestemt formål.

Forbrugerkredits statistikkens opbygning

Indsamlingen af oplysninger vedrørende forbrugerkredit sker udelukkende hos en række finansielle institutioner, mens der ikke indsamles oplysninger hos detailhandelen.

Til brug for månedsstatistikken over nyudlånet fra de finansielle institutioner og staten indsender forretningsbankerne og andre finansielle institutioner (herunder forsikringsselskaber, men ikke de egentlige finansieringsselskaber) oplysninger om udlånene fordelt dels på låneformål (byggefinansiering og øvrige formål) dels på kategorier af kredittagere (kommuner, virksomheder, husholdninger). Forbrugerkreditterne fremgår ikke entydigt af statistikken, men den del af udlånene til husholdningerne, der er rubriceret under residualen "øvrige formål", antages i det væsentligste at dække herover.

For finansieringsselskaberne - for hvilke finansiering direkte eller indirekte af forbrugskøb er en hovedaktivitet - indsamles der en gang årligt oplysning om de udestående kreditter fordelt på forskellige kreditformer (kontokortkreditter, afbetalingskreditter, factoring, leasing m.v.).

Offentliggørelsen af forbrugerkreditstatistikken

Den løbende forbrugerkreditstatistik i Sverige produceres af Statistiska Centralbyrån (SCB) og publiceres månedligt i Statistiska Meddelan (SM) under titlen: "Nytulå-

ningen från kredit- og försäkringsinstitut samt staten" og årligt i SM under titlen: "Finansstatistik för finansieringsföretag".

7. Norge

Forbrugerkreditbegrebet

I den norske forbrugerkreditstatistik defineres forbrugerkredit som kredit ydet af de finansielle institutioner (banker, sparekasser og finansieringsselskaber) i form af diskontering af afbetalingskontrakter.

Forbrugerkreditstatistikens opbygning

Indsamlingen af oplysninger om forbrugerkredit sker udelukkende hos finansielle institutioner. Hvert kvartal indhentes der oplysning om bankers, sparekassers og finansieringsselskabers udestående kreditter knyttet til afbetalingskontrakter fordelt på visse varegrupper, således at afbetalingskontrakter vedrørende investeringsvarer kan holdes særskilt.

På kvartalsbasis bringes oplysninger om livsforsikringsselskabernes policelån, som - ifølge oplysninger fra de norske statistiske myndigheder - i overvejende grad må antages at gå til husholdningerne til forbrugsformål.

Offentliggørelsen af forbrugerkreditstatistikken

Den løbende forbrugerkreditstatistik i Norge produceres af Statistisk Sentralbyrå og publiceres på kvartalsbasis i Statistisk ukehefte (SU) under titlen: "Avbetalingshandelen".

8. Vurdering af forbrugerkreditstatistikken i de undersøgte lande

Ud fra en teoretisk synsvinkel kan forbrugerkredit defineres som kredit ydet til husholdningerne til køb af varer og tjenester til forbrugsformål. En statistisk belysning af forbrugerkredit ud fra denne definition indebærer med de institutionelle rammer, som er gældende for forbrugerkreditgivningen i de fleste lande, at man må henvende sig direkte til forbrugerne, idet der kun herigennem kan opnås en tilstrækkelig nøjagtig belysning af formålet med en given låneoptagelse og dermed en tilstrækkelig præcis statistik.

Den ressourceindsats, der er forbundet med indsamling af statistiske oplysninger direkte hos forbrugerne i forbindelse med ønsket om en regelmæssig statistik, har imidlertid i praksis medført, at man i de fleste lande indsamler den løbende forbrugerkreditstatistik ikke hos låntagerne, men hos långiverne, d.v.s. hos de forhandlere og institutioner, der yder forbrugerkreditterne.

Ved denne fremgangsmåde opstår en række statistiske problemer, af hvis løsning kvaliteten af statistikken afhænger.

Der kan således peges på, at præcisionen i statistikken dels er afhængig af, i hvilket omfang kreditter til forbrugsformål kan afgrænses fra kreditter til erhvervs-mæssige formål, dels er afhængig af statistikkens omfang, d.v.s. i hvor høj grad ikke dækkede dele af forbrugerkreditområdet fører til en statistisk undervurdering af forbrugerkreditens omfang. Endvidere kan nævnes statistikkens specificationsgrad, d.v.s. fordelingen af forbrugerkreditterne på de enkelte låneformål. I det omfang, der indhentes oplysninger fra flere kilder, spiller det en rolle, at oplysningerne er indbyrdes konsistente. Herudover kan der som kvalitetsmomenter peges på hyppigheden og hurtigheden af statistikken, samt om statistikken be-

lyser bruttobevægelsen, eller der alene indberettes om nettopositioner.

Ser man på forbrugerkreditstatistikken i de undersøgte lande, repræsenterer denne forskellige ambitionsniveauer.

De mest tilfredsstillende løsninger finder man i USA og Canada. Den amerikanske og canadiske statistik er således karakteriseret ved en høj dækningsgrad, der opnås gennem indsamling af oplysninger fra en lang række finansielle institutioner og detailhandlere samt en betydelig indbyrdes konsistens i de indsamlede oplysninger. Endvidere indsamles de vigtigste forbrugerstatistiske oplysninger på månedsbasis, og der gives oplysning om såvel bruttobevægelser som ændringer i udestående kreditter. Derimod knytter der sig såvel til den amerikanske og canadiske statistik som til andre landes forbrugerkreditstatistik, der bygger på oplysninger hos kredityderne, den svaghed, der består i, at det hos en række finansielle institutioner, navnlig banker og sparekasser, er vanskeligt at afgrænse udlånene efter formål.

I Storbritannien findes der et ret betydeligt statistisk materiale om forbrugerkredit. Statistikken, der indsamles af flere myndigheder, er imidlertid ret spredt og ofte opbygget efter forskellige principper og med forskelligt sigte, således at det kun er muligt på grundlag heraf at danne sig et ufuldstændigt billede af den samlede forbrugerkredit. Det er et yderligere usikkerhedsmoment, at en del statistik kun indsamles med års mellemrum.

Den tyske forbrugerkreditstatistik var oprindelig en statistik over udviklingen i bestemte korte kreditformer hos en række kreditinstitutter. Den stigende opløsning af forbindelsen mellem kreditformer, løbetid og formålet med kreditterne har medført, at man i forbrugerkreditstatistikken har opgivet kreditformen og i stedet for har valgt kredittageren som grundlag for forbrugerkreditbegrebet.

Indsatsen har på dette grundlag været koncentreret om at inddrage samtlige kreditter uanset løbetid og samtlige kreditinstitutioner. Udviklingen i forbrugerkreditstatistikproduktionen er således gået i retning af færre detaljer mod til gengæld større dækningsgrad. De oplysninger, der i Vesttyskland indsamles om forbrugerkredit, er dog fortsat af begrænset rækkevidde, idet der ikke indsamles forbrugerkreditstatistik ud over, hvad der er indeholdt i kredittagerstatistikken. Afbetalings- og kontokreditter, der ydes af forhandlerne selv, er således ikke statistisk belyst. De oplysninger om kreditinstitutionernes refinansiering af sådanne kreditter, der tidligere blev offentliggjort, og som kunne give et udtryk for udviklingen i forbrugerkreditten på dette niveau, indgår nu uspecificeret i den generelle kredittagerstatistik.

Den svenske forbrugerkreditstatistik må siges at være meget ufuldstændig hvad angår dækningsgrad og specificationsgrad, dels fordi kreditten ydet af detailhandelen ikke er med, dels fordi der - især for månedsstatistikken - er tale om residualstatistik. Hvorvidt statistikken afgiver et brugbart grundlag for bedømmelsen af udviklingen i forbrugerkreditens samlede omfang (konjunkturbedømmelser) er det ikke muligt at afgøre på det foreliggende grundlag.

Det skal bemærkes, at der i betænkningen "Konsumtionskreditter i Sverige, SOU 1966:42" blev fremsat forslag om tilvejebringelse af tilstrækkelige bevillinger til, at Statistiska Centralbyrån skulle blive i stand til at udarbejde en fuldstændig dækkende løbende forbrugerkreditstatistik. Som det fremgår af ovenstående gennemgang af den svenske forbrugerkreditstatistik er disse bevillinger endnu ikke tilvejebragt.

Også den norske forbrugerkreditstatistik må siges at være ret ufuldstændig. Den indeholder ingen direkte oplysninger om de forbrugerkreditter, der er ydet i detailhan-

delen ved salg på afbetalingskontrakter og hvor disse ikke er diskonteret i det finansielle system, ligesom der slet ikke findes oplysninger for konto- og kreditkortsalg. Ligeledes savnes oplysninger om den långivning direkte til husholdningerne til forbrugsformål, der sker fra de finansielle institutioner.

Det er et gennemgående træk at forbruger kreditstatistikken i de undersøgte lande alene belyser forbruger kredittens omfang og former, hvorimod vilkårene i form af den effektive rente, løbetider og amortisations former sjældent er belyst.

Kapitel V

Udvalgets overvejelser og forslag

1. Indledning

En statistisk belysning af forbrugerkrediternes omfang og vilkår vil kunne tjene flere formål.

Man vil herved, således som det er sket ved de i denne redegørelse refererede undersøgelser, kunne få belyst forbrugerkrediternes struktur, herunder i hvilket omfang forbrugerkreditter ydes af detailhandelen, af pengeinstitutter eller af andre kilder. En sådan belysning er ønskelig, ikke alene for at kunne vurdere forbrugerkrediternes rolle i den samlede kreditgivning, men også for at muliggøre en vurdering af konsekvenserne af eventuelle kreditpolitiske indgreb.

En belysning af ændringerne i forbrugerkreditterne - eller dele heraf - vil endvidere kunne have betydning for bedømmelsen af konjunkturudviklingen. Ændringer i den udestående gæld på afbetalingskontrakter har således i andre lande vist sig ofte at gå forud for ændringer i den generelle konjunktursituation og kan således give et første fingerpeg om et vendepunkt i den økonomiske aktivitet.

Endelig kan en belysning af vilkårene og omfanget af forbrugerkreditterne være af forbrugerpolitisk interesse. Offentliggørelse af tal for den gennemsnitlige effektive rente, der betales for kontokreditter og ved afbetalings-

køb, vil bl.a. kunne være af interesse for den enkelte forbruger, hvis opmærksomhed herigennem henledes på bestående renteforskelle ved alternative finansieringsmetoder såvel som på de reelle omkostninger, der er forbundet med kreditfinansiering af forbrugskøb.

Udvalgets vurdering af, i hvilket omfang en belysning af såvel den direkte som den indirekte forbrugerkreditgivning kan anses for mulig og ønskelig, vil blive givet i det følgende. Ved den direkte forbrugerkreditgivning vil man herved forstå de kreditter, der direkte ydes forbrugerne af detailhandelen, pengeinstitutter eller andre med henblik på finansiering af forbrugskøb, medens der ved indirekte forbrugskreditter vil blive forstået de kreditter, som ydere af direkte forbrugskredit opnår med henblik på finansiering af deres udlånsvirksomhed.

2. Belysning af direkte forbrugerkreditgivning

a. Som det fremgår af foregående kapitel er den direkte forbrugerkreditgivning belyst i stærkt varierende omfang i de undersøgte lande, ligesom den udarbejdede statistiks kvalitet og indbyrdes konsistens varierer stærkt.

Baggrunden herfor er bl.a. det forhold, at det teknisk set er en meget ressourcekrævende opgave at opbygge en forbrugerkreditstatistik, såfremt denne skal give et nogenlunde dækkende billede af den ydede forbrugerkredit. Et fuldstændigt dækkende billede er det næppe muligt at opnå, selv med en meget betydelig ressourceindsats. Dette ville kræve en løbende belysning af såvel detailhandelens som pengeinstitutternes og andre finansieringskilders bidrag til ydelse af forbrugerkreditter. Allerede en systematisk løbende statistisk belysning af de forbrugerkreditter, der ydes af detailhandelen, er ressourcekrævende, og i mange lande har man fundet, at andre former for statistik

burde have prioritet. Hertil kommer, at en stigende del af forbrugerkreditterne finansieres direkte overfor forbrugerne af pengeinstitutterne, og som nedenfor nærmere omtalt er det vanskeligt fra pengeinstitutterne at få oplysninger om, i hvilket omfang deres lån til husholdningerne går til finansiering af køb af langvarige forbrugsgoder. Endvidere er det i mange tilfælde vanskeligt at definere nøjagtigt, hvad der skal forstås ved forbrugerkredit, navnlig hvor det drejer sig om husholdninger tilknyttet selvstændige erhvervsdrivende. Såfremt en selvstændig erhvervsdrivende finansierer såvel forskydninger i indtægter og udgifter hidrørende fra erhvervsvirksomheden som det private forbrug ved træk på en kassekredit i et pengeinstitut, vil det såvel i teori som i praksis oftest være umuligt at fastslå, i hvilket omfang forbrugerkredit er ydet af det pågældende pengeinstitut. Til en vis grad kan tilsvarende forhold også foreligge for lønmodtagere eller pensionister med formueaktiver, som f.eks. har en kassekredit i et pengeinstitut. Endelig må det nævnes, at en statistisk belysning af direkte forbrugerkreditter hidrørende fra andre kilder end de ovenfor nævnte er overordentlig vanskelig, som nærmere omtalt nedenfor.

De foretagne undersøgelser af forbrugerkrediten i Danmark i 1972, der bl.a. som følge af de netop nævnte definitoriske og opgørelsesmæssige vanskeligheder må være behæftet med en betydelig usikkerhed, viser, at af de i alt ca. 5,8 mia. kr., der blev ydet husholdningerne som forbrugerkredit, blev de 4,3 mia. kr. ydet af detailhandelen, hvoraf 2,5 mia. kr. i forbindelse med afbetalingssalg og 1,8 mia. kr. i forbindelse med kontosalg. De resterende ca. 1,5 mia. kr. blev ydet som lån - fortrinsvis af banker og sparekasser - til finansiering af husholdningernes kontantkøb eller af udbetalingen ved afbetalingskøb. Som berørt i kap. III har bankers og sparekassers rolle som yder af lån til ikke-erhvervsdrivendes finansiering af køb af

varige goder i de senere år været stigende, en udvikling, der bl.a. må ses i forbindelse med den stigende udbredelse af lønkonti. Set fra et forbrugersynspunkt må denne udvikling anses for en fordel, når henses til, at renten for lån i pengeinstitutter ligger betydeligt under den gennemsnitlige rente i forbindelse med afbetalingskreditter.

Samtidig medfører denne udvikling imidlertid øgede vanskeligheder for en nøjagtig opgørelse af forbrugerkrediternes omfang. Banker og sparekasser vil ikke altid være i besiddelse af information om, til hvilke formål ydede kreditter anvendes, og selv om mulighederne for fra pengeinstitutterne at få yderligere oplysninger om fordelingen af de ydede lån på udlåns kategorier ikke er udtømt - spørgsmålet behandles af det under Danmarks Statistik nedsatte kreditmarkedsstatistikudvalg - kan man ikke forvente, at det vil være muligt selv på længere sigt fra pengeinstitutterne at få fuldstændige opgørelser over de til husholdningerne ydede forbrugerlån.

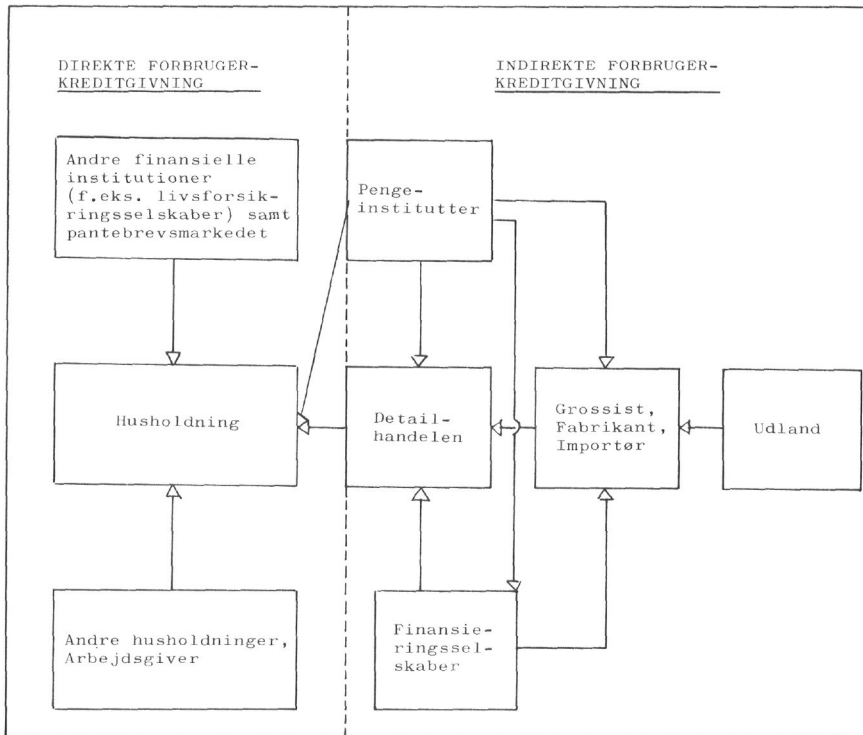
b. Nedenfor er i skematisk form vist en oversigt over de vigtigste direkte og indirekte finansieringskilder i forbrugerkreditte.

En statistisk belysning af forbrugerkreditte kan i princippet ske på to måder:

- 1) Ved indhentelse af oplysninger fra de kreditgivende sektorer eller institutioner - pengeinstitutter, forhandlere i detaillerede, livsforsikringsselskaber m.v.
- 2) Ved indhentelse af oplysninger direkte hos husholdningerne.

ad 1) En belysning af omfanget og vilkårene for de forbrugerkreditter, der ydes af detailhandelen til husholdningerne, er for første halvdel af 1972 sket ved den undersøgelse, som Danmarks Statistik efter udvalgets anmodning har gennemført, og som er refereret i kap. II.b. Som det vil frem-

Fig. 1. FORTEGNELSE OVER DE VIGTIGSTE DIREKTE OG INDIREKTE
FINANSIERINGSKILDER I FORBRUGERKREDITGIVNINGEN

gå heraf samt af tabel 1 i kap. III, beregnes den samlede omsætning i 1972 ved afbetalingssalg og kontosalg i de undersøgte brancher samt stormagasiner og forbrugerkooperationen til godt 5 mia. kr., hvoraf knap 3 mia. kr. falder på automobilbranchen, medens boligudstørsbranchen, radio- og TV-branchen og stormagasiner hver tegner sig for beløb på mellem 500 og 700 mill. kr. Forbrugerkreditte er således stærkt koncentreret på de nævnte brancher,

En løbende belysning af forbrugerkreditte udvikling i disse brancher ville derfor give et nogenlunde fuldstændigt billede af den forbrugerkredit, som ydes husholdningerne af detailhandelen. I betragtning af det bidrag, en sådan statistik kunne give til en belysning af konjunkturudviklingen, herunder dennes kreditpolitiske aspekter, burde en statistik herover i givet fald opbygges som en kvartalsstatistik, der for afbetalingskontrakter gav oplysning om såvel bruttertilgang, afgang samt udestående tilgodeha-

vender og for kontokreditter om udestående kreditter. Statistikken burde for de tre branchers vedkommende (autobiler, radio- og TV og boligudstyr) i givet fald baseres på et udsnit. Det vil være naturligt, såfremt en sådan statistik etableres, samtidig een gang årligt at indsamle oplysninger om vilkårene for den ydede kredit (afbetalingskontrakter og kontokreditter).

Det må påregnes, at en sådan statistik ville kunne gives en rimelig nøjagtighed, og at resultaterne - efter en nødvendig indkøringsperiode - ville kunne publiceres inden 2 måneder efter kvartalets udløb.

En sådan statistik vil imidlertid som foran nævnt ikke give et fuldstændigt billede af den forbrugerkredit, der ydes husholdninger. Dette ville kræve, at det var muligt samtidig at belyse, hvilke kreditter husholdningerne opnår fra andre kreditgivere, heriblandt først og fremmest pengeinstitutter, men også livsforsikringsselskaber, arbejdsgivere, andre husholdninger og fra pantebrevsmarkedet. En belysning af anvendelsen af de lån, som pengeinstitutterne yder til lønmodtagere og pensionister, er som nævnt forbundet med betydelige vanskeligheder, og det vil næppe være muligt at opnå en statistisk belysning af de øvrige mulige kreditgivere, der blot er nogenlunde dækkende. Eksempelvis kan det nævnes, at de foreliggende oplysninger om tinglyste pantebreve samt eventuelt indhentede oplysninger fra livsforsikringsselskaberne om ydede policelån ikke vil muliggøre belysning af, i hvilket omfang de herigennem opnåede kreditter anvendes til finansiering af køb af forbrugsgoder eller f.eks. erhvervelse af fast ejendom.

ad 2) Ved direkte interviewing af husstande er det muligt at indhente information om finansieringen af indkøb af større varige forbrugsgoder foretaget indenfor f.eks. det seneste år. Undersøgelser af denne type er af Danmarks Statistik foretaget i forbindelse med dels forbrugsundersøgelsen

1971, dels ved omnibusundersøgelsen i november 1972, jfr. redegørelsen i kap. II.a og bilag 1.

Interviewing af husstande med henblik på at opnå en belysning af, hvorledes disses køb af varige forbrugsgoder finansieres, har både fordele og ulemper i forhold til den under l) nævnte metode, hvor oplysningerne i det mulige omfang indhentes hos kreditgiverne.

Blandt fordelene må nævnes, at man har mulighed for at få belyst, ikke blot den finansiering, der eventuelt måtte være blevet opnået hos forhandleren, men samtidig hvorledes husstanden har fået finansieret eventuelle kontantkøb eller den kontante udbetaling i tilfælde af afbetalingskøb, om det er sket ved brug af egne midler (herunder salg af brugt), ved optagelse af lån i pengeinstitut eller lån fra andre kilder. Man opnår således et helhedsbillede af, i hvilket omfang der er ydet forbrugercredit, og i hvilket omfang dette er sket fra detailhandelen, fra finansielle institutioner eller på anden måde.

Der er imidlertid også ulemper forbundet ved denne metode. En sådan statistik må af økonomiske grunde baseres på et begrænset antal husstande, og den statistiske usikkerhed på resultatet vil derfor være betydelig større end den, der vil opstå, såfremt man f.eks. vil belyse detailhandelns kreditgivning ved henvendelse direkte til et udsnit af detailhandlere, hvor man blot fra et begrænset udsnit af virksomhederne i en branche vil kunne dække en betydelig del af branchens omsætning. Det må i denne forbindelse erindres, at man ved husstandsundersøgelser må henvende sig til et tilfældigt udsnit af samtlige husstande, og at det kun vil være en mindre andel af de udvalgte husstande, der indenfor undersøgelsesperioden, der ikke kan gå mere end 1-2 år tilbage i tiden, faktisk har foretaget køb af langvarige forbrugsgoder.

Ved forbrugsundersøgelserne, hvor man på særlig måde søger at motivere husstandenes deltagelse i interviewet,

vil en noget grundigere belysning - og dermed nøjagtigere opgørelse af opnåede forbruger kreditter - være mulig end ved en omnibusundersøgelse. Forbrugsundersøgelserne, der er meget ressourcekrævende, gennemføres imidlertid for tiden kun hvert 4-5 år, og mulighederne for herigennem at få belyst forbruger kreditterne er derfor begrænsede. Forbrugsundersøgelserne har endvidere hidtil været begrænset til lønmodtager husstande.

Omnibusundersøgelserne, der i årene fremover påregnes gennemført formentlig flere gange om året, giver imidlertid mulighed for at opnå en del værdifuld information vedrørende forbruger kredittens omfang med en relativ beskeden ressourceindsats. I praksis må man begrænse sig til at indhente oplysninger om finansieringen af køb af biler, radio- og TV-apparater samt måske større anskaffelser af boligudstyr, men disse forbrugsgoder tegner sig som ovenfor nævnt for langt den største del af forbruger kreditterne. Derimod vil det næppe være muligt fra husholdningerne at indhente oplysninger om vilkårene for de opnåede kreditter.

Spørgsmål vedrørende finansieringen af bilkøb er foruden ved omnibusundersøgelsen i november 1972, der er refereret i bilag 1, også stillet ved en omnibusundersøgelse, der afholdtes i januar 1974, og hvis resultater senere påregnes offentliggjort af Danmarks Statistik. Ved denne undersøgelse er de stillede spørgsmål blevet revideret i lyset af erfaringerne fra november 1972, og det påregnes, at der på dette grundlag vil kunne offentliggøres tal for, i hvilket omfang husholdningernes indkøb i 1972 og 1973 var finansieret af egne midler (herunder salg af brugt) samt ved lån hos forhandleren, pengeinstitutter eller på anden måde.

c. En samlet vurdering af de under b 1) og 2) beskrevne muligheder for at opnå en statistisk belysning af udviklingen i forbruger kreditterne fører udvalget til at indstille,

at der gives højst prioritet til via omnibusundersøgelserne een gang om året at indhente oplysninger om husholdningernes finansiering af indkøb af biler, radio- og TV-apparater og boligudstyrsgenstande. Udgifterne hertil skønnes af Danmarks Statistik at ville ligge indenfor en beløbsramme på 100.000 kr. årlig.

Udvalget ville tillige finde det ønskeligt, om der kunne tilvejebringes muligheder for at indhente løbende kvartalsvis oplysninger fra automobilbranchen, radio- og TV branchen og boligudstørsbranchen om det samlede omfang af de af disse brancher ydede forbrugerkreditter samt årlige oplysninger om vilkårene herfor.

Udgifterne i Danmarks Statistik ved en sådan statistik skønnes af Danmarks Statistik på årsbasis at ville andrage ca. 200.000 kr. Hertil kommer et ikke ubetydeligt arbejde for de virksomheder (formentlig op imod 500), der i givet fald skulle levere de til statistikken nødvendige data.

3. Belysning af indirekte forbrugerkreditgivning

Som det fremgår af figur 1, omfatter den indirekte forbrugerkreditgivning i første række pengeinstitutternes og finansieringsselskabernes finansiering af de af forhandlerne ydede forbrugerkreditter, enten gennem pengeinstitutternes normale udlån til de erhvervsdrivende gennem kassekreditter m.v. eller ved pengeinstitutternes og finansieringsselskabernes refinansiering af afbetalingskontrakter. Fra leverandørerne til detaileddet ydes der endvidere betydelige kreditter, men i hvilket omfang disse finansierer de af detaileddet ydede forbrugerkreditter eller mere i almindelighed bidrager til finansiering af dækning af detailhandelens finansieringsbehov, kan ikke belyses statistisk.

-I diagrammet er endvidere vist pengeinstitutternes finansiering af finansieringsselskaberne, grossist-, fabrikant- og importørleddet såvel som disse sidste sektors eventuelle låntagning i udlandet.

Refinansieringen af afbetalingshandelen hos pengeinstitutter og finansieringsselskaber vil i princippet kunne belyses statistisk, såfremt man regelmæssigt (hvert kvartal eller måned) indsamler oplysninger fra pengeinstitutter og finansieringsselskaber om bevægelser og beholdning af belånte eller overtagne afbetalingskontrakter. Tal herfor vil dog ikke kunne belyse hele den indirekte forbrugercreditgivning fra pengeinstitutter og finansieringsselskaber, idet det ikke vil være muligt ud af bankernes øvrige udlån til detailhandelen at udskille den del af udlånene, der går til dækning af den af detailhandelen ydede forbrugercredit, og man vil næppe heller kunne vente, at bevægelser i refinansieringen af afbetalingskontrakter vil afspejle tilsvarende bevægelser i den samlede indirekte forbrugercreditgivning fra pengeinstitutter og finansieringsselskaber. Udvalget finder derfor, at uanset at der vil være en vis interesse knyttet til etablering af en sådan statistik - denne vil bl.a. kunne yde et bidrag til belysning af svingningerne i detailhandelens likviditetssituation - vil værdien heraf næppe kunne begrunde de udgifter, der hos respondenterne og i Danmarks Statistik ville være forbundet med tilvejebringelsen af de nødvendige data og bearbejdelsen heraf.

Udvalget er derimod af den opfattelse, at det vil være ønskeligt, at der med regelmæssige mellemrum foretages en kortlægning af finansierings- og investeringsselskabernes aktiver og passiver af samme art som den, der er beskrevet i kap. II.c. - omend måske ikke nødvendigvis helt så detailleret - med henblik på ikke alene at følge udviklingen i disse selskabers virksomhed i forbindelse med refinansiering af forbrugercredit, men også i øvrigt

at følge aktivitetsudviklingen i disse selskabstyper, hvis virksomhed ellers ikke er statistisk belyst.

Bilag 1

Husstandenes finansieringsmønster ved køb af varige forbrugsgoder (omnibusundersøgelsen november 1972).

1. Indledning

I samarbejde med Socialforskningsinstituttet gennemførte Danmarks Statistik i efteråret 1972 den første af de såkaldte omnibusundersøgelser, d.v.s. interviewundersøgelser der tager sigte på i een samlet undersøgelse at belyse flere forskellige områder, der hver for sig er for begrænsede til at bære selvstændige interviewundersøgelser. I undersøgelsen indgik en belysning af husstandenes købs- og finansieringsmønster for, samt beholdningen af varige forbrugsgoder. I nærværende bilag er der foretaget en bearbejdelse af disse oplysninger. Formålet hermed er at supplere oplysningerne fra forbrugsundersøgelsen om lønmodtagerhusstandenes købs- og finansieringsmønster, jfr. kapitel H.a., med oplysninger for selvstændigt erhvervsdrivendes husstande og ikke erhvervsmæssigt beskæftigede personers husstande.

2. Omnibusundersøgelsens tilrettelæggelse og gennemførelse

1. Omnibusundersøgelsen i 1972 omfattede ialt ca. 3100 personer på 16 år og derved udvalgt repræsentativt fra hele landet. Ved interview af de udvalgte personer er der indhentet oplysning om køb og finansieringsmåde i 1972 i

den husstand interviewpersonen tilhører for følgende seks varige forbrugsgoder, der er anført efter anskaffelsesprisens størrelse:

Køleskab
Dybfryser
Vaskemaskine
Sort-hvid TV
Farve-TV
Personbil

Foruden de ovenfor nævnte seks varige forbrugsgoder omfatter undersøgelsen husstandenes erhvervelse af opvaskemaskine. Da imidlertid kun ca. 2 pct. af husstandene i undersøgelsesperioden har købt opvaskemaskine, ville en beregning af købshyppighed og finansieringsmåde fordelt på forskellige husstandstyper være behæftet med meget stor usikkerhed. Der er derfor i det følgende set bort fra dette forbrugsgode. Derimod indgår opvaskemaskine i belysningen af husstandenes beholdninger af varige forbrugsgoder, jfr. tabel 5.

Undersøgelsen omfatter kun den erhvervelse af de seks forbrugsgoder, der er sket i form af eget køb. Undersøgelsen omfatter køb af såvel nye som brugte forbrugsgoder. For så vidt angår de ovenfor anførte tre grupper af hårde hvidevarer, skal det nævnes, at undersøgelsen ikke omfatter køb af disse varegrupper, der er sket i forbindelse med overtagelse af bolig.

Ved bearbejdelsen af oplysningerne er der foretaget opregning på en sådan måde, at materialet giver et repræsentativt billede af forholdene for samtlige landets husstande. Det skal bemærkes, at oplysningerne i omnibusundersøgelsen i almindelighed er behæftet med en vis usikkerhed, da det jo drejer sig om en stikprøveundersøgelse. I enkelte tilfælde har usikkerheden været af en sådan størrelse, at oplysningerne har måttet udelades. I disse tilfælde er udeladelsen markeret med to prikker

i tabellerne.

Ved husstand forstås i omnibusundersøgelsen den familie, som interviewpersonen tilhører, d.v.s. der ses bort fra eksempelvis logerende, husassistenter o.lign. Det husstandsbegreb, der anvendes i omnibusundersøgelsen, er sammenfaldende med husstandsbegrebet i forbrugsundersøgelsen.

I de tilfælde, hvor husstandene i den periode undersøgelsen dækker - 1972 - har købt en af de seks ovenfor nævnte varige forbrugsgoder, er der først stillet spørgsmål om, hvorvidt købet skete kontant, på afbetaling eller konto eller på anden måde. For kontantkøbene samt for den kontante udbetaling ved afbetalingskøb og kontokøb m.v. er der dernæst stillet spørgsmål om, hvilken finansieringskilde der har været den væsentligste. Der skelnes mellem finansiering ved egenkapital (løbende indtægt, formue, arv, gave eller gevinst), låntagning i bank eller sparekasse eller låntagning hos andre. I nærværende bilag er til sidst vist de spørgsmål i omnibusundersøgelsen 1972, der vedrører køb og finansiering af varige forbrugsgoder.

2. De faktorer, der øver indflydelse på købshyppighed og finansieringsmønster, er søgt belyst ved en inddeling af materialet efter følgende kriterier: Den mandlige ægtefælles stilling og alder (i husstande uden ægtepar er anført det ældste husstandsmedlems stilling og alder), husstandens indkomst samt bopælens beliggenhed. Ved inddeling af materialet efter stilling sondres der mellem selvstændigt erhvervsdrivendes husstande (i det følgende benævnt selvstændige), lønraadtagerhusstande samt ikke erhvervsmæssigt beskæftigede personers husstande (i det følgende benævnt ude af erhverv). Klassifikationen af husstandene efter disse tre stillingsgrupper er sket på grundlag af interviewpersonernes oplysninger. Der er dernæst foretaget

en opdeling af husstandene efter størrelsen af brutto-indkomsten i 1971, d.v.s. indkomsten før skat og ligningsmæssige fradrag. Der sondres mellem fire indkomstgrupper: Under 40.000 kr., 40-59.999 kr., 60-79.999 kr. samt 80.000 kr. og derover. Med henblik på at supplere det billede af lønmodtagerhusstandenes køb af varige forbrugsgoder, og de i forbindelse hermed anvendte betalingsformer, som fremgår af forbrugsundersøgelsen, er der specielt for lønmodtagerhusstandene i omnibusundersøgelsen foretaget en opdeling dels på to aldersgrupper (under 45 år og 45 år og derover) og dels efter bopælens beliggenhed, hvor der sondres mellem hovedstadsområdet, der omfatter hovedstaden (København, Frederiksberg og Gentofte) og 19 forstadskommuner, provinsbyer m.v., der foruden de egentlige byer omfatter bymæssige bebyggelser, d.v.s. områder med mellem 200 og 2000 indbyggere, samt endelig de rene landdistrikter.

3. Omnibusundersøgelsens resultater

a. Køb og besiddelse af varige forbrugsgoder i forskellige husstandstyper.

1. I det følgende skal der redegøres for resultaterne af omnibusundersøgelsen. Først gennemgås oplysningerne om købshyppighederne for seks varige forbrugsgoder i husstande i forskellige stillings-, indkomst- og aldersgrupper, samt fordelt efter bopælens geografiske beliggenhed. Dernæst er der foretaget en sammenligning af besiddelsen af de ovenfor nævnte; seks varige forbrugsgoder samt opvaske-maskine, med husstandsstørrelsen, erhvervsfrekvensen, indkomstforholdene og boligtypen i husstande på forskellige stadier i livsløbet. Denne gruppering efter stadium i livsløbet er sket på grundlag af oplysninger i omnibusundersøgelsen om civilstand, alder, erhvervsaktivitet som antal børn i husstandene.

Som nævnt ovenfor er formålet med nærværende under-

søgelse at supplere det billede af købs- og finansieringsmønstret for varige forbrugsgoder, som fremgår af forbrugsundersøgelsen hos lønmodtagerhusstande (jfr. kap. II.a). De forskelle, der hersker mellem omnibusundersøgelsen og forbrugsundersøgelsen med hensyn til oplysningernes karakter, begrebsafgrænsning og undersøgelsesperiode, medfører imidlertid, at der ikke kan foretages nogen direkte sammenligning mellem undersøgelsernes resultater. Omnibusundersøgelsen omfatter hele befolkningen, medens forbrugsundersøgelsen kun omfatter lønmodtagerhusstande. Til gengæld har man ved forbrugsundersøgelsen, hvor de interviewede husstande på forskellig måde er gjort særlig motive-rede for interviewet, kunnet stille flere og mere dybtgående spørgsmål end ved omnibusundersøgelsen, der dækker en meget bred emnekreds. Det er en konsekvens heraf, at oplysningerne i omnibusundersøgelsen bliver af mere generel karakter end i forbrugsundersøgelsen. Der skal erindres om, at forbrugsundersøgelsen vedrører året 1971, medens omnibusundersøgelsen vedrører 1972. Særligt for bilkøbene må denne forskel i undersøgelsesperiode antages at have betydning, idet salget af nye biler i 1972 var stærkt påvirket af den midlertidige importafgift. Det skal endvidere erindres, at der i omnibusundersøgelsen i modsætning til forbrugsundersøgelsen ikke er spurgt om den beløbsmæssige fordeling på finansieringskilder ved køb af varige forbrugsgoder, men alene om de væsentligste finansieringskilder. Også med hensyn til afgrænsningen af begreberne kontantkøb og afbetalingskøb er der forskelle, idet forbrugsundersøgelsen anvender på forhånd fastlagte definitioner, medens det i omnibusundersøgelsen 1972 i højere grad har været de enkelte interviewpersoners opfattelse af begreberne kontantkøb og afbetalingskøb, der har været afgørende.

I tabellerne 1 til 4 er købsmønstret i forskellige husstandstyper søgt afdækket. Tabellerne viser procent-

andelen af husstande, der i 1972 har købt de anførte varige forbrugsgoder.

2. Tabel 1 belyser købshyppighederne i tre stillingsgrupper. Tabellen viser, at der med hensyn til hyppigheden af køb af andre forbrugsgoder end biler ikke synes at være markante forskelle mellem de selvstændige og lønmodtagerhusstandene, hvorimod købshyppighederne hos husstande ude af erhverv - der først og fremmest omfatter de ældre husstande - generelt ligger lidt lavere; kun TV-apparater anskaffes af disse husstande i samme omfang som i de øvrige husstandsgrupper. For bilernes vedkomme fremgår det, at købshyppigheden er størst hos selvstændige, hvilket må ses i sammenhæng med, at bilen i disse husstande ofte tjener såvel erhvervsmæssige som forbrugsformål.

Tabel 1. Procentvis andel af husstande i forskellige stillingsgrupper, der har købt varige forbrugsgoder i 1972

	Selvstændige	Lønmodtagere	Ude af erhverv	Alle stillingsgrupper (per 1)
	pct.			
Køleskab	7	9	5	8
Dybfryser	6	7	2	5
Vaskemaskine	9	7	3	6
Sort-hvid TV	4	5	6	5
Farve-TV	4	4	3	4
Bil	22	15	4	13

1) Heri indgår tillige husstande, hvor stillingen er uoplyst.

3. I tabel 2 belyses købshyppighederne i fire indkomstgrupper. Det fremgår af tabellen, at købshyppighederne i

almindelighed er stigende med husstandsindkomsten, og at disse indkomstbetingede forskelle er størst for de dyrere goder (biler og farve-TV) .

Til uddybning af tabel 1 er der endvidere i tabel 2 foretaget en samtidig opdeling af bilkøbene på indkomst- og stillingsgrupper. For samtlige indkomstintervaller gælder det, at de selvstændige har en højere bilkøbsprocent end lønmodtagerne, der igen ligger højere end husstande ude af erhverv.

Tabel 2. Procentvis andel af husstande i forskellige indkomstgrupper, der har købt varige forbrugsgoder i 1972

	pct.				
	Under 40.000 kr.	40.-59.999 kr.	60.-79.999 kr.	80.000 kr. og over	Alle 1) indkøbsgrupper
Køleskab	87	7	11	8	
Dybfryser	4	8	7	8	5
Vaskemaskine	4	8	9	8	6
Sort-hvid TV	5	5	7	5	5
Farve-TV	2	5	4	8	4
Bil	7	18	18	24	13
heraf:					
Selvstændige....	17	21	21	26	22
Lønmodtagere....	10	19	18	24	15
Ude af erhverv. .	2	12	11	13	4

1) Heri indgår tillige husstande, hvor indkomsten er uoplyst.

4. Tabel 3 og 4 vedrører alene lønmodtagerhusstandene. Tabel 3 belyser købsprocenterne i to aldersgrupper. Tabellen stemmer ganske godt overens med en almindelig forventning om købsmønsteret i de to livsfaser. Køb af køleskab, dybfryser og bil er dominerende i aldersgruppen

under 45 år, medens køb af TV-apparater (sort-hvid TV og farve-TV) set under eet ligger på samme niveau i de ældre aldersklasser som i de yngre aldersklasser. Det skal tilføjes, at den tendens til mindre købshyppigheder for andre goder end farve-TV-apparater, man kan konstatere i de ældre aldersgrupper, til en vis grad må ses i sammenhæng med de købte goders karakter af langvarige forbrugsgoder. Medens købene således i de yngre aldersgrupper vil være præget af førstegangsanskaffeiser, vil de ældre aldersgruppers køb i højere grad være begrænset til erstatningskøb, jfr. nedenfor under tabel 5.

Tabel 3. Procentvis andel af lønmodtagerhusstandene i to aldersgrupper, der har købt varige forbrugsgoder i 1972

	'Under :45 år	'45 år og :derover	'Alle alders- :grupper l)
	pct.		
Køleskab	13	4	9
Dybfryser	9	5	7
Vaskemaskine	7	6	7
Sort-hvid TV.. . . .	7	3	5
Farve-TV	3	6	4
Bil	19	11	13

l) Heri indgår tillige lønmodtagerhusstande, hvor alderen er uoplyst.

5. Tabel 4 belyser betydningen for købsmønsteret af bopælsens geografiske beliggenhed. Bortset fra biler, hvor købsprocenten stiger markant med aftagende urbaniseringsgrad og dybfryser, hvor købsprocenten er størst i landdistrikterne, synes der ikke at være systematiske forskelle i anskaffelsesmønsteret.

Sammenfattende viser tabellerne 1 til 4, at hyppigheden og arten af køb af varige forbrugsgoder først og

Tabel 4. Procentvis andel af lønmodtagerhusstande, der har købt varige forbrugsgoder i 1972 fordelt efter bopælens beliggenhed.

	Hoved- stads- området	Provins- byer m.v.	Landdi- strik- ter	Hele landet 1)
	pet.			
Køleskab.	9	10	9	9
Dybfryser.	7	6	12	7
Vaskemaskine.	4	8	8	7
Sort-hvid TV.	3	6	7	5
Farve-TV.	5	4	2)	4
Bil.	10	17	25	15

1) Heri indgår tillige lønmodtagerhusstande, hvor bopælens beliggenhed er uoplyst. 2) jfr. teksten.

fremmest synes at være afhængig af husstandens indkomst og alder. Placeringen i forskellige stillingsgrupper og bopælens beliggenhed synes derimod kun i mindre grad at øve selvstændig indflydelse på købsmønstret. Dette gælder dog ikke for bilkøbene, hvor disse kriterier har selvstændig betydning.

6. Denne konklusion er uddybet i tabel 5, der sammenligner husstandsstørrelse, erhvervsfrekvens, indkomstforhold, boligtype og besiddelsen (beholdningerne) af varige forbrugsgoder i husstande på forskellige stadier af livsløbet. Det skal bemærkes, at tabellen ikke umiddelbart kan sammenlignes med de foregående tabeller, der belyser købshyppigheden. Tabel 5 viser, at yngre erhvervsaktive ægtepar med børn (kolonne 4) har den højeste dækning med arbejdsbesparende hjælpemidler i husholdningen samt bil. Disse husstande har samtidig den største bruttoindkomst, men også de største forsørgerforpligtelser, idet der i gennemsnit findes over 2 børn pr. husstand. Godt 60 pro-

Tabel 5. Oversigt over erhvervsaktivitet, indkomstforhold, boligforhold og besiddelse af varige goder for husstande på forskellige stadier i livsløbet

	: Enlig : : u/børn: : : 16-44 : : år :	Gifte : : u/børn: : : 16-44 : : år :	Gifte : : m/børn: : : 16-29 : : år :	Gifte : : m/børn: : : 30-44 : : år :	Gifte : : m/børn: : : 45 år- : : år :	Gifte : : u/børn: : : 45 år- : : år :	Gifte : : u/børn: : : 45 år- : : år :	Enlig : : u/børn: : : 45 år- : : år :	Enlig : : u/børn: : : 45 år- : : år :	All : : erhv.:u/erhv.:i erhv.:u/erhv.:i
	: (1) :	: (2) :	: (3) :	: (4) :	: (5) :	: (6) :	: (7) :	: (8) :	: (9) :	: (10)
Husstandsstørrelse:										
Antal personer.....	1,00	2,00	3,66	4,25	3,79	2,00	2,00	1,00	1,00	2,
Erhvervsaktivitet:										
Mandlige ægtefælles er- hvervsfrekvens 1) 2).....	0.74	0.83	0.95	0.98	0.94	1.00	.	1.00		
Kvindelige ægtefælles er- hvervsfrekvens 2).....		0.73	0.50	0.49	0.44	0.35	0.04			
Antal erhvervsaktive voks- ne 2).....	0.74	1.56	1.45	1.47	1.38	1.35	0.04	1.00		
Indkomst:										
Samlet bruttoindkomst i 1971, kr.....	24.900	58.100	58.200	64.100	58.100	53.000	25.700	32.700	16.800	44.
	pct.									
Boligtype:										
Faktisk boligtype:										
Pct. i enfamilieshus.....	25,7	48,5	57,5	61,5	51,1	49,4	47,6	29,1	33,4	44
Pct. i lejlighed.....	57,6	47,2	34,8	24,7	25,4	34,3	42,5	55,6	54,9	41
Varige goder:										
Køleskab.....	52	97	98	100	99	98	96	85	77	8
Dybfryser.....	7	44	56	71	65	58	41	24	14	4
Vaskemaskine.....	8	31	58	72	61	47	29	19	10	3
Sort/hvid TV.....	25	61	78	89	88	81	88	71	63	7
Farve-TV.....		56	10		69 13		8		36	
Hil	28	72	76	86	78	77	35	33	6	5
Heraf										
2 eller flere biler.....		1	5	5	1	1	1	4	5	1
Opvaskemaskine.....		2	5	8	1	6	1	6	1	2

1) I husstande uden ægtepar er anført det ældste husstandsmedlems erhvervsfrekvens. 2) Alle personer med regelmæssig deltidsbeskæftigelse er regnet som erhvervsaktive og indgår ved beregningen af erhvervsfrekvensen på linje med heltidsbeskæftigede. 3) Heri indgår tillige enlige med børn samt andre husstandstyper, ialt 13,2 pct. af samtlige husstande.

cent af husstandene bor i eget hus.

b. Betalingsformerne ved køb af varige forbrugsgoder

1. Oplysningerne om de betalingsformer (kontantkøb kontra afbetalings- og kontokøb), der er anvendt ved køb af varige forbrugsgoder, er gennemgået i tabellerne 6 til 9. I tabellerne er alene vist kontantkøbenes andel af de samlede kontant-, afbetalings- og kontokøb.

Omnibusundersøgelsen 1972 indeholder, ud over oplysninger om de anvendte betalingsformer, oplysninger om de væsentligste finansieringskilder. Da det imidlertid ikke herud fra er muligt at belyse finansieringskildernes beløbsmæssige betydning, og da der derfor knytter sig betydelig usikkerhed til fortolkningen, er disse oplysninger i det følgende kun medtaget i begrænset omfang i teksten.

Tabel 6 viser kontantkøbsprocenterne dels for husstandene under eet, dels fordelt på stillingsgrupper.

Tabellen viser, at betalingsformen (kontantkøb kontra afbetalings- og kontokøb) i en vis udstrækning afhænger af, hvor kostbart det varige forbrugsgode er. De laveste kontantkøbsprocenter finder man således for biler og farve-TV. De oplysninger, der foreligger om, hvilke finansieringskilder, der har været de væsentligste ved købene, viser endvidere, at anvendelsen af kontantformen ved de dyrere forbrugsgoder (biler og farve-TV) i en vis udstrækning skyldes muligheden for at opnå lån. Lån i pengeinstitutterne har således i ca. 1/3 af de tilfælde, hvor biler og farve-TV er købt kontant, udgjort den væsentligste finansieringskilde.

Ser man på fordelingen på stillingsgrupper, fremgår, at selvstændige i almindelighed har den højeste kontantkøbsandel, medens lønmodtagerhusstandene køber mest på afbetaling og konto. Denne sammenhæng er ikke betinget af forskelle i indkomst, men gør sig gældende inden for hver

indkomstgruppe.

Tabel 6. Kontantkøb / af seks varige forbrugsgoder i procent af de samlede kontant-, afbetalings- og kontokøb i 1972 i husstande i forskellige stillingsgrupper

	:Selv- :stændige	:Lønmod- :tagere	:Ude af *erhverv	:Alle :stills- :lings- :grupper 2):
	pct.			
Køleskab	91	85	82	86
Dybfryser	92	80	85	82
Vaskemaskine	84	77	80	79
Sort-hvid TV	75	63	78	70
Farve-TV	69	54	89	65
Bil	56	52	48	52

1) Sondringen mellem kontantkøb og afbetalingskøb bygger i omnibusundersøgelsen 1972 på interviewpersonernes egne opfattelser af disse begreber. Som følge heraf må det antages, at en del kontantkøb, der er finansieret ved låntagning hos andre end sælgerne, er blevet klassificeret som afbetalingskøb ud fra den synsvinkel, at lånet "afbetales" til långiveren. I det omfang, dette er tilfældet, vil de i tabellen anførte tal for kontantkøbenes andel af de samlede køb undervurdere de faktiske kontantkøbsandele. 2) Se note til tabel 1.

2. I tabel 7 er der for stillingsgrupperne under eet foretaget en inddeling på indkomstgrupper.

Fordelingen på indkomstgrupper viser, at kontantfor-
men er mest udbredt i den højeste indkomstgruppe. Herefter følger den laveste indkomstgruppe, medens mellemind-
komstgrupperne generelt har den laveste kontantandel.

3. Tabel 8 belyser udbredelsen af kontantkøb for løn-
modtagerhusstande i to aldersgrupper. Bortset fra sort-
hvid TV, hvor kontantkøbsprocenten ligger på samme niveau
i de to aldersgrupper, viser tabellen en generel tendens

Tabel 7. Kontantkøb af seks varige forbrugsgoder i procent af de samlede kontant-, afbetalings- og kontokøb i 1972 i husstande i forskellige indkomstgrupper

	Under 40.000 kr.	40.-59.999 kr.	60.-79.999 kr.	80.000 kr. og derover	Alle indkomstgrupper
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
Køleskab	83	92	71	89	86
Dybfryser	88	70	85	85	82
Vaskemaskine... .	80	74	74	88	79
Sort-hvid TV... .	66	62	87	97	70
Farve-TV.	84	46	.. 3)	88	65
Bil	49	52	47	37	52

1) Se note 1 til tabel 6. 2) Se note 1 til tabel 2. 3) Jfr. teksten.

til, at de yngre husstande har en lavere kontantkøbsandel end de ældre aldersgrupper.

Tabel 8. Kontantkøb af seks varige forbrugsgoder i procent af de samlede kontant-, afbetalings- og kontokøb i 1972 i lønmodtagerhusstande i to aldersgrupper

	Under 45 år	45 år og derover	Alle aldersgrupper 2)
	pct.	pct.	pct.
Køleskab	85	88	85
Dybfryser	53	85	80
Vaskemaskine	73	86	77
Sort-hvid TV	63	62	63
Farve-TV	33	72	54
Bil	50	57	52

1) Se note 1 til tabel 6.2) Se note til tabel 3.

4. I tabel 9 belyses kontantkøbene for lønmodtagerhusstande fordelt efter bopælens beliggenhed. Tabellen viser en markant forskel i kontantkøbsandelene ved bilkøb mellem hovedstadsområdet og de øvrige dele af landet. For de øvrige varige forbrugsgoder synes der ikke at være nogen entydig tendens.

Oplysningerne om de væsentligste finansieringskilder viser, at finansieringsmønsteret ved bilkøb i hovedstadsområdet er præget af en høj kontantkøbsandel, finansieret ved låntagning i pengeinstitutterne. Lånefinansiering af kontantkøb synes således langt mere udbredt i hovedstadsområdet end i provinsbyer og landdistrikter. Den andel af købene, der har egenkapital som væsentligste finansieringskilde, er derimod lavere i hovedstadsområdet end i resten af landet.

Sammenfattende viser tabel 6 til 9» at de anvendte betalingsformer foruden af det købte godes art er bestemt af husstandens stilling, indkomstforhold samt alder. Ved køb af bil spiller herudover bopælens beliggenhed en rolle.

Tabel 9. Kontantkøb af seks varige forbrugsgoder i procent af de samlede kontant-, afbetalings- og kontokøb i 1972 i lønmodtagerhusstande fordelt efter bopælens beliggenhed

	Hovedstads- området	Provinsbyer :m.v.	Landdi- :strikter	Hele :landet
	pct.			
Køleskab	83	86	.. ³⁾	85
Dybfryser....	78	81	78	80
Vaskemaskine.	78	81	.. ²⁾	77
Sort-hvid TV.	58	67	..	63
Parve-TV.	47	59	..	54
Bil	62	49	50	52

1) Se note 1 til tabel 16. 2) Se note 1 til tabel 4. 3) Jfr. teksten.

Uddrag af spørgeskemaet ved forbrugsundersøgelsen
i året 1971

Nedenfor er vist det regnskabsskema, som er anvendt til belysning af finansieringen ved køb af 36 forskellige varige forbrugsgoder:

For alle egne køb i 1971 besvares følgende spørgsmål vedrørende købspris og finansiering heraf på købstidspunktet, hvad enten godet var til husstandens rådighed 31/12 1971, eller rådigheden var ophørt.

	godets navn	
	kode	
*a	" samlede købesum	kr.
:	:	:
	kontant køb/udbetaling v. afbetalingskøb finansieret ved:	
b	salg af brugt	kr.
c	lån i pengeinstitut m.v.	kr.
d	lån/kredit hos sælger (bortset fra konto)	kr.
e	lån hos private	kr.
f	egne midler (formue eller løbende indkomst)	kr.
g	kontant betaling i alt (b + c+d+e + f)	kr.
h	kontokøb	kr.
	køb på afbetaling (med ejendomsforbehold):	
i	varens pris % udbetaling (a/%g) ..	kr.
j	af dragsperiodens længde	mdr.
k	restgæld pr. 31/12 1971	kr.
l	afdrag i 1971	kr.
m	renter i 1971	kr.
n	k+l	kr.

Uddrag af spørgeskemaet ved omnibusundersøgelsen i november 1972.

Nedenfor er vist de fem spørgsmål, som er stillet til husstandene vedrørende besiddelse og køb af syv varige forbrugsgoder. De gengivne spørgsmål vedrører besiddelsen af bil på undersøgelsestidspunktet og anskaffelsen af personbil inden for det sidste år. For de øvrige seks langvarige forbrugsgoder: Køleskab, dybfryser, vaskemaskine, sort-hvid TV, opvaskemaskine og farve-TV er der stillet tilsvarende spørgsmål.

1. Har familien bil?	ja, 1 ja, 2 eller flere nej
2. Har familien inden for det sidste år købt personbil?	ja nej Hvis nej skal de følgende spørgsmål ikke besvares
3. Blev bilen købt kontant, eller på afbetaling eller konto?	kontant gå til sp.5 afbetaling eller konto.... andet ved ikke
4. Var der nogen kontant udbetaling?	ja nej) sp. 5 gammel 1' bytte.. besvares ikke ved ikke
5. Hvordan blev den kontante betaling/udbetaling i det væsentlige finansieret?	ud af den normale indtægt T ud af opsparing lån i bank/sparekasse lån hos andre arv, gave eller gevinst ved ikke

Bilag 2.

Bilagstabel A. Omsætningen i 1. halvår 1972 indenfor de undersøgt detailhandelsbrancher, fordelt på store og små firmaer med og uden afbetalingssalg, samt i stormagasiner og forbrugerkooperationen

Detailomsætning incl. moms i 1. halvår 1972					
Branche:	Store firmaer		Små firmaer		Tiisamme
	Med afbe- talings- salg	Uden afbe- talings- salg	Med afbe- talings- salg	Uden afbe- talings- salg	
	mill.kr.				
Tekstilvarehuse	-	33,5	-	10,6	44,0
Manufakturforretninger uden og med konfektion	8,2	216,0	-	268,1	492,6
Konfektionsforretninger	16,2	252,9	28,9	613,8	911,8
Fotoforretninger	8,1	4,7	36,5	46,5	95,8
Boligudstyrmagasiner, møbel- og tæppeforretninger	208,4	13,6	560,8	131,5	914,3
Specialforretninger for hårde hvidevarer	27,0	0,4	27,4	24,3	79,2
Isenkramforretninger	78,3	85,8	81,0	256,5	501,6
Jagt-, sport- og campingudstys- forretninger	18,1	8,9	19,0	42,2	88,2
Radio- og TV-forretninger	248,2	2,0	241,7	26,9	518,8
Musikinstrumentforretninger	14,6	-	23,8	4,5	42,9
Andre forretninger, der fortrinsvis hand- ler med husholdningsudstyr og indbo (sy- maskiner, støvsugere og lamper)	9,1	16,2	21,6	41,9	88,7
Forhandlere af cykler og barnevogne	23,3	4,7	82,3	9,1	119,5
Cykel- og radioforretninger	20,5	1,7	13,7	3,4	39,2
Automobil- og motorcykelforretninger ¹⁾	949,5	-	2.900,5	-	3.849,9
Samtlige brancher	1.629,5	640,3	4.037,1	1.470,6	7.786,6
Stormagasiner	.	.	.	.	797,8
Forbrugerkooperationen	.	.	.	.	2.299,4

Anm.: Vedr. sondringen mellem store og små firmaer henvises til kapitel II.b.

1) Incl. registreringsafgifter. Omfatter den del af branchens samlede omsætning, der vedrører salg og reparation af personbiler.

Bilagstabel A.1. Automobilbranchens detailomsætning i 1.
halvår 1972 fordelt på omsætningsarter
og firmastørrelser

: Store : Små : Tilsammen :

Detailomsætning i

1. halvår 1972;

a. Samlet omsætning <u>excl.</u> moms og re- gistreringsafgif- ter	1.000 kr.	978.840	1.259.985	2.238.825
b. Samlet detailom- sætning <u>incl.</u> re- gistreringsafgif- ter og moms i for- bindelse med salg af nye personbi- ler	1.000 kr.	432.729	1.230.543	1.663.272
og det hertil sva- rende antal solgte enheder	stk.	13.040	36.031	49.071
c. Samlet detailom- sætning <u>incl.</u> moms i forbindelse med salg af brugte personbiler	1.000 kr.	281.403	946.235	1.227.638
og det hertil sva- rende antal solgte enheder	stk.	16.708	67.612	84.320
d. Skønsmæssig samlet omsætning <u>incl.</u> moms i forbindelse med reparation, service, reserve- dele m.v. vedrø- rende personbiler	1.000 kr.	235.339	723.695	959.034

Anm. Vedr. sontringen mellem store og små firmaer henvises
til kapitel II.b.

Bilag tabel B. Kordeling på de undersøgte deltilhørende Isbra TICler sa intslormagasiner og forbrugerkooperationen af kundetilgodehavender sikret ved afbetalingskontrakter i 1. halvår 1972

Branche	Fagført værdi af behold- ning af afbeta- lingskon- trakter ult. dec. 1971	Tilgang af nye afbeta- lingskontrak- ter i løbet af 1. halvår 1972	Afgang i 2. halvår 1972	Som følge af afdrag m.v. på afbeta- t af be- trakter	Som følge af dis- kontering eller anden form for overdragelse af tilgodehavender til afbeta- lingskon- trakter ult. jun. 1972	Bogført værdi af behold- ning af afbeta- lingskon- trakter ult. jun. 1972	Bogført værdi af behold- ning af afbeta- lingskon- trakter ult. jun. 1972
	[mill. kr.]	Antal	[mill. kr.]	Antal	[mill. kr.]	Antal	[mill. kr.]
Tekstilvarehuse							
Små firmaer	-	-	-	-	-	-	-
Store firmaer	0,9	65	0,9	0,4	401	0,5	0,3
Tilsammen	0,9	65	0,9	0,4	401	0,5	0,3
uden og med konfektion							
Store firmaer	2,6	1.732	1	1,2	1.902	1,7	1,6
Tilsammen	5,5	8.400	5,6	5,5	1.902	1,7	3,4
Porcelænsforretninger							
Store firmaer	0,2	380	0,2	11,2	161	0,1	0,2
Små firmaer	3,2	2.191	1,8	1,6	264	0,2	3,1
Tilsammen	3,4	2.571	1,8	1,8	425	0,3	3,2
Boligudstyrmagasiner, møbel- og tæppeforretninger							
Store firmaer	37,4	39.302	52,4	39,0	7.909	12,0	38,7
Små firmaer	125,2	89.813	117,6	108,6	12.308	17,9	118,3
Tilsammen	162,6	129.115	170,0	147,6	20.217	29,9	157,1
Specialforretninger for hårde hvidevarer							
Store firmaer	1,7	3.878	5,0	1,3	2.335	3,8	1,5
Små firmaer	2,5	1.794	1,5	2,5	-	-	1,5
Tilsammen	4,2	5.672	6,5	3,8	2.335	3,8	3,0
Isenkramforretninger							
Store firmaer	4,1	6.748	7,1	5,8	1.261	1,1	4,2
Små firmaer	3,5	4.502	2,9	2,1	1.714	1,0	3,3
Tilsammen	7,6	11.250	10,0	7,9	2.975	2,1	7,5
Jagt-, sports- og campingudstyr-forretninger							
Store firmaer	1,2	1.416	7,3	1,0	741	5,8	1,6
Små firmaer	0,6	1.270	5,3	0,4	994	5,1	0,4
Tilsammen	1,8	2.686	12,6	1,4	1.735	10,9	2,0
Radio- og TV-forretninger							
Store firmaer	95,9	50.121	85,4	73,1	8.698	11,4	94,0
Små firmaer	59,9	41.012	57,4	43,9	10.649	14,8	58,6
Tilsammen	155,8	91.033	142,8	117,0	19.347	26,2	152,6
Musikinstrumentforretninger							
Store firmaer	6,8	2.183	5,5	5,1	185	0,5	6,7
Små firmaer	4,9	2.288	7,8	2,0	1.091	4,1	6,5
Tilsammen	11,7	4.471	13,3	7,1	1.276	4,6	13,2
Andre forretninger, der fortrinsvis handler med husholdningsudstyr og indbo (symaskiner, støvsugere og lamper)							
Store firmaer	3,1	2.753	3,1	3,2	263	0,3	2,7
Små firmaer	1,0	3.338	2,9	1,3	3.054	1,5	1,0
Tilsammen	4,1	6.091	6,0	4,5	2.317	1,8	3,7
Forhandlere af cykler og barnevogne							
Store firmaer	2,5	3.920	3,5	3,0	328	0,4	2,7
Små firmaer	1,1	8.766	7,3	7,1	381	0,2	3,1
Tilsammen	3,6	12.686	10,8	10,1	710	0,6	5,8
Cykel- og radioforretninger							
Store firmaer	6,5	3.159	7,0	6,6	73	0,1	6,7
Små firmaer	2,6	1.413	2,3	2,2	221	11,1	2,6
Tilsammen	9,1	4.572	9,3	8,8	294	0,2	9,3
Automobil- og motorrykelforretninger							
Store firmaer	17,3	11.006	202,2	7,8	6.808	121,3	180,5
Små firmaer	501,4	39.878	606,0	223,8	28.622	409,7	473,9
Tilsammen	680,7	50.884	808,2	303,6	35.430	531,0	654,4
Samtlige brancher							
Store firmaer	341,6	117.187	381,5	220,1	31.665	162,0	340,9
Små firmaer	711,4	313.553	816,7	397,9	58.561	454,0	675,1
Tilsammen	1.053,0	430.740	1.198,2	618,0	90.226	616,0	1.016,0
Stolmagasiner							
	13,9	5.811	10,6	9,1	758	0,6	14,7
Forbrugerkooperationen							
	19,8	10.631	13,0	12,7	230	0,2	19,4

Anm.: Tabellen omfatter indenfor den enkelte branche kun firmaer med afbetalingssalg. Vedr. sondringen mellem store og små firmaer henvises til kapitel II.B.

Liilasstabel B.1. Automobilbranchens kundetilgodehavender i 1. halvår 1972 i forbindelse med salg af nye og brugte personbiler på afbetaling, fordelt på firmastørrelser

		Bogført værdi af be- hold- ning af afbeta- lings- kon- trakter ult. dec. i 1971		Tilgang af nye afbeta- lingskon- trakter i løbet af 1. halvår 1972		Afgang i 1. halvår 1972		Bogført værdi af be- hold- ning af afbeta- lings- kon- trakter ult. juni i 1972	
		mill. kr.	Ahtal	mill. kr.	Ahtal	mill. kr.	Ahtal	mill. kr.	Ahtal
Nye personbiler	Store firmaer	...	4.240	105,8	...	3.019	69,0	56	1,5
	Små firmaer	...	11.898	271,2	...	8.485	177,4	19	0,6
	Tilsammen	...	16.138	377,0	...	11.504	246,4	75	2,1
Brugte personbiler	Store firmaer	...	6.766	96,5	...	3.415	48,0	318	2,8
	Små firmaer	...	27.981	334,8	...	19.421	223,5	698	8,2
	Tilsammen	...	34.747	431,2	...	22.836	271,5	1.016	11,0
Tilsammen	Store firmaer	179,3	11.006	202,2	79,8	6.434	117,0	374	4,3
	Små firmaer	501,4	39.879	606,0	223,8	27.906	401,0	717	8,8
	Tilsammen	680,7	50.885	808,2	303,6	34.340	518,0	1.091	13,1

Vnm.: Vedr. sondringen mellem store og små firmaer henvises til kapitel II.b.

Bilagstabel C. Fordeling på de undersøgte detailhandelsbrancher samt stormagasiner og forbrugerkooperationen af den andel af den samlede afgang af afbetalingskontrakter i 1. halvår 1972, der skyldes nødlidte kontrakter

Branche:	Andel af den samlede afgang af afbetalingskontrakter i 1. halvår 1972, der skyldes nødlidte kontrakter		
	Store firmaer med afbetalings salg	Små firmaer med afbetalings salg	Samtlige firmaer med afbetalings salg
	pct.		
Tekstilvarehuse.....	-	-	-
Manufakturforretninger uden og med konfektion.....	2,4	-	2,4
Konfektionsforretninger.....	3,1	0,0	1,3
Fotoforretninger.....	6,0	4,5	4,7
Boligudstyrmagasiner, møbel- og tæppeforretninger....	0,8	0,9	0,9
Specialforretninger for hårde hvidevarer.....	5,8	0,0	3,9
Isenkramforretninger.....	2,5	0,2	1,8
Jagt-, sport- og campingudstyrsforretninger.....	2,7	0,0	1,5
Radio- og TV-forretninger.....	1,5	0,2	1,0
Musikinstrumentforretninger.....	2,1	0,3	1,2
Andre forretninger, der fortrinsvis handler med husholdningsudstyr og indbo (symaskiner, støvsugere og lamper).....	3,3	2,0	2,7
Forhandlere af cykler og barnevogne.....	1,1	0,6	0,7
Cykel- og radioforretninger.....	1,4	1,6	1,5
Automobil- og motorcykelforretninger.....	2,2	1,4	1,6
Samtlige brancher.....	1,9	1,1	1,5
Stormagasiner.....	.	.	1,3
Forbrugerkooperationen.....	.	.	1,2

Anm.: Vedr. sondringen mellem store og små firmaer henvises til kapitel II.b.

lagstabel D. Fordeling på de undersøgte detailhandelsbrancher samt stormagasiner og forbruger-
kooperationen af det beløbsmæssige overdragelsesmønster for afbetalingskontrakter
i 1. halvår 1972

		Beløb hvortil afbetalingskontrakter i 1. halvår 1972 er diskonteret eller på anden måde overdraget til:					
Brancher:		Bank	Spare- kasse	Finansie- ringssel- skabet	Leve- randør	Andre	Tilsammen
		mill. kr.					
Klædestilvarehuse	Store firmaer	-	-	-	-	-	-
	Små firmaer	-	-	-	-	-	-
	Tilsammen	-	-	-	-	-	-
Manufakturforretninger uden og med konfektion	Store firmaer	0,5	-	-	-	-	0,5
	Små firmaer	-	-	-	-	-	-
	Tilsammen	0,5	-	-	-	-	0,5
Konfektionsforretninger	Store firmaer	-	-	1,1	-	0,6	1,7
	Små firmaer	-	-	-	-	-	-
	Tilsammen	-	-	1,1	-	0,6	1,7
Fotoforretninger	Store firmaer	-	-	0,1	-	-	0,1
	Små firmaer	-	-	-	0,1	-	0,1
	Tilsammen	-	-	0,1	0,1	-	0,2
Højtidestyrsmagasiner, bælg- og tæppeforret- ninger	Store firmaer	7,5	1,0	2,9	-	0,1	11,5
	Små firmaer	18,0	1,5	0,1	0,1	-	19,7
	Tilsammen	25,5	2,5	3,0	0,1	0,1	31,2
Specialforretninger for hvidevarer	Store firmaer	0,1	-	3,0	0,3	0,1	3,5
	Små firmaer	-	-	-	-	-	-
	Tilsammen	0,1	-	3,0	0,3	0,1	3,5
Beklædningsforretninger	Store firmaer	0,2	-	0,8	-	-	1,0
	Små firmaer	0,8	-	-	0,2	0,1	1,0
	Tilsammen	1,0	-	0,8	0,2	0,1	2,0
Fiske-, sport- og camping- udstudsforretninger	Store firmaer	3,3	0,3	2,0	-	-	5,7
	Små firmaer	0,8	-	-	4,3	-	5,1
	Tilsammen	4,1	0,3	2,0	4,3	-	10,8
Radio- og TV-forretninger	Store firmaer	2,2	-	9,1	1,5	0,1	12,8
	Små firmaer	4,3	1,0	-	9,4	-	14,8
	Tilsammen	6,5	1,0	9,1	10,9	0,1	27,6
Musikinstrument- forretninger	Store firmaer	-	-	0,4	-	-	0,4
	Små firmaer	4,1	-	-	-	-	4,1
	Tilsammen	4,1	-	0,4	-	-	4,5
Andre forretninger, der for- trinvis handler med hus- holdningsudstyr og indbo- symaskiner, støvsugere (og lamper)	Store firmaer	0,2	-	-	-	-	0,2
	Små firmaer	-	-	0,7	0,8	-	1,5
	Tilsammen	0,2	-	0,7	0,8	-	1,7
Forhandlere af cykler og barnevogne	Store firmaer	0,2	-	0,1	-	-	0,3
	Små firmaer	0,1	0,1	-	-	-	0,2
	Tilsammen	0,3	0,1	0,1	-	-	0,5
Elektronik- og radio- forretninger	Store firmaer	-	-	-	-	-	-
	Små firmaer	0,1	-	-	-	-	0,1
	Tilsammen	0,1	-	-	-	-	0,1
Bil- og motorcykel- forretninger	Store firmaer	56,8	14,6	40,5	5,0	2,7	119,4
	Små firmaer	202,2	65,8	131,3	-	1,5	401,0
	Tilsammen	259,0	80,4	171,8	5,0	4,2	520,4
Andre brancher	Store firmaer	70,9	15,9	59,9	6,8	3,5	157,1
	Små firmaer	230,4	68,5	132,1	14,9	1,7	447,6
	Tilsammen	301,3	84,4	192,0	21,7	5,2	604,7
Stormagasiner		0,5	-	-	-	-	0,5
Forbrugerkooperationen		-	-	-	-	-	-

anm.: Tabellen omfatter indenfor den enkelte branche kun firmaer med afbetalingssalg. Vedr. sondringen mellem store og små firmaer henvises til kapitel II.b.

Bilagstabel E. Fordeling på de undersøgte detailhandelsbrancher samt stormagasiner og forbrugerkooperationen af kundetilgodehavender (kontogæld m.v.) med en løbetid på over 30 dage, bortset fra tilgodehavender sikret ved afbetalingskontrakter, samt kunders forudbetaling, henholdsvis ult. december 1971 og ult. juni 1972

Branche:		: Bogført værdi : : af kundetilgo- : : dehavender :		: Bogført værdi af : : kunders forud- : : betalinger :	
		: ult. dec. : : 1971 :	: ult. juni : : 1972 :	: ult. dec. : : 1971 :	: ult. jun : : 1972 :
		mill. kr.			
Tekstilvarehuse	Store firmaer m/afbetalingssalg	-	-	-	-
	Store firmaer u/afbetalingssalg	1,0	0,9	-	-
	Små firmaer m/afbetalingssalg	-	-	-	-
	Små firmaer u/afbetalingssalg	-	-	-	-
	Tilsammen	1,0	0,9	-	-
Manufakturforretninger uden og med konfektion	Store firmaer m/afbetalingssalg	1,3	1,1	-	-
	Store firmaer u/afbetalingssalg	40,3	35,6	-	-
	Små firmaer m/afbetalingssalg	-	-	-	-
	Små firmaer u/afbetalingssalg	13,2	12,5	-	-
	Tilsammen	54,8	49,2	-	-
Konfektionsforretninger	Store firmaer m/afbetalingssalg	0,7	0,6	-	-
	Store firmaer u/afbetalingssalg	13,6	13,0	-	-
	Små firmaer m/afbetalingssalg	1,5	1,6	-	-
	Små firmaer u/afbetalingssalg	29,0	27,4	-	-
	Tilsammen	44,8	42,6	-	-
Fotoforretninger	Store firmaer m/afbetalingssalg	0,7	0,6	-	-
	Store firmaer u/afbetalingssalg	0,3	0,3	-	-
	Små firmaer m/afbetalingssalg	1,7	0,6	-	-
	Små firmaer u/afbetalingssalg	1,5	0,6	-	-
	Tilsammen	4,2	2,1	-	-
Boligudstyrmagasiner, møbel- og tæppeforret- ninger	Store firmaer m/afbetalingssalg	22,5	22,1	1,0	1,0
	Store firmaer u/afbetalingssalg	1,5	1,7	0,1	-
	Små firmaer m/afbetalingssalg	78,4	67,4	0,9	1,8
	Små firmaer u/afbetalingssalg	15,9	16,2	0,1	0,1
	Tilsammen	118,3	107,4	2,1	2,9
Specialforretninger for hårde hvidevarer	Store firmaer m/afbetalingssalg	1,1	1,1	-	-
	Store firmaer u/afbetalingssalg	-	-	-	-
	Små firmaer m/afbetalingssalg	0,2	0,1	-	-
	Små firmaer u/afbetalingssalg	-	-	-	-
	Tilsammen	1,3	1,2	-	-
Isenkramforretninger	Store firmaer m/afbetalingssalg	11,2	11,1	-	0,1
	Store firmaer u/afbetalingssalg	8,4	8,1	-	-
	Små firmaer m/afbetalingssalg	7,2	8,5	-	-
	Små firmaer u/afbetalingssalg	12,3	13,6	0,5	0,4
	Tilsammen	39,1	41,3	0,5	0,5
Jagt-, sport- og camping- udstyrsforretninger	Store firmaer m/afbetalingssalg	1,1	1,6	-	-
	Store firmaer u/afbetalingssalg	0,5	0,5	-	-
	Små firmaer m/afbetalingssalg	0,6	0,8	-	-
	Små firmaer u/afbetalingssalg	0,5	0,5	-	-
	Tilsammen	2,7	3,4	-	-
Radio- og TV-forretninger	Store firmaer m/afbetalingssalg	42,0	52,4	0,2	0,3
	Store firmaer u/afbetalingssalg	-	-	-	-
	Små firmaer m/afbetalingssalg	20,9	18,8	-	-
	Små firmaer u/afbetalingssalg	0,3	0,2	-	-
	Tilsammen	63,2	71,4	0,2	0,3
Musikinstrumentforretninger	Store firmaer m/afbetalingssalg	1,0	0,9	-	-
	Store firmaer u/afbetalingssalg	-	-	-	-
	Små firmaer m/afbetalingssalg	0,1	0,1	-	-
	Små firmaer u/afbetalingssalg	-	-	-	-
	Tilsammen	1,1	1,0	-	-

Bilagstabel E. (fortsat). Fordeling på de undersøgte detailhandelsbrancher samt stormagasiner og forbrugerkooperationen af kundetilgodehavender (kontorgæld m.v.) med en løbetid på over 30 dage, bortset fra tilgodehavender sikret ved afbetalingskontrakter, samt kundernes forudbetaling, henholdsvis ult. december 1971 og ult. juni 1972

Branche:			Bogført værdi	Bogført værdi af		
			af kundetilgo-	kundernes forud-		
			dehavender	betalinger		
			ult. dec. 1971	ult. juni 1972	ult. dec. 1971	ult. juni 1972
			mill. kr.			
Andre forretninger, der fortrinsvis handler med husholdningsudstyr og indbo (symaskiner, støvsugere og lamper)	Store firmaer	m/afbetalingssalg	0,3	0,3	-	-
	Store firmaer	u/afbetalingssalg	5,9	6,2	-	-
	Små firmaer	m/afbetalingssalg	1,4	1,3	-	-
	Små firmaer	u/afbetalingssalg	2,9	2,8	-	-
	Tilsammen		10,5	10,6	-	-
Forhandlere af cykler og barnevogne	Store firmaer	m/afbetalingssalg	0,8	0,8	-	-
	Store firmaer	u/afbetalingssalg	0,1	0,1	-	-
	Små firmaer	m/afbetalingssalg	2,0	2,0	-	-
	Små firmaer	u/afbetalingssalg	-	-	-	-
	Tilsammen		2,9	2,9	-	-
Cykel- og radioforretninger	Store firmaer	m/afbetalingssalg	1,7	1,3	-	-
	Store firmaer	u/afbetalingssalg	-	-	-	-
	Små firmaer	m/afbetalingssalg	1,9	1,7	-	-
	Små firmaer	u/afbetalingssalg	0,9	0,8	-	-
	Tilsammen		4,5	3,8	-	-
Automobil- og motorcykelforretninger	Store firmaer	m/afbetalingssalg	82,6	91,4	-	-
	Store firmaer	u/afbetalingssalg	-	-	-	-
	Små firmaer	m/afbetalingssalg	285,3	301,2	-	-
	Små firmaer	u/afbetalingssalg	-	-	-	-
	Tilsammen		367,9	392,6	-	-
Samtlige brancher	Store firmaer	m/afbetalingssalg	166,6	185,2	1,2	1,3
	Store firmaer	u/afbetalingssalg	72,0	66,6	0,1	-
	Store firmaer	tilsammen	238,6	251,8	1,3	1,3
	Små firmaer	m/afbetalingssalg	401,1	404,0	0,9	1,8
	Små firmaer	u/afbetalingssalg	80,6	80,1	0,6	0,5
	Små firmaer	tilsammen	481,7	484,1	1,5	2,3
	Tilsammen		720,3	735,9	2,8	3,6
Stormagasiner			192,0	175,9	0,3	0,3
Forbrugerkooperationen			10,5	10,6	-	-

Anm.: Vedr. sondringen mellem store og små firmaer henvises til kapitel II.b.

Bilagstabel E.l. Fordeling på forsikringsselskaber og private af automobilbranchens kundetilgodehavender (kontogæld m.v.) med en løbetid på over 30 dage, bortset fra afbetalingstilgodehavender henholdsvis ult. december 1971 og ult. juni 1972

		Bogført værdi af kunde tilgodehavender:	
		: ult. december 1971	: ult. juni 1972
		— mill. kr. —	
	Tilgodehavender hos:		
Store firmaer	Forsikringsselskaber	11,5	9,8
	Private	71,1	81,6
	Tilsammen	82,6	91,4
Små firmaer	Forsikringsselskaber	21,4	16,9
	Private	263,9	284,4
	Tilsammen	285,3	301,2
Tilsammen	Forsikringsselskaber	32,9	26,6
	Private	335,0	366,0
	Tilsammen	367,9	392,6

Anm.: vedr. sondringen mellem store og små firmaer henvises til kapitel II.b.

ilagstabel F. Fordeling på de undersøgte detailhandelsbrancher af kreditvilkår for kunde-
tilgodehavender, bortset fra afbetalingskontrakter, ult. juni 1972

ranche:			[Normal kas- [serabat i [procent af [salgspri- [sen l)	[Normal ren- [tefri kre- [dit tid l)	Rente af kun- [detilgodeha- [vender, excl. [afbetalings- [kontrakter 2)
			pct.	antal dage	pct.pr.måned
ekstilvarehuse	Store firmaer	m/afbetalingssalg	-	-	
	Store firmaer	u/afbetalingssalg	-	6	0,4
	Små firmaer	m/afbetalingssalg	-	-	
	Små firmaer	u/afbetalingssalg	-	-	
	Tilsammen		-	6	0,4
anufakturforretninger uden og med konfektion	Store firmaer	m/afbetalingssalg	2,2	127	0,4
	Store firmaer	u/afbetalingssalg	0,5	85	0,5
	Små firmaer	m/afbetalingssalg	-	-	
	Små firmaer	u/afbetalingssalg	0,4	123	0,6
	Tilsammen		0,5	106	0,6
onfektionsforretninger	Store firmaer	m/afbetalingssalg	-	90	0,9
	Store firmaer	u/afbetalingssalg	0,4	121	0,2
	Små firmaer	m/afbetalingssalg	-	30	1,0
	Små firmaer	u/afbetalingssalg	-	210	0,4
	Tilsammen		0,1	177	0,4
otoforretninger	Store firmaer	m/afbetalingssalg	0,5	86	0,7
	Store firmaer	u/afbetalingssalg	0,1	90	1,0
	Små firmaer	m/afbetalingssalg	4,4	90	1,0
	Små firmaer	u/afbetalingssalg	2,5	30	1,0
	Tilsammen		3,3	60	1,0
oligudstyrsmagasiner, nøbel- og tæppefor- retninger	Store firmaer	m/afbetalingssalg	3,4	90	1,1
	Store firmaer	u/afbetalingssalg	3f5	94	0,9
	Små firmaer	m/afbetalingssalg	4,6	112	1,1
	Små firmaer	u/afbetalingssalg	4,0	124	0,8
	Tilsammen		4,2	109	1,1
pecialforretninger for årde hvidevarer	Store firmaer	m/afbetalingssalg	3,7	44	1,1
	Store firmaer	u/afbetalingssalg	5,0	90	1,0
	Små firmaer	m/afbetalingssalg	5,2	35	1,0
	Små firmaer	u/afbetalingssalg	10,0	30	
	Tilsammen		6,1	37	0,7
senkramforretninger	Store firmaer	m/afbetalingssalg	2,4	65	0,9
	Store firmaer	u/afbetalingssalg	0,8	66	0,8
	Små firmaer	m/afbetalingssalg	2,3	69	0,7
	Små firmaer	u/afbetalingssalg	0,6	65	0,7
	Tilsammen		1,2	66	0,7
igt-, sport- og camping- dstyrforretninger	Store firmaer	m/afbetalingssalg	0,3	45	0,9
	Store firmaer	u/afbetalingssalg	-	71	1,1
	Små firmaer	m/afbetalingssalg	-	30	1,0
	Små firmaer	u/afbetalingssalg	-	90	0,5
	Tilsammen		-	67	0,9
adio- og TV-forretninger	Store firmaer	m/afbetalingssalg	3,2	76	1,7
	Store firmaer	u/afbetalingssalg	-	180	
	Små firmaer	m/afbetalingssalg	4,2	95	1,3
	Små firmaer	u/afbetalingssalg	3,0	99	0,9
	Tilsammen		3,6	86	1,5
usikinstrument- forretninger	Store firmaer	m/afbetalingssalg	2,0	109	0,7
	Store firmaer	u/afbetalingssalg	-	-	
	Små firmaer	m/afbetalingssalg	4,0	133	1,1
	Små firmaer	u/afbetalingssalg	-	-	
	Tilsammen		2,9	124	0,9

Bilagstabel F. (fortsat). Fordeling på de undersøgte detailhandelsbrancher af kreditvilkår for kunde-
tilgodehavender, bortset fra afbetalingskontrakter, ult. juni 1972

Brancher			Normal kas- serabat i procent af salgsprisen l)	Normal ren- tefri kre- dittid l)	Rente af kun- de tilgodeha- vender, excl. afbetalings- kontrakter 2)
			pct.	antal dage	pct. pr. måned
Andre forretninger, der fortrinsvis handler med husholdningsudstyr og ind- bo (symaskiner, støvsuge- re og lamper)	Store firmaer	m/afbetalingssalg	2,1	83	1,1
	Store firmaer	u/afbetalingssalg	1,4	134	0,1
	Små firmaer	m/afbetalingssalg	3,9	77	1,1
	Små firmaer	u/afbetalingssalg	2,8	159	0,8
	Tilsammen		2,7	127	0,8
Forhandlere af cykler og barnevogne	Store firmaer	m/afbetalingssalg	3,2	83	0,6
	Store firmaer	u/afbetalingssalg	1,4	90	1,0
	Små firmaer	m/afbetalingssalg	2,8	86	0,7
	Små firmaer	u/afbetalingssalg	3,0	56	0,4
	Tilsammen		2,9	83	0,7
Cykel- og radio- forretninger	Store firmaer	m/afbetalingssalg	3,1	123	0,8
	Store firmaer	u/afbetalingssalg	-	-	-
	Små firmaer	m/afbetalingssalg	3,0	67	0,9
	Små firmaer	u/afbetalingssalg	3,0	-	-
	Tilsammen		2,9	100	0,8
Automobil- og motor- cykelforretninger	Store firmaer	m/afbetalingssalg	0,2	10	0,7
	Store firmaer	u/afbetalingssalg	-	-	-
	Små firmaer	m/afbetalingssalg	0,1	13	1,0
	Små firmaer	u/afbetalingssalg	-	-	-
	Tilsammen		0,1	11	0,9
Samtlige brancher	Store firmaer	m/afbetalingssalg	1,2	36	0,9
	Store firmaer	u/afbetalingssalg	0,5	92	0,4
	Små firmaer	m/afbetalingssalg	1,8	50	1,0
	Små firmaer	u/afbetalingssalg	1,1	131	0,6
	Tilsammen		1,3	70	0,9
Stormagasiner			-	72	1,0
Forbrugerkooperationen			-	30	1,0

Anm.: Tabellen omfatter indenfor den enkelte branche kun firmaer med afbetalingssalg. Vedr. sondringen mellem store og små firmaer henvises til kapitel II.b.

1) Beregnet med de i bilagstabel A anførte omsætningstal som vægte. 2) beregnet med de i bilagstabe] E anførte kundetilgodehavender som vægte.

bilagstabel G. Fordeling på de undersøgte detailhandelsbrancher samt stormagasiner og forbrugerkooperationen af udbetalingsprocent og afdragsperiode ved afbetalingssalg i 1. halvår 1972

Branche:		: Størrelsen af den : : normale udbeta- : : lingsprocent i for- : : hold til salgsprisen 1) :		Længden af den normale afdragsperiode 1)	
		pct.	antal	måneder	
	Store firmaer	-	-	-	
	Små firmaer	-	-	-	
	Tilsammen				
stilvarehuse	Store firmaer	28,5	9		
	Små firmaer				
	Tilsammen	28,5	9		
ufakturforretninger uden med konfektion	Store firmaer	22,5	6		
	Små firmaer	26,9	6		
	Tilsammen	25,5	6		
fektionsforretninger	Store firmaer	29,5	8		
	Små firmaer	26,6	8		
	Tilsammen	27,1	8		
oforretninger	Store firmaer	27,2	15		
	Små firmaer	29,1	14		
	Tilsammen	28,2	14		
igudstyrsmagasiner, møbel- tæppeforretninger	Store firmaer	24,9	13		
	Små firmaer	25,0	12		
	Tilsammen	25,0	12		
ialforretninger for -de hvidevarer	Store firmaer	27,8	10		
	Små firmaer	25,8	10		
	Tilsammen	26,8	10		
ikramforretninger	Store firmaer	32,9	23		
	Små firmaer	32,4	19		
	Tilsammen	32,6	21		
-, sport- og camping- styrsf orre tninger	Store firmaer	22,4	22		
	Små firmaer	23,6	19		
	Tilsammen	23,0	21		
Ø- og TV-forretninger	Store firmaer	23,1	22		
	Små firmaer	22,9	21		
	Tilsammen	23,0	21		
kinstrumentforretninger	Store firmaer	24,0	14		
	Små firmaer	26,8	13		
	Tilsammen	26,0	13		
e forretninger, der fortrins- handler med husholdningsudstyr indbo (symaskiner, støvsugere lamper)	Store firmaer	30,6	11		
	Små firmaer	33,1	9		
	Tilsammen	31,8	9		
andlere af cykler og barnevogne	Store firmaer	21,8	17		
	Små firmaer	27,6	14		
	Tilsammen	24,9	16		
1- og radioforretninger	Store firmaer	29,8	32		
	Små firmaer	28,8	29		
	Tilsammen	29,2	30		
mobil- og motorcykel- retninger	Store firmaer	29,2	29		
	Små firmaer	28,3	25		
	Tilsammen	28,3	26		
lige brancher	Store firmaer	22,6	10		
	Små firmaer	20,0	18		
	Tilsammen				
magasiner	Store firmaer	22,6	10		
	Små firmaer	20,0	18		
	Tilsammen				

: Tabellen omfatter indenfor den enkelte branche kun firmaer med afbetalingssalg. Vedr. sondringen mellem store og små firmaer henvises til kapitel II.b.

) Beregnet med de enkelte firmaers andel af tilgangen af nye afbetalingskontrakter i 1. halvår 1972 som vægte, jfr. bilagstabel B.

Bilagstabel G.l. Fordeling på nye og brugte personbiler af udbetalingsprocenter og afdragsperioder ved afbetalingssalg i 1. halvår 1972

		'Størrelsen af den normale udbetalingsprocent i forhold til salgsprisen 1) :	Længden af den normale afdragsperiode l)
		pct.	antal måneder -
Store firmaer	Nye personbiler	29,8	34
	Brugte personbiler	29,8	30
	Tilsammen	29,8	32
Små firmaer	Nye personbiler	27,9	30
	Brugte personbiler	29,9	28
	Tilsammen	28,8	29
Tilsammen		29,2	31

Anm. : Vedr. sondringen mellem store og små firmaer henvises til kapitel II.b.

l) Beregnet med de enkelte firmaers andel af afbetalingssalget af henholdsvis nye og brugte personbiler i 1. halvår 1972 som vægte, jfr. bilagstabel B.l.

Bilagstabel H. Fordeling på de undersøgte detailhandelsbrancher samt stormagasiner og forbruger-
kooperationen af den andel af afbetalingskontrakterne, hvor der i løbet af 1.
halvår 1972 har måttet indrømmes henstand

Branche:	: Andel af afbetalingskon- : trakter, hvor der i lø- : bet af 1. halvår 1972 : har måttet indrømmes : henstand l)	
	pet. _____	
	Store firmaer	
	Små firmaer	
	Tilsammen	
Tekstilvarehuse	Store firmaer	25,9
	Små firmaer	-
	Tilsammen	25,9
Manufakturforretninger uden og med konfektion	Store firmaer	19,0
	Små firmaer	32,3
	Tilsammen	27,7
Konfektionsforretninger	Store firmaer	24,0
	Små firmaer	10,9
	Tilsammen	13,3
Fotoforretninger	Store firmaer	22,5
	Små firmaer	24,3
	Tilsammen	23,8
Boligudstyrmagasiner, møbel- og tæppeforretninger	Store firmaer	18,5
	Små firmaer	9,7
	Tilsammen	14,0
Specialforretninger for hårde hvidevarer	Store firmaer	24,1
	Små firmaer	9,5
	Tilsammen	16,7
Isenkramforretninger	Store firmaer	7>5
	Små firmaer	25,0
	Tilsammen	16,6
Jagt-, sport- og campingudstyrs- forretninger	Store firmaer	44,1
	Små firmaer	27,1
	Tilsammen	35,6
Radio- og TV-forretninger	Store firmaer	17,6
	Små firmaer	17,2
	Tilsammen	17,4
Musikinstrumentforretninger	Store firmaer	4,4
	Små firmaer	8,2
	Tilsammen	7 1
Andre forretninger, der fortrinsvis handler med husholdningsudstyr og indbo (symaskiner, støvsugere og lamper)	Store firmaer	23,1
	Små firmaer	18,9
	Tilsammen	19,8
Forhandlere af cykler og barnevogne	Store firmaer	51,2
	Små firmaer	9,4
	Tilsammen	34,1
Cykel- og radioforretninger	Store firmaer	12,1
	Små firmaer	10,7
	Tilsammen	11,3
Automobil- og motorcykelforretninger	Store firmaer •	17,9
	Små firmaer	13,9
	Tilsammen	15,1
Samtlige brancher		
Stormagasiner		10,7
Forbrugerkooperationen		12,3

Anm.: Tabellen omfatter indenfor den enkelte branche kun firmaer med afbetalingssalg. Vedr. son-
 dringen mellem store og små firmaer henvises til kapitel II.b.

l) Beregnet med de enkelte firmaers andel af tilgangen af nye afbetalingskontrakter i 1. halvår
 1972 som vægte, jfr. bilagstabel B.

Bilagstabel A. Fordeling på de undersøgte detailhandelsbrancher samt stormagasiner og forbrugerkooperationen af finansieringsvilkår (rente incl. finansieringstillæg og administrationsgebyrer) i forbindelse med afbetalingssalg ult. juni 1972

		Finansieringsvilkår (renter incl. finansieringstillæg og administrationsgebyrer m.v. ved afbetalingssalg ult. ju 1972, i forhold til den til enhver tid værende restgæld
		_____ pct. pr. måned _____
Tekstilvarehuse	Store firmaer Små firmaer Tilsammen	
Manufakturforretninger uden og med konfektion	Store firmaer Små firmaer Tilsammen	0,5 0,5 0,5
Konfektionsforretninger	Store firmaer Små firmaer Tilsammen	1,0 0,8 0,9
Fotoforretninger	Store firmaer Små firmaer Tilsammen	0,9 0,9 0,9
Holigudstyrsmagasiner, møbel- og tæppeforretninger	Store firmaer Små firmaer Tilsammen	1,1 1,2 1,2
Specialforretninger for hårde hvidevarer	Store firmaer Små firmaer Tilsammen	1,7 1,7 1,7
I senkramforretninger	Store firmaer Små firmaer Tilsammen	1,4 0,9 1,2
Jagt-, sport- og campingudstys- forretninger	Store firmaer Små firmaer Tilsammen	1,7 1,8 1,8
Radio- og TV-forretninger	Store firmaer Små firmaer Tilsammen	2,0 2,0 2,0
Musikinstrument forretninger	Store firmaer Små firmaer Tilsammen	1,4 1,4 1,4
Andre forretninger, der fortrinsvis handler med husholdningsudstyr og indbo (symaski- ner, stovsugere og lamper)	Store firmaer Små firmaer Tilsammen	1,5 1,2 1,3
Forhandlere af cykler og barnevogne	Store firmaer Små firmaer Tilsammen	1,5 1,3 1,3
Cykel- og radioforretninger	Store firmaer Små firmaer Tilsammen	1,6 0,9 1,3
Automobil- og motorcykelforretninger	Store firmaer Små firmaer Tilsammen	1,8 1,7 1,7
Samtlige brancher	Store firmaer Små firmaer Tilsammen	1,8 1,6 1,7
Stormagasiner		1,0
Forbrugerkooperationen		1,3

Anm.: Tabellen omfatter indenfor den enkelte branche kun firmaer med afbetalingssalg. Vedr. sondringer mellem store og små firmaer henvises til kapitel II.B.

1) Lieregnet med de enkelte firmaers andel af tilgangen af nye afbetalingskontrakter i 1. halvår 1972 som vægte, jfr. bilagstabel B.

Bilagstabel J.l. Fordeling på nye og brugte personbiler af finansieringsvilkår i forbindelse med automobilbranchens afbetalingssalg

: Finansieringsvilkår :
 : (renter incl. finan- :
 : sierungstillæg og ad- :
 : ministrationsgebyrer :
 : m.v.) ved afbeta- :
 : lingssalg ult. juni :
 : 1972, i forhold til :
 : den til enhver tid :
 : værende restgæld 1):

————pct.pr.måned ————

Store firmaer	Nye personbiler	1,8
	Brugte personbiler	1,8
	Tilsammen	1,8
Små firmaer	Nye personbiler	1,6
	Brugte personbiler	1,7
	Tilsammen	1,6
Tilsammen		1,7

Anm.: Vedr. sondringen mellem store og små firmaer henvises til kapitel II.b.

1) Beregnet med de enkelte firmaers andel af afbetalings-salget af nye og brugte personbiler i 1. halvår 1972 som vægte, jfr. bilagstabel B.l.

Bilagstabel J.2. Fordeling på nye OR brugte personbiler af supplerende oplysninger vedrørende
automobilbranchens afbetalingssalg

		] Andel af automobil- branchens afbeta- lingssalg i 1.halv- år 1972, hvor købe- ren har udstedt en eller flere vekslers målt ved antallet af salg		] Andel af automobil- branchens afbeta- lingssalg i 1.halv- år 1972, hvor købe- ren selv har sørget for, at bank, spa- rekasse eller fi- nansieringsselskab vil overtage afbe- talingskontrakten, målt ved antallet af salg		] Andel af firmaer indenfor automo- bilbranchen, der anvender Dansk Au- tomobilforhandler- Forenings standard- kontrakt ved afbe- talingssalg pr. ult. juni 1972	
				pct.			
Store firmaer	Nye personbiler	8,0		38,1			
	Brugte personbiler	8,6		20,0			
	Tilsammen	8,4		27,0		90,6	
Små firmaer	Nye personbiler	15,2		40,7			
	Brugte personbiler	15,9		20,4			
	Tilsammen	15,7		26,5		71,1	
Tilsammen		14,1		26,6		76,0	

Anm.: Vedr. sondringen mellem store og små firmaer henvises til kapitel II.b.

Bilagstabel J.3. Fordeling på firmastørrelse af automobil-
branchens administrationsgebyrer i for-
bindelse med afbetalingssalg ult. juni

Størrelsen af det administrationsgebyr,
 der beregnes ved afbetalingssalg

: 1) : 2) i 3) :

Lavest ' Højest Gennemsnit

_____kr. pr.ydelse _____

Store firmaer..	0,00	7,00	2,41
Små firmaer....	0,00	10,00	1,33
Tilsammen.			1,60

Anm.: Vedr. sondringen mellem store og små firmaer henvises til kapitel II.b.

1) Angiver det laveste beløb blandt de undersøgte firmaer i den pågældende gruppe. 2) Angiver det højeste beløb blandt de undersøgte firmaer i den pågældende gruppe. 3) Beregnet med de enkelte firmaers andel af afbetalingssalget af nye og brugte personbiler i 1. halvår 1972 som vægte, jfr. bilagstabel B.l.

Danmarks Statistik, 6. kontor
Torvegade 2, 1 «.00 K.
Telf. (0177) Su. 9828, lok. 27

Juni 1972
Tælling nr. 5590
J

Spørgeskema vedrørende detailhandelsfirmaers kunde t i l godehavender.

1. FIRMAETS MOMS NR.: _____

2. SAMLET DETAILOMSÆTNING EXCL. MOMS I LØBET AK 1. HALVÅR 1972: _____ kr.

1. Kundetilgodehavender sikret ved afbetalingskontrakter:

<u>Beholdning</u> ult. dec. 1971	<u>Tilgang</u> i 1. halvår 1972	<u>Afgang</u> i 1. halvår 1972		<u>Beholdning</u> ult. juni 1972
Bogført værdi af firmaets <u>beholdning</u> af afbetalingskontrakter ult. dec. 1971	Tilgang af nye afbetalingskontrakter i løbet af 1. halvår 1972	Afgang som følge af de af kunderne til firmaet foretagne afdrag, indfrielse m.v. i løbet af 1. halvår 1972 på firmaets afbetalingskontrakter	Afgang som følge af salg, belåning, diskontering eller anden form for overdragelse af firmaets afbetalingskontrakter samt afskrivninger på nedlidte kontrakter i løbet af 1. halvår 1972, uanset kontraktens oprettelsestidspunkt	Bogført værdi af firmaets <u>beholdning</u> af afbetalingskontrakter ult. juni 1972
(1)	(2)	(3)	(4)	(5) = (1) + (2) ÷ (3) ÷ (4)
kr.	antal kr.	kr.	antal kr.	kr.

1a. Supplerende spørgsmål til kolonne (4):

1. Hvor stor en andel af den beløbsmæssige afgang skønner firmaet skyldes nedlidte kontrakter? _____ pct.
_____ %

II. Skønsmæssig fordeling af den beløbsmæssige afgang som følge af overdragelse til:

, - ,

1. Bank _____ pct

2. Sparekasse _____ pct

3. Finansieringsselskab
(incl. finansierings-
selskab ejet af leve-
randør) _____ pct

4. Leverandør _____ pct

5. Andre _____ pct

1) Navn(e) på finansierings-
selskab(er): _____

. Kundetilgodehavender (kontogæld m.v.) med løbetid på over 30 dage efter fakturerings- tidspunktet bortset fra kundetilgodehavender sikret ved afbetalingskontrakter:

: Bogført værdi af : : firmaets kunde- : : tilgodehavender : : ult. dec. 1971 :	: Bogført værdi af : : firmaets kunde- : : tilgodehavender : : ult. juni 1972 :
(1)	(2)
kr.	kr.

5. Kundernes forudbetalinger:

: Bogført værdi af : : modtagne forud- : : betalinger fra : : kunder ult. dec. : : 1971 :	: Bogført værdi af : : modtagne forud- : : betalinger fra : : kunder ult. juni : : 1972 :
(1)	(2)
kr.	kr.

. Belysning af vilkårene for evt. kudekreditter:

- a. Hvilken kasserabat (kontantrabat) yder firmaet normalt ved kontantsalg? _____ pct.
af salgsprisen ved køb over _____ kr.
- b. Hvor lang en kredittid regner firmaet normalt for rentefri? _____ (antal dage/måneder)
- c. Hvor meget beregner firmaet i rente af kudekreditter, excl. afbeta-
lingskreditter, hvor kredittiden overstiger den under b. nævnte _____ pct.pr.måned
_____ kr.pr.måned
- d. Vedr. afbetalingssalg bedes oplyst:
1. Hvad er den normale udbetalingsprocent? _____ pct.
 2. Hvor lang er den normale afdragsperiode? _____ måneder
 3. For hvor stor en andel af firmaets afbetalingskontrakter skønnes det, at der på et eller andet tidspunkt i kontraktens løbetid har måttet indrømmes henstand med betalingen af en eller flere ydelser? _____ pct.
- e. Til belysning af renter, finansieringstillæg og administrationsgebyrer m.v. for såvel afbetalings- kreditter som andre former for kudekreditter (kudekonti m.v.) bedes vedlagt eksemplarer af afbe- talingskontrakter, kontrakter om etablering af kudekonti m.v., påført oplysninger om de typiske forekommende renter, finansieringstillæg og administrationsgebyrer m.v. Dersom firmaet anvender rente- og/eller finansieringstabeller, der angiver sammenhængen mellem rentebeløbets størrelse og afdragsperiodens længde, bedes et eksemplar heraf tillige vedlagt.
- f. Evt. supplerende oplysninger om vilkårene for firmaets kundetilgodehavender: _____

Dersom bilag 1 benyttes, bedes navnet på den varegruppe, ovenstående oplysninger vedrører anført her: _____

_____ den _____ 1972

Telf.: _____

(underskrift og firmastempel)

Danmarks Statistik
Torvegade 2, 1400 K.

Bilag 1

Juni 1972

Telf. (0177) Su. 9828, lok. 27

Tælling nr. 5590

Moms nr. _____

De nedenfor anførte oplysninger vedrører
følgende varegruppe: _____

6. Belysning af vilkårene for evt. kundef kreditter;

- a. Hvilken kasserabat (kontantrabat) yder firmaet normalt ved kontantsalg? _____ pct. af salgsprisen ved køb over _____ kr.
- b. Hvor lang en kredittid regner firmaet normalt for rentefri? _____ (antal dage/måneder)
- c. Hvor meget beregner firmaet i rente af kundef kreditter, excl. afbetalingskreditter, hvor kredittiden overstiger den under b. nævnte _____ pct. pr. måned
_____ kr. pr. måned
- d. Vedr. afbetalingssalg bedes oplyst:
 1. Hvad er den normale udbetalingsprocent?
_____ pct.
 2. Hvor lang er den normale afdragsperiode?
_____ måneder
 3. For hvor stor en andel af firmaets afbetalingskontrakter skønnes det, at der på et eller andet tidspunkt i kontraktens løbetid har måttet indrømmes henstand med betalingen af en eller flere ydelser? _____ pct.

- e. Til belysning af renter, finansieringstillæg og administrationsgebyrer m.v. for såvel afbetalingskreditter som andre former for kundekreditter (kundeonti m.v.) bedes vedlagt eksemplarer af afbetalingskontrakter, kontrakter om etablering af kundeonti m.v., påført oplysninger om de typiske forekommende renter, finansieringstillæg og administrationsgebyrer m.v. Dersom firmaet anvender rente- og/eller finansieringstabeller, der angiver sammenhængen mellem rentebeløbets størrelse og afdragsperiodens længde, bedes et eksemplar heraf vedlagt.
- f. Evt. supplerende oplysninger om vilkårene for firmaets kundetilgodehavender: _____

Danmarks Statistik, 6. kontor
Torvegade 2, 1400 K.

Juni 1972

Telf. (0177) Su. 9828, lok. 27

Tælling nr. 5590

VEJLEDNING

til

spørgeskemaet vedrørende detail- handelsfirmaers kundetilgodehavender

ad 1. Firmaets momsnr.

Her opføres det nummer (eller de numre) hvorunder firmaet i henhold til lov nr. 102 om merværdiafgift af 31. marts 1967 med senere ændringer er registreret. Bemærk, at dersom firmaet driver flere detailhandelsvirksomheder med hvert sit momsnummer, bedes samtlige numre anført.

ad 2. Samlet detailomsætning excl. moms i løbet af 1. halvår 1972

Her opføres firmaets afgiftspligtige omsætning i perioden 1. januar - 30. juni 1972, d.v.s. det salg, hvoraf den udgående afgift i henhold til merværdiafgiftloven beregnes.

ad 3» Kundetilgodehavender sikret ved afbetalingskontrakter

Herunder opføres kundetilgodehavender sikret i henhold til afbetalingsloven (d.v.s. med ejendomsforbehold).

I kolonne (1) opføres den bogførte værdi pr. 31. de-

cember 1971 af de afbetalingskontrakter, der på denne dato - uanset kontraktens oprettelsestidspunkt - var i firmaets besiddelse (d.v.s. som ikke var solgt, belånt, diskonteret eller på anden måde transporteret og overdraget til andre). Tilsvarende opføres i kolonne (5) den bogførte værdi pr. 30. juni 1972 af de afbetalingskontrakter, der på denne dato - uanset kontraktens oprettelsestidspunkt - var i firmaets besiddelse. I kolonne (2) opføres tilgangen af nye afbetalingskontrakter i perioden 1. januar - 30. juni 1972 målt ved kontraktbeløbene, det vil for den enkelte kontrakt sige restbeløb på oprettelsestidspunktet incl. renter og administrationsgebyr m.v. I kolonne (3) opføres afgang i perioden 1. januar - 30. juni 1972 som følge af kundernes betaling af ydelser (afdrag, indfrielse, renter m.v.) til firmaet, mens afgang som følge af firmaets salg, diskontering, belåning, transport eller anden form for overdragelse i perioden 1. januar - 30. juni 1972 af afbetalingskontrakter opføres i kolonne (4) med kontraktbeløbet på overdragelsestidspunktet. Afgang som følge af afskrivninger på nedlidte kontrakter i perioden 1. januar - 30. juni 1972 medregnes tillige i kolonne (4). Afskrivningen opføres med kontraktens restbeløb på afskrivningstidspunktet. For kolonnerne (2) og (4) bedes tillige angivet antal kontrakter.

ad 3a. Skønsmæssig fordeling af afgang

- I. Ved nedlidte kontrakter forstås kontrakter, hvor firmaet, som følge af manglende betaling, enten har måttet tage den solgte genstand tilbage eller firmaets tilgodehavende har måttet afskrives som uerholdeligt .

II. Der ønskes en fordeling af den beløbsmæssige afgang ved overdragelse, på bank, sparekasse, finansieringsselskab, leverandør eller andre og kun af afgang som følge af firmaets salg, belåning, diskontering, transport eller anden form for overdragelse i perioden 1. januar - 30. juni 1972. Dersom afgang sker ved overdragelse til finansieringsselskab(er) - herunder finansieringsselskab, der ejes af leverandør - bedes navnet på dette (disse) anført. En skønsomæssig fordeling af afgang er tilstrækkeligt.

ad 4. Kundetilgodehavender bortset fra tilgodehavender sikret ved afbetalingskontrakter

I kolonne (1) opføres den bogførte værdi af firmaets kundetilgodehavender med en løbetid på over 30 dage efter faktureringstidspunktet, idet der bortses fra de under spørgsmål 3 opførte kundetilgodehavender. I kolonne (2) opføres den bogførte værdi pr. 30. juni 1972 af firmaets kundetilgodehavender, opgjort efter samme retningslinier som for kolonne (1).

ad 5. Kundernes forudbetalinger

I kolonne (1) og (2) opføres den bogførte værdi 31. december 1971 og 30. juni 1972 af evt. modtagne forudbetalinger fra firmaets kunder. Bemærk, at disse beløb ikke modregnes ved opgørelsen af firmaets kundetilgodehavender i spørgsmål 3 og 4.

ad 6. Vilklårene for kudekreditter

- a. Dersom firmaet kun yder kontantrabat ved køb over en vis størrelse, bedes beløbet tillige anført.
- b. Her anføres det antal dage/måneder som firmaet normalt indrømmer som betalingsfrist ved kontantsalg.

- c. Dersom firmaet beregner rentetillæg som en fast procent af kreditten, bedes procentens størrelse pr. måned angivet. Opkræves der derimod et kredittillæg som et fast beløb uafhængigt af kredittens størrelse, bedes beløbets størrelse i kr. pr. måned anført.
- d. Værdien af ibyttetagne varer, der indgår som udbetaling eller en del heraf, medregnes ved beregningen af den normale udbetalingsprocent.

Ved henstand forstås, at der af firmaet indrømmes henstand med betaling af en eller flere forfaldne ydelser udover de i afbetalingslovens § 2 nævnte frister. Firmaet anmodes om at give et skøn over hvor almindeligt det er, at der på afbetalingskontrakter må indrømmes henstand en eller flere gange i kontraktens løbetid.

Dersom firmaet handler med flere grupper af varer, hvor vilkårene for kreditsalg af disse varer afviger væsentligt fra varegruppe til varegruppe, bedes der for hver enkelt varegruppe udfyldt et eksemplar af vedlagte ekstra skema (mærket bilag 1) vedrørende spørgsmål 6, idet det enkelte skema forsynes med oplysning om hvilken varegruppe det drejer sig om, samt med firmaets momsnummer, jfr. spørgsmål 1. Yderligere eksemplarer af bilag 1 kan rekvireres på telf. (0177) Su. 9828, lokal 27.

Danmarks Statistik, 6. kontor
Torvegade 2, 1400 K.
Telf. (0177) Su. 9828, lok. 27.

Juli 1972
Tælling nr. 559
J nr .

Spørgeskema vedrørende automobilforhandlerfirmaers kunde tilgodehavender.

1. FIRMAETS MOMS NR. : _____

2. DETAILOMSÆTNING I 1. HALVÅR 1972:

- a. Samlet omsætning excl. moms og registreringsafgifter i 1. halvår 1972: _____
- b. Samlet detailomsætning incl. registreringsafgifter og moms i forbindelse med salg af nye personbiler i 1. halvår 1972: _____
og det hertil svarende antal solgte enheder: _____
- c. Samlet detailomsætning incl. moms i forbindelse med salg af brugte personbiler i 1. halvår 1972: _____
og det hertil svarende antal solgte enheder: _____
- d. Samlet omsætning (skøn er tilstrækkeligt) incl. moms i 1. halvår 1972 i forbindelse med reparation, service, reservedele m.v. vedrørende personbiler: _____

3. Kundetilgodehavender sikret ved afbetalingskontrakter i forbindelse med salg af nye og brugte personbiler:

	Beholdning ult. december 1971	Tilgang i 1. halvår 1972	Afgang i 1. halvår 1972						Beholdning ult. juni 1972
	Bogført værdi af firmaets be- holdning af af- betalingskon- trakter ult. december 1971 1)	Tilgang af nye afbeta- lingskontrak- ter i forbin- delse med salg af nye og brug- te personbiler i 1. halvår 1972	Modtagne ydel- ser i form af afdrag, ren- ter m.v. i lø- bet af 1. halv- år 1972 på kontrakter i firmaets be- siddelse	Afgang som følge af salg, belåning, dis- kontering el- ler anden form for trans- port og over- dragelse i 1. halvår 1972 af firmaets af- betalingskon- trakter uanset oprettelses- tidspunkt 2)	Afgang som følge af til- bagetagelse i 1. halvår 1972 af per- sonbiler solgt på af- betaling, u- anset salgs- tidspunktet				Bogført værdi af firmaets be- holdning af af- betalingskon- trakter ult. j 1972 1)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)				(6) = (1) + (2) ± ± (4) ± (5)
	Kr.	Antal	Kr.	Kr.	Antal	Kr.	Antal	Kr.	Kr.
Nye person - biler.....	—			—					—
Brugte person- biler.....	—			—					—
Tilsammen....									

- 1) Er det angivne beløb incl. beregnede renter for hele afdragsperioden (sæt kryds) ja ☐ nej ☐
- 2) Skønsmæssigt fordeler den samlede beløbsmæssige afgang i kolonne (4) sig således:

- a. Banker _____ pct.
- b. Sparekasser _____ pct.
- c. Finansieringsselskaber _____ pct.
(incl. finansieringsselskab _____
ejet af importør)
- d. Importører _____ pct.
- e. Andre _____ pct.

Afbetalingskontrakter dis-
konteret, solgt, belånt eller
på anden måde transporteret
og overdraget til:

1) Navn (e) bedes anført: _____

....., hvorved de modtagne kontanter, med løbetid på over 30 dage efter faktureringsdatoen opstået i forbindelse med salg af nye og brugte personbiler samt reparation m.v. af personbiler:

	Bogført værdi af virksomhedens kundetilgodehavender ult. december 1971 (1)	Bogført værdi af virksomhedens kundetilgodehavender ult. juni 1972 (2)
Tilgodehavende hos:	_____ kr. _____	_____ kr. _____
Forsikringsselskaber	_____	_____
Private	_____	_____
Tilsammen	_____	_____

Belysning af vilkårene for de under spørgsmål 3 og 4 opførte kundetilgodehavender:

- i. Hvilken kasserabat (kontantrabat) yder firmaet normalt ved kontantsalg af brugte personbiler?
pct. af salgsprisen.
- j. Hvor lang en kreditidd regner firmaet ved salg af nye og brugte personbiler normalt for rentefri?
(antal dage/måneder)
- k. Hvor meget beregner firmaet i rente af kreditter, excl. af betalings kreditter, hvor kredittiden overstiger den under b nævnte?
pct. pr. måned.
1. Vedr. afbetalingssalg bedes oplyst:
 1. Hvad er den normale udbetalingsprocent _____ pct. for nye personbiler
_____ pct. for brugte personbiler
 2. Hvor lang er den normale afdragsperiode? _____ mdr. for nye personbiler
_____ mdr. for brugte personbiler
 3. I hvor stor en andel af firmaets afbetalingssalg, målt ved antallet af salg, har køberen udstedt veksel eller veksler på restbeløbet? _____ pct. for nye personbiler
_____ pct. for brugte personbiler
 4. I hvor stor en andel af firmaets afbetalingssalg, målt ved antallet af salg, skønner De, at køberen selv har sørget for, at bank, sparekasse eller finansieringsselskab vil overtage afbetalingskontrakten, d.v. s. finansiere afbetalingskøbet? _____ pct. nye personbiler
_____ pct. brugte personbiler
 5. For hvor stor en andel af firmaets afbetalingskontrakter skønner De - på basis af Deres erfaringer i 1. halvår 1972 - at der på et eller andet tidspunkt i kontraktens løbetid har måttet indrømmes henstand med betalingen af en eller flere ydelser? _____ pct.
 6. Anvender firmaet DAF's købekontrakt (eller kopi heraf forsynet med firmaets hoved) ved afbetalingssalg? (sæt kryds) Ja j _ _ _ Nej _ _ _
 7. Angiv evt. nummeret på de(n) af DAF's finansieringstabeller, firmaet for tiden normalt anvender; finansieringstabel nr. _____ for nye personbiler
finansieringstabel nr. _____ for brugte personbiler
 8. Angiv størrelsen af det administrationsgebyr, firmaet normalt beregner sig ved afbetalingssalg: _____ kr. pr. ydelse.
 9. Til belysning af de rentesatser, finansieringstillæg og administrationsgebyrer m. v. , firmaet anvender ved afbetalingssalg, bedes vedlagt evt. eksemplarer af afbetalingskontrakter påført oplysninger om de typisk forekommende rentesatser, finansieringstillæg og administrationsgebyrer m. v. Dersom firmaet anvender rente- og/eller finansieringstabeller, der angiver sammenhængen mellem rentebeløbets størrelse og afdragsperiodens længde, bedes et eksemplar heraf vedlagt.

Evt. supplerende oplysninger om vilkårene for firmaets kundetilgodehavender:

_____ den _____ 19 72.

Telf. : _____

(Underskrift og firmastempel)

Danmarks Statistik, 6. kontor
Torvegade 2, 1400 K.
Telf. (0177) Su. 9828, lok. 27

Juli 1972
Tælling nr. 5590

Ve jledning
til spørgeskema vedrørende
automobilforhandlerfirmaers kundetilgodehavender

ad 1. Firmaets momsnummer;

Her opføres det nummer (eller de numre), hvorunder firmaet er registreret i henhold til lov nr. 102 om merværdiafgift af 31. marts 1967 med senere ændringer. Bemærk, at dersom firmaet driver flere detailhandelsvirksomheder med hvert sit momsnummer, bedes samtlige numre anført.

ad 2. Detailomsætning i 1. halvår 1972;

a. Her opføres firmaets samlede afgiftspligtige omsætning i perioden 1. januar - 30. juni 1972, d.v.s. det salg, hvoraf den udgående afgift i henhold til merværdiafgiftsloven beregnes.

b og c. Herunder opføres firmaets samlede detailomsætning i perioden 1. januar - 30. juni 1972 i forbindelse med salg af nye (under b.) og brugte (under c.) personbiler. Omsætningen angives begge steder incl. eventuelle registreringsafgifter og leveringsomkostninger og moms. Endvidere opføres det til omsætningstallene svarende antal solgte nye og brugte personbiler. Bemærk, at oplysningerne vedrørende b. og c. kun må omfatte salget af nye og brugte person-

biler, mens salg af vare- og lastbiler m.v. så vidt muligt holdes udenfor.

- d. Herunder opføres den del af firmaets omsætning incl. moms i perioden 1. januar - 30. juni 1972, der skønsmæssigt kan henføres til reparation af personbiler, ydelse af service på personbiler samt salg af reservedele m.v. til personbiler såvel internt som eksternt.

Bemærk, at mens oplysningerne under a. omhandler firmaets samlede omsætning, drejer oplysningerne under b., c. og d. sig alene om forhold, der hidrører fra firmaets salg m.v. af nye og brugte personbiler. Sidstnævnte gælder tillige for resten af spørgeskemaet.

ad 3« Kundetilgodehavender sikret ved afbetalingskontrakter i forbindelse med salg af nye og brugte personbiler.

Herunder opføres kundetilgodehavender, opstået i forbindelse med salg af nye og brugte personbiler, som er sikret i henhold til afbetalingsloven, d.v.s. ved oprettelse af købekontrakt med ejendomsforbehold - i det følgende kaldet afbetalingskontrakter.

Bemærk venligst, at oplysningerne i spørgsmål 3 for kolonnerne (2), (4) og (5) ønskes besvaret for såvel nye som brugte personbiler - i det omfang dette er muligt.

I kolonne (1) opføres den bogførte værdi pr. 31. december 1971 s.f. de afbetalingskontrakter, der på denne dato var i firmaets besiddelse (d.v.s. som ikke var solgt, belånt, diskonteret eller på anden måde transporteret og overdraget til andre). Tilsvarende opføres i kolonne (6) den bogførte værdi

pr. 30. juni 1972 af de afbetalingskontrakter, der på dette tidspunkt var i firmaets besiddelse.

I kolonne (2) opføres tilgangen i perioden 1. januar - 30. juni 1972 af nye afbetalingskontrakter, d.v.s. kontrakter oprettet i forbindelse med salg af nye og brugte personbiler i denne periode. Der ønskes såvel angivet antallet af kontrakter som de samlede kontraktsbeløb, fordelt på nye og brugte personbiler. Ved kontraktbeløbet forstås for den enkelte kontrakt restbeløbet ind. renter og administrationsgebyrer m.v.

I kolonne (3) opføres afgang i firmaets kundetilgodehavender sikret ved afbetalingskontrakter i perioden 1. januar - 30. juni 1972 som følge af kundernes betaling af afdrag, renter m.v. til firmaet, mens afgang i firmaets kundetilgodehavender sikret ved afbetalingskontrakter som følge af, at firmaet i perioden 1. januar - 30. juni 1972 har solgt, belånt, diskonteret eller på anden måde transporteret og overdraget sådanne, opføres i kolonne (4). Mens der i kolonne (3) kun ønskes oplysninger om det beløb, hvortil firmaet i 1. halvår¹ 1972 har modtaget afdrag m.v., ønskes der i kolonne (4) oplyst såvel det antal kontrakter, der i 1. halvår 1972 er transporteret og overdraget, som det hertil svarende beløb, fordelt på nye og brugte personbiler. Beløb angives ved kontraktsbeløbene på overdragelsestidspunktet. Ved opgørelsen af afgang i kolonne (4) foretages modregning for tidligere transporterede eller på anden måde overdragne kontrakter, som firmaet - på grund af misligholdelse fra de pågældende kunders side - har måttet tage tilbage (indfri) i 1. halvår 1972. For den samlede beløbsmæssige afgang i kolonne (h) ønskes endvidere oplysning om, hvorledes afgangens skønsmæssigt fordeler sig på transport til

banker, sparekasser, finansieringsselskaber - herunder finansieringsselskaber ejet af importører -, importører og andre. For transport til finansieringsselskab(er) bedes navnet på dette (disse) anført.

I kolonne (5) opføres - fordelt på nye og brugte personbiler - afgang i perioden 1. januar - 30. juni 1972 som følge af tilbagetagelse af personbiler solgt på afbetaling. Der ønskes oplysning om såvel antallet af tilbagetagne personbiler i perioden som den hertil svarende restgæld før modregning på de tilsvarende afbetalingskontrakter.

Bemærk, at der for de beløbsmæssige angivelser i de enkelte kolonner er følgende sammenhæng:

kolonne (6) = kolonne (1) + kolonne (2) ÷ kolonne (3) ÷ kolonne (4) ÷ kolonne (5).

ad 4. Kundetilgodehavender bortset fra tilgodehavender sikret ved afbetalingskontrakter.

I kolonne (1) opføres den bogførte værdi af firmaets kundetilgodehavender med en løbetid på over 30 dage efter faktureringstidspunktet, opstået i forbindelse med salg af nye og brugte personbiler samt reparation m.v. af personbiler, idet der bortses fra de under spørgsmål 3 opførte kundetilgodehavender. I kolonne (2) opføres den bogførte værdi pr. 30. juni 1972 af firmaets kundetilgodehavender, opgjort efter samme retningslinier som for kolonne (1). Beløbene i såvel kolonne (1) som kolonne (2) bedes fordelt på tilgodehavender hos forsikringsselskaber og tilgodehavender hos andre.

ad 5. Belysning af vilkårene for kundetilgodehavender.

- b. Her anføres det antal dage/måneder, firmaet normalt indrømmer som betalingsfrist ved kontantsalg.
- c. Dersom firmaet beregner kredittillæg som en fast procent af salgsprisen - eller kreditten - bedes procentens størrelse pr. måned angivet.
- d.i. Værdien af evt. ibyttetagen brugt bil, der indgår som udbetaling eller en del heraf, medregnes i udbetalingen ved beregningen af den normale udbetalingsprocent.

Bilag 3.Bilagstabel a. Finansierings- og investeringsselskabernes
status ult. 1971

<u>AKTIVER:</u>	mill.kr.	pct.
1. Kassebeholdning	1,1	
2. Indestående på postgiro	8,1	0,1
3. Indestående i bank	217,1	3,8
h. Indestående i sparekasse	2,7	
5. Vekselbeholdning (kun vekslers modtaget i forbindelse med vareleverancer)	6,6	0,1
6. Varetilgodehavende (varedebitorer) bortset fra post 5	33,9	0,6
7. Obligationer:		
a. Indenlandske		
a . Børsnoterede	168,6	3,0
a . Andre	17,8	0,3
b. Udenlandske	1,5	
8. Egne aktier	23,9	0,4
9. Aktier, andelsbevis og andre former for ejerrettighedsandele, bortset fra egne aktier:		
a. Indenlandske		
a . Børsnoterede	635,5	11,1
a ₂ . Andre	1.293,3	22,7
b. Udenlandske	153,3	2,7
10. Pantebreve med sikkerhed i fast ejendom, bortset fra ejerpantebreve:		
a. Pantebreve udstedt direkte til selskabet	169,0	3,0
b. Erhvervede pantebreve	116,6	2,0

	mill.kr.	pct.
11. Pantebreve med sikkerhed i løsøre, bortset fra ejerpantebreve.	8,3	0,1
12. Anden udlånsvirksomhed:		
a. Belåning af afbetalingskontrakter.	647,9	11,3
b. Belåning af fakturaer.	159,9	2,8
c. Belåning af veksler (vekseldis- kontering).	6,3	0,1
d. Udlån mod veksler, bortset fra de under post 5 og post 12c nævnte...	3,7	0,1
e. Udlån i forbindelse med kontosalg.	5,5	0,1
f. Udlån mod håndpant i ejerpante- breve:		
f,. Ejerpantebreve med sikkerhed i fast ejendom...,	55,0	1,0
f . Ejerpantebreve med sikkerhed i løsøre.	2,2	
g. Anden form for udlånsvirksomhed...	1.469,6	25,7
13. Leasingobjekter	22,4	0,4
14. Fast ejendom	214,6	3,8
15. Driftsmidler, inventar m.m	23,3	0,4
16. Varelagre	25,4	0,4
17. Andre aktiver.	215,5	3,8
18. AKTIVER IALT (1-17)	5.709,6	100,0
heraf udenlandske tilgodehavender....	244,7	

PASSIVER:

1. Aktiekapital	1.322,4	23,1
2. Lovpligtig reservefond	322,7	5,7
3. Andre reservefonds m.v.	494,5	8,7
4. Overført til næste år	214,2	3,8
5. Bankgæld	547,1	9,6

mill.kr. pet.

6. Sparekassegæld, bortset fra prioritetsgæld	0,5	
7. Prioritetsgæld:		
a. Til realkreditinstitutter	47,1	0,8
b. Til sparekasser	10,8	0,2
c. Anden prioritetsgæld	21,5	0,4
8. Varegæld (varekreditorer), bortset fra post 9a	16,4	0,3
9. Vekselgæld:		
a. Veksler udstedt i forbindelse med varekøb	57,4	1,0
b. Anden vekselgæld	149,5	2,6
10. Anden gæld:		
a. Gæld til moder-, søster- eller datterselskaber	705,9	12,4
b. Gæld til andre		
b . Med løbetid til og med 1 år	1.193,5	20,8
b . Med løbetid fra 1 til og med 10 år	286,7	5,0
b . Med løbetid over 10 år	51,4	0,9
11. Andre passiver	268,0	4,7
12. PASSIVER I ALT	5.709,6	100,0
heraf udenlandsk gæld	187,6	
Kautions- og garantiforpligtelser:		

371,7 mill.kr.

Bilagstabel b. Finansieringsselskabernes status ult. 1971

<u>AKTIVER:</u>	mill.kr.	pct.
1. Kassebeholdning	0,7	
2. Indestående på postgiro	4,3	0,2
3. Indestående i bank	31,7	1,2
h. Indestående i spar kasse		
5. Vekselbeholdning (kun veksler modtaget i forbindelse med vareleverancer)	5,4	0,2
6. Varetilgodehavende (varedebitorer) bortset fra post 5	6,1	0,2
7. Obligationer:		
a. Indenlandske		
a . Borsnoterede	29,7	1,2
a . ' Andre	5,6	0,2
b. Udenlandske		
8. Egne aktier	3,1	0,1
9. Aktier, andelsbevis og andre former for ejerrettighedsandele, bortset fra egne aktier:		
a. Indenlandske		
a . Børsnoterede	8,1	0,3
a . Andre	144,9	5,6
b. Udenlandske	17,1	0,7
10. Pantebreve med sikkerhed i fast ejendom, bortset fra ejerpantebreve:		
a. Pantebreve udstedt direkte til selskabet	25,9	1,0
b. Erhvervede pantebreve	16,0	0,6

mill.kr. pet.

11. Pantebreve med sikkerhed i løsøre, bortset fra ejerpantebreve	6,4	0,2
12. Anden udlånsvirksomhed:		
a. Belåning af afbetalingskontrakter.	634,0	24,7
b. Belåning af fakturaer.	159,9	6,2
c. Belåning af veksler (vekseldis- kontering).	6,2	0,2
d. Udlån mod veksler, bortset fra de under post 5 og post 12c nævnte...	2,7	0,1
e. Udlån i forbindelse med kontosalg.	4,9	0,2
f. Udlån mod håndpant i ejerpante- breve:		
f ₁ . Ejerpantebreve med sikkerhed i fast ejendom	33,2	1,3
f . Ejerpantebreve med sikkerhed i løsøre.	2,2	0,1
g. Anden form for udlånsvirksomhed...	1.223,1	47,7
13. Leasingobjekter.	21,9	0,9
14. Fast ejendom	81,5	3,2
15. Driftsmidler, inventar m.m.	8,6	0,3
16 . Varelagre	16,1	0,6
17. Andre aktiver.	65,7	2,6
18. AKTIVER IALT (1-17).	2.565,0	100,0
heraf udenlandske tilgodehavender....	88,8	

PASSIVER:

1. Aktiekapital	356,2	13,9
2 . Lovpligtig re serve fond	55,7	2,2
3. Andre reservefonds m.v.	174,7	6,8
4. Overført til næste år.	37,5	1,5
5. Bankgæld.4	387,7	15,1

	mill.kr.	pct.
6. Sparekassegæld, bortset fra prioritetsgæld	0,2	
7. Prioritetsgæld:		
a . Til realkreditinstitutter	24,7	1,0
b . Til sparekasser	10,7	0,4
c . Anden prioritetsgæld	12,4	0,5
8. Varegæld (varekreditorer), bortset fra post 9a	1,4	0,1
9. Vekselgæld:		
a. Veksler udstedt i forbindelse med varekøb	48,0	1,9
b . Anden vekselgæld	148,6	5,8
10. Anden gæld:		
a. Gæld til moder-, søster- eller datterselskaber	245,2	9,6
b. Gæld til andre		
b . Med løbetid til og med 1 år...	738,6	28,8
b . Med løbetid fra 1 til og med 10 år	194,8	7,6
b . Med løbetid over 10 år	29,6	1,2
11. Andre passiver	99,0	3,9
12. PASSIVER I ALT	2.565,0	100,0
heraf udenlandsk gæld	137,8	
Kautions- og garantiforpligtelser:		
	181,1 mill.kr.	

Bilagstabel c. Investeringselskabernes status ult. 1971

<u>AKTIVER:</u>	mill.kr.	pct.
1. Kassebeholdning	0,4	
2. Indestående på postgiro	3,8	0,1
3. Indestående i bank	185,4	5,9
4. Indestående i sparekasse	2,7	0,1
5. Vekselbeholdning (kun vekslers modtaget i forbindelse med vareleverancer)	1,2	-
6. Varetilgodehavende (varedebitorer) bortset fra post 5	27,8	0,9
7. Obligationer:		
a. Indenlandske		
a . Børsnoterede	138,9	4,4
a . Andre	12,2	0,4
b. Udenlandske	1,5	-
8. Egne aktier	20,8	0,7
9. Aktier, andelsbevis og andre former for ejerrettighedsandele, bortset fra egne aktier:		
a. Indenlandske		
a . Børsnoterede	641,2	20,4
a . Andre	1.134,6	36,1
b. Udenlandske	136,2	4,3
10. Pantebreve med sikkerhed i fast ejendom, bortset fra ejerpantebreve:		
a. Pantebreve udstedt direkte til selskabet	143,1	4,6
b. Erhvervede pantebreve	100,6	3,2

	mill.kr.	pct.
11. Pantebreve med sikkerhed i løsøre, bortset fra ejerpantebreve	1 » 9	0,1
12. Anden udlånsvirksomhed:		
a. Belåning af afbetalingskontrakter.	13,9	0,4
b. Belåning af fakturaer		
c. Belåning af veksler (vekseldis- kontering)	0,1	
d. Udlån mod veksler, bortset fra de under post 5 og post 12c nævnte...	1,0	-
e. Udlån i forbindelse med kontosalg.	0,6	
f. Udlån mod håndpant i ejerpante- breve:		
f . Ejerpantebreve med sikkerhed i fast ejendom	21,8	0,7
f ₂ . Ejerpantebreve med sikkerhed i løsøre	-	-
g. Anden form for udlånsvirksomhed...	246,5	7,8
13. Leasingobjekter	0,5	-
14. Fast ejendom	133,1	4,2
15. Driftsmidler, inventar m.m.	14,7	0,5
16. Varelagre	9,3	0,3
17. Andre aktiver	149,8	4,8
18. AKTIVER IALT (1-17)	3.144,6	100,0
heraf udenlandske tilgodehavender....	155,9	

PASSIVER:

1. Aktiekapital	966,2	30,7
2. Lovpligtig reservefond	267,0	8,5
3. Andre reservefonds m.v.	319,8	10,2
4. Overført til næste år	176,7	5,6
5. Bankgæld	159,4	5,1

	mill.kr.	pct.
6. Sparekassegæld, bortset fra prioritetsgæld	0,3	
7. Prioritetsgæld:		
a. Til realkreditinstitutter	22,4	0,7
b. Til sparekasser	0,1	
c. Anden prioritetsgæld	9,1	0,3
8. Varegæld (varekreditorer), bortset fra post 9a	15,0	0,5
9. Vekselgæld:		
a. Veksler udstedt i forbindelse med varekøb	9,4	0,3
b. Anden vekselgæld	0,9	
10. Anden gæld:		
a. Gæld til moder-, søster- eller datterselskaber	760,7	24,2
b. Gæld til andre		
b . Med løbetid til og med 1 år	154,9	4,9
b . Med løbetid fra 1 til og med 10 år	91,9	2,9
b . Med løbetid over 10 år	21,8	0,7
11. Andre passiver	169,0	5,4
12. PASSIVER I ALT	3.144,6	100,0
heraf udenlandsk gæld	49,8	
Kautions- og garantiforpligtelser:		
	190,6 mill.kr.	

Bilagstabel d. Bankejede finansieringsselskabers status
ult. 1971

<u>AKTIVER:</u>	mill.kr.	pct.
1. Kassebeholdning	0,1	
2. Indestående på postgiro	0,3	0,1
3. Indestående i bank	10,8	2,6
4. Indestående i sparekasse		
5. Vekselsbeholdning (kun veksler modtaget i forbindelse med vareleverancer)	-	
6. Varetilgodehavende (varedebitorer) bortset fra post 5.<	-	-
7. Obligationer:		
a. Indenlandske		
a . Børsnoterede		
a . Andre		
b. Udenlandske		
8. Egne aktier		
9. Aktier, andelsbevis og andre former for ejerrettighedsandele, bortset fra egne aktier:		
a. Indenlandske		
a . Børsnoterede,	0,1	
a . Andre	2,4	0,6
b. Udenlandske		
10. Pantebreve med sikkerhed i fast ejendom, bortset fra ejerpantebreve:		
a. Pantebreve udstedt direkte til selskabet	3,5	0,8
b. Erhvervede pantebreve		

mill.kr. pct.

11. Pantebreve med sikkerhed i løsøre, bortset fra ejerpantebreve		
12. Anden udlånsvirksomhed:		
a. Belåning af afbetalingskontrakter.	318,9	76,9
b. Belåning af fakturaer	40,7	9,8
c. Belåning af veksler (vekseldis- kontering)	1>9	0>5
d. Udlån mod veksler, bortset fra de under post 5 og post 12c nævnte...	-	-
e. Udlån i forbindelse med kontosalg.	2,0	0,5
f. Udlån mod håndpant i ejerpante- breve:		
f . Ejerpantebreve med sikkerhed i fast ejendom	-	-
f . Ejerpantebreve med sikkerhed i løsøre	1,7	0,4
g. Anden form for udlånsvirksomhed...	6,3	1,5
13. Leasingobjekter	4,1	1>0
14. Fast ejendom	-	-
15. Driftsmidler, inventar m.m.	1,2	0,3
16. Varelagre	-	-
17. Andre aktiver	20,5	4,9
18. AKTIVER IALT (1-17)	414,5	100,0
heraf udenlandske tilgodehavender....	5,4	

PASSIVER:

1. Aktiekapital	23,4	5,6
2. Lovpligtig reservefond	4,1	1,0
3. Andre reservefonds m.v.	13,8	3>3
4. Overført til næste år	0,7	0,2
5. Bankgæld	160,4	38,7

	mill.kr.	pct.
6. Sparekassegæld, bortset fra prioritetsgæld.....		
7. Prioritetsgæld:		
a. Til realkreditinstitutter.....		
b. Til sparekasser.....		
c. Anden prioritetsgæld.....	-	-
8. Varegæld (varekreditorer), bortset fra post 9a.....		
9. Vekselgæld:		
a. Veksler udstedt i forbindelse med varekøb.....		
b. Anden vekselgæld.....	87,9	21,2
10. Anden gæld:		
a. Gæld til moder-, søster- eller datterselskaber.....	9,5	2,3
b. Gæld til andre		
b.. Med løbetid til og med 1 år...	26,1	6,3
b . Med løbetid fra 1 til og med 10 år,.....	66,5	16,0
b . Med løbetid over 10 år.....		
11. Andre passiver.....	22,1	5>3
12. PASSIVER I ALT.....	414,5	100,0
heraf udenlandsk gæld.....	1,4	
Kautions- og garantiforpligtelser:		
	0,2 mill.kr.	

Bilagstabel e. Andre åbne finansieringsselskabers status
ult. 1971

<u>AKTIVER:</u>	mill.kr.	pct.
1. Kassebeholdning	0,2	-
2. Indestående på postgiro	1,9	0,4
3. Indestående i bank	7,8	1,7
4. Indestående i sparekasse		
5. Vekselbeholdning (kun vekslers modtaget i forbindelse med vareleverancer)	2,4	0,5
6. Varetilgodehavende (varedebitorer) bortset fra post 5	1,5	0,3
7. Obligationer:		
a. Indenlandske		
a . Børsnoterede	3,6	0,8
a . Andre		
b. Udenlandske	-	-
8. Egne aktier	-	-
9. Aktier, andelsbevis og andre former for ejerrettighedsandele, bortset fra egne aktier:		
a. Indenlandske		
a . Børsnoterede	4,2	0,9
a . Andre	29,1	6,2
b. Udenlandske	-	-
10. Pantebreve med sikkerhed i fast ejendom, bortset fra ejerpantebreve:		
a. Pantebreve udstedt direkte til selskabet	5,0	1,1
b. Erhvervede pantebreve	4,8	1,0

	mill.kr.	pct.
11. Pantebreve med sikkerhed i løsøre, bortset fra ejerpantebreve.....		
12. Anden udlånsvirksomhed:		
a. Belåning af afbetalingskontrakter.	24,4	5>2
b. Belåning af fakturaer	3,2	0,7
c. Belåning af veksler (vekseldis- kontering).	0,2	
d. Udlån mod veksler, bortset fra de under post 5 og post 12c nævnte...	2,1	0,5
e. Udlån i forbindelse med kontosalg.		
f. Udlån mod håndpant i ejerpante- breve:		
f ₁ . Ejerpantebreve med sikkerhed i fast ejendom.....	20,1	4,3
f . Ejerpantebreve med sikkerhed i løsøre.	0,2	-
g. Anden form for udlånsvirksomhed...	333»9	71,7
13. Leasingobjekter.	2,4	0,5
14. Fast ejendom	3,9	0,8
15. Driftsmidler, inventar m.m	0,5	0,1
16. Varelagre	2,9	0,6
17. Andre aktiver.	11,6	2,5
18. AKTIVER I ALT (1-17)	465,9	100,0
heraf udenlandske tilgodehavender....	0	

PASSIVER:

1. Aktiekapital	55,9	12,0
2. Lovpligtig reservefond	4,8	1,0
3. Andre reservefonds m.v.	7,4	1,6
4. Overført til næste år.	2,0	0,4
5. Bankgæld.	42,1	9,0

	mill.kr.	pct.
6. Sparekassegæld, bortset fra prioritetsgæld		
7. Prioritetsgæld:		
a. Til realkreditinstitutter.	0,9	0,2
b. Til sparekasser.	0,2	
c. Anden prioritetsgæld.	0,7	0,2
8. Varegæld (varekreditorer), bortset fra post 9a	0,1	
9. Vekselgæld:		
a. Veksler udstedt i forbindelse med varekøb.	-	-
b. Anden vekselgæld.	-	
10. Anden gæld:		
a. Gæld til moder-, søster- eller datterselskaber.	5 »9	1»3
b. Gæld til andre		
b . Med løbetid til og med 1 år...	338,2	72,6
b . Med løbetid fra 1 til og med 10 år.	1,5	0,3
b . Med løbetid over 10 år.	-	-
11. Andre passiver.	6,2	1,3
12. PASSIVER I ALT.	465,9	100,0
heraf udenlandsk gæld.		
Kautions- og garantiforpligtelser:		

- mill.kr.

Bilagstabel f. Varemærkefinansieringsselskabernes status
ult. 1971

<u>AKTIVER:</u>	<u>mill.kr.</u>	<u>pct.</u>
1. Kassebeholdning	-	-
2. Indestående på postgiro	0,1	
3. Indestående i bank	2,2	0,7
4. Indestående i sparekasse		
5. Vekselbeholdning (kun veksler modtaget i forbindelse med vareleverancer)		
6. Varetilgodehavende (varedebitorer) bortset fra post 5	0,2	0,1
7. Obligationer:		
a. Indenlandske		
a . Børsnoterede		
a . And r e	-	-
b. Udenlandske	-	-
8. Egne aktier	0,1	
9. Aktier, andelsbevis og andre former for ejerret i andelsandele, bortset fra egne aktier:		
a. Indenlandske		
a. Børsnoterede	2,0	0,6
a . And r e		
b. Udenlandske		
10. Pantebreve med sikkerhed i fast ejendom, bortset fra ejerpantebreve:		
a. Pantebreve udstedt direkte til selskabet	0,1	
b. Erhvervede pantebreve		

	mill.kr.	pet.
11. Pantebreve med sikkerhed i løsøre, bortset fra ejerpan tebreve	6,4	1» 9
12. Anden udlånsvirksomhed:		
a. Belåning af afbetalingskontrakter.	203,4	60,2
b. Belåning af fakturaer	105,1	31,1
c. Belåning af veksler (vekseldis- kontering)	3,7	1,1
d. Udlån mod veksler, bortset fra de under post 5 og post 12c nævnte...	0,2	0,1
e. Udlån i forbindelse med kontosalg.	-	
f. Udlån mod håndpant i ejerpante- breve :		
f . Ejerpantebreve med sikkerhed i fast ejendom	1,4	0,4
f . Ejerpantebreve med sikkerhed i løsøre		
g. Anden form for udlånsvirksomhed...	2,9	0,9
13. Leasingobjekter		
14. Fast ejendom	0,1	
15. Driftsmidler, inventar m.m	0,8	0,2
16. Varelagre	0,2	0,1
17. Andre aktiver	9,2	2,7
18. AKTIVER IALT (1-17)	338,1	100,0
heraf udenlandske tilgodehavender....	51,0	

PASSIVER:

1. Aktiekapital	10,1	3,0
2. Lovpligtig reservefond	1,2	0,4
3. Andre reservefonds m.v.	8,2	2,4
4. Overført til næste år	1,4	0,4
5. Bankgæld	62,2	18,4

	mill.kr.	pet.
6. Sparekassegæld, bortset fra prioritetsgæld.....		
7. Prioritetsgæld:		
a. Til realkredit institutter.....	0,1	
b. Til sparekasser.....		
c. Anden prioritetsgæld.....		
8. Varegæld (varekreditører), bortset fra post 9a.....	0,3	0,1
9. Vekselgæld:		
a. Veksler udstedt i forbindelse med varekøb.....		
b. Anden vekselgæld.....	58,5	17,3
10. Anden gæld:		
a. Gæld til moder-, søster- eller datterselskaber.....	93,0	27,5
b. Gæld til andre		
b . Med løbetid til og med 1 år...	20,9	6,2
b . Med løbetid fra 1 til og med 10 år.....	55,4	16,4
b . Med løbetid over 10 år.....	0,7	0,2
11. Andre passiver.....	26,1	7,7
12. PASSIVER I ALT.....	338,1	100,0
heraf udenlandsk gæld.....	50,9	
Kautions- og garantiforpligtelser:		

- mill.kr.

Bilagstabel g. Branchefinansieringsselskabernes status
ult. 1971

<u>AKTIVER:</u>	mill.kr.	pct.
1. Kassebeholdning	-	-
2. Indestående på postgiro	1,1	0,5
3. Indestående i bank	0,9	0,4
4. Indestående i sparekasse	-	-
5. Vekselbeholdning (kun vekslers modtaget i forbindelse med vareleverancer)	2,7	1>3
6. Varetilgodehavende (varedebitorer) bortset fra post 5	2,2	1>1
7. Obligationer:		
a. Indenlandske		
a . Børsnoterede	2,8	1>4
a . Andre	3,6	1,7
b . Udenlandske	-	-
8. Egne aktier	1,6	0,8
9. Aktier, andelsbevis og andre former for ejerrettighedsandele, bortset fra egne aktier:		
a. Indenlandske		
a . Børsnoterede	0,1	
a . Andre	8,4	4,1
b. Udenlandske	0,3	0,1
10. Pantebreve med sikkerhed i fast ejendom, bortset fra ejerpantebreve:		
a. Pantebreve udstedt direkte til selskabet	3,2	1,5
b. Erhvervede pantebreve	1>7	0,8

	mill.kr.	pet.
11. Pantebreve med sikkerhed i løsøre, bortset fra ejerpantebreve		
12. Anden udlånsvirksomhed:		
a. Belåning af afbetalingskontrakter.	66,0	31,9
b. Belåning af fakturaer.	-	-
c. Belåning af veksler (vekseldis- kontering)	0,4	0,2
d. Udlån mod veksler, bortset fra de under posi; 5 og post 12c nævnte...	0,2	0,1
e. Udlån i forbindelse med kontosalg.		
f. Udlån mod håndpant i ejerpante- breve:		
f . Ejerpantebreve med sikkerhed i fast ejendom	1,9	0,9
f . Ejerpantebreve med sikkerhed i løsøre		
g. Anden form for udlånsvirksomhed...	77,9	37,7
13. Leasingobjekter	15,0	7,3
14 . Fast ejendom	11,5	5,6
15. Driftsmidler, inventar m.m.	0,3	0,1
16. Varelagre	2,2	1,1
17. Andre aktiver	2,7	1,3
18. AKTIVER IALT (1-17).....	206,7	100,0
heraf udenlandske tilgodehavender....		

PASSIVER:

1. Aktiekapital	54,7	26,5
2. Lovpligtig reservefond	6,1	3,0
3. Andre reservefonds m.v.	5,2	2,5
4. Overført til næste år	4,6	2,2
5. Bankgæld	25,9	12,5

	mill.kr.	pct.
6. Sparekassegæld, bortset fra prioritetsgæld	-	-
7. Prioritetsgæld:		
a. Til realkreditinstitutter	4,5	2,2
b. Til sparekasser	0,3	0,1
c. Anden prioritetsgæld	4,4	2,1
8. Varegæld (varekreditører), bortset fra post 9a	-	-
9. Vekselgæld:		
a. Veksler udstedt i forbindelse med varekøb	7,2	3,5
b. Anden vekselgæld		
10. Anden gæld:		
a. Gæld til moder-, søster- eller datterselskaber	19,1	9,2
b. Gæld til andre		
b . Med løbetid til og med 1 år...	16,1	7,8
b . Med løbetid fra 1 til og med 10 år	48,4	23,4
b . Med løbetid over 10 år	1,7	0,8
11. Andre passiver	8,5	4,1
12. PASSIVER IALT	206,7	100,0
heraf udenlandsk gæld		
Kautions- og garantiforpligtelser:		
	63,5 mill.kr.	

Bilagstabel h. Koncernfinansieringsselskabernes status
ult. 1971

<u>AKTIVER:</u>	mill.kr.	pct.
1. Kassebeholdning	0,4	
2. Indestående på postgiro	0,6	0,1
3. Indestående i bank	7,9	0,9
4. Indestående i sparekasse		
5. Vekselsbeholdning (kun veksler modtaget i forbindelse med vareleverancer)	-	
6. Varetilgodehavende (varedebitorer) bortset fra post 5	2,2	0,2
7. Obligationer:		
a. Indenlandske		
a . Børsnoterede	17,4	1,9
a ₂ . Andre	2,0	0,2
b . Udenlandske	-	-
8. Egne aktier	1,3	0,1
9. Aktier, andelsbevis og andre former for ejerrettighedsandele, bortset fra egne aktier:		
a. Indenlandske		
a . Børsnoterede	0,3	
a . Andre	82,0	8,9
b . Udenlandske	4,9	0,5
10. Pantebreve med sikkerhed i fast ejendom, bortset fra ejerpantebreve:		
a. Pantebreve udstedt direkte til selskabet	6,8	0,7
b. Erhvervede pantebreve	5,4	0,6

mill.kr. pct.

11. Pantebreve med sikkerhed i løsøre, bortset fra ejerpantebreve		
12. Anden udlånsvirksomhed:		
a. Belåning af afbetalingskontrakter.	21,3	2,3
b. Belåning af fakturaer	10,9	1,2
c. Belåning af veksler (vekseldis- kontering)	-	-
d. Udlån mod veksler, bortset fra de under post 5 og post 12c nævnte...	0,2	
e. Udlån i forbindelse med kontosalg.	2,9	0,3
f. Udlån mod håndpant i ejerpante- breve:		
f . Ejerpantebreve med sikkerhed i fast ejendom	4,9	0,5
f . Ejerpantebreve med sikkerhed i løsøre	0,3	
g. Anden form for udlånsvirksomhed...	704,8	76,6
13. Leasingobjekter	-	-
14. Fast ejendom	19,5	2,1
15. Driftsmidler, inventar m.m.	0,9	0,1
16. Varelagre	10,7	1,2
17. Andre aktiver	12,2	1,3
18. AKTIVER IALT (1-17)	919,8	100,0
heraf udenlandske tilgodehavender....	27,6	

PASSIVER:

1. Aktiekapital	151,9	16,5
2. Lovpligtig reservefond	32,4	3,5
3. Andre reservefonds m.v.	109,2	11,9
4. Overført til næste år	19,8	2,2
5. Bankgæld	77,6	8,4

	mill.kr.	pct.
6. Sparekassegæld, bortset fra prioritetsgæld.	-	-
7. Prioritetsgæld:		
a. Til realkreditinstitutter.	9,7	1,1
b. Til sparekasser.	-	-
c. Anden prioritetsgæld.	1,4	0,2
8. Varegæld (varekreditorer), bortset fra post 9a.	0,2	
9. Vekselgæld:		
a. Veksler udstedt i forbindelse med varekøb.	40,8	4,4
b. Anden vekselgæld.	2,2	0,2
10. Anden gæld:		
a. Gæld til moder-, søster- eller datterselskaber.	111,1	12,1
b. Gæld til andre		
b . Med løbetid til og med 1 år.	331,2	36,0
b . Med løbetid fra 1 til og med 10 år.	1,7	0,2
b . Med løbetid over 10 år.	5,8	0,6
11. Andre passiver.	24,8	2,7
12. PASSIVER IALT.	919,8	100,0
heraf udenlandsk gæld.	76,1	
Kautions- og garantiforpligtelser:		
	108,7 mill.kr.	

Bilagstabel j. Andre lukkede finansieringsselskabers
status ult. 1971

<u>AKTIVER:</u>	mill.kr.	pct.
1. Kassebeholdning..	-	-
2. Indestående på postgiro	0,3	0,1
3. Indestående i bank	2,1	1>0
4. Indestående i sparekasse.. . . .	-	-
5. Vekselbeholdning (kun veksler modta- get i forbindelse med vareleverancer)	0,3	0,1
6. Varetilgodehavende (varedebitorer) bortset fra post 5	-	-
7. Obligationer:		
a. Indenlandske:		
a . Børsnoterede	5,9	2,7
a . Andre		
b. Udenlandske	-	-
8. Egne aktier	0,1	
- 9. Aktier, andelsbevis og andre former for ejerrettighedsandele, bortset fra egne aktier:		
a. Indenlandske		
a . Børsnoterede	1,4	0,6
a . Andre	23,0	10,5
b. Udenlandske	11,9	5,4
10. Pantebreve med sikkerhed i fast ejen- dom, bortset fra ejerpantebreve:		
a. Pantebreve udstedt direkte til selskabet	7,3	3,3
b. Erhvervede pantebreve	4,1	1,9

	mill.kr.	pct.
11. Pantebreve med sikkerhed i løsøre, bortset fra ejerpantebreve	-	-
12. Anden udlånsvirksomhed:		
a. Belåning af afbetalingskontrakter.	-	-
b. Belåning af fakturaer		
c. Belåning af veksler (vekseldis- kontering)		
d. Udlån mod veksler, bortset fra de under post 5 og post 12c nævnte...	-	-
e. Udlån i forbindelse med kontosalg		
f. Udlån mod håndpant i ejerpante- breve:		
f . Ejerpantebreve med sikkerhed i fast ejendom	4,9	2,2
f . Ejerpantebreve med sikkerhed i løsøre		
g. Anden form for udlånsvirksomhed...	97,3	44,2
13. Leasingobjekter	0,4	0,2
14. Fast ejendom	46,5	21,1
15. Driftsmidler, inventar m.m.	4,9	2,2
16. Varelagre	0,1	
17. Andre aktiver	9,5	4,3
18. AKTIVER IALT (1-17)	220,0	100,0
heraf udenlandske tilgodehavender....	4,8	

PASSIVER:

1. Aktiekapital	60,2	27,4
2. Lovpligtig reservefond	7>1	3,2
3. Andre reservefonds m.v.	30,9	14,0
4. Overført til næste år	9,0	4,1
5. Bankgæld	19,5	8,9

	mill.kr.	pct.
6. Sparekassegæld, bortset fra prioritetsgæld	0,2	0,1
7. Prioritetsgæld:		
a. Til realkreditinstitutter	9,5	4,3
b. Til sparekasser	10,2	4,6
c. Anden prioritetsgæld	5 » 9	2,7
8. Varegæld (varekreditorer), bortset fra post 9a	0,8	0,4
9. Vekselgæld:		
a. Veksler udstedt i forbindelse med varekøb	-	-
b. Anden vekselgæld	-	-
10. Anden gæld:		
a. Gæld til moder-, søster- eller datterselskaber	6,6	3,0
b. Gæld til andre		
b . Med løbetid til og med 1 år...	6,1	2,8
b . Med løbetid fra 1 til og med 10 år	21,3	9,7
b . Med løbetid over 10 år	21,4	9,7
11. Andre passiver	11,3	5,1
12. PASSIVER I ALT	220,0	100,0
heraf udenlandsk gæld	9,4	
Kautions- og garantiforpligtelser:		
	8,7 mill.kr.	

Bilagstabel k. Holdingselskabernes status ult. 1971

<u>AKTIVER:</u>	mill.kr.	pct.
1. Kassebeholdning	0,2	
2. Indestående på postgiro	2,3	0,1
3. Indestående i bank	89,0	3,9
h. Indestående i sparekasser	0,1	-
5. Vekselbeholdning (kun veksler modtaget i forbindelse med vareleverancer)	0,1	-
6. Varetilgodehavende (varedebitorer) bortset fra post 5....	15,1	0,7
7. Obligationer:		
a. Indenlandske		
a. Børsnoterede	57,7	2,5
a. Andre	11,0	0,5
b. Udenlandske	1,0	
8. Egne aktier	6,6	0,3
9. Aktier, andelsbevis og andre former for ejerrettighedsandele, bortset fra egne aktier:		
a. Indenlandske		
a ₁ . Børsnoterede	584,9	25,8
a ₂ . Andre	1.029,4	45,5
b. Udenlandske	108,3	4,8
10. Pantebreve med sikkerhed i fast ejendom, bortset fra ejerpantebreve:		
a. Pantebreve udstedt direkte til selskabet	30,5	1,3
b. Erhvervede pantebreve	6,3	0,3

mill.kr. pet.

11. Pantebreve med sikkerhed i løsøre, bortset fra ejerpantebreve	1,6	0,1
12. Anden udlånsvirksomhed:		
a. Belåning af afbetalingskontrakter.	-	-
b. Belåning af fakturaer		
c. Belåning af veksler (vekseldis- kontering).	-	-
d. Udlån mod veksler, bortset fra de under post 5 og post 12c nævnte...	-	
e. Udlån i forbindelse med kontosalg.	0,5	
f. Udlån mod håndpant i ejerpante- breve :		
f . Ejerpantebreve med sikkerhed i fast ejendom	7,7	0,3
f . Ejerpantebreve med sikkerhed i løsøre	-	-
g.' Anden form for udlånsvirksomhed...	126,1	5,6
13. Leasingobjekter	0,2	
14. Fast ejendom	50,8	2,2
15. Driftsmidler, inventar m.m	10,8	0,5
16. Varelagre	4,7	0,2
17. Andre aktiver	119,8	5,3
18. AKTIVER IALT (1-17).	2.264,7	100,0
heraf udenlandske tilgodehavender....	99,5	

PASSIVER;

1. Aktiekapital	812,8	35,9
2. Lovpligtig reservefond	231,0	10,2
3. Andre reservefonds m.v.	103,9	4,6
4. Overført til næste år	82,1	3,6
5. Bankgæld	99,5	4,4

	mill.kr.	pct.
6. Sparekassegæld, bortset fra prioritetsgæld	-	
7. Prioritetsgæld:		
a. Til realkreditinstitutter	6,7	0,3
b. Til spare k asser	0,1	
c . Anden prioritet s gæld	2,2	0,1
8. Varegæld (varekreditorer), bortset fra post 9a	8,8	0,1
9 . Vekselgæld:		
a. Veksler udstedt i forbindelse med varekøb	7,7	0,3
b. Anden vekselgæld		
10. Anden gæld:		
a. Gæld til moder-, søster- eller datterselskaber	605,9	26,8
b. Gæld til andre		
b . Med løbetid til og med 1 år...	86,9	3,8
b ₀ . Med løbetid fra. 1 til og med 10 år	62,3	2,8
b . Med løbetid over 10 år	17,9	0,8
11. Andre passiver	136,9	6,0
12. PASSIVER IALT	2.264,7	100,0
heraf udenlandsk gæld	46,5	
Kautions- og garantiforpligtelser:		
	160,3 mill.kr.	

Bilagstabel m. Pantebrevsselskabernes status ult. 1971

<u>AKTIVER:</u>	mill.kr.	pct.
1. Kassebeholdning	0,2	0,1
2. Indestående på postgiro	0,2	0,1
3. Indestående i bank	1,6	0,7
4. Indestående i sparekasse	-	-
5. Vekselbeholdning (kun veksler modtaget i forbindelse med vareleverancer)	-	-
6. Varetilgodehavende (varedebitorer) bortset fra post 5	0,1	-
7. Obligationer:		
a. Indenlandske		
a . Børsnoterede	1,8	0,7
a . Andre	-	-
b. Udenlandske	-	-
8. Egne aktier	0,2	0,1
9. Aktier, andelsbevis og andre former for ejerrettighedsandele, bortset fra egne aktier:		
a. Indenlandske		
a. Børsnoterede	6,5	2,7
a . Andre	17,6	7,2
b. Udenlandske	0,7	0,3
10. Pantebreve med sikkerhed i fast ejendom, bortset fra ejerpantebreve:		
a. Pantebreve udstedt direkte til selskabet	88,6	36,2
b. Erhvervede pantebreve	77,0	31 > 4

	mill.kr.	pet.
11. Pantebreve med sikkerhed i løsøre, bortset fra ejerpan tebreve	0,1	-
12. Anden udlånsvirksomhed:		
a. Belåning af afbetalingskontrakter.		
b. Belåning af fakturaer	-	
c. Belåning af veksler (vekseldis- kontering)	0,1	
d. Udlån mod veksler, bortset fra de under post 5 og post 12c nævnte...		
e. Udlån i forbindelse med kontosalg.		
f. Udlån mod håndpant i ejerpante- breve :		
f. . Ejerpantebreve med sikkerhed i fast ejendom	10,0	4,1
f . Ejerpantebreve med sikkerhed i løsøre		
g. Anden form for udlånsvirksomhed...	20,0	8,2
13. Leasingobjekter	-	-
14. Fast ejendom	16,7	6,8
15. Driftsmidler, inventar m.m	0,5	0,2
16. Varelagre	-	-
17. Andre aktiver	3,0	1,2
18. AKTIVER IALT (1-17)	244,9	100,0
heraf udenlandske tilgodehavender....	43,9	

PASSIVER:

1. Aktiekapital	34,3	14,0
2. Lovpligtig reserve fond	7,8	3 > 2
3. Andre reservefonds m.v.	21,5	8,8
4. Overført til næste år	5,3	2,2
5. Bankgæld	51,7	21,1

	mill.kr.	pct.
6. Sparekassegæld, bortset fra prioritetsgæld.	0,1	
7. Prioritetsgæld:		
a. Til realkreditinstitutter.	5,3	2,2
b. Til sparekasser.		
c. Anden prioritetsgæld.	0,2	0,1
8. Varegæld (varekreditorer), bortset fra post 9a.	4,3	1,8
9. Vekselgæld:		
a. Veksler udstedt i forbindelse med varekøb.	0,8	0,3
b. Anden vekselgæld.	0,9	0,4
10. Anden gæld:		
a. Gæld til moder-, søster eller datterselskaber.	38,1	15,6
b. Gæld til andre		
b . Med løbetid til og med 1 år...	44,6	18,2
b . Med løbetid fra 1 til og med 10 år.	19,2	7,8
b . Med løbetid over 10 år.	3,1	1,3
11. Andre passiver.	7,7	3,1
12. PASSIVER I ALT.	244,9	100,0
heraf udenlandsk gæld.		
Kautions- og garantiforpligtelser:		
	0,7 mill.kr.	

Bilagstabel n. Obligationsselskabernes status ult. 1971

<u>AKTIVER:</u>	mill.kr.	pct.
1. Kassebeholdning	-	-
2. Indestående på postgiro	-	
3. Indestående i bank	2,6	10,0
4. Indestående i sparekasse		
5. Vekselsbeholdning (kun veksler modtaget i forbindelse med vareleverancer)	-	-
6. Varetilgodehavende (varedebitorer) bortset fra post 5	0,4	1,5
7. Obligationer:		
a. Indenlandske		
a . Børsnoterede	16,8	64,9
a . Andre	-	
b. Udenlandske	0,4	1,5
8. Egne aktier	0,3	1,2
9. Aktier, andelsbevis og andre former for ejerrettighedsandele, bortset fra egne aktier:		
a. Indenlandske		
a . Børsnoterede	1,9	7 » 3
a . Andre	0,3	1,2
b. Udenlandske		
10. Pantebreve med sikkerhed i fast ejendom, bortset fra ejerpantebreve:		
a. Pantebreve udstedt direkte til selskabet	0,3	1,2
b. Erhvervede pantebreve	0,2	0,8

	mill.kr.	pet.
11. Pantebreve med sikkerhed i løsøre, bortset fra ejerpantebreve	0,1	0,4
12. Anden udlånsvirksomhed:		
a. Belåning af afbetalingskontrakter.		
b. Belåning af fakturaer		
c. Belåning af veksler (vekseldis- kontering)		
d. Udlån mod veksler, bortset fra de under post 5 og post 12c nævnte...	-	
e. Udlån i forbindelse med kontosalg.	-	-
f. Udlån mod håndpant i ejerpante- breve :		
f . Ejerpantebreve med sikkerhed i fast ejendom	-	
f . Ejerpantebreve med sikkerhed i løsøre	-	
g. Anden form for udlånsvirksomhed...	0,4	1>5
13. Leasingobjekter	-	
14 . Fast ejendom	1,7	6,6
15. Driftsmidler, inventar m.m.	0,2	0,8
16. Varelagre	-	-
17. Andre aktiver	0,3	1,2
18. AKTIVER IALT (1-17)	25,9	100,0
heraf udenlandske tilgodehavender....	3,1	

PASSIVER:

1. Aktiekapital	7,3	28,2
2. Lovpligtig reservefond	1,5	5,8
3 . Andre reservefonds m.v.	11,2	43,2
4. Overført til næste år	3,1	12,0
5 . Bankgæld	-	-

	mill.kr.	pct.
6. Sparekassegæld, bortset fra prioritetsgæld.....		
7. Prioritetsgæld:		
a. Til realkreditinstitutter.....		
b. Til sparekasser.....		
c. Anden prioritetsgæld.....		
8. Varegæld (varekreditorer), bortset fra post 9a.....		
9. Vekselgæld:		
a. Veksler udstedt i forbindelse med varekøb.....		
b. Anden vekselgæld.....		
10. Anden gæld:		
a. Gæld til moder-, søster- eller datterselskaber.....	1,1	4,2
b. Gæld til andre		
b . Med løbetid til og med 1 år...	1,0	3»9
b ~. Med løbetid fra 1 til og med 10 år.....	0,1	0,4
b ^ . Med løbetid over 10 år.....		
11. Andre passiver.....	0,6	2,3
12. PASSIVER I ALT.....	25,9	100,0
heraf udenlandsk gæld.....		
Kautions- og garantiforpligtelser:		
	1,9 mill.kr.	

Bilagstabel p. Andre investeringsselskabers status
ult. 1971

<u>AKTIVER:</u>	mill.kr.	pct.
1. Kassebeholdning	-	-
2. Indestående på postgiro	1,3	0,2
3. Indestående i bank	92,2	15,1
4. Indestående i sparekasse	2,6	0,4
5. Vekselbeholdning (kun veksler modtaget i forbindelse med vareleverancer)	1,1	0,2
6. Varetilgodehavende (varedebitorer) bortset fra post 5	12,2	2,0
7. Obligationer:		
a. Indenlandske		
a . Børsnoterede	62,6	10,3
a ₂ . Andre	1,2	0,2
b . Udenlandske	0,1	-
8. Egne aktier	13,7	2,2
9. Aktier, andelsbevis og andre former for ejerrettighedsandele, bortset fra egne aktier:		
a. Indenlandske		
a . Børsnoterede	34,1	5,6
a ₂ . Andre	101,1	16,6
b . Udenlandske	27,2	4,5
10. Pantebreve med sikkerhed i fast ejendom, bortset fra ejerpantebreve:		
a. Pantebreve udstedt direkte til selskabet	23,7	3,9
b. Erhvervede pantebreve	18,1	3,0

	mill.kr.	pc t.
11. Pantebreve med sikkerhed i løsøre, bortset fra ejerpantebreve	0,1	
12. Anden udlånsvirksomhed:		
a. Belåning af afbetalingskontrakter.	13,9	2,3
b. Belåning af fakturaer		
c. Belåning af veksler (vekseldis- kontering)		
d. Udlån mod veksler, bortset fra de under post 5 og post 12c nævnte...	1,0	0,2
e. Udlån i forbindelse med kontosalg.	0,1	
f. Udlån mod håndpant i ejerpante- breve:		
f ₁ . Ejerpantebreve med sikkerhed i fast ejendom	4,1	0,7
f . Ejerpantebreve med sikkerhed i løsøre	-	-
g. Anden form for udlånsvirksomhed...	100,0	16,4
13. Leasingobjekter	0,3	
14. Fast ejendom	63,9	10,5
15. Driftsmidler, inventar m.m	3,2	0,5
16. Varelagre	4,6	0,8
17. Andre aktiver	26,7	4,4
18. AKTIVER IALT (1-17)	609,1	100,0
heraf udenlandske tilgodehavender....	9,4	

PASSIVER:

1. Aktiekapital	111,8	18,4
2. Lovpligtig reservefond	26,7	4,4
3. Andre reservefonds m.v.	183,2	30,1
4. Overført til næste år.....".	86,2	14,2
5. Bankgæld	8,2	1,3

	mill.kr.	pct.
6. Sparekassegæld, bortset fra prioritetsgæld	0,2	
7. Prioritetsgæld:		
a. Til realkreditinstitutter	10,4	1,7
b. Til sparekasser	-	-
c. Anden prioritetssgæld	6,7	1»1
8. Varegæld (varekreditorer), bortset fra post 9a	1,9	0,3
9. Vekselgæld:		
a. Veksler udstedt i forbindelse med varekøb	0,9	0,1
b. Anden vekselgæld	-	-
10. Anden gæld:		
a. Gæld til moder-, søster- eller datterselskaber	115,6	19,0
b. Gæld til andre		
b ₁ . Med løbetid til og med 1 år...	20,8	3,4
b . Med løbetid fra 1 til og med 10 år	11,9	2,0
b . Med løbetid over 10 år	0,8	0,1
11. Andre passiver	23,8	3,9
12. PASSIVER I ALT	609,1	100,0
heraf udenlandsk gæld	3,3	
Kautions- og garantiforpligtelser:		
	27,7 mill.kr.	

Danmarks statistik, 6. kontor
 Torvegade 2, 2.,
 1400 København K.
 Telf. (0177) Su. 9828, lok. 27.

Oktober 1972

Tælling nr. 5505

J.nr.: _____

Tilbagesendes til Danmarks
 Statistik i vedlagte porto-
 fri svarkuvert senest

Opgørelse af selskabets aktiver og passiver ultimo 1971
 (Hvis andet statustidspunkt, anføres dette her _____)

AKTIVER:

mill.kr.

1. Kassebeholdning
2. Indestående på postgiro
3. Indestående i bank
- h. Indestående i sparekasse
5. Vekselbeholdning (kun veksler modta-
get i forbindelse med vareleverancer)
6. Varetilgodehavende (varedebitorer)
bortset fra post 5
7. Obligationer:
 - a. Indenlandske
 - a. . Børsnoterede
 - a. . Andre
 - b. Udenlandske

mill.kr.

8. Egne aktier.
9. Aktier, andelsbevis og andre former
for ejerrettighedsandele, bortset fra
egne aktier:
 - a. Indenlandske
 - a . Børsnoterede
 - a . Andre
 - b . Udenlandske
10. Pantebreve med sikkerhed i fast ejen-
dom, bortset fra ejerpantebreve:
 - a. Pantebreve udstedt direkte til
selskabet
 - b. Erhvervede pantebreve
11. Pantebreve med sikkerhed i løsøre,
bortset fra ejerpantebreve
12. Anden udlånsvirksomhed:
 - a. Belåning af afbetalingskontrakter. _____
 - b. Belåning af fakturaer.
 - c. Belåning af veksler (vekseldis-
kontering).
 - d. Udlån mod vekster, bortset fra de
under post 5 og post 12c nævnte..._____
 - e. Udlån i forbindelse med kontosalg. _____
 - f. Udlån mod håndpant i ejerpante-
breve:
 - f. . Ejerpantebreve med sikkerhed i
fast ejendom
 - f. . Ejerpantebreve med sikkerhed i
løsøre
 - g. Anden form for udlånsvirksomhed
(arten bedes anført:_____)

mill.kr.

13. Leasingobjekter (arten bedes
anført: _____)
14. Fast ejendom _____
15. Driftsmidler, inventar m.m. _____
16. Varelagre _____
17. Andre aktiver (arten bedes anført:
_____) _____
18. AKTIVER I ALT (1-17.) _____
- heraf udenlandske tilgodehavender.... _____

PASSIVER:

1. Aktiekapital _____
2. Lovpligtig reservefond _____
3. Andre reservefonds m.v. _____
4. Overført til næste år _____
5. Bankgæld _____
6. Sparekassegæld, bortset fra prioritetsgæld _____
7. Prioritetsgæld:
- a. Til realkreditinstitutter _____
- b. Til sparekasser _____
- c. Anden prioritetsgæld _____
8. Varegæld (varekreditorer), bortset
fra post 9a _____

mill.kr.

9. Vekselgæld:

a. Veksler udstedt i forbindelse med
varekøb

b. Anden vekselgæld

10. Anden gæld:

a. Gæld til moder-, søster- eller
datterselskaber

b. Gæld til andre

b . Med løbetid til og med 1 år

b . Med løbetid fra 1 til og med
10 år

b . Med løbetid over 10 år

11. Andre passiver (arten bedes anført:

_____)

12. PASSIVER I ALT

heraf udenlandsk gæld

Kautions- og garantiforpligtelser:

_____kr.

Supplerende oplysninger
vedr.
selskabets statusposter

ad. aktivpost 10, Pantebreve med sikkerhed i fast ejendom,
bortset fra ejerpantebreve

Der ønskes en skønsmæssig fordeling af pantebrevene efter
 arten af den ejendom, disse er udstedt med sikkerhed i:

_____ pct. ejendomme til helårsbeboelse,
_____ pct; erhvervsejendomme,
_____ pct. sommer- og fritidshuse m.v.
og _____ pct. ubebyggede grunde.

ad. aktivpost 11. Pantebreve med sikkerhed i løsøre, bort-
set fra ejerpanterbreve

Der ønskes en skønsmæssig fordeling af pantebrevene, dels efter arten af udstederen (debitor), dels efter arten af de løsørengenstande, pantebrevene er udstedt med sikkerhed i:

_____pct. privatpersoner _____pct. langvarige forbrugsgoder

_____pct. erhvervsdrivende og _____pct. produktionsudstyr, varelagre m.v.

ad. aktivpost 12. Anden udlånsvirksomhed

I. Der ønskes en skønsmæssig fordeling af denne posts samlede beløb - uanset udlånsarten - efter låntageres art:

_____pct. egentlige finansieringsselskaber o.l.
_____pct. erhvervsdrivende
og _____pct. private.

II. For den del af den under post 12 anførte udlånsvirksomhed der sker til finansieringsselskaber og erhvervsdrivende, ønskes oplyst:

a. Drives udlånsvirksomheden fortrinsvis indenfor rammerne af en koncern? (sæt kryds) ja ☒ nej ☐

- b. Ydes udlånene fortrinsvis til finansiering af salget af et bestemt varemærke? (sæt kryds)

ja ☐ nej ☐ , hvis ja, bedes varemærkets art anført:

(art)

- c. Ydes udlånene fortrinsvis til virksomheder indenfor en bestemt branche? (sæt kryds)

ja ☐ nej ☐ , hvis ja, bedes branchen anført: _____

(branche)

eller

- d. Står udlånsvirksomheden i princippet til rådighed for enhver virksomhed, der kan stille betryggende sikkerhed?

(sæt kryds) ja ☐ nej ☐ , hvis ja, bedes den branche, hvor størstedelen af de under post 12 anførte udlån til erhvervsdrivende er placeret, anført: _____

(branche)

III. For de under post 12 anførte udlån ønskes - i det omfang, selskabet driver de pågældende udlånsformer - følgende oplysninger om vilkårene ultimo 1971:

a. Belåning af afbetalingskontrakter:

1. Finansierungsgebyr incl. løbende provision _____pct. pr. måned/år af restgæld
2. Sikringskonto: _____pct. af restgæld, som forrentes med _____pct. p.a.
3. Typisk løbetid for belånte afbetalingskontrakter: ca. _____ måneder
4. Typisk kontraktstørrelse: ca. _____kr.
5. Hvor stor en andel af kontraktporteføljen i det senest afsluttede regnskabsår målt ved kon-

traktbeløbene viste sig at være nødlidende?

_____ pct.

6. Overtager firmaet kreditrisikoen?

(sæt kryds) ja ☐ nej ☐

Hvis ja, bedes oplyst om evt. tab i det senest afsluttede regnskabsår udtrykt i pct. af kontraktporteføljen _____ pct.

7. Evt. supplerende oplysninger om finansieringsvilkårene ved belåning af afbetalingskontrakter: _____

b. Belåning af fakturaer:

1. Finansieringsgebyr incl. provision, men excl. factoringsprovision _____ pct. p.a.

2. Factoringprovision fra _____ pct. til _____ pct.

3. Sikringskonto: _____ pct. af restgæld, som forrentes med _____ pct. p.a.

4. Typisk kredittid: _____ dage/mdr.

5. Typisk fakturabeløb: _____ kr.

6. Overtager firmaet kreditrisikoen i forbindelse med belåning af fakturaer? (sæt kryds)

ja **D** nej **D**

Hvis ja, bedes oplyst om evt. tab i det senest afsluttede regnskabsår i pct. af fakturaporteføljen _____ pct.

7. Evt. supplerende oplysninger i forbindelse med belåning af fakturaer: _____

c. Udlån i forbindelse med kontosalg;

1. Finansieringsgebyr incl. administrationsgebyr, provision m.v. _____ pct./kr. pr. måned.
2. Typisk løbetid _____ dage/mdr.
3. Typisk kontoudestående _____ kr.
4. Evt. tab på finansiering af kontosalg i det senest afsluttede regnskabsår i pct. af det samlede kontosalg _____ pct.
5. Supplerende oplysninger: _____

f. Udlån mod håndpant i ejerpantebreve:

1. Finansieringsgebyr incl. provision _____ pct. p.a.
2. Sikringskonto _____ pct. af restgæld, som forrentes med _____ pct. p.a.
3. Typisk løbetid _____ mdr./år.
4. Typisk lånebeløb _____ kr.
5. Supplerende oplysninger: _____

g. Anden form for udlånsvirksomhed:

1. Finansieringsgebyr incl. provision _____ pct. p.a.
2. Typisk løbetid _____ mdr./år.
3. Typisk lånebeløb _____ kr.
- h. Supplerende oplysninger: _____

ad« aktivpost 13. Leasingobjekter

Der ønskes en skønsmæssig fordeling af denne posts samlede beløb efter lejemålets løbetid (lejemålets opsigelsesvarsel):

_____pct. med løbetid på under 1 år
og _____pct. med løbetid på 1 år og derover

ad. passivpost 10. Anden gæld

Der ønskes en skønsmæssig fordeling af denne posts samlede beløb efter långiverens art:

_____pct. egentlige finansieringsselskaber o.l.
_____pct. erhvervsdrivende
og _____pct. privatpersoner

Evt. supplerende bemærkninger til de afgivne oplysninger:

_____den _____1972

Telf.: _____

(Underskrift og firmastempel)

Vejledning til spørgeskemaet
vedr. aktiv- og passivposter ult. 1971

Det bedes bemærket, at alle poster omfatter såvel indenlandske som udenlandske mellemværender. Dersom selskabets regnskabsår ikke følger kalenderåret, kan aktiv- og passivposterne opgøres på tidspunktet for regnskabsårets afslutning, således, at den statusopgørelse, der falder i perioden fra 1. juli 1971 til og med 30 juni 1972, anvendes ved nærværende indberetning.

AKTIVER;

ad post 1. Kassebeholdning; Omfatter firmaets beholdning af sedler og mønt samt checks og andre former for anvisninger .

ad post 5« Vekselbeholdning; Omfatter kun firmaets beholdning af veksler modtaget i forbindelse med selskabets *egne* vareleverancer (vareveksler). Diskonterede veksler samt veksler modtaget i forbindelse med udlån (finansveksler) opføres under post 12c og 12d.

ad post 6. Varetilgodehavende; Herunder opføres kun tilgodehavender opstået i forbindelse med selskabets eget varesalg, bortset fra post 5.

ad post 7« Obligationer; Ved indenlandske obligationer for-

stås obligationer, hvor udstederen har hjemsted her i landet, mens tilsvarende udenlandske obligationer er sådanne, hvor udstederen ikke har hjemsted her i landet.

Ved børsnoterede obligationer forstås obligationer, der er optaget til notering på Københavns Fondsbørs.

ad post 9. Aktier m.v.; Vedrørende opdelingen på indenlandske og udenlandske aktier samt delingen i børsnoterede og andre henvises til kommentaren til post 7.

ad post 10. Pantebreve med sikkerhed i fast ejendom; Ved "pantebreve udstedt direkte til selskabet" forstås pantebreve, hvor selskabet er tinglyst som den oprindelige kreditor. Ved "erhvervede pantebreve" forstås pantebreve, hvor selskabet først gennem erhvervelse (køb) af det pågældende pantebrev er blevet kreditor.

ad post 12. Anden udlånsvirksomhed:

- a. Herunder opføres udlån med sikkerhed i afbetalingskontrakter, som er diskonteret, transporteret eller på anden måde overdraget til selskabet af erhvervsdrivende, der sælger varer på afbetaling.
- b. Herunder opføres udlån med sikkerhed i fakturaer, som er overdraget til selskabet af erhvervsdrivende (factoring).
- c. Herunder opføres udlån ydet i forbindelse med diskontering af vekslers.
- d. Herunder opføres udlån ydet mod vekslers (finansvekslers), bortset fra de under post 5 og 12c opførte udlån.
- e. Herunder opføres udlån til private i forbindelse med de pågældendes køb af varer på konto.
- f. Herunder opføres udlån, der gennem håndpantsettning af ejerpantebreve er sikret ved pant i fast ejendom (f_1) eller løsøre (f_2).

g. Herunder opføres udlån, hvor sikkerhedsgrundlaget afviger fra det under a - f nævnte, eller hvor der intet sikkerhedsgrundlag er til stede.

ad post 13« Leasing objekter: Herunder opføres den bogførte nedskrevne værdi af udlejede genstande, uanset lejemålets løbetid.

ad post 14. Fast ejendom: Værdien af fast ejendom bedes opført som "bruttoværdien", d.v.s. incl. evt. lån. Sidstnævnte opføres tilsvarende under passivpost 7.

ad post 15. Driftsmidler, inventar m.v.: Herunder opføres den nedskrevne værdi, d.v.s. anskaffelseskost ÷ afskrivninger af driftsmidler, inventar m.v.

ad post 16. Varelagre: Herunder opføres den nedskrevne værdi af varelagre.

ad post 18. Aktiver ialt: Ved udenlandske tilgodehavender forstås tilgodehavender hos valutaudlændinge, d.v.s. fysiske eller juridiske personer, der har hjemsted i udlandet.

PASSIVER:

ad post 3« Andre reservefonds m.v.: Herunder opføres alle andre former for egenkapital end de under post 1, 2 og 4 nævnte.

ad post 8. Varegæld: Herunder opføres kun gæld opstået i forbindelse med selskabets køb af varer, bortset fra post 9a.

ad post 9« Vekselgæld: Vekselgæld opstået i forbindelse med varekøb, d.v.s. udstedte vareveksler, opføres under post 9a, mens udstedte finansveksler opføres under post 9b.

ad post 10. Anden gæld: Ved moder-, datter- eller søsterselskaber forstås selskaber, der gennem aktie- eller anden form for egenkapitalbesiddelse står i et nærmere tilknyttet forhold til hinanden. Fordelingen af gælden efter løbetid bedes foretaget på grundlag af den oprindelige løbetid og ikke på grundlag af restløbetiden.

ad post 12. Passiver ialt; Ved udenlandsk gæld forstås gæld til valutaudlændinge, d.v.s. fysiske eller juridiske personer, der har hjemsted i udlandet.

